

# Universitätsbibliothek Wuppertal

## Cassii Dionis Cocceiani Rerum Romanarum

Cassius

Lipsiae, 1849

[Aus den ersten 35 Büchern]

---

**Nutzungsrichtlinien** Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-4997](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-4997)

ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟ ΤΟΥ ΑΣ. 36.

ὁ δὲ Δίων φησὶν ὅτι σπουδὴν ἔχω συγγράφαι πάνθ' ὅσα τοῖς 1  
Ῥωμαίοις καὶ εἰρηνοῦσι καὶ πολεμοῦσιν ἀξίως μνήμης ἐποράχθῃ,  
ὥστε μηδὲν τῶν ἀναγκαίων μήτε ἐκείνων τινὰ μήτε τῶν ἄλλων πο-  
θῆσαι. V (i. e. Vales. Excerpt. ex collectan. Constantini Porphyrog.)  
p. 569.

... πάντα ὡς εἰπεῖν τὰ περὶ αὐτῶν τισὶ γεγραμμένα, συνέγραψα 2  
δὲ οὐ πάντα ἀλλ' ὅσα ἐξέκρινα. μὴ μέντοι μηδ' ὅτι κεκαλλιπημέ-  
νοις, ἐς ὅσον γε καὶ τὰ πράγματα ἐπέτρεψε, λόγοις κέκρημαι, ἐς  
τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν διὰ τοῦτό τις ὑποπτεύσῃ, ὅπερ ἐπ' ἄλλων τι-  
νῶν συμβέβηκεν· ἐγὼ γὰρ ἀμφοτέρα, ὡς οἶόν τε ἦν, ὁμοίως ἀκρι-  
βῶσαι ἐσπούδασα. ἄρξομαι δὲ ὅθεν περ τὰ σαφέστατα τῶν περὶ 3  
τῆνδε τὴν γῆν, ἣν κατοικοῦμεν, συμβῆναι λεγομένων παρελάβομεν.

τὴν χώραν ταύτην, ἐν ἣ τὸ τῶν Ῥωμαίων ἄστυ πεπόλισται ...  
M (i. e. Mai scriptorum veterum nov. collect. t. 2) p. 135.

Ἀβσονία δὲ κυρίως, ὡς Δίων γράφει ὁ Κοκκηϊανός, ἡ τῶν 2  
Ἀβρουγγίων γῆ μόνῃ λέγεται, μέσον Καμπαίων καὶ Βόλσκων παρὰ  
θάλασσαν κειμένη. συχνοὶ δὲ καὶ μέχρι τοῦ Λατίου Ἀβσονίαν  
εἶναι ἐνόμισαν, ὥστε καὶ πᾶσαν τὴν Ἰταλίαν ἀπ' αὐτῆς Ἀβσονίαν  
κληθῆναι. Tzet. in Lycophr. 44 et 615.

Ἐνθα νῦν ἡ Χώνη ἐστί, χωρίον ἦν πρότερον λεγόμενον Οἰνω· 2  
τρία, ὅπου ὁ Φιλοκτήτης κατέκησε μετὰ τὴν τῆς Ἰλίου πόρῃθῃσιν,  
κατὰ Διονύσιος καὶ Δίων ὁ Κοκκηϊανός καὶ πάντες οἱ τὰ Ῥωμαϊκὰ  
γράφοντες ἱστοροῦσιν. idem v. 912.

1 2 1 ...] ἀνέγγων μὲν? 2 3 ἐξεπέτρεψε 2 1 1 et 2 3 κοκκειανός  
1\*



- <sup>3</sup> οἱ γὰρ Ἰάπυγες καὶ Ἀποῦλοι περὶ τὸν Ἰόνιον κόλπον οἰκοῦσιν. Ἀποῦλων δὲ ἔθνη κατὰ τὸν Δίωνα Πευκέτιοι Πεδίονοι καὶ Δαύριοι καὶ Ταραντίνοι καὶ Κάνναι. Διομήδους πεδίον ἔστι περὶ τὴν Ἀπουλίαν τῶν Δαννίων. ἡ δὲ Μεσσαπία καὶ Ἰαπυγία ὕστερον Σαλεντία, εἴτα Καλαβρία ἐκλήθη. ἡ δὲ Ἀργύριππα πόλις τοῦ Διομήδους μετεκλήθη Ἀπούλοις Ἀρποί. idem v. 603 et 852.
- <sup>4</sup> ὅτι περὶ τῶν Τυρρηγῶν φησὶν ὁ Δίων “ταῦτα γὰρ καὶ προσήκεν ἐνταῦθα τοῦ λόγου περὶ αὐτῶν γεγράφθαι, καὶ ἄλλο τι καὶ αὐθις αὐτῷ ἕτερον, ὅτῳ ποτ’ ἂν ἡ διέξοδος τῆς συγγραφῆς τὸ αἰὲ παρὸν ἐντρεπίζουσα προστύχη, κατὰ καιρὸν εἰρήσεται. τὸ δ’ αὐτὸ τοῦτο καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀναγκαίων ἀρκοῦντως ἔχοντες· τὰ μὲν γὰρ τῶν Ῥωμαίων πάντα κατὰ δύναμιν ἐπέξειμι, τῶν δὲ δὴ λοιπῶν τὰ πρόσφορα αὐτοῖς μόνον γεγράφεται.” M p. 136.
- <sup>5</sup> οἱ γὰρ Λίγυες τὴν παραλίαν ἀπὸ Τυρρηγίδος μέχρι τῶν Ἀλπεων καὶ ἄχρι Γαλατῶν νέμονται, ὥς φησι Δίων. Tzetz. in Lycophr. 1312.
- <sup>3</sup> Εὐάνδρος Ἀρχὰς ἀπὸ Παλλαντίου ἐστάλη μετὰ Ἀρκάδων εἰς ἀποικίαν, καὶ παρὰ τῷ ποταμῷ τῷ Θύβρι πόλιν ὤκισε, Ῥωμαίων μέρος τῆς καθ’ ἡμᾶς πόλεως. καὶ ὄνομα ἔσχε Παλλάντιον κατὰ μνήμην τοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ· χρόνῳ δὲ ὕστερον μετέπεσε τὸ ὄνομα ἐν ἀναιρέσει γραμμῶν τοῦ τε λ καὶ τοῦ ν. Mai spicileg. Rom. 5 p. 464.
- <sup>4</sup> Αἰνείας ἀπὸ Μακεδονίας ἦλθεν εἰς Ἰταλίαν, ἥ πρὶν Ἀργεσσα ἐκαλεῖτο, εἴτα Σατουρνία ἀπὸ τοῦ Κρόνου (Σατουρνος γὰρ ὁ Κρόνος παρὰ Ῥωμαίοις), εἴτα Αὔσονία ἀπὸ τινος Αὔσονος, εἴτα Τυρρηγία.
- <sup>2</sup> εἴτα ἀπὸ Ἰταλοῦ τινός, ἡ ἀφ’ ἐνὸς ταύρου τῶν Γηρυνόων ἀγομένων παρ’ Ἡρακλέους καὶ ἀποσκιρτήσαντος τῆς ἀγέλης καὶ ἀπὸ Ῥηγίου διανηξαμένου εἰς Σικελίαν, εἰς πεδίον Ἐρυνκος Ἐλέμων μὲν βασιλέως νιόυ δὲ Ποσειδῶνος, Ἰταλία ἡ χώρα ἐκλήθη· ἰταλὸν γὰρ Τυρρηγοὶ
- <sup>3</sup> τὸν ταῦρον καλοῦσιν. οὕτως οὖν Ἰταλία ἡ χώρα ἐκλήθη, ἥς πρῶτος Πίκος ἐβασίλευσεν, εἴτα νιός αὐτοῦ Φαῦνος, ὅτε καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἐκείσε μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ Γηρυνόων βοῶν παρεγένετο. καὶ γεννᾷ Λατῖνον ἐκ τῆς Φαύνου γυναικός, ὃς ἐβασίλευσε τῶν ἐκεῖ, καὶ ἀπ’
- <sup>4</sup> αὐτοῦ Λατῖνοι πάντες ἐκλήθησαν. πεντηχοστῷ δὲ πέμπτῳ ἔτει ἀφ’ Ἡρακλέους οὗτος ὁ Αἰνείας, μετὰ τὴν τῆς Τροίας ἄλωσιν, εἰς Ἰταλίαν, ὥς ἔφημεν, καὶ Λατῖνους παραγίνεται. περὶ Λαύρεντον δὲ προσώκειλε τὸ καὶ Τροίαν καλούμενον, περὶ Νουμίκιον ποταμὸν, ἔχων
- <sup>5</sup> καὶ τὸν ἐκ Κρεούσης νιὸν αὐτοῦ Ἀσκάνιον ἢ Πλον· ὅπου φαγόντων τῶν μετ’ αὐτοῦ τὰς τραπέζας σελινίνας οὔσας, ἡ ἐκ τῶν σκληροτέ-

1 3 τὸ λιπαρὸν εὐτό.\* 5 ἔχέτω? an ἔξει cum Thucyd. 1 22 extr.?  
4 2 2 Δίων καὶ Διονύσιος γράφουσι τὰ τοῦ Κάκκου. Tzetz. chil. 5 21.



ρων μερῶν τῶν ἄρτων (οὐ γὰρ εἶχον τραπέζας), ἔτι δὲ καὶ χοίρον  
λευκῆς ἀπὸ τοῦ πλοίου αὐτοῦ ἀποσκιρτησάσης ἐπὶ τὸ ἀπ' αὐτῆς ὠνο-  
μασμένον Ἀλβανὸν ὄρος καὶ τριάκοντα τετοκνίας, ἥπερ ἐδήλον 6  
ὅτι τριακοστῶ ἔτει οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ γῆν καὶ κράτος ἄμεινον  
ἔξουσιν, ἐπαύθη τῆς ἀλητείας, ἐκ χρησιμοῦ τοῦτο προακηκούσας, θύ-  
σας δὲ καὶ τὴν χοῖρον παρεσκευάζετο κτίσαι πόλιν. ὁ δὲ Λατῖνος 7  
τοῦτον οὐκ εἶα· ἤττηθεις δὲ πολέμῳ δίδωσιν Αἰνεία πρὸς γάμιον  
Λαβινίαν τὴν αὐτοῦ θυγατέρα. Αἰνείας δὲ κτίσας πόλιν Λαβίνιον  
ὠνόμασε. Λατῖνον δὲ καὶ Τούρνον τοῦ Ρουτούλων βασιλέως πολέμῳ  
ἐπ' ἀλλήλων ἀποθανόντων Αἰνείας ἐβασίλευσεν. ἀνηρημένον δὲ 8  
καὶ Αἰνείου πολέμῳ ἐν Λαυρέντιῳ ὑπὸ τῶν αὐτῶν Ρουτούλων καὶ  
Μεξέντιον τοῦ Τυρρηνοῦ, ἐγκύνον οὔσης τῆς Αἰνείου γυναικὸς Λαβι-  
νίας τὸν Σίλβιον, Ἀσκανίος ὁ ἐκ Κρεούσης παῖς βασιλεύει, ὃς καὶ τὸν  
Μεξέντιον πολέμῳ συμβαλόντα νικᾷ τελέως, μὴ δεχόμενον τὰς πρεσ-  
βείας, ἀλλὰ τὰ τοῦ Λατίνου πάντα εἰς ἐτήσιον δασμὸν ζητοῦντα.  
αὐξηθέντες δὲ οἱ Λατῖνοι, ἐπεὶ καὶ τὸ τριακοστὸν ἔτος ἐνέστη, Λα- 9  
βινίου μὲν ὑπερεφρόνησαν, Ἀλβαν δὲ Λόγγαν ἑτέραν πόλιν ἔκτισαν  
ἀπὸ τῆς χοίρου, τοῦτ' ἔστι λευκὴν μακράν, καὶ τὸ ἐκεῖσε ὄρος Ἀλ-  
βανὸν ἐκάλεισαν ὁμοίως· τὰ δὲ ἐκ Τροίας ἀγάλματα μόνῃ πρὸς τὸ  
Λαβίνιον δεύτερον ὑπεστράφησαν. μετὰ δὲ τὴν Ἀσκανίου τελευτὴν 10  
οὐχ ὁ Ἀσκανίου παῖς Ἰοῦλος ἐβασίλευσεν, ἀλλ' ὁ ἐκ Λαβινίας Αἰ-  
νείου υἱὸς Σίλβιος, ἢ κατὰ τινος Ἀσκανίου υἱὸς Σίλβιος. Σίλβιον  
πάλιν ἄλλος Αἰνείας, οὗ Λατῖνος, οὗ Κάπνος. Κάπνος δὲ παῖς Τι-  
βερίνος, οὗ Ἀμούλιος, οὗ Ἀσεντίνος.

μέχρι τούτου τὰ περὶ Ἀλβης καὶ Ἀλβανῶν. τὰ δὲ περὶ Ρώμης 11  
ἐντεῦθεν. Ἀσεντίνος γεννᾷ Νομήτορα καὶ Ἀμούλιον. βασιλεύοντα  
δὲ τὸν Νομήτορα ὁ Ἀμούλιος ἐξήλασε, καὶ Αἰγέστην τὸν Νομήτορος  
υἱὸν ἐν κυνηγεσίῳ ἀναιρεῖ, τὴν δὲ ἀδελφὴν Αἰγέστον, θυγατέρα δὲ 12  
τοῦ προορηθέντος Νομήτορος, Σίλβιαν ἢ Ῥέαν Ἰλίαν ἰέρειαν τῆς  
Ἑστίας ποιεῖ, ὥς ἂν παρθένος διαμείνῃ· ἐδεδίει γὰρ τινα χρησμὸν  
λέγοντα ὑπὸ τῶν Νομήτορος παίδων αὐτὸν ἀναιρεθήσεσθαι. διὰ τοι  
τοῦτο τὸν μὲν Αἰγέστην ἀνείλε, τὴν δὲ ἰέρειαν τῆς Ἑστίας ἐποίησεν,  
ὅπως παρθένος καὶ ἄπαις διαμείνῃ. ἡ δὲ ἐν Ἀρεος ἄλσει ὑδρευομένη 13  
ἔγκυος γίνεται, καὶ γεννᾷ Ῥωμύλιον καὶ Ῥώμον. καὶ τήνδε μὲν ἔξαι-  
τεῖται μὴ ἀποθανεῖν ἢ τοῦ Ἀμουλίου θυγατρός, τὰ δὲ βρέφη Φανυστύλῳ  
ποιμένι, Λαυρεντίας ἀνδρί, ἔδωκε ῥῆσαι πρὸς τὸν Τίβεριν ποταμόν.  
ἂ ἢ τούτου γυνὴ λαβοῦσα ἀνέτρεφεν· ἔτιχε γὰρ αὐτὴν τότε νεκρὸν  
βρέφος τεκεῖν. αὐξηθέντες δὲ ὁ Ῥωμύλος καὶ ὁ Ῥώμος ἐποίμαινον 14  
κατὰ τοὺς τοῦ Ἀμουλίου ἀγρούς, ἀνελόντες δὲ τινὰς τῶν τοῦ πάππου  
Νομήτορος ποιμένων ἐπετηροῦντο. κατασχεθέντος δὲ τοῦ Ῥώμου



δραμῶν ὁ Ῥωμύλος τῷ Φανστούλῳ λέγει, καὶ ὃς δραμῶν τῷ Νομήτορι πάντα διηγείται. τέλος ἔγνω Νομήτωρ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ τοῦ παιδὸς ὄντας αὐτοὺς. οἱ δὲ συναραμένων πολλῶν ἀναιροῦσι τὸν Ἀμούλιον, τῷ δὲ Νομήτορι πύπῳ αὐτῶν τὴν βασιλείαν τῆς Ἀλβης παρασχόντες αὐτοὶ τὴν Ῥώμην κτίξιν ἀπὸ ῥῶξαντο, ὁκτωκαίδεκάτῳ ἔτει τῆς Ῥωμύλου ἡλικίας. πρὸ δὲ τῆς μεγάλης ταύτης Ῥώμης, ἣν ἔκτισε Ῥωμύλος περὶ τὴν Φανστούλου οἰκίαν ἐν ὄρει Παλατίῳ, ἐτέρα τετραγώνος ἐκτίσθη Ῥώμη παρὰ Ῥώμιον καὶ Ῥωμύλον παλαιότερων τούτων. Tzetz. in Lycophr. 1232.

<sup>5</sup> (οὐ γὰρ ἔστιν οὔτε προῖδέσθαι πάντα ἀνθρώπων ὄντι οὔτε ἀποτροπὴν τῶν ἀναγκαίως ἐσομένων εὐρεῖν) τιμωροὺς τινὰς τῆς ἀδικίας αὐτοῦ ἐκ τῆς κόρης ἐκείνης γεννηθῆναι. M p. 136.

<sup>2</sup> ὅτι Ῥωμύλος ἐπὶ τοῦ Παλλαντίου τὸ τῆς μελλούσης ἔσεσθαι Ῥώμης σχῆμα διαγράφων ταῦρον δαμάλει συνέκρινε, τὸν μὲν ταῦρον ἔσω πρὸς τὸ πεδίον νεύοντα τὴν δὲ δάμαλιν πρὸς τὴν πόλιν, συμβολικῶς διὰ τούτων εὐχόμενος τοὺς μὲν ἄνδρας φοβεροὺς εἶναι τοῖς ἔσω, τὰς δὲ γυναῖκας γονίμους καὶ πιστὰς οἰκουροὺς. εἰτα βῶλον λαβὼν ἔξωθεν ἔσω ῥίπτει τῆς πόλεως, εὐχόμενος ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων τὰ ταύτης αὔξειν. M p. 527.

<sup>3</sup> ὅτι στασιάζουσιν πρὸς ἀλλήλους Ῥέμος καὶ Ῥωμύλος ἐκδηλον ἐποίησαν ὅτι τινὲς καὶ πάνυ ἀσφαλέστερον τοὺς κινδύνους τῶν εὐτυχῶν συνδιαφέρουσιν. M p. 136.

<sup>4</sup> καὶ αὐτοὶ τε ἐξέμαθον καὶ τοὺς ἄλλους ἐξεδίδαξαν ὅτι οὐθ' οἱ τιμωρούμενοί τινες κατορθοῦσι πάντως, ὅτι προηδίκηται, οὐθ' οἱ παρὰ τῶν κραιπνῶν ἀπαιτοῦντές τινα ἀπολαμβάνουσιν αὐτά, ἀλλὰ πολλάκις καὶ τὰ λοιπὰ προσαπολλύουσιν. M ib.

<sup>5</sup> ὅτι ἡ Ἐρσιλία καὶ αἱ ἄλλαι ὁμόφυλοι γυναῖκες τηρήσασαί ποτε ἀντιπαρεταγμένους σφᾶς κατέδραμον ἀπὸ τοῦ Παλατίου μετὰ τῶν παιδίων (ἥδη γὰρ τινα ἐγεγένητο) καὶ ἐς τὸ μεσαλχμίον ἔξαπίνης ἐσπεσοῦσαι πολλὰ καὶ οἰκτρὰ καὶ εἶπαν καὶ ἐποίησαν· ποτὲ μὲν γὰρ πρὸς τοὺτους ποτὲ δὲ πρὸς ἐκείνους βλέπονσαι "τί ταῦτα" ἔφασαν "ποιεῖτε, πατέρες; τί ταῦτα, ἄνδρες; μέχρι ποῦ μαχεῖσθε; <sup>6</sup> μέχρι ποῦ μισήσετε ἀλλήλους; καταλλάγητε τοῖς γαμβροῖς, καταλλάγητε τοῖς πενθεροῖς. φείσασθε πρὸς τοῦ Πανὸς τῶν τέκνων, φείσασθε πρὸς τοῦ Κυρίνου τῶν ἐγγόνων. ἐλεήσατε τὰς θυγατέρας, ἐλεήσατε τὰς γυναῖκας· ὥς εἴγε ἀκαταλλάκτως ἔχετε καὶ τις ὑμᾶς σκληρὸς μανίας ἐσπεσὼν οἰστρεῖ, ἡμᾶς τε, δι' ἧς μάχεσθε, προαποκτείνετε, καὶ τὰ παιδία ταῦτα τὰ νήπια προαποσφάζετε, ἵνα

5 11 ἔδει δέ (οὐ? \* 3 1 ἐκδημον \* 4 1 αὐτοί] Caeninensesne Crustuminique et Antemnates? \* 6 3 et 7 1 ἐγγόνων \* 6 5 βασχηπὸς 6 προ-  
αποκτείνετε \* ταῦτα τέμνετε πρ.



μηδὲν ἔτι μήτε ὄνομα μήτε σύνδεσμον συγγενείας πρὸς ἀλλήλους ἔχοντες κερδάνητε τὸ μέγιστον τῶν κακῶν, τὸ τοὺς τε πάππους τῶν παίδων καὶ τοὺς πατέρας τῶν ἐγγόνων φονεύειν.” ταῦτά τε 7 ἔλεγον καὶ τὰ ἱμάτια καταρρηξάμεναι, τοὺς τε μαστοὺς καὶ τὰς γαστέρας γυμνώσασαι, αἱ μὲν αὐταὶ τοῖς ξίφεσί σφων ἐνέχριμπον, αἱ δὲ καὶ τὰ παιδία αὐτοῖς προσερχόπτον, ὥστε ἐκείνους καὶ ἔξ ὧν ἐώρων κλαῦσαι καὶ τῆς μάχης ἐπισχεῖν καὶ ἐς λόγους αὐτοῦ, ὥσπερ εἶχον, ἐν τῷ κομιτῷ δι’ αὐτὸ τοῦτο κληθέντι συνελθεῖν. M p. 137.

τρίβους τριττὺς ἢ τρίτον μέρος. τρισχilioi γὰρ ὄντες ὀπλῖται 8 Ῥωμύλου, ὡς φησι Δίων ἐν πρώτῳ λόγῳ τῆς ἱστορίας, εἰς τρεῖς ἐνεμήθησαν μοίρας κληθείσας τρίβους, τοῦτ’ ἔστι τριττεύς, ἧς καὶ φηλὺς ὠνόμασαν Ἕλληνες. ἐκάστη δὲ τριττὺς εἰς δέκα διηρέθη κορυβίας ἦτοι φροντιστήρια· κοῦρα μὲν γὰρ ἡ φροντίς λέγεται, καθ’ ἐκάστην δὲ κορυβίαν συνιόντες οἱ εἰς αὐτὴν τεταγμένοι τινὰ τῶν καθηκόντων ἐξεφρόντιζον. λέγονται δὲ καθ’ Ἕλληνας αἱ κορυβίαι 9 φροαρίαι καὶ φατρίαι, οἷον εἰταιρεῖαι ἀδελφότητες συναλλάγματα συστήματα, παρὰ τὸ τοὺς φροαριάζοντας φράζειν ἢ φαίνειν ἀτρέστως καὶ ἀφόβως ἀλλήλοις τὰ ἴδια βουλήματα· ὅθεν καὶ φράτορες οἱ πατέρες ἢ συγγενεῖς ἢ διδάσκαλοι, οἱ τῆς αὐτῆς φροαρίας μετέχοντες. τάχα δὲ καὶ ἀπὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς μετηνέχθη λέξεως τοῦ φράτερ, ὃ δηλοῖ τὸν ἀδελφόν. Glossar. Nom. Labbaei.

πολὺ γὰρ διαφέρει ἐκ καινῆς τινὸς κατασταθῆναι ἢ καὶ πρό- 10 τερον οὕσας ἐπικληθῆναι. M p. 137.

ὅτι ὁ Ῥωμύλος πρὸς τὴν γερονσίαν τραχύτερον διέκειτο καὶ 11 τυραννικώτερον αὐτῇ προσεφέρετο, καὶ τοὺς δημόρους τοῖς ὅλοις ἀπέδωκε καθ’ ἑαυτὸν καὶ οὐκ ἀπὸ κοινῆς γνώμης, ὥσπερ τὰ πολλὰ ἐγίνετο, ἀγανακτοῦντων τε ἐπὶ τούτῳ ἀχθόμενος ἄλλα τε ἐπαχθῇ καὶ τέλος εἶπεν ὅτι ἐγὼ ὑμᾶς, ὦ πατέρες, ἐξελεξάμην οὐχ ἵνα ὑμεῖς ἐμοὶ ἄρχητε, ἀλλ’ ἵνα ἐγὼ ὑμῖν ἐπιτάττωμι. M p. 138.

Δίων α’ “οὕτω που φέσει πᾶν τὸ ἀνθρώπινον οὐ φέρει πρὸς τε 12 τοῦ ὁμοίου καὶ τοῦ συνηθους, τὰ μὲν φθάνει τὰ δὲ καταφρονήσει αὐτοῦ, ἀρχόμενον.” Bekkeri Anecd. p. 164 15.

Δίων ἐν α’ “ἐν ᾧ καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος 13 ὑπὲρ ὑμῶν ἐκινδύνευσεν.” ib. p. 165 27.

τὴν μαντικὴν ῥάβδον φησίν, ἣν — ὁ Κοκκημανὸς Κάσσιος Δίων 6 καλεῖ λίτονους. Io. Tzetz. Exeg. in Hom. II. p. 76. a. u. 40

ὅτι ὁ Νομῆας ὥκει ἐν κολωνῷ τῷ Κυριναλίῳ ὠνομασμένῳ ἅτε 2

6 8 γε\* 7 3 μὲν αὐτοῖς ξ.\* ὑφ’ ὧν ἐνέχο. αὐτὰς τε καὶ\* 5 καὶ ἔλεγον αὐτοῦ 11 3 ἀπέδωκε om 4 ἄλλα τε ἐξήχθη? 13 2 idem grammaticus tres assertit incertae sedis locos: p. 160 15 Δίων “ἐντρογισίων ὑμῖν ὀφειλῆσαι”, p. 164 10 παρὰ Δίωνι “οὐκ οὐκ οὐδ’ ἀρχοντες πρὶν διανομοθετηθῆναι αὐτῶν ὠνομάζοντο”, p. 164 23 Δίων “οὐχ ὅπως ἐπέσθησαν αὐτοῦ”.



καὶ Σαβίνος ὦν, τὰ δὲ δὴ ἀρχαῖα ἐν τῇ ἱερᾷ ὁδῷ εἶχε, καὶ τὰς τε διατριβάς πλησίον τοῦ ἐστιαίου ἐποιεῖτο καὶ ἔστιν ὅτε καὶ κατὰ χώραν ἔμενεν. V p. 569.

3 ἐπειδὴ γὰρ εὖ ἡπίστατο τοὺς γε πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων τὸ μὲν ὁμοφρὲς σφισι καὶ σύννομον ἐν ὀλιγορῖα ὥς μηδὲν βέλτιον ἑαυτῶν ὄν ποιουμένους, τὸ δὲ ἀφανὲς καὶ ἄλλοιόν ὥς καὶ κρεῖσσον πίσκει τοῦ θείου θεραπεύοντας, χωρίον τέ τι ταῖς μούσαις ἱέρωσεν ... M p. 138.

4 *Λίον α' βιβλίῳ* "ταῦτά τε οὖν ὁ Νουμᾶς ἐνόμισεν." Bekk. Anecd. p. 158 23.

5 ἔπειτα καὶ ὅτι δι' ἑαυτῶν τότε κατέστησαν, πίστιν τοῦ θείου λαβόντες, καὶ τούτου αὐτοὶ τε ἐν εἰρήνῃ καὶ πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους παρὰ πᾶσαν τὴν τοῦ Νουμᾶ ἀρχὴν διεγόντο, καὶ ἐκεῖνος οὐκ ἀθρεῖ σφισιν ἐξ ἴσου τῷ Ῥωμύλῳ ὑπάρξαι ἔδοξεν. φασὶ δὲ αὐτὸν οἱ τὰ σαφέστατα Σαβίνων εἰδότες ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν ᾗ ἡ Ῥώμη ἐκτίσθη γεγενῆσθαι.

6 οὕτω μὲν δὴ δι' ἀμφοτέρους αὐτοὺς καὶ ἰσχυρὰ ταχὺ καὶ εὐκοσμος ἡ πόλις ἐγένετο, τοῦ μὲν τὰ πολεμικὰ αὐτὴν ἀναγκαῖος ἄτε καὶ νεόκτιστον οὖσαν ἀσκήσαντος, τοῦ δὲ τὰ εἰρηνικὰ προσεκδιδάξαντος, ὥστ' αὐτὴν ἐν ἑκατέρῳ ὁμοίως διαπρέψαι. V p. 569.

7 *Λίον δ' Ῥωμαῖος ἀρχαῖον* τινα ἥρωα Ἰανὸν λέγει διὰ τὴν τοῦ Κρόνου ξένισιν λαβόντα τὴν γνώσιν τῶν μελλόντων καὶ τῶν προὑπαρχόντων, καὶ διὰ τοῦτο διπρόσωπον ὑπὸ Ῥωμαίων πλάττεσθαι. ἐξ οὗ τὸν τε μῆνα κληθῆναι Ἰανουάριον, καὶ τὴν τοῦ ἔτους ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς γίνεσθαι. Cedren. 1 p. 295 10 Bekk.

7 *Λίονος β' βιβλίῳ* "δόξαν τὴν ἐκείνων ἐπιπροσθέν σφισι τῆς αὐξήσεως ἔσεσθαι." Bekk. Anecd. p. 139 12.

2 ὅτι ὁ Τοῦλλος καὶ ὁ Μέττιος οὐδέτεροι συνεχώρουν τὴν μεταστάσιν, ἀμφοτέρω δὲ τὰ σφέτερα περιέστελλον· ὁ τε γὰρ Τοῦλλος πρὸς τε τὴν φήμην τὴν περὶ Ῥωμύλου καὶ πρὸς τὴν δύναμιν τὴν παροῦσαν καὶ ὁ Φουρήτιος πρὸς τε τὴν ἀρχαιότητα τῆς Ἀλβης καὶ ὅτι καὶ μητρόπολις ἄλλων τε πολλῶν καὶ αὐτῶν τῶν Ῥωμαίων ἦν, ἐπαιρόμενοι μικρὸν οὐδὲν ἐφρόνον. δι' οὖν ταῦτα τῆς ἀμφισβητήσεως ἐκείνης ἀπέστησαν, περὶ δὲ τῆς ἡγεμονίας διηρέχθησαν· ἀστασίαστοι γὰρ ἐπὶ τοῖς ἴσοις ἀσφαλῶς συμβιοῦν οὐδ' ἐπειρῶντο ἐκ τῆς ἐμφύτου τοῖς ἀνθρώποις πρὸς τε τὸ ὁμοιον

3 1 γὰρ ἐνηπίστατο τοὺς τε π.\* 3 χρ. ἐξ ἴσου τῷ θεῷ? 4 2 ibidem p. 161 3: α' βιβλίῳ *Λίον* "καὶ γὰρ ἐν ἀρχαῖς τοῖς τελευταῖον ὀργιζόμενοι καὶ τὰς ἀπάνας οὐκ ἀκουσίους ὑπομένοντες." 7 1/2 3 συμβιοῦν σφᾶς ἑώρων. τὸν ἐκ\*



φιλονεικίας καὶ πρὸς τὸ ἄρχειν ἐτέρων ἐπιθυμίας. πολλὰς δὲ καὶ περὶ τούτου δικαιοῦσαι ἀλλήλοις προσήνεγκον, εἴ πως ἐκείνης γε οἱ ἕτεροι ὁποτεροῦν ἐθελούσιοι τοῖς ἐτέροις παραχωρήσειαν. οὐδὲν δ' ἐπέραναν, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῆς ἀγωνίσασθαι συνέθεντο. Μ p. 139.

Λίανος βιβλίον β' "καὶ μηδὲν ἕτερον δεινὸν προσδεχομένοις 4 ἐπιθέμενος." Bekk. Anecd. p. 139 15.

ὅτι ὁ Τοῦλλος πρὸς τοὺς πολέμους κράτιστος ἐνομίζετο, τοῦ 5 δὲ δὴ θείου πάνυ καταφρονήσας παρημέλει, μέχρις οὗ νόσον λοιμώδους γενομένης καὶ αὐτὸς ἡρρώσθησε· τότε γὰρ τῶν τε ἄλλων θεῶν δι' ἀκριβείας ἐπεμελήθη, καὶ τοὺς σαλίοις τοὺς Κολλίνους προσκατέστησε. V p. 569.

ὅτι συνεῖς ὁ Μάρκιος ὡς τοῖς βουλομένοις εἰρηνεῖν οὐκ ἔξαρ- 8 κεῖ τὸ μηδὲν ἀδικεῖν, οὐδέ ἐστι τὸ ἀπραγμιον ἄνευ τοῦ δραστηρίου <sup>a. u.</sup> 114 σωτήριον, ἀλλ' ὅσω τις αὐτοῦ ὀριγνᾶται, εὐεπιθετώτερος τοῖς πολλοῖς γίγνεται, μετεβάλετο· οὐ γὰρ τὸ ἐπιθυμοῦν ἡσυχίας ἰσχυρὸν πρὸς φυλακὴν ἄνευ τῶν πρὸς τὸν πόλεμον παρασκευῶν ἰώρα ὄν, καὶ τὸ τερπνὸν τῆς ἀπραγμοσύνης τάχιστα καὶ ῥᾶστα τοῖς πέρα τοῦ καιροῦ σπονδάζουσιν αὐτὴν ἀπολλύμενον ἡσθάνετο. διὰ ταῦτα 2 καὶ καλλίω καὶ ἀσφαλεστέραν καὶ παρασκευὴν καὶ φροντίδα τῆς εἰρήνης τὸν πόλεμον νομίσας εἶναι, πάνθ' ὅσα παρ' ἐκόντων τῶν Λατίνων μηδὲν σφας ἀδικῶν οὐκ ἡδυνήθη κομίσασθαι, παρ' ἁκόντων στρατεύσας ἀπέλαβεν. Μ p. 139.

ὅτι Ταρκύνιος πλούτῳ καὶ συνέσει καὶ εὐτραπείᾳ πολλῇ παν- 9 ταχοῦ κατὰ καιρὸν χρῶμενος οὕτω τὸν Μάρκιον διέθηκεν ὥστε καὶ <sup>a. u.</sup> 138 ἐς τοὺς εὐπατρίδας καὶ ἐς τὴν βουλὴν ὑπ' αὐτοῦ καταλεχθῆναι, στρατηγὸς τε πολλὰκις ἀποδειχθῆναι, καὶ τὴν ἐπιτροπείαν τῶν παίδων αὐτοῦ καὶ τῆς βασιλείας πιστευθῆναι· καὶ γὰρ τοῖς ἄλλοις προσφιλεῖς οὐδὲν ἤττον ἦν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐκόντων αὐτῶν ἐπρώτευσεν. αἴτιον δὲ ὅτι πάντα ἅψ' ὧν ἰσχύειν ἔμελλε πράττων οὐκ 2 ἔξεφρόνει, ἀλλ' ἐν τοῖς πρώτοις ὧν συνεστέλλετο, καὶ τὰ μὲν ἐπίπονα καὶ ἀνθ' ἐτέρων καὶ ἐν τῷ φανερωῷ ὑπέμενε, τῶν δὲ δὴ ἡδέων τοῖς τε ἄλλοις ἐθελοντῆς παρεχώρει καὶ αὐτὸς ἢ οὐδὲν ἢ ὀλίγα, καὶ ταῦτα λανθάνων, ἔκαρποῦτο. καὶ τῶν μὲν ἀμεινόνων τὴν τε αἰτίαν ἐς πάντας μᾶλλον ἢ ἐς αὐτὸν ἀνῆγε καὶ τὴν ἀπόλαυσιν ἐς τὸ μέσον τῷ δεομένῳ κατετίθει, τὰ δὲ ἀτοπώτερα οὐτ' ἀνέφερεν ἐς τινα οὔτε ἐκοινοῦτό τι. πρὸς δὲ τούτοις ἐχαρίζετο μὲν πᾶσι τοῖς 3 ἀμφὶ τὸν Μάρκιον ὡς ἐκάστοις καὶ τῷ ἔργῳ καὶ τοῖς λόγοις· τῶν

3 ὁ φιλανθρωπίας\* πολλὰς τε καὶ\* 8 οὐδὲν ἐπέρανον\* 8 1 2 σω-  
τηρίου δραστηρίου 5 προφυλακῆς\* 6 ῥᾶον\* 9 2 2 πρώτοις\* 4 καὶ  
γὰρ αὐτὸς\*



τε γὰρ χρημάτων ἀφειδῶς ἀνήλπισκε, καὶ ταῖς σπονδαῖς, εἴ τις τι αὐτοῦ δεηθείη, ἐτοιμῶς ἐχοῖτο· φραῦλον δὲ τι ἐς οὐδένα οὔτε ἐλεγεν οὔτε ἔπραττεν, οὐδὲ ἐς ἀπέχθειαν ἐκὼν οὐδενὶ καθίστατο. καὶ προσέτι, ἃ μὲν εὖ ὑπὸ τινων ἔπασχεν, ἐπὶ τὸ μεῖζον αἰεὶ ἐλάμβανε, τὰ δὲ δυσχερέστερα ἦτοι τὴν ἀρχὴν οὐδὲ προσεποιεῖτο ἢ καὶ φανλίσας παρ' ἐλάχιστον ἦγε, καὶ οὐχ ὅσον οὐκ ἡμύνάτο τινα ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ εὐηργέτει, μέχρι περ καὶ ἐκεῖνον ἐξενίκησεν. ἐκ μὲν οὖν τούτων σοφίας τινὰ δόξαν, ἅτε καὶ τὸν Μάρκιον καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν πάντας χειρωσάμενος, ἐκτήσατο, ἐκ δὲ δὴ τῶν ἔπειτα ἀπιστεῖσθαι τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐποίησεν ὥς ἦτοι δολεροὺς φύσει ὄντας ἢ καὶ πρὸς τὰς δυνάμεις τὰς τε τύχας καὶ τὴν γνώμην ἀλλοιουμένους. V p. 570.

10 β' βιβλίῳ Δίων "ὥς δὲ οὐδὲν ὅ τι οὐκ ἐπιθάρχουν αὐτῷ."  
a. u. 176 Bekk. Anecd. p. 164 19.

11 Δίωνος βιβλίον β' "καὶ τὸν ἀδελφόν, ὅτι μὴ συνήρετο, λάθρα  
a. u. 220 διὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ φαρμάκοις ἐξεργάσατο." ib. p. 139 17.

2 ὅτι ὁ Ταρκύνιος ἐπεὶ ἱκανῶς ὥς καὶ ἀκόντων τυραννήσων παρεσκευάσατο, τοὺς δυνατωτάτους πρῶτον μὲν τῶν βουλευτῶν ἔπειτα καὶ τῶν ἄλλων συλλαμβάνων, πολλοὺς μὲν φανερώς, οἷς γε αἰτίαν τινὰ εὐπρεπῆ ἐπενεγκεῖν ἐδύνατο, πολλοὺς δὲ καὶ λάθρα ἀπεκτείνου καὶ τινὰς ὑπερώριζεν. οὐ γὰρ ὅτι τὸν Τούλλιον τινες αὐτῶν μᾶλλον ἢ ἐκεῖνον ἠγάπησαν, οὐδ' ὅτι γένη καὶ πλούτους καὶ φρόνημα εἶχον, ἀνδρεία τε ἐπιφανεῖ ἢ καὶ σοφία διαπρεπεῖ ἐχρῶντο, τοὺς μὲν ἀμυνόμενος τοὺς δὲ προκαταλαμβάνων, φθόνῳ τε καὶ ὑποψίᾳ ἅμα μίσους ἐκ τοῦ μὴ ὁμοήθους ἔφθειρεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πάνν φίλους τοὺς πρὸς τὴν μοναρχίαν οἱ σπονδάσαντας οὐδὲν ἤτιον τῶν ἐτέρων ἀπώλλυνεν, νομίζων σφᾶς ὑπὸ τε τῆς θρασυτήτος καὶ ὑπὸ τῆς νεωτεροποιίας, ὅφ' ἥς ἐαυτῷ τὴν ἀρχὴν συγκατέπραξαν, καὶ ἄλλῳ τινὶ αὐτὴν δοῦναι.  
4 καὶ τούτου τὸ κράτιστον τῆς βουλῆς καὶ τῆς ἱππᾶδος ἀπανάλωσεν, οὐδ' ἀντικαθίστη τὸ παρᾶπαν ἐς αὐτοὺς ἀντὶ τῶν ἀπολλυμένων οὐδένα· μισεῖσθαι τε γὰρ ὑπὸ παντὸς τοῦ δήμου ἐπίστευε, καὶ τὰ τέλη ἐκεῖνα ἀσθενέστατα ἐκ τῆς ὀλιγανθρωπίας ποιῆσαι ἐπεθύμει. καὶ τὴν γε γερονσίαν καὶ καταλῦσαι παντελῶς ἐπεχείρησεν, πᾶν ἄθροισμα ἀνθρώπων, ἄλλως τε καὶ ἐπιλέκτων καὶ πρόσχημα προστατείας τινὸς ἀπὸ παλαιοῦ ἐχόντων, πολεμιώτατον τυράννῳ νομίζων εἶναι. δέισας δὲ μὴ πῶς οἱ τὸ πλῆθος ἢ καὶ αὐτοὶ οἱ δορυφόροι, οἵα πον πολῖται ὄντες, ἀγανακτήσει τοῦ τὴν πολιτείαν σφῶν

3 6 μεῖζον διελάμβανε\* 4 2 τινὸς\* 10 1 cf. Zonar. 2 p. 31 8 Pind.  
11 3 1 γὰρ μόνον ὅτι;\* 5 φίλους πρὸς\*



μεθίστασθαι ἐπαυαστῶσιν, ἐκ μὲν τοῦ προφανοῦς οὐκ ἐποίησε τοῦτο, ἐν τρώπῃ δὲ τινι ἐπιτηδεύει καὶ πάντῃ αὐτὸ κατέπραξεν. οὔτε γὰρ ἀντεσῆγεν ἐς αὐτὴν οὐδένα, οὔτε τοῖς καταλοίποις λόγον τι ἄξιον ἐπεκοίνον. συνεκάλει μὲν γὰρ αὐτούς, οὐ μὴν ὥστε καὶ συνδιοικεῖν τι τῶν ἀναγκαίων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τοῦτο πρὸς τε τὸν ἐλεγχον τῆς ὀλιγότητός σφιν καὶ διὰ τοῦτο καὶ ταπεινότητα καὶ καταφρόνησιν ἐξεπίτηδες ἐποίει. τὰ δὲ δὴ πλεῖστα καθ' ἑαυτὸν ἢ καὶ μετὰ τῶν υἱῶν, τοῦτο μὲν ὅπως μηδεὶς τῶν ἄλλων μηδὲν δύναίτο, τοῦτο δὲ καὶ κατοκνῶν δημοσιεύειν ἐν οἷς ἐκακούργει, ἐπραττεν. δυσπρόσοδός τε καὶ δυσπροσέγγιστος ἦν, καὶ τῇ ὑπεροψίᾳ τῇ τε ὁμότητι τοσαύτῃ πρὸς πάντας ὁμοίως ἐχρῆτο ὥστε καὶ ὑπερήφανος ἀπ' αὐτῶν ἐπικληθῆναι. τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ τυραννικώτερον ἐπραττον, καὶ ποτε πολιτῶν τινὰς ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ἐν τοῖς τοῦ δήμου ὅμιλοις στεινοῖς τε γυμνοῖς προσέειπεν καὶ ῥάβδοις αἰκισάμενος ἀπέκτεινεν. καὶ τοῦθ' ὑπ' ἐκείνου τότε ἐξευρεθὲν καὶ πολλάκις ἐγένετο. V p. 573.

Αἶων ἐν β' βιβλίῳ "τὸν γὰρ πατέρα πολλὰ καὶ ἄτοπα ὥς καὶ τυραννοῦντα καὶ παρασπονδοῦντα φανερώς ἐκ συνθήκης λαιδορήσας." Bekk. Anecd. p. 155 2.

ὅτι ἐν Ρώμῃ θεμελίων ὀρυσσομένων ναοῦ κεφαλὴν νεοσφραγῶς ἀνθρώπον εὐρέθη λελυθρωμένη· πρὸς ὅπερ Τυρρηνὸς μάντις ἔφη τὴν πόλιν κεφαλὴν πολλῶν ἐθνῶν ἔσεσθαι, πλὴν δι' αἵματος καὶ σφαγῶν. κἀντεῦθεν ὁ Ταρπήσιος λόφος μετωνομάσθη Καπιτωλῖνος. M p. 528.

ὅτι σημεῖον τὸ μίλιον λέγεται χιλίοις βήμασι μετρούμενον· μίλια γὰρ τὰ χίλια. M p. 529.

ὅτι Λεύκιος Ἰούνιος, ἀδελφῆς Ταρκύνιον παῖς, φρονηθεὶς ἐπειδὴ τὸν τε πατέρα ἀπεκτόνει καὶ προσέτι καὶ τῆς οὐσίας αὐτὸν ἀφῆρητο, μωρίαν προσεποιήσατο, εἴ πως αὐτὸς γε περιγένοιτο· καὶ γὰρ εὖ ἠπίστατο ὅτι πᾶν τὸ ἔμφορον, ἄλλως τε καὶ ὅταν ἐν λαμπρότητι γένους ᾖ, δι' ὑποψίας τοῖς τυραννοῦσι γίγνεται. καὶ ἐπειδὴ γε ἅπασ' ἐπὶ τοῦτο ὥρμησεν, ἀκριβέστατα αὐτὴν ὑπεκρίνετο, καὶ διὰ τοῦτο καὶ Βροῦτος ἐκλήθη· τοὺς γὰρ εὐήθεις οὕτω πως οἱ Λατῖνοι προσηγόρευον. τῷ τε Τίτῳ καὶ Ἀρροῦντι ὥς τι ἄθυρμα συμπεμφθεὶς βακτηρίαν τινὰ ἀνάθημα τῷ θεῷ φέρειν ἔλεγεν, μηδὲν μέγα ὥς γε ἰδεῖν ἔχουσαν. M p. 139.

ἐν β' βιβλίῳ Αἶων "ἔπειτα ἐν τοῦ Πυθίου εὐρέθη". Bekk. Anecd. p. 139 20.

6 7 πολίτας? an τῶν πολιτῶν? \* 9 1 τι? \* 10 2 τὰς οὐσίας αὐτῶν \* 11 2 ibidem p. 178 20: Αἶων β' βιβλίῳ "μαθὼν οὖν τοῦτο ἐκείνος ἤλθε τε τῆς ὑπερείας πρὸς αὐτούς." sed p. 174 1 pro δευτέρῳ pone γβ' (52 27 5).



- 12 ὅτι τοῦ Βροῦτου τό τε δῶρον, τοῦτ' ἔστι τὴν βακτηρίαν, ἔσκω-  
πτον, καὶ ὅτι τοῦ Θεοῦ τοῖς θεωροῖς περὶ τῆς τοῦ πατρὸς βασι-  
λείας, ὅστις αὐτὴν διαδέξεται ἐπερωτήσας, θεοπίσαντος τὸν πρῶ-  
τον τὴν μητέρα φιλήσαντα τὸ κράτος τὸ τῶν Ῥωμαίων ἔξεν, τὴν  
γῆν ὡς καὶ καταπεσὼν ἄλλως κατεφίλησε, νομίσας αὐτὴν μητέρα  
ἀπάντων τῶν ἀνθρώπων εἶναι. M p. 140.
- 13 ὅτι ὁ Βροῦτος τοὺς Ταρκύνιους ἐκ τοιαύδε αἰτίας κατέλυσε.  
συνδειπνοῦντές ποτε ἐν τῇ τῶν Ἀρδεατῶν πολιορκίᾳ οἱ τε τοῦ Ταρ-  
κύνιου παῖδες καὶ Κολλατῖνος καὶ Βροῦτος, ὅτε καὶ ἡλικιωταὶ καὶ  
συγγενεῖς αὐτῶν ὄντες, ἐς λόγον τινὰ περὶ τῆς σωφροσύνης τῶν  
γυναικῶν σφῶν, καὶ τούτου καὶ ἐς ἔρον, τὴν ἑαυτοῦ γαμετὴν ἐκά-  
14 στον προκρίνοντος, ἦλθον. καὶ (ἐτύγχανον γὰρ πᾶσαι ἀπὸ τοῦ  
στρατοπέδου ἀποῦσαι) ἔδοξεν αὐτοῖς αὐτίκα τῆς νυκτός, πρὶν κα-  
ταγγέλτους σφᾶς γενέσθαι, πρὸς πάσας ἅμα αὐτὰς ἀφιππεῦσαι.  
ποιήσαντες δὲ τοῦτο τὰς μὲν ἄλλας ἐν λόγῳ τινὶ εὖρον, Λουκρη-  
τίαν δὲ τὴν τοῦ Κολλατίνου γυναῖκα ἐριουργοῦσαν κατέλαβον.
- 15 περιβόητον οὖν ἐπὶ τούτῳ γενομένην ὁ Σέξτος αἰσχρῶναι ἐπεθύμησε·  
τάχα μὲν γὰρ καὶ ἔρωτα αὐτῆς ἔσχεν ὑπερκαλοῦς οὔσης, ἐπὶ πλέον  
δὲ ὁμῶς τὴν δόξαν μᾶλλον ἢ τὸ σῶμα διαφθεῖραι ἠθέλησε. καὶ  
ποτε τηρήσας τὸν Κολλατῖνον πρὸς τοῖς Ῥουτούλοις ὄντα ἠπείχθη  
μὲν ἐς τὴν Κολλατίαν, καὶ νυκτός πρὸς αὐτὴν ὡς καὶ πρὸς οἰκίαν  
16 γυναῖκα ἔλθων καὶ σίτον καὶ καταλύσεως ἔνυχε. καὶ τὰ μὲν πρῶτα  
ἀναπειθεῖν αὐτὴν ἐπειρᾶτο συγγενέσθαι οἱ, ὡς δὲ οὐδὲν ἐπέβαινεν,  
ἐβιάζετο. ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν οὐδὲ οὕτως αὐτῷ προεχώρει, καινὸν δὴ  
τινα τρόπον ἐξεῦρεν, ὅφ' οὗ τὸ παραδοξότατον ἠνάγκασεν αὐτὴν  
ἐκοῦσαν ὑβρισιθῆναι. ὅτι μὲν γὰρ ἀποσφάξιν αὐτὴν εἶπε, παρ'  
οὐδὲν ἔθετο, καὶ ὅτι καὶ τῶν οἰκετῶν τινὰ προσκαταχρήσεσθαι ἔφη,  
17 καὶ τοῦτο ὀλιγώρως ἤκουσεν· ἐπεὶ μέντοι παρακατακλινεῖν τε αὐτῇ  
τὸ τοῦ δούλου σῶμα καὶ λόγον ὡς καὶ συγκαθεύδοντάς σφας ἐν-  
ρῶν ἀποκτείνειε διαδώσειν ἐπηπείλησεν, οὐκέτ' ἀνεκτὸν ἐποίησατο,  
ἀλλὰ φοβηθεῖσα μὴ καὶ πιστευθῇ τοῦθ' οὕτω γεγονέναι, εἶλετο μι-  
χθεῖσα αὐτῷ καὶ τὸ πραχθὲν ἐξειποῦσα ἀποθανεῖν μᾶλλον ἢ παρα-  
χρῆμα τελετήσασα ἀδοξῆσαι. διὰ μὲν οὖν ταῦτ' οὐκ ἄκουσα δὴ  
18 ἐμοιχεύθη, παρασκευάσασα δὲ ἐκ τούτου ξιφίδιον ὑπὸ τὸ προσκε-  
φάλαιον μετεπέμψατο τὸν τε ἄνδρα καὶ τὸν πατέρα, καὶ ἐπειδὴ  
τάχιστα ἦλθον, κατεδάκρυε, καὶ μετὰ τοῦτ' ἀναστεινάζασα "πάτερ"  
εἶπε, "(τὸν γὰρ ἄνδρα μᾶλλον ἢ σὲ αἰσχύνομαι) οὐδέν μοι χρηστὸν  
ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ πέπραχται, ἀλλὰ με Σέξτος ἐβιάσατο ἀπειλήσας

14 4 πότφ? \* in convivio lusuque  
καταπιστευθῇ οὕτω \*

16 6 προσκαταστήσεσθαι

17 4 μὴ



δούλω τινὶ συναποκτερεῖν ὥς καὶ μετ' αὐτοῦ καθεύδουσιν λαβίων.  
αὕτη γὰρ με ἡ ἀπειλὴ ἁμαρτεῖν ἠνάγκασεν, ἵνα μὴ καὶ πιστεύσῃτε  
τοῦθ' οὕτω γεγονέναι. καὶ ἐγὼ μὲν (γυνὴ γὰρ εἰμι) τὰ πρόποντα <sup>19</sup>  
ἐμμαντῇ ποιήσω· ὑμεῖς δ' εἴπερ ἄνδρες ἐστέ καὶ τῶν γαμετῶν τῶν  
τε παίδων ὑμῶν προοραῖσθε, τιμωρήσατε μὲν ἐμοί, ἐλευθερώθητε δὲ  
αὐτοί, καὶ δείξατε τοῖς τυράννοις οἷον ἄρα ὑμῶν ὄντων οἷαν γυ-  
ναῖκα ὑβρίσαν." τοιαῦτα ἅττα εἰποῦσα οὐκ ἀνέμεινεν ἀντακοῦσαι  
τι, ἀλλ' εὐθέως τὸ ξιφίδιον ὑφελκύσασα αὐτῇ ἐαυτὴν ἐφόρνευσεν.  
V p. 574.

Δίων β' βιβλίῳ "καὶ ἐκχωρήσας ἐκ τῆς τῶν Ῥωμαίων γῆς <sup>20</sup>  
πολλὰ καὶ μὲν τῶν προσοίκων ἐπείρασεν." Bekk. Anecd. p. 164 25.

ὅτι οἱ ὅμιλοι πάντες τὰ πράγματα πρὸς τοὺς μεταχειρίζοντας <sup>12</sup>  
αὐτὰ κρίνουσι, καὶ ὁποῖους ἂν τούτους αἰσθάνωνται ὄντας, τοιαῦτα <sup>n. n.</sup>  
καὶ ἐκεῖνα νομίζουσιν εἶναι. M p. 140. <sup>245</sup>

πᾶς γὰρ τις τὸ ἀπείρατον πρὸ τοῦ κατεγνωσμένου προαιρεῖται, <sup>2</sup>  
μεγάλῃ ἐς τὸ ἄδηλον ἐλπίδα παρὰ τὸ μεμισημένον ποιούμενος. ib.

πᾶσαι γὰρ μεταβολαὶ σφαλερώταται εἰσι, μάλιστα δὲ αἱ ἐν <sup>3</sup>  
ταῖς πολιτείαις πλεῖστα δὴ καὶ μέγιστα καὶ ἰδιώτας καὶ πόλεις  
βλάπτουσι. διὸ οἱ νοῦν ἔχοντες ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ, καὶ μὴ βέλτι-  
στα ἢ, ἀξιοῦσιν ἐμμένειν ἢ μεταλαμβάνοντες ἄλλοτε ἄλλα ἀεὶ πλα-  
νᾶσθαι. ib.

ἐν γ' βιβλίῳ Δίωνος "οὗ γε καὶ ὁ πατὴρ ἀμέμπτως ὑμῶν ἦρ- <sup>4</sup>  
ξεν." Bekk. Anecd. p. 120 24.

Δίωνος γ' βιβλίῳ "ὅτι μὲν γὰρ ἀγαπᾷ ὑμᾶς, οὐδὲν ἂν μεῖζον <sup>5</sup>  
τεκμήριον λάβοιτε ἢ ὅτι τοῦ τε βίου τοῦ παρ' ὑμῖν ἐφέται καὶ  
πρὸ πολλοῦ κομίσασθαι τὰ προὑπάρξαντά οἱ ποιεῖται. ib. p. 139  
26 et 164 28.

Δίων βιβλίῳ γ' "πῶς δ' ἂν καὶ λυσιτελήσειέ τι τοῦτο πρᾶ- <sup>6</sup>  
ξαι;" ib. p. 155 14.

Δίωνος γ' βιβλίον "ὥσπερ πον καὶ Ῥωμύλος ἡμῖν ἐπέσκηψεν." <sup>7</sup>  
ib. p. 139 29.

ὅτι καὶ τὰ βουλήματα καὶ τὰς ἐπιθυμίας πρὸς τὰς τύχας ἔκα- <sup>8</sup>  
στοι κτῶνται, καὶ ὁποῖα ἂν τὰ παρόντα αὐτοῖς ἦ, τοιαῦτα καὶ τὰ  
οὐκ ἔχοντα λαμβάνουσιν. M p. 141.

ὅτι τὸ τῆς βασιλείας προᾶγμα οὐκ ἀρετῆς μόνον ἀλλὰ καὶ ἐπι- <sup>9</sup>  
στήμης καὶ συνηθείας, εἴπερ τι ἄλλο, πολλῆς δεῖται, καὶ οὐκ οἶόν  
τέ ἐστίν ἄνευ ἐκείνων ἀψάμενόν τινα σωφρονῆσαι. πολλοὶ γοῦν  
ὥσπερ ἐς ὕψος τι μέγα παρὰ λόγον ἀρθέντες οὐκ ἤνεγκαν τὴν με-



τεώρισιν, ἀλλ' αὐτοί τε καταπεσόντες ὑπ' ἐκπλήξεως ἔπταισαν καὶ τὰ τῶν ἀρχομένων πάντα συνήλθον. M ib.

- 10 καὶ περὶ τῶν μελλόντων ἔξ ὧν ἔπραξαν τεκμήρασθε, ἀλλὰ μὴ ἔξ ὧν πλάττονται ἱκετεύοντες ἀπατηθῆτε· τὰ μὲν γὰρ ἀνόσια ἔργα ἀπὸ γνώμης ἀληθοῦς ἐκάστη γίνεται, συλλαβὰς δ' ἂν τις εὐπρεπεῖς συμπλάσειεν· καὶ διὰ τοῦτ' ἀφ' ὧν ἐποίησέ τις, ἀλλ' οὐκ ἀφ' ὧν φησὶ ποιήσιν, κρίνεται. M p. 141.

- 11 γ' Δίωνος βιβλίῳ "οὐχ ὅπως πρὸς αὐτῶν τῶν βασιλευνόντων σφῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τῶν παραδυναστευόντων αὐτοῖς γίνεται." Bekk. Anecd. p. 130 23 et 164 32.

- 13 ὅτι δύο κατὰ τὴν Ῥώμην προεχειρίζοντο ὑπατοί, ὡς εἰ συμβαίη τὸν ἕτερον φαῦλον εἶναι, καταφείγειν ἐπὶ τὸν ἕτερον. M p. 528.

- 2 ὅτι Βαλέριον τὸν συνάρχοντα Βρούτου, καίπερ δημοτικώτατον ἀνδρῶν γενόμενον, ὁμῶς αὐτοεντὶ μικροῦ ὁ ὁμιλος κατεχρήσατο· ἐπιθυμῶν γὰρ αὐτὸν μοναρχίας ὑπετόπησαν. καὶ ἐφόνευσαν ἄν, εἰ μὴ σφας διὰ ταχέων φθάσας ἐθώπενσεν. ἐσελθὼν γὰρ ἐς τὴν ἐκκλησίαν τὰς τε ῥάβδους ἔκλινεν, ὀρθαῖς πρότερον ταύταις χρώμενος, καὶ τοὺς πελέκεις τοὺς ἐνδεδεμένους σφίσι περιεῖλε· σχηματίσας δὲ ἐπὶ τούτοις ἑαυτὸν ἐς τὸ ταπεινώτατον ἐπὶ πολὺ μὲν ἐσχυρώσασε καὶ κατεδάκρυσεν, ἐπεὶ δὲ καὶ ἐφθέγξατό ποτε, σμικρὰ καὶ δεδινία τῇ φωνῇ ὑποτρέμων εἶπεν. M p. 141.

- 3 ὅτι τὸν τοῦ Διὸς νεὼν ἐθείωσεν ἀπὸ κλήρον ὁ Ὀράτιος, καίτοι τοῦ Βαλερίου τὸν τε υἱὸν αὐτοῦ τεθνηκέναι φήσαντος, καὶ τοῦτο παρ' αὐτὴν αὐτῷ τὴν ἱερουργίαν ἀγγελθῆναι παρασκευάσαντος, ἢ ὑπὸ τε τοῦ πάθους, καὶ ὅτι οὐδ' ἄλλως ὅσιον ἦν ἐν πένθει τινα ὄντα ἱεροποιεῖν, παραχωρήσειεν οἱ τῆς τοῦ ἔργου ἱερώσεως. ἐκεῖνος γὰρ οὐκ ἠπίστησε μὲν τῷ ῥηθέντι (καὶ γὰρ ὑπὸ πολλῶν καὶ ἀξιόπιστων ἐθρυλήθη), οὐ μέντοι καὶ τῶν ἱερῶν ἔξέστη, ἀλλ' ἄταφον τὸ σῶμα τοῦ παιδὸς ὡς καὶ ἀλλότριον, ὅπως μηδὲν τῇ περὶ αὐτοῦ ὁσία προσήκειν δόξῃ, κελεύσας τισὶν εἶσαι, πάνθ' οὕτω τὰ καθήκοντα διετέλεσεν. V p. 577.

- 14 Δίωνος δ' βιβλίῳ "καὶ τῇ γε κόρῃ καὶ ὄπλᾳ, ὡς φασὶ τινες, καὶ ἵππον ἐδωρήσατο." Bekk. Anecd. p. 133 8.

- 15 Δίωνος δ' βιβλίῳ "ἀλλὰ τῆς τε χώρας τῆς Ῥωμαϊκῆς κατέδραμον καὶ πάντα τὰ μέχρι τείχους ἐπόρθον." ib. p. 152 1 et 3. cf. Zonar. 2 p. 50 1.

10 1 τεκμήρασθαι 13 2 1 ἄρχοντα 6 συνδεδεμένους\* 9 post εἶπεν codex: τίθει (ζήτει?) τίτλον περὶ δημηγοριῶν. 3 5 ἰδούσεως\* 4 4 αὐτὸν?\* 15 2 ex quarto libro etiam hic apponitur locus, p. 133 16: καὶ τὰ τε ἄλλα αὐτοῖς πολὺ διαλλάττοντα ἀλλήλων καὶ τὰς ἐπικλήσεις διαφόρους παρέθηκεν.



ὅτι τὸ κρύφιον τῶν βουλευμάτων καὶ τὸ καίριον τῶν πράξεων, 16  
τό τε ἰδιοβουλεῖν τινὰ καὶ τὸ μὴτ' ἀναχώρησιν ἐς μηδένα ἄλλον <sup>α. υ.</sup> 253  
μηδεμίαν ἔχειν καὶ τῶν συμβαινόντων αὐτὸν ἐφ' ἐκότερα τὴν αἰ-  
τίαν λαμβάνειν, μέγα μέρος ἐς τὸ κατορθωθῆναι τι συμβάλλεται.  
M p. 142.

πρὸς στάσεις ἐτράποντο. αἴτιον δ' ὅτι οἱ τε ἰσχύοντες τοῖς 17  
χρήμασιν ἐν πᾶσι τῶν καταδεεστέρων ὥς καὶ βασιλεύοντές σφω  
προέχειν ἐβούλοντο, καὶ οἱ ἀσθενέστεροι οὐδὲν αὐτοῖς οὐδὲ σμικρὸν  
ὥς καὶ ἰσονομούμενοι πῖθαρχειν ἤθελον, ἀλλ' οἱ μὲν ἄπληστοι τῆς  
ἐλευθερίας ὄντες καὶ ταῖς οὐσίαις ταῖς ἐκείνων, οἱ δὲ ἀκρατῶς τῆς  
τιμῆσεως ἔχοντες καὶ τοῖς σώμασι τοῖς τούτων ἐχρῶντο· καὶ οὐ- 2  
τως ἐξ ὧν πρότερον τὰ πρόσφορα ἀνθυπουργοῦντες ἀλλήλοις συνε-  
φρόνουν, καταλύσαντες οὐκέτι τὸ οἰκεῖον ἀπὸ τοῦ ὀφθελίου διέκρινον,  
ἀλλὰ τό τε μέτριον ἀμφοτέροι ὑπερορῶντες καὶ τὸ ἄκρον οἱ μὲν τῆς  
ἐπιτάξεως οἱ δὲ τῆς οὐκ ἐθελόδουλείας προτιμῶντες, οὔτε ἐκεῖνα  
κατειργάζαντο καὶ πολλὰ καὶ ἄτοπα τὰ μὲν ἀμυνόμενοι τὰ δὲ καὶ  
προκαταλαμβάνοντες ἀλλήλους ἔδρασαν, ὥστ' αὐτοὺς ἐπὶ πλείστον 3  
ἀνθρώπων, πλὴν ἐν τοῖς πάνι κινδύνοις, οὓς ἐκ τῶν αἰε πολέμων  
δι' αὐτὰ ταῦτα μάλιστα ἔσχον, διχοστατῆσαι· ὅθεν περ συγχροὶ τῶν  
πρώτων καὶ ἐξεπίτηδὲς σφας πολλάκις παρεσκέυσαν. καὶ ἐκεῖθεν  
ἀρξάμενοι πολλῶ πλείω κακὰ πρὸς ἀλλήλων ἢ τῶν ἀλλοφύλων ἔπαθον.  
καί μοι καὶ τὸ μαρτεῦσασθαι ἐξ αὐτῶν ἐπέρχεται ὅτι οὐκ ἔστιν  
ὅπως ἄλλως εἴτ' ἢ τῆς δυνάμεως εἴτ' ἢ τῆς ἀρχῆς στερηθεῖεν, εἰ  
μὴ δι' ἀλλήλων σφαλεῖν. M ib.

ἄλλως τε γὰρ ἐδυσχέλαινον ὅτι μὴ τὰ αὐτὰ δεόμενοι σφω οἱ 4  
βουλευταὶ καὶ τυχόντες ἐφρόνουν, ἀλλ' ἐν μὲν τῷ κινδύνῳ πολλὰ  
καὶ μεγάλα αὐτοῖς ὑπέσχοντο, σωθέντες δὲ οὐδὲν οὐδὲ τῶν ἐλαχί-  
στων ἐποίησαν. M p. 143.

ἵνα γὰρ δὴ μὴ καθ' ἓν μαχόμενοι ἀλλ' ὑπὲρ τῆς οἰκείας χωρὶς 5  
ἕκαστοι ἀγωνιζόμενοι εὐχειρωτότεροί σφισι γένωνται, διεῖλον τὴν <sup>α. υ.</sup> 260  
στρατιάν. ib.

ὅτι ὁ δῆμος ἰδιωτεύσαντος τοῦ Ῥαλερίου τοῦ δικτάτορος χα- 6  
λεπώτατα ἐστασίασεν, ὥστε καὶ τὴν πολιτείαν νεοχμῶσαι· οἱ γὰρ  
ἐν ταῖς περιουσίαις ὄντες τοῦ πάνι ἀκριβοῦς περὶ τὰ συμβόλαια  
ἀντεχόμενοι καὶ μὴδ' ὀτιοῦν αὐτοῦ παριέντες καὶ ἐκείνου διήμαρτον  
καὶ ἄλλων πολλῶν ἐστερήθησαν· οὐ γὰρ ἔγνωσαν ὅτι ἢ τε πενία  
ἢ ἄκρατος βιαιότατον κακόν, ἢ τε ἐξ αὐτῆς ἀπόνοια, ἄλλως τε καὶ  
πληθὺς προσλαβοῦσα, δυσμαχώτατόν ἐστι. καὶ οὐκ ὀλίγοι τῶν τὰ 7

16 1 τὸ κρύφιον] in dictatura?

17 1 3 αὐτῶν

2 6 κατειργ-



πολιτικά πρᾶσσόντων ἐθελονταὶ τὸ ἐπιεικὲς πρὸ τοῦ σφόδρα δι-  
καίου προαιρουνται· τοῦτο μὲν γὰρ τῆς τε ἀνθρωπείας φύσεως  
πολλάκις ἡττᾷται καὶ ἔστιν ὅτε παντελῶς καταλύεται, ἐκεῖνο δὲ  
σμιχρόν τι αὐτοῦ καταθραύσαν τὸ γοῦν λοιπὸν μεῖζον ὃν σώζει.  
πλείστων γοῦν δεινῶν τοῖς Ῥωμαίοις αἰτία ἡ τῶν δυνατωτέρων ἐς  
8 τοὺς ὑποδεεστέρους ἀκρίβεια ἐγένετο· ἄλλα τε γὰρ πολλὰ κατὰ τῶν  
ὑπερημέρων αὐτοῖς ἐδόδοτο, καὶ εἰ δὴ τινες πλείους ἐν δεδανεικό-  
τες ἔνυχον, κρεουργηδὸν αὐτοῦ τὸ σῶμα πρὸς τὸ μέρος ὧν ὤφειλεν  
ἔξουσίαν εἶχον κατανέμεσθαι. καὶ τοῦτο μὲν εἰ καὶ τὰ μάλιστα  
ἐνενόμιστο, ἀλλ' οὗτοι γε καὶ ἔργῳ ποτὲ ἐγεγόνει· πῶς γὰρ ἂν πρὸς  
τοσαύτην ὀμότητα προεχώρησαν οἱ καὶ τοῖς ἐπ' ἀδικήματί τινι  
διώφρευζιν ἐπὶ σωτηρίᾳ πολλάκις δόντες τοῖς τε ἀπὸ τῶν πετρῶν  
τοῦ Καπιτωλίου ὠσθεῖσι ζῆν, εἰ περιγένοιτο, ἐπιτρέποντες; M p. 143.

9 ὅτι οἱ χρεωστοῦντες τὰ δάνεια κολωνόν τινα κατέλαβον, καὶ  
Γάϊόν τινα προστησάμενοι τὴν τροφὴν ἐκ τῆς χώρας ὥσπερ ἐκ πο-  
λεμίας ἐλάμβανον, καὶ τούτου τοὺς τε νόμους τῶν ὅλων καὶ τὸ  
δίκαιον τῆς ἀπονοίας σφῶν ἀσθενέστερα ἀπέφηναν. οἱ δὲ βουλευ-  
ται φοβηθέντες μὴ ἐπὶ πλεῖον πολεμηθῶσι καὶ τοὺς περιοίκους πρὸς  
τὰ παρόντα συνεπιθῶνται σφίσι, διεκηρυκέυσαντο αὐτοῖς πάνθ' ὅσα  
10 καθ' ἡδονὴν ἡλιζον ἔσεσθαι προτείνοντες. οἱ δὲ τὸ μὲν πρῶτον  
ἐθρασύνοντο, θαυμασίῳ δὲ τινι τρόπῳ κατέστησαν· ἐπειδὴ γὰρ  
αὐτάκτως διεβών, Ἀγρίππας εἰς τῶν πρέσβων μύθου τινὸς ἐπα-  
κοῦσαί σφας ἤξιώσε, καὶ τυχὼν εἶπεν ὅτι πρὸς τὴν γαστέρα ποτὲ  
τᾶλλα μέλη τοῦ ἀνθρώπου ἑστασίασε, λέγοντα αὐτὰ μὲν καὶ ἄσιτα  
καὶ ἄποτα πονεῖν καὶ ταλαιπωρεῖν ἄτε καὶ ἅπαντα αὐτῇ διακονού-  
μενα, ἐκείνην δὲ δὴ οὔτε τινὰ πόνον ἔχειν καὶ τῆς τροφῆς μόνην  
11 ἐμπέπλασθαι. καὶ τέλος ἐψηφίσαντο μηκέτι μήτε τὰς χεῖρας τῷ  
στόματι προσφέρειν μήτε ἐκεῖνο λαμβάνειν, ὅπως ὅτι μάλιστα ἡ  
γαστήρ ἐνδεὴς καὶ σίτου καὶ ποτοῦ γενομένη φθαρείη. ὥς δὲ ἔδοξε  
ταῦτα καὶ ἐγένετο, τὸ μὲν πρῶτον ἐξισχνάνθη τὸ σῶμα σύμπαν,  
ἔπειτα ὑπέδωκε καὶ ἐξέκαμε. πονήρως οὖν τὰ μέλη σφῶν ἔχοντα  
συνέγνω τε ἐκείνην καὶ τὴν σφετέραν σωτηρίαν εἶναι καὶ ἀπέδωκεν  
12 αὐτῇ τὴν τροφήν. ἀκοῦσαν δὲ τούτων τὸ πλῆθος συνῆκεν ὅτι καὶ  
τὰ τῶν πενήτων αἱ τῶν εὐπόρων περιουσίαι ἀνέχονσι, καὶ διὰ τοῦτ'  
ἡπιώτεροι ἐγένοντο καὶ κατηλλάγησαν ἄφειν τῶν τε δανεισμάτων  
καὶ τῶν ὑπερημεριῶν εὐρόμενοι. ταῦτα μὲν οὖν καὶ πρὸς τῆς βου-  
λῆς ἐψηφίσθη. M p. 144.

7 4 καὶ ὅτι ὅτε 8 1 τε καὶ π. 2 ἐνὶ om 6 τινι γριγο-  
μένοις διάφ.?\* 9 4 βουλευταὶ τούτους τε φροβ. — ἐκπολεμηθῶσι — πε-  
ριοίκους μὴ πρὸς;\* cf. Zonar. p. 53 13. 10 1 μὲν om\* 2 δῆ\*  
11 1 μηδὲν ἔτι?\* 6 ἐκείνου 12 3 δανεισμάτων



ὅτι τριβοῦνος ὁ δῆμαρχος λέγεται, ὁ δὲ δικτάτωρ αἰσυνμήτης, <sup>13</sup>  
ὁ δὲ πραιτωρ στρατηγός, ὁ δὲ κήνσωρ τιμητής· κήνσος γὰρ ἡ τοῦ  
πλήθους ἀπαρίθμησις. M p. 528.

καὶ ἐδόξει μὴτ' ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπέου εἶναι, καὶ πολλοῖς καὶ <sup>14</sup>  
ἄλλοις, τοῖς μὲν ἐκοῦσι τοῖς δὲ ἄκουσιν ...

ὅτι ὅταν πολλοὶ καθ' ἓν γενόμενοι πλεονεκτήσωσι βιασάμενοι,  
παραχρήματα μὲν ὁμολογία τινὲ ἐπικεικὶ θρασύνονται, διαλυθέντες δὲ  
ἄλλος κατ' ἄλλην πρόφασιν δικαιоῦνται. M p. 146.

κατὰ τε τὸ φύσει τοῖς πλείστοις πρὸς τοὺς συνάρχοντας διά- <sup>15</sup>  
φορον (χαλεπὸν γὰρ πολλοὺς ἄλλως τε καὶ ἐν δυνάμει τινὲ συμ-  
φρονησαι) πᾶσα αὐτῶν ἡ ἰσχύς διεσπᾶτο καὶ κατετέμεντο· οὐδὲν  
γὰρ ὄφελος ὢν ἐγίνωσκον ἦν, εἰ καὶ εἰς σφῶν ἀντεῖπεν· τῷ γὰρ  
τὴν ἀρχὴν αὐτοὺς μὴ ἐπ' ἄλλο τι ἢ τοῖς βιαζομένοις τινὰς ἐναν-  
τιοῦσθαι λιμβάνειν ἰσχυρότερος ὁ κωλύων τι πραχθήναι τῶν σπου-  
δαῖόντων αὐτὸ ἐγίγνετο. M ib.

ὅτι Μάρκιος τις κατὰ Ῥόμσκων ἀριστεύσας, ἐφ' ᾧ πολλοῖς μὲν <sup>18</sup>  
χρήμισι πολλοῖς δὲ σώμασιν αἰχμαλώτοις πρὸς τοῦ ὑπάτου τιμώ- <sup>a.u.</sup>  
μενος τὰ μὲν ἄλλα διωθήσατο, ἠρκέσθη δὲ στεφάνῳ καὶ ἵππῳ πο- <sup>261</sup>  
λεμιστηρίῳ, καὶ αἰχμαλώτων ἕνα τῶν αὐτοῦ φίλων αἰτήσας ἀφῆκεν  
ἐλεύθερον. M p. 528.

οὐ γὰρ ἔστι ῥᾶδιον οὔτε ἐν πᾶσι τινα ἰσχύειν οὔτε ἐν ἑκατέ- <sup>2</sup>  
ροις ἅμα τοῖς τε πολεμικοῖς καὶ τοῖς εἰρηνικοῖς πράγμασιν ἀρετὴν  
ἔχειν· οἱ τε γὰρ τοῖς σώμασιν ἰσχυριζόμενοι ἀνοηταίνουσιν ὥς πλήθει,  
καὶ τὰ ἀθρόως εὐτηχέσαντα οὐκ ἐπὶ πᾶν ὥς πολὺ ἀνθεῖ. δι' οὖν  
ταῦτ' εἰς τὰ πρῶτά ποθ' ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀρθεῖς εἴτα πρὸς αὐτῶν  
οὐ πολλῷ ὕστερον ἐξέπεσεν, καὶ τὴν πόλιν τὴν τῶν Ῥόμσκων τῇ  
πατρίδι δουλώσας τὴν οἰκίαν αὐ μετ' ἐκείνων ἐς πᾶν κινδύνου  
κατέστησεν. M p. 146.

ὅτι ὁ αὐτὸς στρατηγήσαι θελήσας καὶ μὴ τελεσθεὶς ἡγανάκτησε <sup>3</sup>  
τῷ ὁμίλῳ, καὶ ἐκ τοῦ τοῖς δημάρχοις πολὺ δυνάμενοις βαρύνεσθαι  
παρρησία πλείονι πρὸς αὐτὸν παρὰ τοὺς ἄλλους τοὺς ὁμοίους οἱ  
ἐκ τῶν κατειργασμένων ἐχρήτο. καὶ λιμοῦ γενομένου ἰσχυροῦ καὶ <sup>4</sup>  
Νώρβης πόλεως ἀποικίεσθαι βουλομένης τὸ πλήθος ἐπ' ἀμφοτέ-  
ροις αὐτοῖς τοὺς δυνατοὺς ἡτιάσατο, ὥς καὶ δι' ἐκείνους καὶ τῆς  
τροφῆς στερισχόμενοι καὶ ἐς τοὺς πολεμίους ἐπίτηδες ἐπ' ὀλέθρῳ  
προϋπτῶ ἐκιδιδόμενοι· ὅταν γὰρ ἐς ὑποψίαν τινὲς ἀλλήλων ἔλθωσι,  
πάντα καὶ τὰ ὑπὲρ σφῶν γιγνόμενα ἁλλοίως κατὰ τὸ στασιωτικὸν

<sup>13</sup> 1 εἰσηγητής <sup>15</sup> 4 ὡς\* <sup>18</sup> 2 1 ἰσχύον ἔχειν\* <sup>3</sup> ἐγχειριζόμε-  
νοι\* <sup>4</sup> τῷ ἀθρόῳ\* <sup>3</sup> 1 τυχὼν Zonar. p. 58 18. sed Dio 44 53 7:  
κάν τούτοις (τοῖς ἱερεῦσιν) αὐτὸν ἐτέλεσε. <sup>4</sup> 4 πολέμους\*



5 λαμβάνουσι. καὶ ὁ Κοριοιανὸς ἄλλως τε ἐν ὀλιγορῳι αὐτοὺς ἐποιή-  
 σατο, καὶ σίτου πολλαχόθεν κομισθέντος, καὶ τοῦ γε πλείστου προῖκα  
 παρὰ τῶν ἐν Σικελίᾳ βασιλέων πεμφθέντος, οὐκ ἐπέτρεπέ σφισι  
 διαλαχεῖν αὐτὸν ὥσπερ ἦτον. οἱ οὖν δῆμαρχοι, οὔσπερ πον καὶ  
 τὰ μάλιστα καταλῦσαι ἐγλίχετο, τυραννίδος αὐτὸν ὑπὸ τὸ πλῆθος  
 ἀγαγόντες ἐξήλασαν, καίτοι πάντων βοῶντων καὶ δεινὸν ποιουμένων  
 6 ὅτι καὶ περὶ σφῶν τὰ τοιαῦτα κρίνειν ἐτόλμων. ἐκπεσὼν οὖν πρὸς  
 τοὺς Ὀλόσκους καίπερ ἐχθίστους ὄντας ὀργῇ τῆς συμφορᾶς ἦλθε,  
 καὶ ἑαυτὸν ἐκ τῆς ἀνδρείας ἧς ἐπεπείραντο καὶ ἐκ τοῦ θυμοῦ τοῦ  
 πρὸς τοὺς πολίτας ἀσμένως δέξασθαι προσεδόκησεν, ἀντίπαλα ἢ καὶ  
 μελῶ δι' αὐτὸ τοὺς Ῥωμαίους ὧν ἔπαθον δράσειν ἀντελπίσαντας·  
 ὑφ' ὧν γὰρ ἂν τις σφόδρα κακοπαθῇ, πρὸς τῶν αὐτῶν καὶ εὖ πεί-  
 σεσθαι, βουλομένων γε καὶ δυναμένων εὖ ποιῆσαι, οὐκ ἐλάχιστα  
 πιστεύει. M p. 147.

7 πάνν γὰρ περιθύμως ἔφερεν ὅτι καὶ περὶ τῆς οἰκείας κινδυν-  
 266 νόντες μὴδ' ὥς τῶν ἀλλοτρίων ἀφίσταντο. ὥς οὖν καὶ ταῦτα  
 ἀνγγέληται σφίσιν, οἱ μὲν ἄνδρες οὐδὲν μᾶλλον ἐκινήθησαν· οὕτω  
 πως κακῶς ἐστασίαζον ὥστε μὴδ' ὑπὸ τῶν κινδύνων καταλλαγήναι·  
 αἱ δὲ γυναῖκες, ἢ τε γαμετὴ τοῦ Κοριοιανοῦ Ὁλουμνία καὶ ἢ μή-  
 τηρ Ὁετουρία, παραλαβοῦσαι καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἐπιφανεστάτας,  
 ἦλθον πρὸς αὐτὸν ἐς τὸ στρατόπεδον τὰ παῖδιά αὐτοῦ ἄγουσαι,  
 καὶ ἐποίησαν αὐτὸν μὴ ὅτι ἐπὶ τῇ χώρᾳ ἀλλὰ μὴδὲ ἐπὶ τῇ καθόδῳ  
 8 καταλύσασθαι. προσήκατο γὰρ αὐτὰς εὐθύς, ἐπειδὴ τάχιστα παρού-  
 σης ἦσθετο, καὶ λόγον σφίσι μετέδωκεν, ἐπράχθη τε ὧδε. αἱ μὲν  
 ἄλλαι σιωπῶσαι ἔκλαον, ἢ δὲ δὴ Ὁετουρία "τί θανμάζεις" ἔφη,  
 "τέκνον; τί δὲ ἐκπέληξαι; οὐκ ἠτόμοιλόκαμεν, ἀλλ' ἡμᾶς ἢ [τε]  
 πατρίς ἐπεμψέ σοι, εἰ μὲν πείθοιο, μητέρα καὶ γυναῖκα καὶ τέκνα,  
 εἰ δὲ μή, λάφυρα, ὥστ' εἰ καὶ νῦν ἔτι ὀργίζῃ, πρῶτας ἡμᾶς ἀπό-  
 9 κτεινον. τί δ' ἀνανεύεις; τί δ' ἀποστρέφῃ; ἢ ἀγνοεῖς ὅπως τὰν τῇ  
 πόλει ἡμεῖς ἄρτι ὀδυνρόμεναι ἐπανσάμεθα, ἵνα σε ἴδωμεν; καταλλά-  
 γηθί τ' οὖν ἡμῖν καὶ μηκέτι ὀργίζῃ τοῖς πολίταις τοῖς φίλοις τοῖς  
 ἱεροῖς τοῖς τάφοις, μὴδ' ἔτι ἐμπέσης ἐς τὸ ἄστυ θυμῷ πολεμῖω,  
 μὴδὲ ἐκπολιορκήσης τὴν πατρίδα, ἐν ᾗ καὶ ἐγεννήθης καὶ ἀνετρά-  
 φης καὶ τὸ μέγα τοῦτο ὄνομα Κοριοιανὸς ἐγένον. πείσθητί μοι,  
 παιδίον, μὴδέ με ἄπρακτον ἀποπέμψης, ἵνα μὴ καὶ νεκρᾶν με ὑπ'  
 10 αὐτοχειρίας ἴδῃς." ταῦτ' εἰποῦσα ἀνέκλανε, καὶ τὴν ἐσθῆτα κα-

55 τὸ\* τοῦ πλῆθους 6 πάντων τῶν ὁμοίων β.\* 63 καὶ σφας αὐ-  
 τὸν? ἧς om 4 δέχεσθαι\* 5 ἀντελπίσας\* 7 δυναμένων τι π.\*  
 75 αἱ τε γ.\* 8 ἀλλὰ om 82 λόγους\* 91 ἀκούεις\* ὅπως  
 ἔχοντα τῶν? 2 οἱ ἄρτι ὀδυνρόμενοι 3 γοῦν\* 4 μὴδ' ἐμπέσης\*



ταρρηξαμένη καὶ τοὺς μαστοὺς προδείξασα τῆς τε γαστροῦς ἀπα-  
μένη "ιδού" ἔφη, "τέκνον, αὕτη σε τέτοκεν, οὗτοί σε ἐξέθρεψαν."  
εἰπούσης δὲ αὐτῆς ταῦτα καὶ ἡ γαμετὴ αὐτοῦ τὰ τε παῖδια καὶ αἱ  
ἄλλαι γυναῖκες συνεθρήνησαν, ὥστε καὶ ἐκεῖνον ἐς πένθος ἐμβα-  
λεῖν. μόλις τέ ποτε ἀνεγκλὼν περιέπτυνε τὴν μητέρα, καὶ φιλῶν 11  
ἅμα αὐτὴν "ιδού" ἔφη, "μῆτερ, πείθομαι σοι· σὺ γὰρ με νικᾷς, καὶ  
σοὶ δὴ ταύτην τὴν χάριν καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐχέτωσαν· ἐγὼ γὰρ  
οὐδ' ἰδεῖν αὐτοὺς ὑπομένω, οἵτινες τηλικαῦτα ὑπ' ἐμοῦ εὐεργετη-  
θέντες τοιαῦτά μ' ἀντέδρασαν. οὐκοῦν οὐδ' ἀφίξομαι ποτε ἐς τὴν  
πόλιν· ἀλλὰ σὺ μὲν καὶ ἀντ' ἐμοῦ τὴν πατρίδα ἔχε, ἐπειδὴ τοῦτο  
ἠθέλησας, ἐγὼ δὲ ἐκποδῶν ὑμῶν ἀπαλλαγίσσομαι." ταῦτ' εἰπὼν 12  
ἀπανέστη· τῷ τε γὰρ δέει τῷ τοῦ ὁμίλου καὶ τῇ αἰσχύνῃ τῶν  
ὁμοίων, ὅτι καὶ τὴν ἀρχὴν ἐπ' αὐτοὺς ἐπεστράτευσεν, οὐδὲ τὴν κά-  
θοδον διδομένην οἱ ἐδέξατο, ἀλλ' ἐς τοὺς Ὀλύμπους ἀναχωρήσας  
ἐνταῦθα ἔξ ἐπιβουλῆς ἢ καὶ γηράσας ἀπέθανεν. M p. 148.

ὅτι Κάσσιος τοὺς Ῥωμαίους εὐεργετήσας ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων 19  
ἐθανατώθη, ὥστε καὶ ἐκ τούτου διαδεχθῆναι ὅτι πιστὸν οὐδὲν ἐν <sup>a. n.</sup>  
τοῖς πλήθεσιν ἐστίν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πάντ' σφίσι προσκειμένους οὐχ <sup>269</sup>  
ἤτιον τῶν τὰ μέγιστα ἀδικούντων ἀπολλύνουσι· πρὸς μὲν γὰρ τὸ αἰεὶ  
παρὸν μεγάλους τοὺς αἰτίους τῶν ὠφελημάτων ἄγουσιν, ἐπειδὰν δέ  
σφας ἐκκαρπύσωνται, οὐδὲν ἔτ' αὐτοὺς οἰκαιοτέρους τῶν ἐχθίστων  
νομίζουσι. τὸν γὰρ Κάσσιον καίπερ χαρίζομενόν σφισιν ὅμως ἐπ'  
αὐτοῖς οἷς ἐσεμνύνετο ἀπέκτειναν, καὶ ἐκδηλὸν γε ὅτι ζηλοτυπηθεὶς  
ἀλλ' οὐκ ἀδικήσας τι ἀπώλετο. M p. 150.

οἱ γὰρ ἐν τοῖς πράγμασιν αἰεὶ γιγνόμενοι ἐπειδὴ μηδένα ἄλλον 20  
τρόπον κατέχειν σφᾶς ἐδύναντο, πολέμους ἐκ πολέμων ἐξεπίτηδες  
ἐκίνουν, ὅπως πρὸς ἐκείνους ἀσχολίᾳ ἄγοντες μηδὲν περὶ τῆς γῆς  
πολυπραγμονῶσιν. M ib.

ὅτι συνεχέσιν ἀνυχήμασι Ῥωμαῖοι χρησάμενοι καὶ δαιμονικὸν 2  
τοῦτο νομίσαντες, μίαν τῶν ἐστιῶδων κατὰ τὰ πάτρια ζῶσαν κα- <sup>a. n.</sup>  
τορύττουσιν ὥς αἰτίαν γενομένην τῆς θεοβλαβείας διὰ τοῦ προ- <sup>271</sup>  
έσθαι τὴν παρθενίαν μιᾶναι τε μῖξει παρανόμῳ τὰ ἱερά. M p. 529.

οὕτω γοῶν ὅφ' ἐκατέρου παρωξύνθησαν ὥστε καὶ τὴν νίκην 3  
ἔνορκον τοῖς στρατηγοῖς ὑποσχέσθαι· πρὸς γὰρ τὴν αὐτίκα ὁρμὴν <sup>a. n.</sup>  
κύριοι καὶ τῆς τύχης εἶναι ἐνόμισαν. M p. 150. <sup>274</sup>

ὅτι ἔοικε τὸ πλεῖστον τοῦ ἀνθρωπίνου πρὸς μὲν τὸ ἀνδιστά- 4  
μένον καὶ παρὰ τὸ συμφέρον φιλονεικεῖν, τοῖς δὲ ὑπέκουνσι καὶ  
παρὰ δύναμιν ἀνθυπουργεῖν. M p. 151.

11 1 περιεπτύξατο? \* quanquam περιέπλεξε Zonaras.

2 ἴδε\*

3 δέ\*

5 μετέδρασαν\*

19 7 καὶ περιχαρίζομενόν\*



- 21 <sup>α, β.</sup> <sup>277</sup> ὅτι οἱ Φάβιοι ἐπὶ τε τῷ γένει καὶ τῷ πλούτῳ ὁμοία τοῖς ἀρί-  
στοις φρονοῦντες ὡς τάχιστα αὐτοὺς ἀθρυμούντας εἶδον· ὅταν γὰρ  
τινες ἐς πολλὰς ἅμα καὶ δυσχερεῖς πράξεις ἐμπέσωσιν, οὔτε τι βού-  
λευμα πρὸς τε τὸ πλῆθος καὶ πρὸς τὸ ἀθρόον τῶν κινδύνων ἔξευρεῖν  
δύναται, καὶ τῶν ἔργων καὶ τὰ πᾶν ῥάδια ἀποκινώσκουσι, καὶ  
τούτου ταῖς τε γνώμαις καὶ παρὰ τὸ εἶδος ταῖς δόξαις ἀναπύπτουσι  
καὶ τὰ πράγματα ἐκόντες ὡς καὶ μάρην πονήσαντες προΐενται, καὶ  
τέλος ἐπιτρέψαντές σφας τοῖς ἐκ τοῦ δαιμονίου παραλόγοις ἀναμέ-  
νουσι πάνθ' ὅσα ἂν ἡ συντυχία ἐνέγκῃ. M p. 151.
- 2 ὅτι οἱ Φάβιοι ἔξ καὶ τριακόσιοι ὄντες ὑπὸ Τυρρηγῶν ἀνῆρέ-  
θησαν· καὶ γὰρ πῶς τὸ δι' ἀνδρείας πίστιν ὀγκούμενον ὑπ' αὐτοῦ  
τοῦ θράσους πολλάκις φθίρεται, τό τε δι' εὐτυχίαν αἰχρῶν ἐς  
τοῦναντίον ἐκφρονησαν ἐκπίπτει. M ib.
- 3 οὗς οἱ Ῥωμαῖοι μειζόνως ἢ κατὰ ἀριθμὸν τῶν ἀπογενομένων  
καὶ ἰδίᾳ καὶ κοινῇ ἐπένθησαν. ἦν μὲν γὰρ ἐκεῖνος ἄλλως τε καὶ  
ἐν εὐπατριδαῖς οὐ σμικρὸς, πρὸς δὲ δὴ τὴν ἀξίωσιν τό τε φρόνημα  
αὐτῶν πᾶσάν σφον ἀπολωλέναι τὴν ἰσχὺν ἐνόμιζον. καὶ διὰ τοῦτο  
τὴν τε ἡμέραν ἐν ᾗ διεφθάρησαν ἐς τὰς μυιὰς ἐνέγραψαν, καὶ  
τὰς πύλας δι' ὧν ἔξεστράτευσαν ἐν ἀτιμίᾳ ἐποίησαντο, ὥστε μη-  
δένα δι' αὐτῶν ἄρχοντα διέναι. καὶ Τίτου Μενητίου τοῦ στρα-  
τηγοῦ (ἐπὶ γὰρ τούτου τὸ πάθος ἐγένετο) κατηγορηθέντος ὕστερον  
ἐν τῷ δήμῳ ὅτι μήτ' ἐκεῖνοις ἡμυνε καὶ μάχῃ μετὰ τοῦθ' ἡττήθη,  
κατεψηφίσαντο. V p. 578.
- 22 ὅτι οἱ εὐπατριδαὶ φανερώς μὲν οὐ πᾶν πλὴν βραχέων ἐπι-  
θιάζοντες τινα ἀντίπραπτον, λάθρα δὲ συγχροὺς τῶν θρασυτάτων  
ἐφρόνενον. ἐννέα γὰρ ποτε δήμαρχοι πρὸς τὸν δήμον ἐδόθη-  
σαν· ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο τοὺς λοιποὺς ἐπέσχευ, ἀλλὰ πλείονα [μὲν]  
ἐλπίδα οἱ μετὰ ταῦτα ἀεὶ δημαρχοῦντες ἐκ τῆς ἑαυτῶν φιλονεικίας  
ἢ δέος ἐκ τῆς ἐκείνων συμφορᾶς λαμβάνοντες οὐκ ἡμβλύνοντο,  
2 ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μᾶλλον ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐθρασύνοντο· τοὺς τε γὰρ  
ἀπολλυμένους ἐς δικαίωμα τῆς ὑπὲρ ἑαυτῶν τιμωρίας προεβάλ-  
λοντο, καὶ αὐτοὶ μεγάλην ἡδονὴν ἐκ τοῦ καὶ παρὰ δόξαν ἀκινδύ-  
ως περιέσεσθαι νομίζεν προσετίθεντο. ὥστε καὶ τῶν εὐπατριδῶν  
τινάς, ἐπειδὴ μηδὲν ἄλλως ἦντον, ἐς τὰ τοῦ πλῆθους νομίσματα  
μεταστῆναι· τὴν γὰρ ταπεινότητα αὐτοῦ πολὺ πρὸς τὰς τῆς δη-  
μαρχικῆς ἰσχὺς ἐπιθυμίας τῆς τῶν σφετέρων καλλωπισμάτων  
ἀσθενείας ἐνόμιζον εἶναι, καὶ μάλιστα ὅτι καὶ δεύτερον καὶ τρίτον

21 16 γν. παρὰ τὸ εἶδος καὶ ταῖς;\*  
3 9 μὴ μετ' ἐκεῖνοις ἡμυσσε  
2 6 πολὺ κρείττω πρὸς?

7 πονήσοντες;\* 2 2 ἀν-  
22 1 4 ἀλλὰ] ἐπ' ἄλλα\*



ἐπὶ πλεῖον τε ἔτι, καίπερ κωλυθέν τό τινα τὴν ἀρχὴν λαμβάνειν, συγχροὶ καὶ ἐφεξῆς ἐδημιόχουν. M p.152.

ὅτι ἐς τοῦτο ο ὁμιλος ὑπ' αὐτῶν τῶν εὐπατριδῶν προήχθη·<sup>3</sup> ὃ γὰρ τοι ὑπὲρ ἑαυτῶν ἡγοῦντο ποιεῖν, τὸ πολέμους τινὰς αἰετ παρὰσχευάζειν σφίσιν, ὅπως ὑπὸ γε τῶν ἔξωθεν κινδύνων σωφρονεῖν ἀναγκάζονται, τοῦτο θρασυτέρονς αὐτοὺς ἀπειργάζετο· οὔτε γὰρ στρατεύειν, εἰ μὴ λάβοιεν ὧν ἐκαστοτε ἐπωρέγοντο, βουλόμενοι, καὶ ἀπροθύμως ὁπότε ἐξέλθοιεν ἀγωνιζόμενοι πάνθ' ὅς' ἤθελον ἔπραττον. καὶ τούτῳ καὶ ἀληθῶς οὐκ ὀλίγοι τῶν πλησιοχώρων σφίσι, τῇ ἐκείνων διχοστασίᾳ πλεῖον ἢ τῇ ἑαυτῶν δυνάμει θαρσοῦντες, ἐνεωτέριζον. M ib.

ὅτι οἱ Αἴκουοι τό τε Τούσκουλον λαβόντες καὶ Μάρκον Μι-<sup>23</sup> νούκιον νικήσαντες ἐν φρονήματι ἐγένοντο, ὥστε καὶ τοῖς πρέσβεσι<sup>296</sup> τοῖς τῶν Ῥωμαίων, οὓς ἐπὶ τῇ τοῦ χωρίου καταλήψει αἰτιώμενοί σφας ἐπεμψαν, πρὸς μὲν τὸ ἐπὶ κλημα μὴδὲν ἀποκρίνασθαι, δοῦν δέ τινα διὰ τοῦ στρατηγοῦ σφῶν Κοιλίου Γράχχον δεξάντες πρὸς ἐκείνην, εἴ τι βούλονται, λέγειν αὐτοὺς κελεῦσαι. U[p. 373.] (i.e. *Ulpiani delecta de legationibus*)

ὅτι περὶ ὅμοιοι οἱ Ῥωμαῖοι τὸν Μινούκιον ἐν κοίλῳ τινὶ καὶ<sup>2</sup> λοχυμῷδε τόπῳ μετὰ τινων ἀπειλήφθαι, δικτάτορα ἐπ' αὐτοὺς Λούκιον Κοῦντιον, καίπερ πένητα ὄντα, τό τε γῆδιον, ὃ μόνον αὐτῷ ὑπῆρχεν, αὐτοχειρίᾳ τότε γεωργοῦντα, προεχειρίσαντο· ἐς τε γὰρ τὰ ἄλλα ὅμοιοι τοῖς πρώτοις ἀρετὴν ἦν καὶ σωφροσύνην διέπρεπε, καίτοι τὰς κόμας ἐς πλοκάμους ἀνείκς, ἀφ' οὗ δὴ καὶ Κιγκινῆτος ἐπωρομάσθη. V p. 578.

ὅτι καὶ τὰ ἐν τοῖς στρατοπέδοις καὶ τὰ ἐν τῷ ἔσται ἐταράχθη·<sup>3</sup> οἱ τε γὰρ στρατευόμενοι φιλονεικία τοῦ μὴδὲν τοῖς τὴν δυναστείαν ἔχουσι προχωρῆσαι καὶ τὰ κοινὰ καὶ τὰ οἰκεῖα ἐθέλονται προΐεντο, καὶ ἐκείνοι οὐκ ὅτι τοῖς ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἀπολλυμένοις σφῶν ἔχαιρον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ πολλοὺς τῶν δραστηρίων τῶν τὰ τοῦ πλήθους πραττόντων ἐκ τρόπου δὴ τινος ἐπιτηδεύον ἔφθειρον. καὶ τούτου στάσις οὐ σμικρά σφῶν συνηνέχθη. M p.153.

ἐς γὰρ τοῦτο φιλοτιμίας καὶ τούτου καὶ φιλονεικίας ἀλλήλοις<sup>4</sup> ἀφίκοντο, ὥστε μηκέτι καθ' ἕνα πάντα, ὥσπερ εἰώθεσαν, ἀλλ' ἐκ περιτροπῆς ἰδίᾳ ἕκαστον αὐτῶν ἄρχειν, ἀφ' οὗ οὐδὲν χρηστὸν ἐγγίγνετο· τό τε γὰρ οἰκεῖον, οὐ τὸ κοινὸν ἐκαστον αὐτῶν σκοποῦντος, καὶ βλαβηρὰ πῃ τὸ δημόσιον μᾶλλον ἢ τὸν σενάρχοντα ἐδοκιμῆσαι ἐθέλοντος, πολλὰ καὶ δυσχερῆ συνέβαιναν. M ib.

<sup>2</sup> 9 τινα πλεονακίς τὴν? \*      <sup>3</sup> 1 ὁ om \*      <sup>4</sup> ἀναγκαῖον καὶ  
23 1 8 δεξιαντας \*      3 2 τέ γε στρ. \*      3 προσχαρήσαι \*



5 ὅτι δημοκρατία ἐστὶν οὐ τὸ πάντας τῶν αὐτῶν ἁπλῶς τυγχάνειν, ἀλλὰ τὸ τὰ κατ' ἄξιαν ἕκαστον φέρεσθαι. M p. 154.

24 ὅτι πρὸς τοὺς Φαλίσκους οἱ Ῥωμαῖοι πολλὰς μάχας μαχεσά-  
a. u. 359 μενοι καὶ πολλὰ καὶ παθόντες καὶ δράσαντες τῶν μὲν πατρίων ἱερῶν ὀλιγόωρησαν, πρὸς δὲ τὰ ξενικὰ ὥς καὶ ἐπαρχέσοντά σφισιν ὥρμησαν. φιλεῖ γὰρ πῶς τὸ ἀνθρώπειον ἐν ταῖς συμφοραῖς τοῦ μὲν συνήθους, καὶ θεῖον ἤ, καταφρονεῖν, τὸ δὲ ἀπείρατον θαυμάζειν· παρ' ἐκείνου μὲν γὰρ αἶτε μηδὲν ἐς τὸ παρὸν ὠφελείσθαι νομίζοντες οὐδὲ ἐς τὸ ἔπειτα χρηστὸν οὐδὲν προσδέχονται, παρὰ δὲ δὴ τοῦ ξένου πᾶν ὅσον ἂν ἐθελήσωσιν ὑπὸ τῆς καινοτομίας ἐλπίζουσιν. M p. 153.

2 ὅτι τὴν τῶν Φαλίσκων πόλιν πολιορκοῦντες οἱ Ῥωμαῖοι ταύτην  
a. u. 361 προσκαθήμενοι διειρήνησαν, εἰ μὴ τοιόνδε τι γένητο. γραμματιστὴς τις ἐν αὐτῇ παῖδας οὐτ' ὀλίγους οὐτ' ἀφανεῖς παιδεύων, ἔπειθ' ὑπ' ὀργῆς ἢ καὶ κέρδους ἐλπίδι πάντας σφᾶς ἔξω τε τοῦ τείχους ὥς καὶ ἐπ' ἄλλο τι ἐξήγαγεν (τοσοῦτον γὰρ πον τῆς ἀδείας αὐτοῖς περιῆν ὥστε καὶ τότε συμφοιτᾶν) καὶ πρὸς τὸν Κάμιλλον ἐκόμισε, πᾶσάν οἱ τὴν πόλιν δι' αὐτῶν παραδιδόναι λέγων· οὐ γὰρ περιόσειν ἔτι τοὺς ἔνδον, τῶν φιλότατων σφίσιν ἐχομένων. οὐ μέντοι καὶ ἐπέρανέ τι· ὁ γὰρ Κάμιλλος τῆς τε ἀρετῆς ἅμα τῆς τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν συμπτωμάτων τῶν ἀνθρωπίνων ἐνθυμηθεὶς οὐκ ἤξιώσεν ἐκ προδοσίας αὐτοὺς ἐλεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ χεῖρε ἐς τοῦπίσω τοῦ προδότου δήσας παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς τοῖς παισὶν ὀπισθόχειρα ἀγαγεῖν οἴκαδε. γενομένου δὲ τούτου οἱ Φαλίσκοι οὐκέτ' ἀντέσχον, ἀλλὰ καίτοι καὶ δυσάλωτοι ὄντες καὶ ἐκ περιουσίας τὸν πόλεμον διαφέροντες, ὅμως ἐθελονταὶ ὁμολόγησαν αὐτῷ, θαυμαστήν τινα φιλίαν παρ' αὐτοῦ προσδοκήσαντες ἔξειν, οὕγε καὶ πολεμίον οὕτω δικαίον ἐπεείραντο. V p. 578.

4 ὁ οὖν Κάμιλλος ἐπιφθονώτερος ἔτι καὶ μᾶλλον ἐκ τούτων τοῖς πολίταις γενόμενος ἐγράφη τε ὑπὸ τῶν δημάρχων ὥς μηδὲν ἐκ τῆς λείας τῆς τῶν Ῥηίων τὸ δημόσιον ὠφελήσας, καὶ ἐκουσίως πρὸ τῆς δίκης ὑπεξέσχεν. V ib.

5 Δίωνος εἰ βιβλίῳ "ἐπεὶ διῆρξεν, εἰσέγαγον καὶ χρήμασιν ἐξήμωσαν, οὕτε περὶ τοῦ σώματος ἐς κίνδυνον καταστήσαντες." Bekk. Anecd. p. 146 21.

6 οὕτω γὰρ αὐτὸν οὐ τὸ πλῆθος μόνον, οὐδ' ὅσοι φιλοτιμίαν τινὰ πρὸς τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ εἶχον, ἀλλὰ καὶ οἱ πάντες φίλοι συγγενεῖς τε αὐτῷ ὄντες ἐβάσκαινον ὥστε μηδ' ἀποκρύπτεσθαι· δεο-



μένον γὰρ αὐτοῦ τῶν μὲν καὶ συναγωνίσασθαι τῶν δὲ τὴν γε ἀπο-  
λύνουσιν θέσθαι, ... ἄλλοι δ' αὐτῷ χρημάτων τε τιμῆσιν καὶ  
τὴν καταδίκην συνεκτίσειν ἐπέσχοντο. διὰ μὲν δὴ ταῦτα εὐχὴν τε  
περιοργῆς ἐποίησατο χρεῖαν αὐτοῦ τὴν πόλιν σχεῖν, καὶ πρὸς τοὺς  
Ῥουτούλους πρὶν κατηγορηθῆναι μετέστη. Μ p. 154.

ὅτι τῆς στρατείας τῶν Γαλατῶν αἰτία αὕτη ἐγένετο. οἱ Κλού- 25  
σιοι πολέμῳ ὑπ' αὐτῶν κακωθέντες πρὸς τοὺς Ῥωμαίους κατέφυ- 364  
γον, ἐλπίδα οὐκ ἐλαχίστην ἔχοντες, ἐπειδὴ τοῖς Ὀμιένταις καίπερ  
ὁμοφύλοις οὖσιν οὐ συνήραντο, πάντως τινὰ ὠφέλειαν παρ' αὐτῶν  
ἐσφύσεσθαι. ὥς δὲ ἐκεῖνοι τὴν μὲν ἐπικουρίαν οὐκ ἐξηγήσαντο,  
πρέσβεις δὲ πρὸς τοὺς Γαλάτας πέμψαντες εἰρήνην αὐτοῖς ἔπρατ-  
τον, ταύτην μὲν παρὰ μικρόν (ἐπὶ γὰρ μέρει τῆς χώρας προετεί- 2  
νετό σφισιν) ἐποίησαντο, συμπεσόντες δὲ τοῖς βαρβάρους ἐκ τῶν  
λόγων ἐς μάχην τοὺς τῶν Ῥωμαίων πρέσβεις προσπαρέλαβον. οἱ  
οὖν Γαλάται χαλεπῶς ἐπὶ τῇ ἀντιτάξει αὐτῶν ἐνεγκόντες, τὸ μὲν  
πρῶτον ἀνταπέστειλάν τινας ἐς τὴν Ῥώμην, αἰτιώμενοι τοὺς πρέσ-  
βεις· εἰτ' ἐπειδὴ μήτε τιμωρία σφισιν ἐγένετο καὶ χίλιαρχοι πάν-  
τες ἀπεδείχθησαν, θυμοῦ τε ἐπληρώθησαν ὄντες καὶ ἄλλως ὁργὴν  
ἄκροι, καὶ Κλουσίους ἐν ὀλιγορῆθι θέμενοι πρὸς τὴν Ῥώμην ὤρμη-  
σαν. U p. 373.

ὅτι τοῖς Ῥωμαίοις δεξαμένοις τὴν τῶν Γαλατῶν ἔφοδον οὐδ' 3  
ἀναπνεῦσαι ὑπῆρξεν, ἀλλ' αὐθιμερόν ἐς τὴν μάχην ἐκ τῆς πορείας  
ὥσπερ εἶχον καταστάντες ἔπαισαν· πρὸς γὰρ τὸ ἀδόκητον τῆς  
ἐπιστρατείας αὐτῶν καὶ τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος τῶν σωμάτων  
τὴν τε φωνὴν ξενικὴν τέ τι καὶ φοικῶδες φθεγγομένην ἐκπλαγόντες  
τῆς τε ἐμπειρίας ἅμα τῆς τῶν τακτικῶν ἐπελάθοντο καὶ ἐκ τούτου  
καὶ τὰς ἀρετὰς προήκοντο. πλεῖστον γὰρ τοι πρὸς ἀνδρείαν ἐπι- 4  
στήμη φέρει, ὅτι καὶ παροῦσά τισι τὴν Ῥώμην τῆς γνώμης σφῶν  
βεβαιοὶ καὶ ἐλλείπονσα καὶ ἐκείνην προσδιαφθείρει πολλῷ μᾶλλον  
ἢ εἰ μὴδὲ τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς προὔπηρχεν· ἄπειροι μὲν γὰρ πολλοὶ  
πολλὰ θυμῷ βιαίως κατορθοῦσιν, οἱ δὲ δὴ τῆς εὐταξίας, ἣν ἂν  
μάθωσιν, ἀμαρτάνοντες καὶ τὴν τοῦ φρονήματος ἰσχὺν προσαπολ-  
λύνουσιν. ὅφ' ὧν Ῥωμαῖοι ἐσφάλησαν. Μ p. 154.

ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἐν τῷ Καπιτωλίῳ ὄντες καὶ πολιορκούμενοι ἐλ- 5  
πίδα σωτηρίας πλὴν παρὰ τοῦ δαίμοντος οὐδεμίαν εἶχον. τὸ γὰρ  
δὴ θεῶν καίπερ ἐν παντὶ κακοῦ ὄντες ἐθεράπευον οὕτως ὥστε,

6 3 ...] Zonaras p. 81 2: ἐκεῖνοι πρὸς μὲν τὴν ψῆφον αὐτῷ βοηθή-  
σειν ἀπέπαινον, <sup>τίμησιν\*</sup> 7 ὑπὲρ γῆς ἐπ.\* 25 1 3 βένταις  
6 μὲν om\* 2 1 μὲν om\* 4 3 πολλὰ 4 αὐτῆς προσαπλήθεν·  
ἀπειρία μὲν γὰρ πολλὰ\* 6 3 κακῶ\*



ἐπειδὴ τι τῶν ἱερῶν ἐχρῆν ὑπὸ τῶν ποντιφικῶν ἄλλοθί που τῆς πόλεως γενέσθαι, Καίσων Φάβιος, οὗ ἡ ἱερουργία ἱκεῖτο, κατέβη τε ἐπ' αὐτὴν ἐκ τοῦ Καπιτωλίου στείλαμενος ὥσπερ εἴωθει, καὶ διὰ τῶν πολεμίων διεξελθὼν τὰ τε νομιζόμενα ἐποίησε καὶ αὐθι-  
 6 μερὸν ἀνεκομίσθη. Θαυμάζω μὲν οὖν καὶ τῶν βαρβάρων ὅτι αὐ-  
 τοῦ, εἴτ' οὖν διὰ τοὺς θεοὺς εἴτε καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν, ἐφείσαντο·  
 πολὺ γὰρ μᾶλλον αὐτὸν ἐκείνον ἐν θαύματι ποιοῦμαι καθ' ἐκά-  
 τερον, ὅτι τε ἐς τοὺς πολεμίους μόνος κατέλθειν ἐτόλμησε, καὶ ὅτι  
 δυνηθεὶς ἀναχωρῆσαι ποι ἀσφαλῶς οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλ' ἐς τὸ Κα-  
 πιτωλίον αὐθις ἐκὼν ἐπὶ προὔπιτον κίνδυνον ἀνεχώρησεν, ἐπιστάμε-  
 νος μὲν ὀκνοῦντας αὐτοὺς τὸ χωρίον, ὃ μόνον ἔτι τῆς πατρίδος εἴ-  
 χον, ἐκλιπεῖν, ὁρῶν δὲ μὴδ' εἰ πάνν ἐπεθύμουν ἐκφυγεῖν δυνάμε-  
 νους ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν πολιορκούντων τοῦτο ποιῆσαι. V p. 581.

7 ὅτι ὁ Κάμιλλος παρακαλούμενος τὴν ἡγεμονίαν ἐγχειρισθῆναι  
 οὐκ ὑπήκουσεν, ὅτι φεύγων τε ἦν καὶ οὐκ ἔμελλε κατὰ τὰ πάτρια  
 αὐτὴν λήψεσθαι. οὕτω γάρ που νόμιμος ἀκριβής τε ἀνὴρ ἐγένετο  
 ὥστε καὶ ἐν τηλικούτῳ τῆς πατρίδος κινδύνῳ διὰ φροντίδος τὰ  
 καθήκοντα ποιεῖσθαι, καὶ μὴ δικαιῶν παράδειγμα τοῖς ἔπειτα πα-  
 ρανομίας καταλιπεῖν. V p. 582.

8 ὅτι τῶν Ῥωμαίων ἀλούσης ὑπὸ Γαλατῶν τῆς πόλεως ἐς τὸ  
 Καπιτωλίον ἀνασκευασαμένων, ὁ Κάμιλλος φηγὰς ὡν ἐσπέμπει  
 πρὸς αὐτοὺς ὡς ἐπιθέσθαι βούλεται τοῖς Γαλάταις· ὡς δὲ ὁ δια-  
 κομῖζων τὰ γράμματα ἐς τὸ φρούριον ἀφίκετο, οἱ βάρβαροι τὰ  
 ἔργη διεσημαίνοντο, καὶ μικροῦ δεῖν καὶ τὸ καταφύγιον ἔλαβον, εἰ  
 μὴ ἱεροὶ χῆρες βοσκόμενοι τὴν τῶν βαρβάρων ἔφοδον διεθρύλησαν  
 καὶ τοὺς ἔνδον Ῥωμαίους διυπνίσαντες τοῖς ὅπλοις παρέστησαν.  
 M p. 529.

9 ὅτι Σιβύλλης χρησμὸς ἔφασκε τὸ Καπιτωλίον κεφάλαιον ἔσε-  
 σθαι τῆς οἰκουμένης μέχρι τῆς τοῦ κόσμου καταλύσεως. M p. 530.

26 ὅτι τοῦ Καπιτωλίνου κατέγνω ὁ δῆμος, καὶ ἡ τε οἰκία αὐτοῦ  
 370 κατεσκάφη καὶ τὰ χρήματα ἐδημεύθη, τό τε ὄνομα, καὶ εἰ δὴ που  
 εἰκὼν ἦν, ἀπηλείφθη καὶ διεφθάρη. καὶ νῦν δὲ πλὴν τῆς κατα-  
 σκαφῆς πάντα γίνεται ἐπὶ τοῖς τῷ κοινῷ ἐπιβουλευουσιν. ἔξριναν  
 δὲ καὶ μηδένα εὐπατρίδην ἐν τῇ ἄκρῃ κατοικεῖν, ὅτι καὶ ἐκεῖνος ἐν-  
 ταυθοῦ οἰκῶν ἐτόγγχανεν. ἡ δὲ δὴ συγγένεια ἡ τῶν Μαλλίων ἀπέπτε  
 μηδένα σφῶν Μάρκον, ἐπεὶπερ οὗτος ὀνομάζετο, προσκαλεῖσθαι.

2 Καπιτωλίνος μὲν οὖν τοσοῦτον τὸ διαλλάσσον κὰν τοῖς τρό-  
 ποις κὰν τῇ τύχῃ ἔσχε· τὰ τε γὰρ πολέμια ἀκριβώσας εἰρηνεῖν οὐκ



ἡπίστατο, καὶ τὸ Καπιτώλιον ὃ ἐσεσώκει κατέλαβεν ἐπὶ τυραννίδι, εὐπατριδὴς τε ὦν οἰκέτου ἔργον ἐγένετο, καὶ πολεμικὸς νομισθεὶς ἐν ἀνδραπόδου τρόπῳ συνελήφθη, κατὰ τε τῆς πέτρας αὐτῆς ἀφ' ἧς τοὺς Γαλάτας ἀπειώσατο ἐρρίφη. V p. 582.

ὅτι ὁ Καπιτωλῖνος κατεκρημνίσθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. οὕτως <sup>† 3</sup> οὐτ' ἄλλο τι κατὰ χώραν ὡς πλήθει τοῖς ἀνθρώποις μένει, καὶ ἐδ-  
πραγίαι συγχρόνως ἐς συμφορὰς ἀντιρρόπους προάγουσιν· ἐξαίρουσαι  
γὰρ αὐτοὺς πρὸς τὰς ἐλπίδας τῶν ὁμοίων τοῦ τε πλείονος ἀεὶ  
ποιοῦσιν ἐπορέεσθαι καὶ ἐς τὸ ἐναντιώτατον σφαλέντας καταβάλλ-  
λουσι. M p. 155.

ὅτι Φεβρονάριος φθονήσας Κάμιλλῳ μελέτην τυραννίδος αὐ- 27  
τοῦ κατηγορήσας· τούτου δὲ διωχθέντος καὶ αὐτὸς καθόδου τυχόν-  
τος οἷς πολιορκουμένῃ τῇ πατρίδι κατὰ τὴν φυγὴν ἐβοήθησεν, εἰς  
ἐξέτασιν Φεβρονάριος ἄγεται καὶ διώκεται. Κάμιλλος δὲ καὶ τὸν  
ἐπώνυμον αὐτοῦ μῆνα παρὰ τοὺς ἄλλους ἐκολόβωσεν. M p. 530:  
cf. Suidas νν. Βρέννος et Φεβρονάριος.

ὅτι πρὸς Τουσκουλανοὺς ἐστράτευσεν Κάμιλλος, θανμαστῇ δὲ 28  
τινι προσποιήσας δεινὸν οὐδὲν ἔπαθον. καθάπερ γὰρ οὐτ' αὐτοὶ τι <sup>374</sup>  
πλημμελήσαντες οὔτε τῶν Ῥωμαίων ὀργὴν σφισιν ἐχόντων, ἀλλ'  
ἦτοί ὡς φίλων παρὰ φίλους ἰόντων ἢ καὶ ἐφ' ἐτέρους τινὰς διὰ  
τῆς ἐκείνων στρατευσόντων, οὔτε τι μετέβαλον τῶν καθεστηκότων  
οὐθ' ὅλως ἐταράχθησαν, ἀλλὰ καὶ πάνυ πάντες ἐπὶ τε ταῖς δη- 2  
μιουργίαις καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἔργοις ὡς καὶ ἐν εἰρήνῃ κατὰ χώραν  
μείναντες, εἶσω τε τὸν στρατὸν ἐσεδέξαντο καὶ ξένια αὐτοῖς ἔδωσαν  
τά τε ἄλλα ὡς φίλους ἐτίμησαν. ἔξ ὧν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι οὐχ ὅτι  
κακὸν αὐτοὺς ἔδρασαν, ἀλλὰ καὶ ἐς τὴν πολιτείαν μετὰ ταῦτ' ἐσε-  
γράψαντο. V p. 582.

Αἰωνος ζ' βιβλίῳ "... κουλανοὶ δὲ χεῖρας μὲν οὐκ ἀντήρατο 3  
αὐτῶν." Bekk. Anecd. p. 123 32.

ὅτι ἡ Ῥούφου γυνὴ χιλιαρχοῦντος καὶ πράττοντός τι ἐν τῇ 29  
ἀγορᾷ δημόσιον ... ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἀφίκετο καὶ τὴν θύραν ὃ ῥαβ- <sup>378</sup>  
δοῦχος κατὰ τι ἔθος ἀρχαῖον ἔκρουσεν, ἐξεταράχθη πρὸς τοῦτο  
οὐπω πρότερον τοιούτου τινὸς πεπειραμένη καὶ διεπτοήθη. γέλωτος  
οὖν ἐπ' αὐτῇ συγχροῦ καὶ παρὰ τῆς ἀδελφῆς καὶ τῶν ἄλλων γενο-  
μένου, καὶ σκωφθεῖσα ὡς ἰδιώτις τῶν ἀρχικῶν πραγμάτων διὰ τὸ 2  
τὸν ἄνδρα αὐτῆς μήποτε ἐν ἡγεμονίᾳ τινὶ ἐξητάσθαι οὐσα, δεινὸν  
ἐποίησατο, οἷά πον ἄλλως τε καὶ ταῖς γυναῖξιν ἐκ μικροψυχίας

28 1 4 φίλοις 2 5 κακὸν τι αὐτοὺς? \* 29 1 1 τι om\*  
2 ...] ἐπεσκέψθη ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς. αὕτη δ' (vel καὶ ἡ)? \* ἐπειδὴ  
ἐκ τινος ἀφ.\* τὴν om\*



συμβαίνειν πέφηνκεν, καὶ οὐ πρότερον ἀνῆκε δυσκολαίνουσαι πρὶν πᾶσαν τὴν πόλιν θορυβῆσαι, ὥς που σμικρὰ καὶ τὰ τυχόντα πολλῶν τισὶ καὶ μεγάλων κακῶν αἴτια γίγνεται, ὅταν φθόνῳ τέ τις αὐτὰ καὶ ζηλοτύπως λαμβάνῃ. M p. 155.

3 ὅτι δεινὸν ἐν κακοῖς προσδοκία σωτηρίας ἀναπεῖσαι τινα πιστεῦσαι καὶ τοῖς παραλόγοις. M p. 156.

4 αἰεὶ γάρ τι τοῦ τῆς πολιτείας κόσμου στασιάζοντες παρέλκον, ὥσθ' ὑπὲρ ὧν τοὺς πολέμους πρὶν τοὺς μεγίστους ἀγροῦντο, ταῦτ' ἐν τῷ χρόνῳ σύμπαντα ὥς εἰπεῖν οὐκ ἀστασιάστως μὲν, οὐ μέντοι καὶ χαλεπῶς κατακτήσασθαι. M ib.

5 ὅτι Πούπλιος, τῶν πολιτῶν Ῥωμαίων στασιάζόντων πρὸς ἀλ-  
386 λήλους, ὀλίγου τούτους συνήλλαξε. Αἰκίνιον γὰρ Στόλωνα ἱππαρχον προσεῖλετο, ὄντα δῆμαρχον. ὅπερ καινοτομηθὲν τοὺς μὲν εὐπατρίδας ἐλύπησε, τοὺς δὲ ἄλλους οὕτως ὑπηρετάτο ὥστε μηκέτι τῆς ἐπατείας τῷ ὑστέριῳ ἔτι ἀντιποιήσασθαι, ἀλλ' εἶσαι τοὺς χι-  
6 λιάρχους αἰρεθῆναι. ἐκ γὰρ τούτου καὶ ἐς τάλλα ἀνθυπεξαιτέες γέ τινα ἀλλήλοις ἴσως ἂν κατηλλάγησαν, εἰ μήπερ ὁ Στόλων ὁ δῆμαρχος τοιοῦτόν τι εἰπὼν, ὥς οὐκ ἂν πίοιεν εἰ μὴ φάγοιεν, ἀνέπει-  
σεν αὐτοὺς μηδενὸς ἀφέσθαι, ἀλλ' ὥς καὶ ἀναγκαῖα πάντα ὅσα ἐνεχειρίσαντο κατεργάσασθαι. V p. 585.

30 Δίων δὲ Κάσιος Κοκκηγιανός, ὁ τὰ Ῥωμαίων συντάξας, ἐκ  
a. u. 392 θεομηρίας φησὶ γενέσθαι χάσμα περὶ τὴν Ῥώμην καὶ μὴ ἐπιμύειν. χρησιμοῦ δὲ δοθέντος ἐπιμύσαι τὸ χάσμα ἐὰν ὁ κράτιστος Ῥωμαίοις ἐμβάλωσιν ἐν αὐτῷ, Κούρτιός τις ἱππεὺς εὐγενής, οὐδενὸς ἄλλον συμβαλεῖν τὸν χρησιμὸν δυναμένον, αὐτὸς ἐριμνεύσας ἵππον ὁμοῦ καὶ ἀνθρώπον λέγειν, εὐθέως ἀνέβη τε τὸν ἵππον καὶ ὥς εἶχεν ἐλάσας ἥρωικῶς κατὰ τοῦ φοικώδους ἐκείνου βόθρου ἐφέρετο. καὶ εὐθέως κατενεχθέντος τὸ χάσμα ἐπέμνε. . . οἱ λοιποὶ τῶν Ῥωμαίων ἀνῶθεν ἀνθεσιν ἔβαλλον. καὶ τούτου καὶ Κούρτιος ὁ λάκκος ἐκλήθη. Io. Tzetz. Exeg. in Hom. II. p. 136: cf. Suidas v. Αἰβερνος.

2 οὐκ ἔστιν οὐδὲν ζῶων θνητὸν οὐτ' ἄμεινον οὐτ' ἰσχυρότερον ἀνθρώπου. ἢ οὐχ ὁρᾶτε ὅτι τὰ μὲν ἄλλα πάντα κάτω κέκρυψε καὶ ἐς τὴν γῆν αἰεὶ βλέπει, πράττει τε οὐδὲν ὃ μὴ τροφῆς καὶ ἀφροδισίων ἔχεται; οὕτω καὶ ὑπ' αὐτῆς φύσεως ἐς ταῦτα κατακέχρηται.  
3 μόνοι δὲ ἡμεῖς ἄνω τε ὁρῶμεν καὶ τῷ οὐρανῷ αὐτῷ ὁμιλοῦμεν, καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τῆς γῆς ὑπερφρονοῦμεν, τοῖς δὲ δὴ θεοῖς αὐτοῖς ὥς καὶ ὁμοίοις οὖσιν ἡμῖν σύνεσμεν, ἅτε καὶ φντὰ καὶ ποιήματα αὐ-



τῶν οὐ γήινα ἀλλ' οὐράνια ὄντες· ὅφ' οὐ καὶ αὐτοὺς ἐκείνους πρὸς τὰ ἡμέτερα εἶδη καὶ γράφομεν καὶ πλάττομεν· εἰ γὰρ δεῖ δή τι καὶ θρασυρόμενον εἰπεῖν, οὐτ' ἄνθρωπος οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ θεὸς σῶμα θνητὸν ἔχων, οὔτε θεὸς ἄλλο τι ἢ ἄνθρωπος ἀσώματος καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἀθάνατος. ταῦτά τοι καὶ συμπάντων τῶν ἄλλων <sup>4</sup> ζώων προφέρομεν· καὶ οὔτε τι πεζόν ἐστὶν ὃ μὴ τάχει καταληφθῆν ἢ ἰσχύι δαμασθῆν ἢ καὶ τέχναις τισὶ συλληφθῆν δουλούμεθα, οὐτ' ἔνυδρον οὐτ' ἀεροπόρον, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα τὰ μὲν ἐκ τοῦ βυθοῦ μὴδ' ὀρώντες ἀνέλκομεν, τὰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ μὴδὲ ἐξικνούμενοι κατασύρομεν. M p. 532: cf. Zonar. p. 92.

ὁ Μάλλιος τῷ βασιλεῖ μονομαχίας Κελτῶν καὶ τοῦτον κατα- <sup>31</sup>  
βαλὼν τὸν νεκρὸν ἐσχύλευσε, καὶ τὸν περὶ τὸν τράχηλον στρεπτόν <sup>394</sup>  
ἀνελόμενος, ὃς ἐπιχώριός ἐστι Κελτοῖς κόσμος, αὐτὸς περιέθετο,  
καὶ ἀπὸ τοῦδε Τορκουάτος πρὸς τῶν πολιτῶν ἐπεκλήθη, ὅπερ ἂν  
εἴη στρεπτοφόρος, καὶ τὴν ἐπίκλησιν ταύτην τοῖς ἀφ' ἑαυτοῦ κα-  
τέλιπε μνημεῖον τῆς ἀριστείας. M p. 530: cf. Suidas v. Τορ-  
κουάτος.

ὅτι Δίων φησί “διόπερ πον, καίπερ οὐκ εἰωθὰς ἐκβολαῖς τοῦ <sup>32</sup>  
λόγου χρῆσθαι, ἄλλως τε ἐπεμνήσθην αὐτοῦ καὶ τὴν Ὀλυμπιάδα  
προσέγραψα, ἵν' ἐπειδὴ λανθάνει τοὺς πολλοὺς ὁ χρόνος τῆς με-  
τοικίσεως, ἐκφανέστερος ἐξ ἐκείνου γένηται.” M p. 156.

ὅτι Ἀγύλλαῖοι ἐπειδὴ ᾗσθοντο τοὺς Ῥωμαίους σφίσι πολεμῆ- <sup>33</sup>  
σαι βουλομένους, πρέσβεις τε ἐς τὴν Ῥώμην ἀπέστειλαν πρὶν καὶ <sup>401</sup>  
ὀτιοῦν ψηφισθῆναι, καὶ εἰρήνης ἐπὶ τῷ ἡμίσει τῆς χώρας ἔτυχον.  
U p. 374.

ὅτι Βαλερίον μέλλοντος ἡγεμόνι τῶν Κελτῶν μονομαχεῖν, κόραξ <sup>34</sup>  
προσιζάνει τῷ δεξιῷ τούτου βραχίονι καὶ ἀντιπρόσωπος τῷ Κελτῷ, <sup>405</sup>  
τοῖς τε ὄνυσιν ἀμύττων τὸ πρόσωπον καὶ ταῖς πτέρυξι καλύπτων  
τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀφύλακτον αὐτὸν τῷ Βαλερίῳ παρέδωκε. καὶ ὁ  
Βαλερίος Κορβῆνος ἐπεκλήθη· κόρβος γὰρ ὁ κόραξ. M p. 534: cf.  
Suidas v. ἀμύσσειν.

ταῦτά τε καὶ ἄλλα τινὰ τοιοῦτότροπα προετίνοντο, οὐχ ὅτι <sup>35</sup>  
καταπράξαι τι αὐτῶν ἡλιπζον (εἰ γὰρ, εἴπερ τινὲς ἄλλοι, τὰ τῶν  
Ῥωμαίων φρονήματα ἡπίσταντο), ἀλλ' ὅπως ἀποτνχόντες αὐτῶν  
πρόφασιν ἐγκλημάτων ὡς ἀδικούμενοι λάβωσιν. M p. 156.

Δίωνος ἕ βιβλίῳ “καὶ διὰ τοῦτό σε δικαιώσω, ἵνα ὥσπερ τὸ <sup>2</sup>  
τῆς ἀριστείας ἄθλον, οὕτω καὶ τὸ τῆς ἀνηκουστίας τίμημα ἀπο- <sup>414</sup>  
λάβῃς.” Bekk. Anecd. p. 133 19.

ὅτι Μάλλιος ὁ ὕπατος τὸν ἑαυτοῦ παῖδα μονομαχίσαντα Πον- <sup>3</sup>  
<sup>35</sup> 1 τοιούτῳ τρόπῳ\*



τίῳ τῷ Λατίνῳ καὶ καταβαλόντα τοῦτον ὥς μὲν ἄριστεά ἐστεφάνωσεν, ὥς δὲ ὑπερβάντα τὰ ἐξ αὐτοῦ τεταγμένα ἐπέλεκισεν· ὃ δὲ σὺν ὁμότητι πραχθὲν εὐπειθεστάτους τοῖς ἄρχουσι Ῥωμαίους κατέστησεν. M p. 535.

4 ἦν μὲν δὴ παντὶ καταφανὲς ὅτι περισκοπήσαντες τὴν ἐκβασιν τῆς τύχης πρὸς τὸ κρατοῦν ἔστησαν· οὐ μὴν ἐξήλεγξεν ὁ Τορκουάτος, μὴ τι οἰδούντων σφίσιν ἔτι τῶν πρὸς τοὺς Λατίνους πραγμάτων νεωτερίσωσιν· οὐ γάρ τοι τὰ πάντα τραχὺς, οὐδ' οἷος ἐς τὸν νῖον ἐγένετο καὶ ἐς τὰλλα ἦν, ἀλλὰ καὶ εὖβουλος καὶ εὐπόλεμος ὁμολόγητο εἶναι, ὥστε καὶ πρὸς τῶν πολιτῶν καὶ πρὸς τῶν ἐναντίων ὁμοίως λέγεσθαι ὅτι τό τε κράτος τοῦ πολέμου ὑποχείριον ἔσχε, καὶ εἰ καὶ τῶν Λατίνων ἡγεῖτο, πάντως ἂν αὐτοὺς νικῆσαι ἐποίησεν. M p. 157.

5 γράφει δὲ Λοῦκις Λιόδωρος καὶ Αἰών ὅτι Σαννιτῶν Τυρρηγῶν καὶ ἑτέρων ἐθνῶν πολεμούντων Ῥωμαίοις ὁ Δέκιος ὑπάτος Ῥωμαίων, συστράτηγος ὢν Τορκουάτου, ἐπέδωκεν ἑαυτὸν εἰς σφαγὴν, καὶ ἀνηγρέθησαν τῶν ἐναντίων χιλιάδες ἑκατὸν αὐθημερόν. Tzet. in Lycophr. v. 1378.

6 ὅτι Ῥωμαίων Λατίνοις πολεμούντων, καὶ τοῦ μάντεως εἰπόντος Ῥωμαίους νικᾶν εἰ ὁ ἕτερος τῶν ὑπᾶτων χθονίοις ἐαυτὸν ἐπιδοίῃ δαίμοσι, Δέκιος ὁ ὑπάτος τὴν πολεμικὴν σκεὴν ἀποθέμενος καὶ τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα ἀναλαβὼν κατὰ τὸ καρτερικώτατον ἐσελεύθει τῶν πολεμίων. καὶ ὁ μὲν πανταχόθεν βαλλόμενος θνήσκει, Ῥωμαίοις δὲ πρὸς τὸ εὐτυχές ὁ ἀγὼν ἐτελεύτα. M p. 534.

7 ὅτι φησὶν ὁ Αἰών "Θανμάζω μὲν εἰ ἂν ὁ θάνατος αὐτοῦ Δέκιον τὴν μάχην ἀνώρθωσε καὶ τοὺς μὲν νικῶντας ἤτησε, τοῖς δὲ δὴ κρατουμένοις νίκην ἔδωκεν, οὐ μὴν καὶ συμβαλεῖν ἔχω δι' ὃ τοῦτ' ἐγένετο. ὅταν μὲν τὰ πραχθέντα τισὶν ἐπιλέξωμαι (πολλὰ γὰρ ἤδη πολλοῖς τοιαῦτα συνεχθέντα ἴσμεν), οὐ δύναμαι τοῖς λεγομένοις ἀπιστῆσαι· ὅταν δὲ δὴ τὰς αἰτίας αὐτῶν ἐκλογίσωμαι, καὶ πᾶν ἐς ἀπορίαν καθίσταμαι· πῶς γὰρ ἂν καὶ πιστεύσειέ τις ἐκ τοιαύτης ἐνὸς ἀνδρὸς ἐπιδόσεως τοσοῦτο πλῆθος ἀνθρώπων ἐς τε τὴν σωτηρίαν ὁμοίως καὶ ἐς τὴν ἐπικράτησιν μεταβαλέσθαι; καὶ ταῦτα μὲν ὅπη ποτὲ καὶ δι' ἧς αἰτίας οὕτως ἔχει ζητεῖν ἄλλοις μελήσει. M p. 157.

9 ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι καίπερ ἀχθόμενοι τῷ Τορκουάτῳ διὰ τε τὸν νῖον αὐτοῦ οὕτως ὥστε τὰ χαλεπώτατα τῶν ἔργων μαλλίαν ἀπ' αὐτοῦ ὀνομάσαι, καὶ διότι καὶ τὰ ἐπινίκια τεθνηκότος μὲν ἐκείνου

4 1 δέ\* 3 δούντων\* 7 1 θανμάζομεν εἰ γὰρ ὁ\* 3 μὴ\*  
8 1 ἐκλογίσωμαι\* 2 ἂν om\*



τεθνηκότος δὲ καὶ τοῦ συνάρχοντος ἑώρτασεν, ὅμως ἐπεξαντός ποτε ἑτέρου σφῆς πολέμου καὶ αὐθις αὐτὸν ἐς τετάρτην ὑπατείαν προχειρίσαντο. οὐ μέντοι καὶ ἐκεῖνος ἄρξαι αὐτῶν ἠθέλησεν, ἀλλ' ἐξωμόσατο εἰπὼν ὅτι οὐτ' ἂν ἐγὼ ὑμῶν ἀνασχοίμην οὐδ' ὑμεῖς ἐμοῦ. M p. 157.

ὅτι ἀνθυπαγόμενοι τοὺς Λατίνους ἐς εὐνοίαν οἱ Ῥωμαῖοι τὴν <sup>10</sup> πολιτείαν αὐτοῖς ἔδωκαν, ὥστε καὶ τῶν ὁμοίων σφίσι μεταλαμβά- <sup>a. u.</sup> 416 νειν· ὧν γὰρ ἀπειλοῦσι τὸν πόλεμον οὐ μετέδοσαν καὶ δι' αὐτο- σούτους κινδύνους ὑπέστησαν, ταῦτα τότε κρατήσαντες αὐτῶν ἀ- τεπάγγελτοι τούτοις ἐψηφίσαντο, τοὺς μὲν τῆς συμμαχίας, τοὺς δὲ ὅτι μηδὲν ἐνεόχμωσαν ἀμειβόμενοι. M p. 158.

ὅτι διαγνώμην πρὸς Πριβερονάτας ἐποίησαντο οἱ Ῥωμαῖοι, ἔρω- <sup>11</sup> τήσαντες τί παθεῖν τοιαῦτα δρῶντες ἄξιοι εἶεν· οἱ ἀπεκρίναντο <sup>a. u.</sup> 426 θαρσύνοντες ὅτι ὅσα χρή τοὺς ἐλευθέρους ὄντας τε καὶ ἐπιθυμούν- τας εἶναι. πυθόμενον τε αὐθις τοῦ ὑπάτου “καὶ τί ποιήσετε ἐὰν τῆς εἰρήνης τύχητε;” ἔφασαν ὅτι, ἂν μὲν ἐπὶ μετρίοις τισὶν αὐτὴν λάβωμεν, ἡσυχάσομεν, ἂν δὲ ἀφόρητόν τι προσταχθῶμεν, πολεμή- σομεν. θαναμάσαντες δὲ τὴν προθυμίαν οὐχ ὅπως τὰς σπονδὰς πολὺ βελτίους σφίσι παρὰ τοὺς ἄλλους ἔδοσαν ... M ib.

ἐκ τῆς δημιουργίας τοῦ πατρὸς Ρούλλον. ἀλλ' εὖ ἴσθι ὅτι αἱ <sup>36</sup> μὲν ἀνήκεστοι ἐπὶ τοιοῦτοις τιμωρίαι αὐτούς τε τοὺς δικαιουμένους <sup>a. u.</sup> 430 προσαπολλύουσι δυνηθέντας ἂν ἀμείνους γενέσθαι καὶ τοὺς ἄλλους οὐδὲν μᾶλλον σωφρονίζουσιν· ἡ γὰρ ἀνθρωπίνῃ φύσει οὐκ ἐθέλει ἑαυτῆς πρὸς τὰς ἀπειλὰς ἐξίστασθαι, ἀλλ' ἢ δέους τινὸς ἀνάγκη <sup>2</sup> ἢ θάρσους ὕβρει ἀπειρίας τε θρασύτητι καὶ ἐξουσίας προπετείᾳ, ἢ καθ' ἑτέραν τινὰ συντυχίαν, οἷα πολλὰ πολλοῖς καὶ παρ' ἐλπίδα συμβαίνει, τοὺς μὲν οὐδὲ ἐνθυμουμένους τῶν κολάσεων ἀλλ' ἄλο- γίστως αὐτῶν ἐς τὸ προκείμενον φερομένους, τοὺς δὲ παρ' οὐδὲν αὐτὰς πρὸς τὸ τυχεῖν ὧν ὀρέγονται ποιουμένους ἀμαρτάνειν ἀνα- πείθει. αἱ δὲ ἐμμελεῖς φιλανθρωπίαι τὰναντία αὐτὰ πάντα διαπράτ- <sup>3</sup> τουσιν· ὑπὸ γὰρ τῆς ἐγκαίρου συγγνώμης αὐτοὶ τε πολλάκις μετα- βάλλονται, ἄλλως τε καὶ ὅταν ἐξ ἀνδρείας καὶ μὴ κακουργίας, ἐκ φιλοτιμίας καὶ μὴ πονηρίας τι ποιήσωσι (δεινὴ γάρ ἐστι καὶ δου- λῶσαι καὶ σωφρονίσαι φρόνημα γενναῖον εὐλογος φιλανθρωπία), καὶ τοὺς ἄλλους ἐθέλοντάς αὐτε καὶ σεσωσμένον ὁρῶντας μεταρροθ- μίζουσι· πείθεται γὰρ πᾶς ἥδιον ἢ βιάζεται, καὶ ἐκούσιος ἀκούειν τοῦ νόμου βούλεται μᾶλλον ἢ ἀνάγκη, ὅτι τὸ μὲν αὐθαίρετον ὡς

36 1 2 ἐπὶ om\*

2 6 αὐτούς\*

8 τὸν νόμον\*

δικαιουμένους\*

3 1 τὰναντία αὐτῶν π.\*

3 προσαπολλύουσι\*

3 τε om\*

4 τι om\*



καὶ οἰκεῖον σπουδάζει, τὸ δὲ ἐξ ἐπιτάγματος ὡς καὶ ἀνελεύθερον  
 4 ἀπωθεῖται. ἔτι τῆς μεγίστης καὶ ἀρετῆς καὶ ἐξουσίας ἐστὶν ἔργον  
 οὐ τὸ φονεῦσαι τινα (τοῦτο μὲν γὰρ καὶ ὑπὸ τῶν κακίστων καὶ  
 ἀσθενεστάτων πολλάκις γίγνεται) ἀλλὰ τὸ φείσασθαι τινος καὶ τὸ  
 σῶσαι τινα, ὃ μηδεὶς ἄλλος ἡμῶν ἄκοντός γέ σου δύναται.

5 βοῦλομαι μὲν ἤδη πεπαῦσθαι λέγων· τό τε γὰρ ψυχιδίον μου  
 κέμνηκε καὶ τὸ φθέρμα ἐνδίδωσι, τά τε δάκρυα τὴν φωνὴν ἀνίσχει,  
 καὶ ὁ φόβος τὸ στόμα συνδεῖ. ἀλλ' οὐκ ἔχω πῶς ἀπαλλαγῶ· τὸ  
 γὰρ πάθος ἂν γε μᾶλλον δόξῃ σοι μὴ δόξῃ ἐπὶ τι προφανόμενον  
 οὐκ ἐπιτρέπει μοι σιωπῆσαι, ἀλλ' ὡς καὶ παρὰ τοῦθ' ὃ τι ποτ' ἂν  
 τελευταῖον εἴπω τῆς σωτηρίας μοι τοῦ παιδὸς ἐσομένης, ἀναγκάζει  
 με πλείω ὥσπερ ἐν εὐχαῖς λαλεῖν. M p. 159.

6 τότε γὰρ καὶ τὸ σχῆμα τῆς ἀρχῆς ἧς περιεβέβλητο ὤκει κα-  
 ταλῦσαι, καὶ ἐπειδὴ ἔμελλε διὰ Ροῦλλον φείσασθαι (τὴν γὰρ σπον-  
 δὴν τοῦ δήμου ἑώρα), ἐκείνῳ τε ἐπὶ πλείον ἀντισχῶν χαρίσασθαι  
 καὶ τόπον ἑαυτῷ ἐπιτρέψαι μᾶλλον, ὥστε ἔξαρχῇ τῷ αὐτῷ συγ-  
 γρούς, ἐβουλήθη. τό τε οὖν πρόσωπον ἐπιστρέψας καὶ τὸν δῆμον  
 7 δριμύ ὑποβλέψας τὴν φωνὴν ἐνέτεινε καὶ εἶπε ... καὶ σιωπῇ με-  
 γίστη· οὐ μὴν καὶ ἡσύχαζον, ἀλλ' οἷόν τι φιλεῖ ἐν τοιοῦτῳ γίγνε-  
 σθαι, αὐτῷ τε ἐπιστένοντες καὶ πρὸς ἀλλήλους τονθορῶντες ἐν  
 μὲν οὐδὲν λαλοῦντες ἐξηκούοντο, σωθῆναι δὲ δὴ τὸν ἱππαρχον ἐπι-  
 θυμεῖν ὑποπτέοντο. ἰδὼν δὲ ταῦθ' ὁ Παπίριος καὶ φοβηθεὶς μὴ  
 καὶ νεοχμώσωσί τι, τοῦ τε πάνν ἀρχικοῦ, ὅπερ ἐς ἐπανάρθωσιν  
 αὐτῶν ἐπὶ μείζον τοῦ καθήκοντος προσεπεποιήτο, ὑφῆκε, καὶ τὰ  
 λοιπὰ μετριάζων ἐς τε φιλίαν ἑαυτοῦ καὶ προθυμίαν αὐτῶν ἀντι-  
 κατέστησεν, ὥστε συμβαλόντας τοῖς ἐναντίοις ἀνδρίσασθαι. M  
 p. 160.

8 ὅτι νικηθέντες οἱ Σαννῖται ὑπὸ Ῥωμαίων ἐπεκηρυκέσαντο  
 τοῖς ἐν τῇ πόλει Ῥωμαίοις, τοὺς τε αἰχμαλώτους, ὅσους εἶχον αὐ-  
 τῶν, πέμψαντές σφισι, καὶ τινος Παπίου, ἀνδρὸς ἐς τε τὰ πρῶτα  
 τῶν παρ' αὐτοῖς ἀξιουμένου καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ πολέμου πᾶσαν  
 φερομένου, τὴν τε οὐσίαν καὶ τὰ ὄσῳ, ἐπειδὴ φθάσας ἑαυτὸν  
 προαπεχρήσατο, διαρρήξαντες. οὐ μέντοι καὶ ἔτηχον τῆς εἰρήνης·  
 ὑπιστοί τε γὰρ δόξαντες εἶναι, καὶ πρὸς τὰς συμφορὰς ἐς παρά-  
 κρουσιν τοῦ ἀεὶ κρατοῦντός σφων σπένδεσθαι, οὐχ εὐροντό τι συμ-  
 βατικόν, ἀλλὰ καὶ ἄσπονδόν σφισι τὸν πόλεμον παρεσκεύασαν. οἱ

3 9 οἰκεῖον που δόξει, τὸ \* 4 1 ὅτι 4 ἡμῖν\* 5 1 ἐλέγχων\*  
 3 ἀλλαγῶ\* 4 γε μὴ ἄλλο τι δ.? 5 ἄλλως\* 6 2 Ροῦλλον\* 5 ἐβελήθη\* 7 8 αὐτῶν αὐτοὺς ἀντ.? 9 συμ-  
 βαλόντες\* 8 3 παπίριον 4 ἀξιουμένον 6 διέρρηξαν\*



γὰρ Ῥωμαῖοι, καίτοι τοὺς αἰχμαλώτους λαβόντες, ἀκηρυκτὶ πολε-  
μεῖν αὐτοῖς ἐψηφίσαντο. U p. 374.

ὅτι Σαννίται Ῥωμαίους αὐλῶσι στενοῖς ἀπολαβόντες εἰς διαλ.<sup>9</sup>  
λαγὰς ἐλθεῖν αἰσχροῦς ἡνάγκασαν, γυμνοὺς ὅπλων ζυγῶ καθ' ἕκα-<sup>a. n.</sup>  
στον ὑποδνομένους ἀφίεντες. ἡ δὲ πόλις τὰς μὲν τοιαύτας σπον-  
δὰς διέλυνε, τοὺς δὲ ταύτας ποιησαμένους ὑπάτους τοῖς πολεμίοις  
ἐκδίδωσιν, ἐς ἐκείνους τὸ τῆς παρασπονδήσεως ἄγος ἀποτριβομένη.  
M p. 535.

πολλὰ μὲν δὴ ὄν καὶ ἄλλα τοῦ ἀνθρωπεῖον γένους θανά-<sup>10</sup>  
σειεν ἂν τις, οὐχ ἥμισυ δὲ τὰ τότε γενόμενα· οἱ τε γὰρ Ῥωμαῖοι  
ὑπεραυχίσαντες, ὥστε μήτε κήρυκα ἔτι ἐπ' εἰρήνῃ παρὰ τῶν Σαν-  
νιτῶν προσδέχσθαι ψηφίσασθαι καὶ προσελπίσαι καὶ αὐτοβοῇ  
πάντας αὐτοὺς αἰρήσειν, δεινῶ περιέπεσον καὶ ἐν αἰσχύνῃ οἷα οὐ  
πώποτε ἐγένοντο, καὶ ἐκεῖνοι ἄλλως τε ὑπερδείσαντες καὶ ἐν με-  
γάλῃ συμφορᾷ τὸ μὴ σπείσασθαι ποιησάμενοι πανσυνδία τε τὸ  
στρατόπεδον ἐξώγησαν καὶ πάντας ὑπὸ τὸν ζυγὸν ὑπήγαγον· ἐς  
τοῦτο γὰρ αὐτοῖς ἡ τύχη περιέστη. M p. 161.

αἱ εὐεργεσίαι ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον προαιρέσει εἰσὶ, καὶ <sup>11</sup>  
οὐθ' ὑπ' ἀγνοίας, οὐκ ὀργῆς, οὐκ ἀπάτης, οὐκ ἄλλου τινὸς τῶν  
τοιούτων γίνονται, ἀλλ' ἀνθαίρετοι παρ' ἐκονσίας καὶ προθύμου  
τῆς ψυχῆς ἐκτελοῦνται· καὶ διὰ ταῦτα χορὴ τοὺς μὲν πλημμελή-  
σαντάς τι ἔλεειν ρουθετεῖν παιδεύειν φιλεῖν ἀμείβεσθαι ... καὶ  
ὅταν γε ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκάτερον γένηται, πολὺ πον μᾶλλον  
τοῖς ἡθέσιν ἡμῶν προσήκει τῶν ἀμεινόνων μνημονεύειν ἢ τῶν ἀτο-  
πωτέρων. M p. 535.

ὅτι αἱ διαφοραὶ εὐεργεσίαις παύονται· καὶ ὅσῳ ἂν τις ἐπὶ μετ' <sup>12</sup>  
ζον ἔχθρας ἐλθὼν σωτηρίας ἀντὶ τιμωρίας παρὰ δόξαν τύχῃ, πολὺ  
μᾶλλον ἐκείνῃν τε ἐκὼν καταλύει καὶ ταύτης ἄσμενος ἡττᾶται·  
ὅσῳ τε τῶν ἄλλως πῶς διενεχθέντων οἱ ἐκ φιλίας ἐς ἔχθραν χω-  
ρήσαντες μισοῦσιν ἀλλήλους, τόσῳ πλείον καὶ τῶν ἄλλως πῶς εὐ-  
εργετηθέντων οἱ ἐκ διαφορᾶς εὖ παθόντες φιλοῦσι τοὺς πεποιηκό-  
τας, καὶ Ῥωμαῖοι οὖν βούλονται μὲν καὶ μάλα πολέμῳ κρατιστεύειν,  
προσέτι δὲ δὴ καὶ ἀρετὴν τιμῶσι καὶ φιλοτιμίαν ἀσκοῦσι, σπουδά-  
ζοντες αἰεὶ τὰ ὅμοια τοῖς ὁμοίοις καθ' ὑπερβολὰς ἀμύνεσθαι. M ib.

μέγα μὲν γὰρ καὶ ἐπὶ τῷ τοὺς ἀδικήσαντάς τι ἀμύνασθαι δεῖ <sup>13</sup>  
φρονεῖν, μεῖζω δὲ δόξαν ἐπὶ τῷ τοὺς εὐεργετήσαντάς τι ἀμείβεσθαι  
ἔχειν. M p. 536.

ὅτι πεφύκασιν πάντες ἀνθρωποὶ πλέον ἀλγεῖν ὅ ἂν ἀτιμασθῶ- <sup>14</sup>

<sup>10</sup> 2 τε om\*  
αὐτῶν ἐκ. ?\*

<sup>9</sup> αὐτοὺς\*

<sup>12</sup> 7 βούλονται ἂν καὶ ἅμα π.\*

<sup>11</sup> 4 μὲν εὐεργέτας πλ. ?\*

<sup>6</sup> τῶν

<sup>14</sup> 1 ὧν ἀτ.\*



σιν ἢ χαίρειν ἐφ' οἷς ἂν εὐεργετηθῶσιν, καὶ ῥᾷον γε ἐπεξέρχονται τοῖς τι λυπήσασί σφας ἢ ἀνθυπουργοῦσι τοῖς εὖ ποιήσασι, τὴν τε κακοδοξίαν τοῦ τὸν σώσαντα μὴ δι' εὐνοίας ποιήσασθαι παρ' οὐδὲν πρὸς τὰ συμφέροντα αὐτῶν τιθέμενοι, καὶ τῷ θυμουμένῳ καὶ παρὰ τὸ λυσitteλοῦν σφῶν χαρίζομενοι.

τοιαῦτα αὐτοῖς παρὰ τε τῆς ἐμφύτου φρονήσεως καὶ παρὰ τῆς ἐκ γήρως ἐμπειρίας, οὐ τὸ αὐτίκα κεχαρισμένον ἀλλὰ τὸ ἔπειτα ἀλγεινὸν προσκοπῶν, παρήγεσεν. M p. 162.

- 15 ὅτι οἱ Καπνηροὶ τῶν Ῥωμαίων ἡττηθέντων καὶ ἐς Καπύην ἐλθόντων οὗτ' εἶπον αὐτοὺς δεινὸν μὴδὲν οὗτ' ἔπραξαν, ἀλλὰ καὶ τροφήν καὶ ἵππους αὐτοῖς ἔδωκαν καὶ ὡς κεκρατηκότας ὑπεδέξαντο· οὗς γὰρ οὐκ ἂν ἐβούλοντο διὰ τὰ προγεγονότα σφίσιν ὑπ' αὐτῶν  
16 νενικημένοι, τούτους κακοτυχήσαντας ἡλέησαν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ὡς τὰ πεπραγμένα ἤκουσαν, ἄποροι πανταχόθεν ἐγένοντο, μήθ' ὅπως ἡσθῶσι τῇ τῶν στρατιωτῶν σωτηρίᾳ μήθ' ὅπως ἀχθεσθῶσιν ἔχοντες· πρὸς μὲν γὰρ τὸ δεινὸν τῆς αἰσχύνης ὑπερήλκον, ἀπαξιούντες ἄλλως τε τοῦτο καὶ ὑπὸ τῶν Σαννιτῶν πεπονθέναι, καὶ ἐβούλοντο ἂν πάντας αὐτοὺς ἀπολωλέναι, ἐκλογιζόμενοι δὲ ὅτι, εἴπερ τι τοιοῦτον συνεβεβήκει σφίσι, καὶ περὶ τοῖς λοιποῖς ἅπασιν ἐκινδύνευσαν, οὐκ ἀκουσίως ἤκουον ὅτι ἐσώθησαν. M ib.

- 17 ὅτι τῆς σωτηρίας τῆς ἑαυτῶν πᾶσιν ἀνθρώποις καὶ ἀναγκαῖον καὶ ἀνεμέσητόν ἐστι προνοεῖσθαι, καὶ ἐν κινδύνῳ τινὶ καταστῶσι, πᾶν ὅτιον ὥστε σωθῆναι πράττειν. M p. 163.

ὅτι συγγνώμη καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων δίδεται τοῖς ἀκούσιόν τι πράξασιν. ib.

- 18 Αἶων ἢ βιβλίῳ "καὶ προσποιοῦμαι τὸ ἀδίκημα καὶ ὁμολογῶ τὴν ἐπιπορκίαν." Bekk. Anecd. p. 165 13.

- 19 ὅτι οἱ Σαννίται ὁρῶντες μήτε τὰς συνθήκας σφίσι τηρουμένας μήτε ἄλλην χάριν ἀντιδιδομένην, ἀλλ' ὀλίγους ἀντὶ πολλῶν ἐς παραγωγὴν τῶν ὄρκων ἐκδιδόμενους, δεινῶς ἡγανάκτησαν, ἐπεθείλζον τέ τινα τοὺς θεοὺς ἐπιζωόμενοι καὶ τὰς πίστεις αὐτῶν προφερόμενοι, καὶ ἀπῆτουν τοὺς ἀλόντας, ἐκέλευόν τε αὐτοὺς ἐς τὸν αὐτὸν ζυγὸν γυμνοὺς ἐσελθεῖν οὐπὲρ ἐλεθθέντες ἀφείδθησαν, ἵνα καὶ τῷ  
20 ἔργῳ δοκῶσι τοῖς ἅπασι ὁμολογηθεῖσιν ἐμμένειν. καὶ ἀπέπεμψαν τοὺς ἐκδοθέντας, εἴτ' οὖν ὅτι οὐκ ἠξίωσάν σφας μὴδὲν ἡδίκηκότας ἀπολέσαι, ἢ ὅτι τῷ δήμῳ τὴν ἐπιπορκίαν προσάψαι ἠθέλησαν καὶ

14 3 τὴν δὲ\* 8 ἐξ om\* 9 προσκοπεῖν\* 16 4 αἰσχ. ὅπερ ἡλγουν ἀπ.\* 5 καὶ ante ἐβ. om\* 7 τοῖς om\* 17 3 ὥστε om\* 18 2 ib. p. 124 1: Αἰωνος ἢ βιβλίῳ "ἦν γὰρ καὶ πάντ' αὐτὸς ἑαυτῷ πρὸς πάντα τὰ τοιαῦτα ἀρκῶν." 19 2 ἀντιδιδομένην\* 4 τινας\* 5 τὸν om\* 20 1 ἀντέπεμψαν\*



μὴ δι' ὀλίγων ἀνδρῶν κολάσεως τοὺς ἄλλους ἀπολύσαι. ταῦτ' ἔπραξαν ἐλπίσαντες ἐκ τούτων ἐπεικέε τι εἰρήσεσθαι. M p. 163.

ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι τοῖς Σαννίταις οὐχ ὅτι χάριν τινὰ τῆς γούνης 21 τῶν ἐκδοθέντων σωτηρίας ἔσχον, ἀλλ' ὥσπερ τι δεινὸν ἐκ τούτου παθόντες ὀργῇ τε τὸν πόλεμον ἐποίησαντο, καὶ κρατήσαντες τὰ αὐτὰ αὐτοὺς ἀντειργάσαντο· τὸ γὰρ δίκαιον οὐκ ἐκ τοῦ ὁμοίου τῷ νομιζομένῳ καὶ ἐν τοῖς ὅπλοις ὡς πλήθει κρίνεται, οὐδ' ἀνάγκη τίς ἐστι νικᾶν τοὺς ἀδικουμένους, ἀλλ' ὁ πόλεμος αὐτοκράτωρ ὢν τὰ τε ἄλλα πρὸς τὸ τοῦ κρατοῦντος συμφέρον τίθεται καὶ τὴν τοῦ δικαίου νόμισιν ἐς τὸνναντίον πολλάκις περιστήσιν. M ib.

ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι Σαννιτῶν κρατήσαντες τοὺς ἀρχιμαλώτους ὑπὸ 22 τὸν ζυγὸν ἀνδυνήγαγον, ἔξαρχεῖν σφίσι νομίσαντες τὴν τῆς ὁμοίας αἰσχρότης ἀνταπόδοσιν. οὕτω μὲν ἡ τέχνη πρὸς τὰναντία τοῖς ἀμφοτέροις ἐς βραχύτατον περιστᾶσα, καὶ τοὺς Σαννίτας ὑπ' αὐτῶν τῶν ὑβρισθέντων τὰ αὐτὰ ἀντιποιήσασα, διέδειξε καὶ ἐν τούτῳ τὸ ὅλον αὐτῇ δυναμένη. M p. 164.

ὅτι ὁ Παπίριος στρατεύσας ἐπὶ τοὺς Σαννίτας καὶ καταστή-<sup>23</sup>  
σας αὐτοὺς ἐς πολιορκίαν προσήδρανε σφίσι. καὶ τούτῳ <sup>n. u.</sup> 435  
σαντός τινος αὐτῷ ὅτι οἰνῷ πολλῷ ἔχρητο, ἔφη ὅτι τὸ μὲν μὴ εἶναι με μεθυστικὸν παντί που δήλον ἐκ τε τοῦ πρωιαίτατά με ὀρ-  
θρεύεσθαι καὶ ἐκ τοῦ ὀψιαίτατα καταδαρθάνειν ἐστίν· διὰ δὲ τὸ  
τὰ κοινὰ αἰεὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ ὁμοίως ἐν φροντίδι ποιέσθαι,  
καὶ ὑπὸ τοῦ μὴ δύνασθαι ῥαδίως ὑπνον λαχεῖν, τὸν οἶνον κατα-  
κοιμήσονται με παραλαμβάνω. M ib.

ὅτι ὁ αὐτὸς ἐφοδεύων ποτὲ τὰς φυλακὰς καὶ μὴ ἐνθῶν τὸν 24  
τῶν Πραინεστίνων στρατηγὸν ἐν τῇ τάξει ὄντα ἡγανάκτησεν, εἰτα  
μεταπεμφθὲς αὐτὸν ἐκέλευσε τῷ ῥαβδούχῳ τὸν πέλεκυν προχει-  
ρίσασθαι· ἐκπλαγέτος δὲ αὐτοῦ πρὸς τοῦτο καὶ καταδείσαντος,  
τῷ τε φόβῳ αὐτοῦ ἠρκέσθη καὶ οὐδὲν ἔτι δεινὸν αὐτὸν ἔδρασεν,  
ἀλλὰ ὄψας τινὰς παρὰ τὰ σκηνώματα οὔσας ἐκκόψει τῷ ῥαβδούχῳ,  
ἵνα μὴ τοὺς παριόντας λυπῶσι, προσέταξεν. M ib.

ὅτι αἱ εὐπραγίαι οὐ πᾶν τι πολλοῖς παραμένουσιν, ἀλλὰ καὶ 25  
συχρονὸς ἐς ἀφναιζίαν παραγαγοῦσαι φεύγουσιν. M p. 165.

ὅτι Παπίριον δικτάτορα προεβάλλοντο οἱ ἐν τῷ ἄστει, καὶ δεί-<sup>26</sup>  
σαντες μὴ ὁ Ροῦλλος οὐκ ἐθελήσῃ αὐτὸν διὰ τὰ συμβάντα οἱ ἐν <sup>n. u.</sup> 445  
τῇ ἱππαρχίᾳ εἰπεῖν, ἔπεισαν πρὸς αὐτὸν δεόμενοι τὰ κοινὰ πρὸ  
τῆς ἰδίας ἔχθρας προτιμῆσαι. καὶ ὅς τοις μὲν πρέσβεσιν οὐδὲν

20 5 εὐρήσασθαι\*

21 4 αὐτοῖς\*

22 3 τοῖς] αὐτοῖς?\*

4 διὰ

βραχυτάτου?\*

23 6 τὰ om\*

24 1 ὁ om\*

τὸν om\*

4 τε\*

25 1 τ] τοῖς\*

2 φέρουσιν\*



ἀπεκρίνατο, ἐπειδὴ δὲ νῦν ἐγένετο (νῦν γὰρ πάντως ἐκ τῶν πα-  
τρῶν τὸν δικτάτορα ἔδει λέγεσθαι), εἰπέ τε αὐτὸν καὶ εὐχλειαν ἐκ  
τούτου μεγίστην ἔλαβεν. V p. 585.

<sup>27</sup> <sup>α. η.</sup> 458 ὅτι Ἀππίος ὁ τυφλὸς καὶ ὁ Ὀλοῦνιος διεφύροντο πρὸς ἀλλή-  
λους· ἀφ' οὗπερ Ὀλοῦνιος τοῦ Ἀππίου προεγκλόντος ποτὲ αὐτῷ  
ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι σοφώτερος ἢ αὐτοῦ γεγονὼς οὐδεμίαν οἱ χάριν  
εἶσατο, αὐτὸς μὲν καὶ γεγονέναι οὕτω σοφώτερος καὶ ὁμολογεῖν  
τοῦτ' ἔφη, ἐκείνον δὲ μηδὲν πρὸς τὰ τοῦ πολέμου πράγματα ἐπι-  
δεωκέναι. M p. 165.

<sup>28</sup> ὅτι ὁ ὅμιλος περὶ τῆς μαρτείας παραχοῆμα μὲν οὐδ' ὅπως πι-  
στεύσῃ οὐδ' ὅπως ἀπιστήσῃ αὐτῷ εἶχεν· οὔτε γὰρ ἔλπιζεν πάντων  
ἐβούλετο, ὅτι μηδὲ γενέσθαι πάντα ἤθελεν, οὐτ' αὖ ἀπιστεῖν ἄπα-  
σιν ἐτόλμα, ὅτι νικῆσαι ἐπεθύμει, ἀλλ' οἷα ἐν μέσῳ τῆς ταραχῆς  
καὶ τοῦ φόβου ὧν χαλεπώτατα διῆγεν. συμβάντων δ' αὐτῶν ὡς  
ἐκάστων καὶ τὴν ἐρμήνευσιν σφισιν ἐκ τῆς τῶν ἔργων πείρας ἐγήρ-  
μοσαν, καὶ αὐτὸς σοφίας τινὰ δόξαν ἐς τὴν ἀφανοῦς τε πρόγνωσιν  
προσποιεῖσθαι ἐπεχείρει. M ib. cf. Zonar. p. 101.

<sup>29</sup> ὅτι οἱ Σαννίται ἀγανακτήσαντες ἐπὶ τοῖς γεγονόσι, καὶ ἀπα-  
ξιώσαντες ἐπὶ πολλὰ ἡττᾶσθαι, πρὸς ἀποκινδύνευσιν καὶ πρὸς ἀπό-  
νοιαν ὡς ἦτοι κρατήσαντες ἢ παντελῶς ἀπολούμενοι ὤρμησαν, καὶ  
τὴν τε ἡλικίαν πᾶσαν ἐπελέξαντο, θάνατον μὲν προειπόντες ὅστις  
ἂν αὐτῶν οἴκοι καταμένει, καὶ ὅρκους σφᾶς φρικώδεσι πιστωσά-  
μενοι μὴ αὐτὸν τινα ἐκ μάχης φεῦξεσθαι καὶ τὸν ἐπιχειρήσαντα  
τοῦτο ποιῆσαι φονεύσειν. M ib.

<sup>30</sup> <sup>α. η.</sup> 462 ὅτι πνθόμενοι οἱ Ῥωμαῖοι ὅτι ὁ ὕπατος Φάβιος ἡττήθη ἐν τῷ  
πολέμῳ, δεινῶς ἡγανάκτησαν καὶ τοῦτον μεταπέμψαντες εὗθνον.  
κατηγορίας τε αὐτοῦ πολλῆς ἐν τῷ δήμῳ γενομένης (καὶ γὰρ τῇ  
τοῦ πατρὸς δόξῃ ἐπὶ πλείον τῶν ἐγκλημάτων ἐβαρύνετο) ἐκείνῳ μὲν  
οὐδεὶς λόγος ἐδόθη, ὁ δὲ γέρον ὑπὲρ τοῦ παιδὸς οὐκ ἀπελογήσατο,  
καταριθμίσας δὲ τὰ τε αὐτοῦ καὶ τὰ τῶν προγόνων ἔργα, καὶ προ-  
σποσχόμενος μηδὲν ἀνάξιον αὐτῶν πράξειν τὸν νῖον, τῆς τε ὁργῆς  
σφᾶς παρέλκεσεν, ἄλλως τε καὶ τὴν ἡλικίαν τοῦ νείους προβαλόμενος,  
<sup>31</sup> καὶ συνεξελθὼν εὐθὺς αὐτῷ μάχῃ τοὺς Σαννίτας καὶ πρὸς τὴν νί-  
κην ἐπηρεμένους κατέβαλε, καὶ τὸ στρατόπεδον καὶ λείαν πολλὴν  
εἶλεν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι διὰ τοῦτο ἐκείνῳ τε ἐμεγάλυνον καὶ τὸν  
νῖον αὐτοῦ καὶ ἐς τὸ ἔπειτα ἀντὶ ὑπάτου ἄρξαι ἐκέλευσαν, ὑπο-  
στρατήγῳ καὶ τότε τῷ πατρὶ χρώμενον. καὶ ὅς πάντα μὲν αὐτῷ  
διώκει καὶ διῆγεν οὐδὲν τοῦ γήρως φειδόμενος, καὶ τὰ γε συμμα-

<sup>27</sup> 3 σοφώτερος λέγειν ἢ αὐτοῦ?\*

<sup>28</sup> 3 ἔν

<sup>29</sup> 6 αὐτῶν\*

<sup>30</sup> 7 τὸν νῖον add Zonaras p. 105.



χικά προθύμως οἱ, μνήμη τῶν παλαιῶν αὐτοῦ ἔργων, συνήρετο· οὐ μέντοι καὶ ἐνδηλος ἦν δι' αὐτοῦ τὰ πράγματα ποιούμενος, ἀλλ' ὥσπερ ὄντως ἐν τε συμβούλῳ καὶ ἐν ὑπάρχον μέρει τῷ παιδὶ συνόντων αὐτός τε ἐμετρίαζε καὶ τὴν δόξαν τῶν ἔργων προσετίθει. V p. 585.

ὅτι οἱ σὺν τῷ Ἰουνίῳ στρατιῶται ἅμα τῷ Ποστονμίων ἐξέλ-<sup>32</sup>  
θόντες κατὰ τὴν ὁδὸν τε ἐνόησαν, καὶ ἐδόκουν διὰ τὴν τοῦ ἄλ-<sup>a. n. 463</sup>  
σους τομὴν πονεῖσθαι. ἐπ' οὖν τούτοις ἀνακληθεῖς ἐν ὀλιγοῖς  
κἀνταῦθα αὐτοὺς ἐποιήσατο, λέγων ὅτι ἡ βουλὴ τῶν ἰδιωτῶν ἀλλ'  
οὐ τῶν ὑπάτων ἄρχει· καὶ ... ἀφθονώτερον μὲν .. ἀνδρῶν πολλ  
... ἐπὶ φιλοτιμίᾳ ... Φαβριζίῳ ... τὰ πράγματα ... τὴν τε ἄλ-  
λην ἀρετὴν ... καὶ προ ... αἰρετώτερον ἐστὶν ὑπὸ τοῦ πολίτου συλη-  
θῆναι ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων συλληφθῆναι. M p. 166.

ὅτι Κούριος ... τὰ πεπραγμένα μὲν ... ἔφη ... σε κατὰ ... 37  
ὅτι χρεῶν ἀποκοπὴν εἰσηγουμένων τῶν δημάρχων ὁ νόμος πολλά- 2  
κις μάτην ἐξετίθετο, τῶν μὲν δανεισῶν αὐτὸν δέχεσθαι μηδαμῶς βουλο-  
μένων, τῶν δὲ δημάρχων αἰρεσὶν διδόντων τοῖς δυνατοῖς ἢ τοῦτον  
ἐπιψηφίσαι τὸν νόμον ἢ τῷ τοῦ Στόλωνος χρῆσθαι, καὶ ἐκείνους τοὺς  
μὲν τόκους ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον ἀναλογίσασθαι, τὸ δὲ λοιπὸν ἀποφοραῖς τρι-  
ετέσι κομίσασθαι. καὶ ἐν μὲν τῷ παραχρῆμα οἱ τ' ἀσθενέστεροι 3  
ἦσαν πρόθυμοι καὶ τοῦ παντὸς ἁμαρτήσεσθαι δεδιότες προσεῖχον αὐ-  
τοῖς, καὶ οἱ εὐπορώτεροι θαρσύναντες ὥς οὐδέτερον ἀναγκασθήσον-  
ται ἤχθραιν· ἐπειδὴ δὲ ἐνόησαν τὸ μεταστὰν ἐμελλεν, ἐς τοῦναν-  
τίον ἀμφοτέροις αὐτοῖς περιέστη· τοῖς τε γὰρ ὀφείλουσιν οὐδέτερον  
ἔτ' αὐτῶν ἐξήρχεσε, καὶ τοῖς δυνατοῖς ἀγαπητὸν ἐδόκει εἰ μὴ καὶ  
τῶν ἀρχαίων στερηθεῖεν. οὗτ' οὖν ἐν τῷ παρόντι ἡστιάσις διεκρίθη,  
καὶ μετὰ ταῦτα ἐπὶ μακρότερον ἐς τὸ φιλονεικεῖν συνέβαλλον ἀλλή-  
λοις· οὐκ ἄλλοιὸν δὲ ἐν τῷ καθεστῶτι προσώπῳ ἐποίουν. τελευ- 4  
τῶντες οὖν οὐδ' ἐθελόντων τῶν δυνατῶν πολλῶ πλείω τῶν κατ'  
ἀρχὰς ἐλπισθέντων σφίσιν ἀφεῖναι συνηλλάγησαν, ἀλλ' ὅσῳ μᾶλ-  
λον εἰκόντας αὐτοὺς ἔβλεπον, ἐπὶ πλέον ὥς καὶ δικαίωματι τινι πε-  
ριγινόμενοι ἐθρασύνοντο, καὶ διὰ τοῦτο τά τε αἰεὶ συγχωρούμενα  
αὐτοῖς ὥς καὶ ἀναγκαῖα παρὰ μικρὸν ἐτίθεντο καὶ ἐτέρων ἐπωρέ-  
γοντο, ἐπίβασιν ἐς αὐτὰ τὸ τινῶν ἤδη τετυχηκέναι ποιούμενοι. M  
p. 167.

ὅτι ὡς εἶδον οἱ ἐναντίοι καὶ ἕτερον στρατηγὸν ἐλθόντα, τοῦ 38  
μὲν κοινῶς τῆς στρατείας σφῶν ἡμέλησαν, τὴν δὲ ἰδίαν ἕκαστοι

31 το ἔργων ἐκεῖνῳ προσετίθει? 32 7 et 37 2 et 3 quae minoribus litteris  
describuntur, supplevit Niebuhrius (kl. Schrift. 2 p. 241). 37 4 7 τὸ om\*



σωτηρίαν διεσκόπουν, οἳα πον φίλοῦσι ποιεῖν οἱ μήτε ἔξ ὁμοφύλων  
 συνιόντες μήτ' ἀπὸ κοινῶν ἐγκλημάτων στρατεύοντες μήτ' ἄρχοντα  
 ἓνα ἔχοντες· ἐν μὲν γὰρ ταῖς εὐπραγίαις συμφωνοῦσιν, ἐν δὲ ταῖς  
 2 συμφοραῖς τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος μόνον προσορᾷται. καὶ ὥρμησαν  
 ἐς φρυγὴν, ἐπειδὴ συνεσκότασε, μηδὲν ἀλλήλοις ἐπικουρώνησαντες·  
 ἀθρόοι μὲν γὰρ οὐτ' ἂν βιάσασθαι οὐτ' ἂν λαθεῖν τὴν ἀπόδρασιν  
 ἐνόμισαν, ἂν δὲ αὐτοὶ ἰδίᾳ ἕκαστοι καὶ ὥς ὄντο μόνοι ἀπίωσι,  
 ῥᾶν πον διαπεσεῖσθαι. καὶ οὕτω τῷ οἰκείῳ ἕκαστος αὐτῶν δό-  
 ξουσι ὅτι ἀσφαλέστατα τὴν φρυγὴν ποιησάμενοι ... M 167.

39 ὅτι περθόμενων τῶν Ῥωμαίων ὡς Ταραντῖνοι καὶ ἄλλοι τινὲς  
 πόλεμον ἀρτύουσι κατ' αὐτῶν, καὶ προσβεντὴν Φαβρίκιον ἐς τὰς  
 πόλεις τὰς συμμαχίδας, ὅπως μηδὲν νεωτερίσωσιν, στειλάντων, ἐκεῖ-  
 νόν τε συνέλαβον, καὶ πέμψαντες πρὸς τοὺς Τυρσηνοὺς καὶ Ὀμ-  
 βρικοὺς καὶ Γαλάτας συγχρὸς αὐτῶν, τοὺς μὲν παραχρῆμα τοὺς  
 δὲ οὐ πολλῶ ὕστερον, προσαπέστησαν. U p. 375.

<sup>a. n.</sup>  
 471 ὅτι τοῦ Δολοβέλλου περαιομένων τὸν Τίβεριν ἐπιθεμένον τοῖς  
 Τυρρηνοῖς ὁ ποταμὸς αἱματὸς τε καὶ σωματὸν ἐληρωθή, ὡς τοῖς  
 κατὰ τὴν πόλιν Ῥωμαίοις τὴν ὄψιν τοῦ ποταμίου ρείθρου σημῶναι  
 τὸ πέρας τῆς μάχης πρὶν ἀφικέσθαι τὸν ἄγγελον. M p. 536.

ὅτι ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν Τιβέρεως μέχρι Ῥώμης στάδιοι ναυσί-  
 ποροι εἰ. M ib.

3 ὅτι οἱ Ταραντῖνοι, καίπερ τὸν πόλεμον αὐτοὶ παρασκευάσαντες,  
 ὁμῶς ἐν σκέπη φαβρίου ἦσαν· οἱ γὰρ Ῥωμαῖοι ἡσθάνοντο μὲν τὰ  
 πραττόμενα ἐπ' αὐτῶν, οὐ μὴν καὶ προσεποιούντο διὰ τὰ παρόντα  
 σφίσι. μετὰ δὲ δὴ τοῦτο νομίσαντες γὰρ μὴ διαρκεῖν ἢ πάντως  
 λανθάνειν, ὅτι μὴδ' ἐγκλημα ἐλάβανον, ἐπὶ πλείον ἐξέβρισαν καὶ  
 ἄκοντας αὐτοῖς τοὺς Ῥωμαίους ἐξεπολέμωσαν, ὥστε καὶ ἐπαληθεῦ-  
 σαι ὅτι αἱ εὐπραγίαι, ἐπειδὴν ἔξω τοῦ συμμέτρου τισὶ γένωνται,  
 συμφορῶν σφίσιν αἰτιαὶ καθίστανται· προάγουσαι γὰρ αὐτοὺς ἐς  
 τὸ ἔκθρον (οὐδὲ γὰρ ἐθέλει τὸ σῶφρον τῷ χαλνῇ συνεῖναι) τὰ μέ-  
 γιστα σφάλλουν, ὥσπερ πον καὶ ἐκεῖνοι ὑπερανθήσαντες ἀντίπα-  
 λον τῆς εὐπραγίας κακοπραγίαν ἀντέλαβον. M p. 168 et 536.

<sup>a. n.</sup>  
 472 Δίων 9' βιβλίῳ "Λούκιος Βαλέριος ναυαρχῶν τε Ῥωμαίοις  
 καὶ σταλείς ποι ἐπ' αὐτῶν." Bekk. Anecd. p. 158 25.

5 ὅτι Λούκιος ἀπεστάλη παρὰ Ῥωμαίων ἐς Τάραντα. οἱ δὲ  
 Ταραντῖνοι Διονύσια ἄγοντες, καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ διαχορεῖς οἶνον  
 τὸ δεῖλῃς καθήμενοι, πλεῖν ἐπὶ σφᾶς αὐτὸν ὑπετόπησαν, καὶ παρα-

38 1 4 κοινῶ 2 1 προσορᾷται\* 4 ποιήσωσι\* 5 διαπεσεῖ.  
 ὅθεν\* 6 ἀσφαλέστατον\* 39 3 3 ἀπ'\* μὲν κακῶς ἐποιοῦντο\*  
 6 ἐξεπολέμωσαν 10 ἐκεῖνοί περ ἀνθήσαντες\* 5 3 τὸ] ἀπὸ?



χρήμα δι' ὁργῆς, καὶ τι καὶ τῆς μέθης αὐτοὺς ἀναπειθούσης, ἀντανήχθησαν, καὶ προσπεσόντες αὐτῷ μῆτε χεῖρας ἀνταιρομένῳ μίθ' ὅλως πολέμιόν τι ὑποτοπομένῳ κατέδυσαν καὶ αὐτοὺς καὶ ἄλλους πολλούς. πυθόμενοι δὲ ταῦθ' οἱ Ῥωμαῖοι χαλεπῶς μὲν, ὥσπερ 6 ὅν εἰκός, ἔφερον, οὐ μὴν καὶ στρατεῦσαι ἐπ' αὐτοὺς εὐθὺς ἠθέλησαν. πρόσβεις μέντοι, τοῦ μὴ κατασεσιωπηκέναι δόξαι καὶ τούτου θρασυτέρους αὐτοὺς ποιῆσαι, ἔστειλαν. καὶ αὐτοὺς οἱ Ταραντῖνοι οὐχ ὅπως καλῶς ἐδέξαντο, ἢ τρόπον γέ τινα ἐπιτήδειον ἀποκρινάμενοι ἀπέπεμψαν, ἀλλ' εὐθύς, πρὶν καὶ λόγον σφίσι δοῦναι, γέλωτα τὰ τε ἄλλα καὶ τὴν στολὴν αὐτῶν ἐποιοῦντο. ἦν δὲ ἡ 7 ἀστική, ἢ κατ' ἀγορὰν χρώμεθα· ταύτην γὰρ ἐκείνοι, εἴτ' ὅν σεμνότητος ἕνεκα εἴτε καὶ διὰ δέος, ὡς ἔκ γε τούτου αἰδεσθῶσιν αὐτούς, ἐσταλμένοι ἦσαν. κατὰ συστάσεις τε ὅν κομμάζοντες ἐτίθαζον (καὶ γὰρ καὶ τότε ἐορτὴν ἦγον, ὅφ' ἥς καίτοι μηδὲν χρόνον σωφρονοῦντες ἔτι καὶ μᾶλλον ὑβρίζον), καὶ τέλος προσστάς τις τῷ Ποστονμῖῳ καὶ κύβας αὐτὸν ἐξέβαλε καὶ τὴν ἐσθῆτα αὐτοῦ ἐκκληίδωσε. Θορύβον δὲ ἐπὶ τούτῳ παρὰ πάντων τῶν ἄλλων γενο- 8 μένον, καὶ τὸν μὲν ἐπαινούντων ὥσπερ τι θαυμαστὸν ἐργασμένον, ἐς δὲ δὴ τοὺς Ῥωμαίους πολλὰ καὶ ἀσελγῆ ἀνάπαιστα ἐν ὄνθμῳ τοῦ τε κρότου καὶ τῆς βαδίσσεως ἀδόντων, ὁ Ποστονμῖος “γελᾶτε” ἔφη, “γελᾶτε, ἕως ἔξεστιν ὑμῖν· κλανσεῖσθε γὰρ ἐπὶ μακρότατον, ὅταν τὴν ἐσθῆτα ταύτην τῷ αἵματι ὑμῶν ἀποπλύνητε.” U p. 375.

ἀκούσαντες τοῦτ' ἐκείνοι τῶν μὲν σκωμμάτων ἐπέσχον, ἐς δὲ 9 παραίτησιν τοῦ ὑβρίσματος οὐδὲν ἔπραξαν, ἀλλ' ὅτι γε σῶς αὐτοὺς ἀφῆκαν, ἐν εὐεργεσίας μέρει ἐτίθεντο. M p. 168.

ὅτι Μένων ὥς οὐκ ἔπεισε Ταραντίνους οὐ μὴ Ῥωμαίοις ἐκπο- 10 λεμωθῆναι, ἐκ τε τῆς ἐκκλησίας ὑπέσῃλθε καὶ στεφάνους ἀνεδήσατο, συγκωμιαστάς τέ τινας καὶ ἀνληγρίδα λαβὼν ἐπέστρεψεν. ἄδοντας δὲ αὐτοῦ καὶ κορδακίζοντος ἐξέστησαν τῶν προκειμένων καὶ ἐπεβόων καὶ ἐπεκρότουν, οἷα ἐν τῷ τοιούτῳ φιλεῖ γίνεσθαι. καὶ ὃς σιγῆσας αὐτοὺς “νῦν μὲν καὶ μεθ' ἐν” ἔφη “καὶ κομμάξιν ἔξεστιν ἡμῖν· ἂν δ' ὅσα βουλευέσθε ἐπιτελέσητε, δουλεύσομεν.” M p. 169.

ὅτι Γάιος Φαβρίκιος ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ὁμοῖος ἦν Ρουφίνῳ, 40 ἐν δὲ δὴ τῇ ἀδωροδοκίᾳ πολὺν προέχων. ἦν γὰρ ἀδωρότατος, καὶ 477 διὰ τοῦτο καὶ ἐκείνῳ οὐτ' ἡρέσκετο καὶ αἰεὶ ποτε διεφέρετο. ὁμοῖος ἐχειροτονήθη· ἐπιτηδειότατον γὰρ αὐτὸν ἐς τὴν τοῦ πολέμου χρεῖαν ἐνόμισαν εἶναι, καὶ παρ' ὀλίγον τὴν ἰδίαν ἔχθραν πρὸς τὰ κοινῇ 2 συμφέροντα ἐποιήσατο, καὶ δόξαν γε καὶ ἐκ τούτου ἐκτήσατο, κρείτ-

8 2 τῶν\*  
θῆναι ἐποίησεν?

10 1 οὐ] τοῦ\*  
2 1 ἐνόμισεν?\*

40 1 4 ἐχειροτόνησεν? an χειροτονή-



των καὶ τοῦ φθόνου γενόμενος, ὅσπερ πον καὶ τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν πολλοῖς ἐπὶ φιλοτιμίας ἐγγίνεται. φιλόπολις τε γὰρ ἀκριβῶς ὦν, καὶ οὐκ ἐπὶ προσχήματι ἀρετὴν ἀσκῶν, ἐν τῷ ἴσῳ τό τε ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ τὸ δι' ἑτέρου τινός, καὶ διάφορός οἱ ἦ, εἴ τι τὴν πόλιν παθεῖν ἐτίθετο. V p. 586.

3 ὅτι ὁ Πύρρος ὁ βασιλεὺς τῆς τε Ἡπείρου καλουμένης ἐβασίλευσε, καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ τὸ πλεῖστον, τὸ μὲν εὐεργεσίαις τὸ δὲ φόβῳ, προσεπεποίθητο. Αἰτωλοὶ τε πολλοὶ τότε δυνάμει καὶ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν καὶ οἱ ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ δυνάσται ἐθεράπεον αὐτόν. καὶ γὰρ φύσεως λαμπρότητι καὶ παιδείας ἰσχύι καὶ ἐμπειρίᾳ πραγμάτων πολλὰ πάντων προέφερον, ὥστε καὶ ὑπὲρ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ἑαυτοῦ καὶ τὰς τῶν συμμάχων καίπερ μεγάλας οὕσας ἀξιούσθαι. V p. 589.

4 ὅτι Πύρρος ὁ βασιλεὺς τῆς Ἡπείρου τό τε φρόνημα πολλῷ μείζον ἔσχεν ἅτε καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλοφύλων ἀντίπαλος τοῖς Ῥωμαίοις εἶναι νομιζόμενος, καὶ ἐν τέχῃ οἱ ἡγήσατο ἔσεσθαι τοῖς τε πρὸς αὐτὸν καταφυγεῖν, ἄλλως τε καὶ Ἑλλήσιν οὖσιν, ἐπικουρῆσαι καὶ ἐκείνους σὺν προφάσει τινὶ εὐπρεπεῖ προκαταλαβεῖν καὶ τὴν τι δεινὸν ὑπ' αὐτῶν παθεῖν. οὕτω γὰρ πον καὶ τῆς εὐδοξίας αὐτῷ ἔμεινεν ὥστε καὶ ἐκ πολλοῦ χρόνου Σικελίας ἐφιέμενος καὶ τὰ τῶν Ῥωμαίων ὅπῃ χειρώσαιο διασκοπῶν, ὁκνεῖν τῆς πρὸς αὐτοὺς ἐχθρας, ἐπειδὴ μηδὲν ἡδίκητο, προκατάρξασθαι. M p. 169.

5 ὅτι ὑπὸ τοῦ Κινέου ἔλεγεν ὁ Πύρρος ὁ βασιλεὺς πλείονας πόλεις ἢ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἔξελεῖν δόρατος. καὶ γὰρ ἦν δεινός, φησὶ Πλούταρχος, ἐν τῷ λέγειν, καὶ τῷ Δημοσθένει μόνος ἐν τῇ δεινότητι παρισσόμενος. ἀμέλει καὶ τὸ ἄτοπον τῆς ἐκστρατείας οἷα ἐμφρων εἰδὼς ἀνὴρ, ἐμποδὼν τῷ Πύρρῳ ἐς λόγους ἐλθὼν καθίστατο· ὁ μὲν γὰρ ἄρξειν διὰ τὴν ἀνδρείαν πάσης διανοεῖτο τῆς γῆς, ὁ δὲ ἀρκεῖσθαι ἱκανοῖς οὖσι τοῖς οἰκείοις πρὸς εὐδαιμονίαν προέτρεπεν. ἀλλὰ τὸ φιλοπόλεμον τοῦ ἀνδρός καὶ φιλόπρωτον τὴν τοῦ Κινέου νικῆσαν παραίνεσιν, ἀσχυρῶς ἀπαλλάξαι αὐτὸν καὶ Σικελίας καὶ Ἰταλίας πεποίηκεν, πολλὰς τῶν αὐτοῦ δυνάμεων μυριάδας ἐν ταῖς μάχαις ἀπάσαις ἀποβελήκοντα. V p. 586.

6 ὅτι Πύρρος πέμψας ἐς Ἀωδώνην ἐμαντεύσατο περὶ τῆς στρατείας· καὶ οἱ χρησιμοῦ ἐλθόντος, ὃν ἐς τὴν Ἰταλίαν περαιοθῆναι, Ῥωμαίους νικήσειν, συμβαλὼν αὐτὸν πρὸς τὸ βούλημα (δεινὴ γὰρ ἔξαισις) τινὰ ἐπιθυμία ἐστίν) οὐδὲ τὸ ἔαρ ἔμεινεν. M p. 169.

24 πολὺς  
7 ἑαυτῶν  
6 διενόει\*

5 προσχ. ἀρέσων ἐν  
3 1 ἐλέγετο Πύρρος\*  
7 ἐπέτρεπεν\*

6 τὸ om  
2 δεινὸς εἶναι φησὶ  
3 3 Ἀλέξανδρος?  
6 4 τουτέστιν



ὅτι οἱ Ῥηγῖνοι φρουρὰν ἡτήσαντο παρὰ Ῥωμαίων, ἡγεῖτο δὲ <sup>7</sup> <sup>a. n.</sup> αὐτῆς Δέκιος. τούτων οὖν οἱ πλείους ἔκ τε τῆς περιουσίας τῶν <sup>474</sup> ἐπιτηδείων καὶ ἐκ τῆς ἄλλης ῥαστώνης, ὥτε καὶ ἀνεμμένη παρὰ πολὺ διαίτη πρὸς τὰ οἴκοι χροόμενοι, ἐπεθύμησαν, ἐνάγοντος αὐτοὺς τοῦ Δεκίου, τοὺς πρώτους τῶν Ῥηγίνων ἀποκτείναντες τὴν πόλιν κατασχεῖν. ἄδια γὰρ αὐτοῖς πολλὴ ἐφαίνετο, τῶν Ῥωμαίων περὶ τοὺς Ταραντίνους καὶ περὶ τὸν Πύρρον ἀσχόλων ὄντων, πάνθ' ὅσα ἐβούλοντο προᾶσαι. προσανέπειθε δὲ αὐτοὺς ὅτι καὶ τὴν <sup>8</sup> Μεσσήνην ὑπὸ τῶν Μαμερτίνων ἐχομένην ἐώρων· οὗτοι γὰρ Καμπανοὶ τε ὄντες, καὶ φρουρεῖν αὐτὴν ὑπ' Ἀγαθοκλέους τοῦ ἐν Σικελίᾳ δυναστεύοντος ταχθέντες, σφαγὰς τε τῶν ἐπιχωρίων ἐποιήσαντο καὶ τὴν πόλιν κατέσχον. οὐ μέντοι ἐκ τοῦ προφανοῦς τὴν <sup>9</sup> ἐπιχείρησιν ἐποιήσαντο· πολὺ γὰρ ἡλαττοῦντο τῷ πλήθει· ἀλλ' ἐπιστολὰς ὁ Δέκιος ὥς καὶ τῷ Πύρρῳ ἐπὶ προδοσίᾳ σφῶν ὑπὸ τινων γεγραμμένας πλάσας ἤθροισε τοὺς στρατιώτας, καὶ ἐκείνας τε αὐτοῖς ὥς καὶ ἐαλωκυίας ἀνέγνω, καὶ προσπαρώξυνεν αὐτοὺς εἰπὼν οἷα εἰκὸς ἦν, ἄλλως τε καὶ ἐσαγγελιαντός τις ἐκ κατασκευασμοῦ ὅτι <sup>10</sup> κατιζόν τέ τι τοῦ Πύρρου κατ' ἑρὸς πον τῆς χώρας καὶ ἐς λόγους τοῖς προδόταις ἀφικνεῖται. οἱ δὲ παρεσκευασμένοι ἔμεγάλυνον, καὶ διεβόων προκαταλαβεῖν τοὺς Ῥηγίνοὺς πρὶν τι δεινὸν παθεῖν· ἀγνοοῦντας δὲ τὸ πρᾶσσόμενον χαλεπῶς ἀντίσχειν. καὶ οἱ μὲν ἐς τὰς καταγωγὰς σφῶν οἱ δὲ ἐς τὰς οἰκίας ἐσπηδήσαντες ἐφόνευσαν πολλοὺς, πλην ὀλίγων οὓς ὁ Δέκιος καλέσας ἐπὶ δεῖπνον ἔσφαξεν. V p. 589.

ὅτι ὁ Δέκιος ὁ φρούραρχος τοὺς Ῥηγίνοὺς ἀποσφάζας φιλίαν <sup>11</sup> πρὸς Μαμερτίνους ἐσπέισατο, νομίζων αὐτοὺς ἐκ τοῦ ὁμοιοτρόπου τῶν τολμημάτων πιστοτάτους σφίσι συμμάχους ἔσεσθαι, ὥτε καὶ εὖ εἰδὼς ὅτι σνχροὶ τῶν ἀνθρώπων ἰσχυροτέrais δὴ τισιν ἀνάγκαις ὑπὸ τοῦ τῶν ὁμοίων τι παρανομήσαι τοῦ τε κατὰ νόμους ἐταιριχοῦ καὶ τοῦ κατὰ γένος οἰκείου συνίστανται. M p. 170.

ὅτι διαβολὴν ἀπ' αὐτῶν οἱ Ῥωμαῖοί τινα ἔσχον, μέχρις οὗ <sup>12</sup> ἐπεξῆλθον αὐτοῖς· πρὸς γὰρ τὰ μεῖζον καὶ πρὸς τὰ μᾶλλον κατεπέγοντα ἀσχολίαν ἄγοντες παρὰ μικρὸν τισιν αὐτὰ ποιεῖσθαι ἔδοξαν. M ib.

ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι μαθόντες ἦξειν τὸν Πύρρον κατέδεδισαν, ἐκεῖνόν <sup>13</sup> τε αὐτὸν εὐπόλεμον εἶναι ἀκούοντες καὶ δύναμιν πολεμικὴν καὶ ἀνανταγώνιστον ἔχειν, οἷα συμβαίνει περὶ τε τῶν ἀγνώστων σφίσι

7 1 Ῥωμαῖοις\* 8 1 προσανέπειθον δὲ αὐτοὺς\* 3 τῶν  
10 3 ἀποκτείναντες\* 11 6 γένους\* 12 2 κατιπεργόναι\* 13 2 μα-  
θόντες\* 3 φησὶ



καὶ περὶ τῶν διὰ πλείστον μάλιστα ὄντων θρυλεῖσθαι πυνθανομένοις. M p. 170.

- 14 ἀδύνατον γὰρ ἔστι μήτε ἐν τοῖς αὐτοῖς ἡθροισι τεθραμμένους τινάς, μήτε τὰ αὐτὰ αἰσχροῦ καὶ καλὰ νομιζοντας εἶναι, φίλους ποτὲ ἀλλήλοις γενέσθαι. M p. 537.

- 15 ὅτι ἢ τε φιλοτιμία καὶ ἢ ἀπιστία ἀεὶ τοῖς τυράννοις πάρεστιν, ἔξ ὧν ἀνάγκη μηδένα αὐτοὺς ἀκριβῆ φίλον ἔχειν· ἀπιστούμενος γὰρ καὶ φθονούμενός τις οὐδένα ἂν καθαρώς ἀγαπήσειεν. πρὸς δ' ἔτι καὶ ἡ τῶν τρόπων ὁμοιότης ἢ τε τοῦ βίου ἰσότης καὶ τὸ τὰ αὐτὰ τισι καὶ σφαλερὰ καὶ σωτήρια εἶναι καὶ ἀληθεῖς καὶ βεβαίους φιλίας μόνα ποιεῖ. ὅπου δ' ἂν τούτων τι ἐνδείξηται, προσποιήτων μὲν τι σχῆμα ἐταιρίας ὁρᾶται, ἔρμα δ' οὐδὲν αὐτῆς ἐξέγγνον εὐρίσκεται. M p. 170.

- 16 ὅτι στρατηγία ἂν μὲν καὶ δυνάμεις ἀξιώχρεως λάβῃ, πλείστον καὶ πρὸς σωτηρίαν σφῶν καὶ πρὸς ἐπικράτησιν φέρει, αὐτῇ δὲ καθ' ἑαυτὴν οὐδενὸς ἐν μέρει· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἄλλη τις τέχνη χωρὶς τῶν συμπραξόντων καὶ συνδιοικησόντων αὐτῇ ἰσχύει. M p. 171.

- 17 ὅτι Πόπλιος Ξαλέριος ἄνδρας ἐπὶ κατασκοπῇ πρὸς τοῦ Πύρρου σταλέντας ἐχειρώσατο, οὓς περικοστῆσαι κελεύσας τὸ στρατόπεδον ἀφῆκεν ἀπαθεῖς, ἀπαγγελοῦντας τῷ Πύρρῳ τὸν τε κόσμον τῆς στρατιᾶς καὶ πρὸς οἷους καὶ ὅπως ἡσχημένους ἄνδρας ἀγωνιᾶται. M p. 537.

- 18 ὅτι τοῦ Μεγακλέους τελευτήσαντος καὶ τοῦ Πύρρου τὸν πῖλον ἀπορρήψαντος ἐς τὸ ἐναντίον ἡ μάχη περιέστη· τοῖς μὲν γὰρ ἡ σωτηρία αὐτοῦ πολὺ πλεῖον ἐκ τοῦ παρὰ τὴν ἐλπίδα σφῶν αὐτὸν περιεῖναι, ἢ εἰ μὴδ' ἀρχὴν τεθνησκάναι ἐνενόμιστο, θάρος ἐνεποίησεν, οἱ δὲ ἀπατηθέντες δεύτερον οὐδὲν ἔτι τὸ πρόθυμον ἔσχον, κολουσθέντες τε αὐθις τὸ μάτην θαρσῆσαν, καὶ ἐκ τῆς δι' ὀλίγου μεταβολῆς σφῶν ἐς τὴν χεῖρονα δόκησιν οὐδ' ὕστερόν ποτε αὐτὸν φθαρῆσεσθαι ἐλλίσσαντες. M p. 171.

- 19 ὅτι συγχαιρόντων τινῶν τῷ Πύρρῳ τῆς νίκης, τὴν μὲν δόξαν τοῦ ἔργου ἐδέχετο, εἰ δὲ δὴ καὶ αὐθις ποτε ὁμοίως κρατήσειεν, ἀπολεῖσθαι ἔφη. καὶ τοῦτό τ' αὐτοῦ φερόμενόν ἐστιν, καὶ ὅτι τοὺς Ῥωμαίους καίτοι νικηθέντας ἐθαύμασε καὶ προέκρινε τῶν ἑαυτοῦ στρατιωτῶν, εἰπὼν ὅτι τὴν οἰκουμένην ἂν ἤδη πᾶσαν ἐχειρωσάμην, εἰ Ῥωμαίων ἐβασίλευον. M ib.

- 20 ὅτι Πύρρος τοὺς κατὰ τὴν μάχην πεπτωκότας Ῥωμαίους

15 7 τὸ \*

18 3 παρὰ] πάθους  
σεσθαι \*

16 3 ἐν μέρει] κρατεῖ? \*

6 τῆσδ' \*

17 1 κατασκοπεῖν \*

7 χεῖρονος \*

8 θαρσῆ-



ἐπιμελιῶς ἔθαψε· καὶ θαυμάζων τὸ φοβερὸν τοῦ εἶδους των ἀνδρῶν  
ἔτι διασωζόμενον, καὶ ὅπως ἐναντία πάντες ἔφερον τραύματα, λέ-  
γεται ἀνατείνας ἐς οὐρανὸν τὰς χεῖρας τοιοῦτους εὖξασθαι οἱ γε-  
νέσθαι συμμάχους· ῥαδίως γὰρ ἂν κρατῆσαι τῆς οἰκουμένης. Μ  
p. 538.

ὅτι Πύρρος λαμπρὸς ἐπὶ τῇ νίκῃ ἦν καὶ ὄνομα ἀπ' αὐτῆς μέγα <sup>21</sup>  
ἔσχεν, ὥστε πολλοὺς μὲν τῶν ἐκ τοῦ μέσου καθεμένων προσχωρή-  
σαι, πάντας δὲ τοὺς περιορωμένους τῶν συμμάχων ἀφικέσθαι. οὐ  
μὴν οὔτε ἐμφανῇ ὁργὴν αὐτοῖς ἐποιήσατο, οὔτ' αὖ παντελῶς τὴν  
ὑποψίαν ἀπεκρύψατο, ἀλλ' ὀλίγα σφίσιν ἐπὶ τῇ διαμελλήσει ἐπιτι-  
μήσας ἔδειξεν μὴ ἐς φανεράν αὐτοὺς ἀλλοτριώσιν προαγάγῃ, καὶ <sup>22</sup>  
ἐκ τοῦ μηδὲν ἐνδείξασθαι ἐνόμισεν ἥτοι καταγνωσθῆναι ὑπ' αὐτῶν  
εὐθιῶν ὥς οὐ συνειὶς ὧν ἔπραξαν, ἢ καὶ ὑποπτενθήσεσθαι ὁργὴν  
κρυφαίαν ἔχειν, καὶ ἀπ' αὐτῶν καταφρόνησιν ἢ μῖσος προεπιβου-  
λήν τε ἐς αὐτόν, ὅπως μὴ προπάθωσί τι, ἐγγενήσεσθαι σφίσι προσ-  
εδόκησε. δι' οὖν ταῦτα πρῶτως τε αὐτοῖς διελέχθη καὶ τῶν σκύ-  
λων τινὰ ἔδωκεν. Μ p. 172.

ὅτι Πύρρος τοὺς τῶν Ῥωμαίων αἰχμαλώτους συχνοὺς ὄντας <sup>23</sup>  
τὸ μὲν πρῶτον πείσαι ἐπεχείρησεν ἐπὶ τὴν Ῥώμην συστρατεύσαι, <sup>24</sup>  
ὥς δὲ οὐκ ἠθέλησαν, ἰσχυρῶς ἐθεράπευε, μήτε δήσας τινὰ μήτ'  
ἄλλο τι κακὸν δράσας, ὥς καὶ προῖκα αὐτοὺς ἀποδώσων καὶ ἀμαχί  
δι' αὐτῶν τὸ ἔστυν προσποιησόμενος. V p. 590.

ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἐν ἀπόρῳ γενόμενοι διὰ τοὺς ἐλέφαντας αἵτε <sup>24</sup>  
μὴ πώποτε τοιοῦτο θηρίον ἰδόντες, τὴν μέντοι θνητὴν φύσιν ἐν-  
θυμούμενοι καὶ ὅτι θηρίον οὐδὲν ἀνθρώπου χρεῖτόν ἐστιν, ἀλλὰ  
πάντα δὴ πάντως ἦν, εἰ καὶ μὴ κατ' ἰσχύν, ταῖς γοῦν σοφίαις  
σφῶν ἐλαττοῦν, ἀνεθάρσουν. Μ p. 172.

ὅτι καὶ οἱ στρατιῶται οἱ τοῦ Πύρρου, οἳ τε οἴκοθεν καὶ οἱ σύμ- <sup>25</sup>  
μαχοι, δεινῶς πρὸς τὰς ἀρπαγὰς ὥς καὶ ἐτοίμους καὶ ἀκινδύνους  
σφίσιν οὖσας ἠπείγοντο. Μ ib.

ὅτι οἱ Ἑπειρῶται τὴν φιλίαν, ἀγανακτήσει ὅτι ἐπὶ μεγάλας <sup>26</sup>  
δὴ τισιν ἐλπίσι στρατεύσαντες οὐδὲν ἔξω τῶν πραγμάτων εἶχον,  
ἐλυμαίνοντο, καὶ πάνν γε ἐν καιρῷ τοῦτο τοῖς Ῥωμαίοις ἐγένετο·  
συνιστάμενοι γὰρ πρὸς αὐτὸν οἱ τὴν Ἰταλίαν οἰκοῦντες ἀνεκόπησαν,  
ἔξ ἴσου τὰ τῶν συμμάχων καὶ τῶν πολεμίων πορθοῦντα αὐτὸν ὁρῶν-  
τες· τὰ γὰρ ἔργα αὐτοῦ μᾶλλον ἢ τὰς ὑποσχέσεις ἐσκόπονν. Μ ib.

<sup>20</sup> ὁ κρατήσῃ\*

<sup>21</sup> ὁ ἀπεκρύψατο· χαλεπῶς τε γὰρ σφίσιν?\*

<sup>22</sup> 1 προσαγάγῃ\*

<sup>4</sup> πρὸς ἐπιβουλήν\*

<sup>23</sup> 2 Ῥώμην οἱ συστρ.?\*

<sup>24</sup> ὁ ἐλαττοῦντα ἐθάρσουν\*

<sup>25</sup> 1 οἵτε] αἵτε

<sup>26</sup> 3 τούτῳ—ἐγένοντο·

συνεσταμένοι\*

<sup>5</sup> πορθοῦντας αὐτοὺς\*



27 ὅτι ὁ Πύρρος ἐφοβήθη μὴ καὶ πανταχῶς ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ἐν χωρίοις ἀγνώστοις ἀποληφθῇ. χαλεπῶς δ' ἐπὶ τούτῳ τῶν συμμάχων αὐτοῦ φερόντων, εἰπέ σφισιν ὅτι σαφῶς ἐξ αὐτῆς τῆς χώρας ὁρῶν ὅσον τῶν Ῥωμαίων διαφέρουσι· τὴν μὲν γὰρ ἐκεῖνων ἐπήκουον καὶ δένδρα παντοδαπὰ καὶ ἀμπελονορίας καὶ γεωργίας καὶ κατασκευὰς τῶν ἀγρῶν πολυτελεῖς ἔχειν, τὰ δὲ δὴ τῶν ἑαυτοῦ φίλων οὕτω πεπορθησθαι ὥστε μὴδ' εἰ κατοικήθη ποτὲ γιγνώσκεισθαι. M p. 173.

28 ὅτι ὁ αὐτός, ἐπειδὴ γε ἀναχωροῦντι αὐτῷ . . ., ὡς τὸ στρατεύμα τοῦ Λαικίνου πολλῷ πλεῖον τοῦ πρόσθεν εἶδεν, ὕδρας ἔφη δίκην τὰ στρατόπεδα τῶν Ῥωμαίων κοπτόμενα ἀναφύεσθαι. οὐ μέντοι παρὰ τοῦθ' ἦττον ἐθάρσυσεν, ἀλλ' ἀντιπαρετάξατο μὲν, οὐκ ἐμαχέσατο δέ. M ib.

29 ὅτι ὁ Πύρρος πρέσβεις ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων ἄλλους τε καὶ α. u.  
474 τὸν Φαβρίκιον προσίεναι πυνθόμενος, φρονεῖν τέ σφισι πρὸς τὰ μεθόρια, μὴ καὶ βίαιόν τι ἐπὶ τῶν Ταραντίνων πάθωσιν, ἐπεμψε, καὶ μετὰ τοῦτο καὶ ἀπήντησεν, ἔς τε τὴν πόλιν αὐτοὺς ἐσαγαγὼν καὶ ἐξένισε λαμπρῶς καὶ τῶν ἄλλων ἐδεξιώσατο, ἐλπίσας σπονδῶν τε δεῖσθαι καὶ ὁμολογίαν οἷαν ἥττηθέντας εἰκὸς ἦν ποιήσεσθαι. U p. 376.

30 ὅτι τοῦ Φαβρίκιου αὐτὸ τοῦτο μόνον εἰπόντος, ὅτι Ῥωμαῖοι ἡμᾶς ἐπεμψαν τοὺς τε ἐαλωκότας ἐν τῇ μάχῃ κομιονμένους καὶ λύτρα ἀντ' αὐτῶν ἀντιδώσοντας, ὅσα ἂν ἀμφοτέροις ἡμῖν συμβῇ, διηπορήθη τε ὅτι μὴ περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβεύειν ἔφη, καὶ μετασυστάμενος αὐτοὺς ἐβουλεύετο μετὰ τῶν φίλων ὧν περ εἰώθει, τὸ μὲν τι καὶ περὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν αἰχμαλώτων, τὸ δὲ δὴ πλεῖστον περὶ τε τοῦ πολέμου καὶ περὶ τῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ, εἴτε κατὰ τὸ ἰσχυρὸν εἴτε καὶ ἄλλως πῶς αὐτὸν . . . M p. 173.

31 ... μεταχειρίσεσθαι ἢ μάχας καὶ παρατάξεις ἀσταθμήτους ἀναρρῆναι· ὥστε πεισθεὶς ὁ Μίλων ξμοὶ καὶ τῷ παλαιῷ λόγῳ, μὴδὲ ἐς ἄλλο τι βίᾳ μᾶλλον ἢ σοφίᾳ, ὅπου γε καὶ ἐνδέχεται, χρήσῃ, ἐπεὶ Πύρρος γε πάντα τὰ πρακτέα οἱ ἀκριβῶς οἶδε καὶ οὐδὲν αὐτῶν δεῖται παρ' ἡμῶν μαθεῖν. ταῦτ' εἶπε, καὶ πάντες ὁμογνώμονες ἐγένοντο, καὶ μάλιστα ὅτι ἐκ μὲν τούτων οὔτε ζημιωθήσεσθαι οὔτε

32 κινδυνεύσειν, ἐκ δὲ τῶν ἐτέρων ἐκότερον πείσεσθαι ἐμελλον. καὶ ὁ Πύρρος οὕτω φρονῶν εἶπε πρὸς τοὺς πρέσβεις· οὔτε πρότερον ἐκὼν ὑμῖν ὁ Ῥωμαῖοι ἐπολέμησα, οὔτε ἂν νῦν πολεμήσωμι· φίλος τε

27 6 καὶ om\* 28 4 ἡγαγον ἐθάρσυσεν ἀντιπ. 30 6 τι] 31 1 ἡ] ἐς 3 post αὐτὸν codici Vaticano 33 30 6 τι] 32 1 οἶ] οἶα\* οὐδ' ἐν] οὐ τῶν\*



γὰρ ὑμῶν γενέσθαι περὶ παντὸς ποιῶμαι, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς τε αἰχμαλώτους πάντας ἄνευ λύτρων ἀφίημι καὶ τὴν εἰρήνην σπένδομαι.” καὶ ἰδίᾳ τούτους ἐθεράπευεν, ὅπως μάλιστα μὲν τὰ ἑαυτοῦ ἀνθέλονται, εἰ δὲ μή, τὴν γε φιλίαν οἱ προτανεύσωσιν. Μ p. 173.

ὁ δὲ Πύρρος τοὺς τε ἄλλους προσηταιρίσατο καὶ τῷ Φαβρικίῳ<sup>33</sup> διελέχθη ὥδε. “ἐγὼ ὦ Φαβρίκιε πολεμεῖν μὲν ὑμῖν οὐδὲν ἔτι δέομαι, ἀλλὰ καὶ ὅτι τὴν ἀρχὴν τοῖς Ταραντίνοις ἐπέσθην καὶ δεῦρο ἤλθον μεταγινώσκω, καίπερ πολλὰ ὑμᾶς ἐν τῇ μάχῃ κρατήσας· φίλος δὲ δὴ καὶ πᾶσι μὲν Ῥωμαίων ἡδέως ἂν ἐγενόμην, μάλιστα δὲ δὴ σοί· πάνν γάρ σε καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα ὁρῶ ὄντα. τὴν τε οὖν εἰρήνην συμπαῖξαι σέ μοι ἀξιῶ, καὶ προσέτι καὶ οἴκαδὲ τε καὶ ἐς τὴν Ἑπειρον ἐπισπέσθαι· ἐπὶ τε γὰρ τὴν Ἑλλάδα στρατευσεῖω καὶ συμβούλον στρατηγοῦ τέ σου δέομαι.” ὁ οὖν Φαβρίκιος “ἐπαινῶ<sup>34</sup> μὲν σέ” εἶπεν “ὅτι καὶ ἐπὶ τῇ στρατείᾳ μεταγινώσκεις καὶ τῆς εἰρήνης ἐπιθυμεῖς, καὶ σοι πρὸς αὐτήν, εἴγε συμφέρει ἡμῖν, σπουδάσω (οὐ γὰρ πον καὶ κατὰ τῆς πατρίδος τι προῖξαι με ἀγαθόν, ὡς φῆς, ἄνδρα ὄντα ἀξιῶσεις), σύμβουλον δὲ δὴ καὶ στρατηγὸν μηδένα ποτὲ ἐκ δημοκρατίας παραλάβης· ἐμοὶ γοῦν δῆλον ὅτι οὐ σχολή. οὐ μέντοι οὐδὲ τούτων τι λάβοιμι ἂν, ὅτι οὐ προσήκει τὸ παράπαν πρεσβευτὴν δωροδοκεῖν. πυνθάνομαι γοῦν πρότερον<sup>35</sup> ἐλλόγιμόν με ὡς ἀληθῶς νομίζεις ἄνδρα εἶναι ἢ οὐ· εἰ μὲν γὰρ φανλὸς εἰμι, πῶς με δώρων ἄξιον κρίνεις; εἰ δὲ χρηστός, πῶς με λαβεῖν αὐτὰ κλεῖνεις; εἰ τοίνυν ἴσθ’ ὅτι ἐγὼ μὲν καὶ πάνν πολλὰ ἔχω καὶ οὐδὲν δέομαι πλειόνων· ἀρκεῖ γὰρ μοι τὰ ὄντα, κοῦδενὸς τῶν ἄλλοτρίων ἐπιθυμῶ· σὺ δ’ εἰ καὶ σφόδρα πλουτεῖν νομίζεις, ἐν πενία μυρία κατέστηκας· οὐ γὰρ ἂν οὔτε τὴν Ἑπειρον οὔτε ἄλλα ὅσα κέκτησαι καταλιπὼν δεῦρ’ ἐπεραιώθης, εἴγε ἐκείνοις τε ἥροκ’ καὶ μὴ πλειόνων ὠρέγον. ὅταν γὰρ τις ταῦτα πάσχη<sup>36</sup> καὶ μηδένα ὅρον τῆς ἀπληστίας ποιῇται, πτωχότατός ἐστι. διὰ τί; ὅτι πᾶν τὸ μὴ ὑπάρχον αὐτῷ ὡς καὶ ἀναγκαῖον ποθεῖ, καθάπερ ἄνευ ἐκείνου μὴ δυνάμενος ζῆσαι. ὡς ἔγωγε ἡδέως ἂν σοι, ἐπειδὴ καὶ φίλος μοι φῆς εἶναι, ἐκ τοῦ ξυαντοῦ τι πλούτου χαρισάμην· πολλῷ γὰρ τοι καὶ ἀσφαλέστερος καὶ ἀθαρτατώτερός ἐστι τοῦ σοῦ, καὶ οὔτε τις αὐτῷ φθονεῖ οὔτε τις ἐπιβουλεύει, οὐ δῆμος, οὐ τύραννος· καὶ τὸ μέγιστον, ὅσῳ τις ἂν αὐτοῦ πλείοσι μεταδιδῷ, καὶ αὐτὸς ἐπὶ μείζον ἀΐζεται. τίς οὖν οὗτος ἐστίν; τὸ τοῖς ὑπάρχουσιν<sup>37</sup> τινι ὡς καὶ παμπληθέσιν οὔσιν ἡδέως χρῆσθαι, τὸ τῶν ἄλλοτρίων ὡς καὶ μέγα τι κακὸν ἐχόντων ἀπέχεσθαι, τὸ μηδένα ἀδικεῖν, τὸ



πολλοὺς εὐεργετεῖν, ἄλλα μυρία ἂν σχολὴν ἂν τις ἄγων εἴποι. ὡς ἔγωγε βουλοίμην ἂν, εἴπερ πον πάντως ἀναγκαῖον εἴη θάτερον αὐτῶν παθεῖν, βιασθεῖς ἂν μᾶλλον ἢ φερακισθεῖς ἀπολέσθαι· τὸ μὲν γὰρ τῆς τύχης ἀξιώσει φιλεῖ τισὶ συμβαίνειν, τὸ δὲ ἔκ τε ἀνοίας  
 38 καὶ ἔξ ἀσχροκερδείας πολλῆς, ὥσθ' αἰρετώτερον εἶναι τῇ τοῦ θείου πλεονεξία μᾶλλον ἢ τῇ ἑαυτοῦ κακία σφαλῆναι· ἐν ἐκείνῳ μὲν γὰρ τὸ σῶμά τινος ἡττάται, ἐν δὲ τούτῳ καὶ ἡ ψυχὴ προσδιαφθείρεται· ..., ἐνταῦθα δ' αὐτοέντης τρόπον τινὰ αὐτός τις ἑαυτοῦ γίγνεται, ὅτι ὁ τὴν ψυχὴν ἅπαξ τὴν ἑαυτοῦ τὸ μὴ τοῖς παροῦσιν ἀρκεῖσθαι διδάξας ἀόριστον τὴν τῆς πλεονεξίας ἐπιθυμίαν λαμβάνει.  
 M p. 174.

39 καὶ προθυμότηα ἐς τοὺς καταλόγους ἀπήντησαν, τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος ἑλλιπὲς ἀνάστασιν τῆς πατρίδος νομίζοντες ἔσεσθαι.  
 M p. 176.

40 τοιαύτη μὲν ἡ τοῦ λόγου φύσις ἐστὶ καὶ τοσαύτην ἰσχὺν ἔχει  
 475 ὥστε καὶ ἐκείνους ὑπ' αὐτοῦ τότε μεταβαλεῖν καὶ ἐς ἀντίπαλον καὶ μῖσος καὶ θάρσος τοῦ Πύρρου καὶ τῆς ἐκ τῶν δόρων αὐτοῦ ἀλ-  
 λουώσεως περιστῆναι. M ib.

41 ὅτι Κινέας ὁ ῥήτωρ πρεσβευτὴς ἐς Ῥώμην παρὰ Πύρρον στα-  
 λείς, ὡς ἐπανῆλθεν, ἐρωτώμενος παρ' αὐτοῦ περὶ τοῦ τῆς Ῥώμης κόσμον καὶ τῶν ἄλλων, ἀπεκρίνατο πολλῶν πατριδὰ βασιλείων ἐω-  
 ραζέειν, δεικνὺς τῷ λόγῳ τοιοῦτους ἅπαντας εἶναι Ῥωμαίους οἷος  
 αὐτὸς παρὰ τοῖς Ἕλλησι τὰ ἐς ἀρετὴν ἐπέληπται. M p. 538.

42 ὅτι πᾶν τὸ τῇ γνώμῃ παρὰ δόξαν ταπεινωθὲν καὶ τῆς ῥώμης  
 ὑποδίδωσιν. M p. 177.

43 ὅτι τῷ Δελίῳ ὁ Πύρρος προσπέμφας οὔτε προχωρήσειν οἱ  
 τοῦτο προᾶξει ἐθέλησαντι ἔφη (τοῦτ' ἐστὶ τὸ μὴ συλληφθέντα ἀπο-  
 κτανθῆναι) καὶ ζωγρηθέντα κακῶς ἀπολεῖσθαι ἐπηπείλησεν. οἱ δὲ  
 ὑπατοὶ πρὸς ταῦτα ἀπεκρίναντο μηδενὸς τοιοῦτου ἔργου σφᾶς δεῖ-  
 σθαι· πάντως γὰρ αὐτοῦ καὶ ἄλλως κρατήσιν. M ib.

44 ὅτι ἀντικαθεζομένων μετὰ στρατευμάτων ἀλλήλοις Φαβρίκιον  
 καὶ Πύρρον, ἀνὴρ τις τῶν περὶ τὴν θεραιεῖαν τοῦ βασιλέως ὡς  
 τὸν Φαβρίκιον ἀφίκετο δηλητηρίοις φαρμάκοις ἀνελεῖν τὸν Πύρρον  
 ὑφιστάμενος, εἰ οἱ τις δοθεῖη παρ' αὐτοῦ χρημάτων ὠφέλεια· ὃν  
 ὁ Φαβρίκιος ἀποστνήσας ἀποπέμπει τῷ Πύρρῳ δέσμιον. ὁ δὲ  
 Πύρρος ἀγασθεὶς ἀναβοῶσαι λέγεται "οὗτός ἐστι καὶ οὐκ ἄλλος  
 Φαβρίκιος, ὃν δυσχερέστερον ἂν τις παρατρέψει τῆς οἰκείας ἀρε-

37 6 ἀπολεῖσθαι\*  
 ἔσεσθαι

40 2 μετακαλεῖν

38 1 εἶναι τι τῇ\*  
 4 ἀντιστῆναι\*

39 2 πατρ. εἶναι νομ.



τῆς ἢ τῆς συνήθους πορείας τὸν ἥλιον." M p. 538: cf. Suidas vv. ἀποστρυφόντες et Φαβρίκιος.

οὗθ' ὅπως τὸν ἔτερον αὐτῶν πρότερον οὗθ' ὅπως ἀμφοτέρους 45  
ἅμα ἀμύνατο ἔσχεν, καὶ ἐν ἀμηχανίᾳ ἦν· τὸ τε γὰρ διελεῖν τὸ  
στοράτευμα ἔλαττον ὢν τῶν ἐναντίων ἐδεδείκει, καὶ τὸ τῷ ἑτέρῳ τὴν  
χώραν ἀδεῶς κακοῦν ἀφείναι δεινὸν ἐποιεῖτο. M p. 177.

ἐπεὶ μέντοι ἄλλως τε δι' ἀκριβείας αὐτοὺς ἐποιεῖτο, μείζον μὲν 46  
ρος ἐς ἀσφάλειαν, τοῦ μὴδ' ἂν ἐπιθυμῆσαι τινα κακῶς αὐτὸν δρᾶ-  
σαι, τῷ μὴδ' ἂν ἐθελήσῃ δύνασθαι νέμω, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς 477  
τῶν ἐν τέλει, καὶ τοὺς ἐπικαλεσαμένους αὐτόν, τὸ μὲν τι βαρυνό-  
μενός σφισιν ὅτι ὑπ' αὐτῶν ἐν κράτει τῆς πόλεως γεγονέναι ἐλέ-  
γετο, τὸ δὲ καὶ προσυποπτεῖν σφᾶς μὴ ὥσπερ αὐτῷ οὕτω καὶ  
ἄλλῳ τινὶ προσχωρήσωσιν, ἐξήλασε καὶ διεφθίρειν, . . . M p. 178.

ὅτι τοῦ Πύρρον ἐκεῖνο δὴ πάντες ἐθαύμαζον, ὅτι νεανίσκων 47  
τινῶν ἐν συμποσίῳ σκωψάντων αὐτὸν τὰ μὲν πρῶτα ἐξελέγξει σφᾶς  
ἠθέλησεν, ὅπως τιμωρήσῃται, ἔπειτ' εἰπόντων αὐτῶν ὅτι πολὺ πλείω  
καὶ χαλεπώτερα ἂν εἰρήκειμεν εἰ μήπερ ὁ οἶνος ἡμᾶς ἐπελελοίπει,  
ἐγέλασε καὶ ἀφῆκεν αὐτούς. M ib.

ὅτι τῷ Πύρρῳ ὥς οὐδὲν οἱ σύμμαχοι συντελέσαι ἐβούλοντο, 48  
ἐτράπετο πρὸς τοὺς θησαυροὺς τῆς Φερρεγάτης, δόξαν πλούτου  
μεγάλῃν ἔχοντας, καὶ αὐτοὺς συλήσας ἐς τὸν Τάραντα τὰ σῦλα  
ἐπὶ νεῶν ἔπειμψε. καὶ οἱ τε ἀνθρώποι ὅληρον πάντες ὑπὸ χεიმῶρος  
ἐφθάρησαν, καὶ τὰ χρήματα τὰ τε ἀναθήματα ἐς τὴν γῆν ἐξέπεσεν.  
V p. 590.

ὅτι ὁ Πτολεμαῖος ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς, ὁ φιλάδελφος 41  
ἐπικληθεὶς, ὥς τὸν τε Πύρρον κακῶς ἀπηλλαχότα καὶ τοὺς Ῥω- 481  
μαίους ἀξαναμένονας ἔμαθε, δῶρά τε αὐτοῖς ἔπειμψε καὶ ὁμολογίαν  
ἐποίησατο. οἱ οὖν Ῥωμαῖοι ἡσθάντες ὅτι καίτοι διὰ πλείστον ὢν  
περὶ πολλοῦ σφᾶς ἐπεποίητο, πρέσβεις πρὸς αὐτὸν ἀνταπέστειλαν.  
ἐπειδὴ τε ἐκεῖνοι δῶρα παρ' αὐτοῦ μεγαλοπρεπῆ λαβόντες ἐς τὸ  
δημόσιον σφας ἀπέδειξαν, οὐκ ἐδέξαντο αὐτά. U p. 374.

ὅτι τοιαῦτα πράττοντες οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἐπὶ μείζον ἀεὶ αἰρό- 42  
μενοι οὐδέπω ἐπερεφρόνον, ἀλλὰ Κύντον Φάβιον βουλευτὴν Ἀπολ-  
λωνιάταις τοῖς ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ ὑπὸ Κορινθίων ἀποικισθεῖσιν 488  
ἐξέδωκαν, ὅτι τινὰς πρέσβεις αὐτῶν ὕβρισεν. οὐ μέντοι καὶ ἐκεῖνοι  
δεινόν τι ἔδρασαν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἔπειμψαν οἴκαδε. V p. 590.

ὅτι αἰτίαι ἐγένοντο τῆς πρὸς ἀλλήλους διαφορᾶς τοῖς μὲν Ῥω- 43  
μαίοις ὅτι Καρχηδόνοι τοῖς Ταραντίνοις ἐβοήθησαν, τοῖς δὲ Καρ-

46 2 ἂν om\*  
διαφροῦμενοι\*

3 τὸ\*  
3 ἀλλ' ἀπέπειμψαν?\*

δύνασθαι om

42 1 μείζον



ζηδονίοις ὅτι Ῥωμαῖοι φιλίαν τῷ Ἰέρωνι συνέθεντο. ἀλλὰ ταῦτα  
 μὲν, οἷά ποῦ πεφύκασιν οἱ τῷ μὲν ἔργῳ πλείον ἔχειν βουλόμενοι  
 τὴν δὲ δόξαν αὐτοῦ ἀσχυρόμενοι, σκήψεις ἐποιοῦντο· ἡ δὲ ἀλή-  
 2 θεια ἄλλως ἔχει. δυνάμενοι μὲν γὰρ ἐκ πολλοῦ οἱ Καρχηδόνιοι,  
 αὐξανόμενοι δὲ ἤδη οἱ Ῥωμαῖοι ἀλλήλους τε ὑφειρωῶντο, καὶ τὰ  
 μὲν ἐπιθυμία τοῦ αἰὶ πλείονος κατὰ τὸ πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων,  
 καὶ μάλιστα ὅταν εὖ πράττωσιν, ἔμφυτον, τὰ δὲ καὶ φόβῳ προήχ-  
 3 θησαν ἐς τὸν πόλεμον, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐκάτεροι τῶν οἰκείων  
 σωτηρίαν ἀσφαλῆ τὸ τὰ τῶν ἐτέρων προσχτήσασθαι νομίζοντες εἰ-  
 4 ναι· τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ χαλεπώτατον ἀδύνατόν τε ἦν δύο δῆμους  
 ἐν τε ἐλευθερίᾳ καὶ ἐν δυνάμει φρονήματι τε ὄντας, καὶ βραχύτα-  
 5 τον ὥς εἰπεῖν ταῖς τῆς ναυτιλίας ὀξύτησι διεστηκότας, ἄλλον μὲν  
 τῶν ὄρχων, ἀλλήλων δὲ ἀπέχεσθαι ἐδεῖσθαι. τοιοῦτον κατὰ τὴν  
 χην συμπεσὼν τὰς τε σπονδὰς σφῶν διέλυσε καὶ ἐς τὸν πόλεμον  
 αὐτοὺς συνέρρηξεν. M p. 178.

4 ὅτι τὸ ἀγώνισμα λόγῳ μὲν περὶ Μεσσήνης καὶ Σικελίας, ἔργῳ  
 δὲ καὶ περὶ τῆς οἰκείας ἐκάτεροι ἐκείθεν ἤδη κινούμενον ἥσθάνοντο,  
 καὶ τὴν νῆσον, ὅτε ἐν μέσῳ σφῶν κειμένην, ἐπίβασιν τοῖς κρατή-  
 σασιν αὐτῆς ἐπὶ τοὺς ἐτέρους ἀσφαλῆ παρέξεν ἐνόμιζον. M p. 179.

5 ὅτι Γάιος Κλαύδιος ἐλθὼν ἐς ἐκκλησίαν ἄλλα τε ἐπαγωγὰ  
 490 εἶπε καὶ ὅτι ἐπ' ἐλευθερώσει τῆς πόλεως ἡκεῖ· οὐ γὰρ δεῖσθαι γε  
 Ῥωμαίους Μεσσήνης οὐδέν· καὶ ὅτι εὐθύς, περὶ τὰ πράγματα  
 αὐτῶν καταστήσῃ, ἀποπλευσεῖται. καὶ τούτων καὶ τοὺς Καρχη-  
 δονίους ἢ ἀποχωρήσαι ἐκέλευσεν, ἢ εἴ τι δίκαιον εἰπεῖν ἔχουσιν, ἐς  
 6 κρίσιν καταστήναι. ὥς δ' οὔτε τῶν Μαμερτίνων τις ὑπὸ δέοντος  
 ἐφθάργετο καὶ οἱ Καρχηδόνιοι ἅτε καὶ βία τὴν πόλιν κατέχοντες  
 βραχὺ αὐτοῦ ἐφρόντιζον, αὐταρχες ἔφη μαρτύριον τὴν σωπὴν παρ'  
 ἀμφοτέρων ἔχειν, τῶν μὲν ὅτι ἀδικοῖεν, δεδικαιολογησθαι γὰρ ἂν  
 εἴπερ τι ὑγιὲς ἐφρόνονν, τῶν δὲ ὅτι τῆς ἐλευθερίας ἐπιθυμοῖεν·  
 παρρησίᾳ γὰρ ἂν, εἴπερ τὰ τῶν Καρχηδονίων ἤροῦντο, ἄλλως τε  
 καὶ ἰσχύος αὐτῶν παρουσίας κερῶσθαι. καὶ προσυπέσχετό σφισι  
 βοηθήσειν καὶ διὰ τὸ γένος αὐτῶν τῆς Ἰταλίας ὄν καὶ διὰ τὴν αἰ-  
 τησιν τῆς ἐπικουρίας ἦν ἐπεποίητο. M ib.

7 ὅτι Γάιος Κλαύδιος τῶν τε τριηρῶν τινὰς ἀπέβαλε καὶ χαλε-  
 πῶς ἀπεσώθη· οὐ μέντοι παρὰ τοῦδ' ἦττον οὔτε ἐκείνος οὔτε οἱ  
 ἐν τῷ ἄσπερ Ῥωμαῖοι ἀντελάβοντο τῆς θαλάσσης, ὅτι πρῶτόν τι  
 ἐγχειρισάμενοι καὶ σφαλέντες ποιεῖν, πρὸς οἰωνοῦ τὸ πρόσθεν τι

ἡ δὲ ἀλήθεια ἐκ αὐ-  
 τῶν δι' ἀπὸ τῶν τοιού-  
 των ?

43 1 4 ἔχειν] ἐκείνου\* 2 1 μὲν om\* 5 μίαν om\*  
 3 3 ὥς om\* 5 4 ἀποπλευσεῖσθαι\* 6 1 καταστήσῃ\* 3 ἡ  
 σωπὴ—ἔχει\* 7 4 ποιεῖν] ἐπείσσειν ?



θέμενοι καὶ μηδ' αὐθίς ποτε κατορθώσιν νομιζόντες· ἀλλὰ καὶ προθυμότερον αὐτῆς διὰ τε τᾶλλα καὶ διὰ φιλοτιμίαν, ἵνα μὴ καὶ ὑπὸ τῆς συμφορᾶς ἀποτετράφθαι δόξωσι, μετεποιήσαντο. M p. 180.

ὅτι ὁ Ἄννων οὐτ' ἄλλως ἐπ' ἐλαφρῶ τὸν πόλεμον ποιοῦμενος, 8 εἴ τε καὶ δέοι γενέσθαι, τὴν γοῦν αἰτίαν τῆς διαλύσεως τῶν σπονδῶν ἐς ἐκείνον τρέψαι, μὴ κατάρχειν αὐτῆς νομισθεῖν, θέλων, ἀπέπεμψέ τε αὐτῷ τὰς ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, πρὸς τε εἰρήνην προνυκαλεῖτο, καὶ προσπαρήγει μὴ πολυπραγμονεῖν τὴν θάλατταν. M ib.

ὅτι ἐπεὶ οὐδὲν ἐδέξατο, ἀπειλὴν ὑπέροφρον καὶ νευροσητικὴν 9 ἠπειλήσεν· ἔφη τε γὰρ μηδ' ἀπονέμψαι ποτὲ τὰς χεῖρας ἐν τῇ θαλάσῃ τοῖς Ῥωμαίοις ἐπιτρέψαι, καὶ μετὰ ταύτης ἀπέβαλε καὶ τὴν Μεσσήνην. M ib.

ὅτι ὁ Κλαύδιος καταλαβὼν τοὺς Μαμερτίνοὺς ἐν τῷ λιμένι 10 συνεστραμμένους ἐκκλησίαν τε αὐτῶν ἐποίησε καὶ εἰπὼν ὅτι οὐδὲν δέομαι τῶν ὅπλων, ἀλλ' αὐτοῖς ὑμῖν διαγινῶναι πάντα ἐπιτρέπω, ἐπεισέ σφας μεταπέμψασθαι τὸν Ἄννον· μὴ βουλευθέντος δὲ αὐτοῦ καταβῆναι πολὺς ἐνέκειτο κατατρέχων καὶ λέγων ὅτι, εἰ δὴ τι καὶ τὸ βραχύτατον δικαίωμα εἶχεν, πάντως ἂν ἐς ἀντιλογίαν οἱ ἀφίετο καὶ οὐκ ἂν βία τὴν πόλιν κατεῖχεν. M ib.

ὅτι ὁ ὕπατος Κλαύδιος τοὺς στρατιώτας προσπαραινέσας θαρ- 11 ρεῖν μηδὲ ἐπὶ τῇ τοῦ χιλιάρχου ἥτις καταπεπλήχθαι, διδάσκων αὐτοὺς ὅτι καὶ αἱ νῆκαι τοῖς ἄμεινον παρεσκευασμένοις γίνοντο καὶ ὅτι ἡ σφετέρᾳ ἀρετῇ πολὺ τῆς τῶν ἐναντίων τέχνης προέχουσα εἴη· ἑαυτοὺς μὲν γὰρ τὴν ἐπιστήμην τῶν ναυτικῶν δι' ὀλίγου προσλήψεσθαι, τοῖς δὲ δὴ Καρχηδονίοις μηδέποτε τὴν ἀνδρείαν ἐκ τοῦ ἴσου σφίσιν ὑπάρξαι ἔφη· τὸ μὲν γὰρ κτητὸν τε διὰ βραχείας τοῖς τὸν νοῦν αὐτῷ προσέχουσι καὶ καθαιρετὸν μελέτη εἶναι, τὸ δὲ εἰ μὴ φύσει τῷ προσεῖη, οὐκ ἂν διδαχῇ πορισθῆναι. M p. 181.

ὅτι θαρσύναντες οἱ Λίβνες ὡς οὐ τῇ φύσει τοῦ χωρίου ἀλλὰ 12 τῇ σφετέρᾳ ἀρετῇ κεκρατηχότες τὴν ἔξοδον ἐποιήσαντο· ὁ δὲ Κλαύδιος οὕτως αὐτοὺς δεδιέναι ἐποίησεν ὡς μηδ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ στρατοπέδου παρακλῆσαι. M ib.

συμβαίνει γὰρ ὡς ἐπὶ πλήθει τοῖς μὲν ἐκ λογισμοῦ τι δεδιόσιν 13 ὀρθοῦσθαι διὰ προφυλακὴν αὐτοῦ, τοῖς δ' ἀπρονοήτως θρασυνομένοις φθείρεσθαι δι' ἀφυλαξίαν. M p. 539.

τὸ μὲν σωφρονοῦν καὶ κτῆται τὰς νίκας καὶ γενομένους φυλάσ- 14

7 7 μετεποιήσαν\* 8 3 προσέπεμψε\* 10 2 εἶπεν 6 πάν-  
 τως ἀντελόγουν οἱ ἀφίετο\* 7 ἐν\* 11 1 τοῖς στρατιώταις  
 προσπαραινέσας — ἐδίδασκεν;\* 3 καὶ] αἰετ\* 7 τε om\*  
 12 3 τοῦ om\*



- σει, τὸ δ' ἀσελγαῖνον οὔτε περιγίνεται τις, κἂν ἄρα εὐτυχίῃ ποτὲ ἔν τινι, ῥᾶστα αὐτὸ ἀπόλλυσι· κἂν μὲν διασώσῃ τι, χεῖρον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ παρὰ λόγον εὐπραγῆσαι γενόμενον, οὐχ ὅσον οὐκ
- 15 ἐκείνου τι ὄνεται, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ προσδιαφθείρεται. καὶ γὰρ πᾶν τὸ παρὰ λόγον θρασυνόμενον καὶ δεδιέναι ἀλόγως πέφυκεν· ὁ μὲν γὰρ λογισμὸς τὴν τε γνώμην τῇ προνοίᾳ βεβαίαν καὶ τὴν ἐλπίδα πιστὴν ἐκ τοῦ ἐχέγγου αὐτῆς ἔχων, οὔτε καταπήσσει τινὰ οὐθ' ὑπερφρονεῖν ἔσθ'· ἡ δ' ἀλόγιστος ἐμπληξία πολλοὺς ἔν τε ταῖς εὐπραγίαις ἐξαίρει καὶ ἐν ταῖς συμφοραῖς ταπεινοῖ, οἷα μὴδὲν ἔρμα ἔχουσα, ἀλλ' αἰεὶ τῷ συμπίπτοντι ἑξομοιονμένη. M p. 539.
- 16 ὅτι Ῥωμαῖοι καὶ Καρχηδόνιοι πρὸς πόλεμον ἐλθόντες τῷ μὲν ἀριθμῷ τῶν νεῶν καὶ ταῖς προθυμίαις ἀντίστοιχοι ἦσαν· ὕστερον δὲ πρῶτόν τ' ἐς ναυμαχίαν ἀπ' ἀντιπάλου παρασκευῆς καθιστάμενοι, καὶ ἐλπίζοντες καὶ τὸν πάντα πόλεμον ὑπ' αὐτῆς κριθήσθαι, τό τε ἄθλον τὴν Σικελίαν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔχοντες, καὶ περὶ δουλείας καὶ περὶ ἀρχῆς, τῆς μὲν μὴ πειραθῆναι νικηθέντες
- 17 τὴν δὲ προσκτήσασθαι κρατήσαντες, ἀγωνιζόμενοι, προέφερον οἱ μὲν τῇ ἐμπειρίᾳ τῶν τριηριτῶν αἵτε ἀπὸ παλαιοῦ ναυκρατοῦντες, οἱ δὲ τῇ τε ῥώμῃ τῶν ἐπιβατῶν καὶ ταῖς τόλμαις· ὅσῳ γὰρ ἀπειρότεροι τῶν ναυτικῶν ἦσαν, τόσῳ καὶ προπετέστερον καὶ θρασύτερον ἐμάχοντο. τὸ μὲν γὰρ ἐμπειρόν σφισιν ἀκριβῶς πάντες ὥς εἰπεῖν ἐκλογίζονται, καὶ ὀκνοῦσιν ἂν γε καὶ ταύτῃ σφᾶς ἡ γνώμη φέρῃ, τὸ δὲ ἀπείρατον ἀλογίστως τε θαρσοῦσι καὶ ἐς χεῖρας ἔξ ἀπροβουλίας ἄγονται. M p. 181.
- 18 ὅτι ἡττηθέντων Καρχηδονίων κατὰ τὴν ναυμαχίαν ὑπὸ Ῥωμαίων ὀλίγον καὶ τὸν Ἀντίβαν ἀπέκτειναν (πᾶσι γὰρ ὥς εἰπεῖν τοῖς στρατεύματά ποι πέμπουσιν πρόσσεσι φύσει τῶν μὲν πλεονεξίων προσποιεῖσθαι, τὰς δὲ ἐλαττώσεις ἐπὶ τοὺς στρατηγήσαντας ἀνωθεῖν· καὶ οἱ Καρχηδόνιοι προχειρότατα τοὺς πταίσαντάς τι ἐκόλαζον), εἰ μὴ φοβηθεῖς εὐθὺς μετὰ τὴν ἡτταν ἐπερωτῶν αὐτούς, ὥς καὶ ἀκεραίων ἔτι τῶν πραγμάτων ὄντων, πότερον ναυμαχησαί οἱ κελεύουσιν ἢ μὴ, συνεπαινεσάντων αὐτῶν ὥσπερ πον καὶ προσεδόκα, καὶ τοσοῦτον τῷ ναυτικῷ προέχειν ἐπαιρομένων, ἐπεῖτε διὰ τῶν αὐτῶν ἀγγέλων ὅτι οὐδὲν ἄρα ἠδίκησα ὅτι τὰ αὐτὰ ὑμῖν ἐλπίσας συνέβαλον· τῆς γὰρ γνώμης, ἀλλ' οὐ τῆς τύχης ἦν κύριος. M p. 182.
- 19 ἀλλ' ἐν τῷ ἴσῳ τὸ τὴν οἰκείαν μὴ προέσθαι καὶ τὸ τὴν ἄλλο-

14 3 αὐτὰ\* 15 6 ἔρμα\* 16 1 πρὸς ναυμαχίαν ἐλ9.\* 2 νηῶν\*  
 3 δὲ πρῶτοντες ναυμ.\* 17 7 ἀπειρότατον\* 18 2 πᾶσι τε γὰρ?\*

8 προσεδόκατο\* 19 1 τὸ post ἴσῳ om\*



τρίαν προσκτήσασθαι τιθέμενοι θυμῷ καὶ ῥώμῃ ἡγωνίζοντο· τῶν γὰρ πολλῶν τὰ μὲν σφέτερα καὶ παρὰ δύναμιν περιστέλλοντων, τῶν δὲ ἄλλοτρίων οὐκ ἐθέλοντων μετὰ κινδύνων ἀντιποιεῖσθαι, ἐκεῖνοι ἐν τῷ ὁμοίῳ τό τε χειρωμένον καὶ τὸ προσδοκώμενον ποιοῦμενοι πρὸς ἀμφοτέρα ὁμοίως ἔρρωντο. οἱ δὲ δὴ Ῥωμαῖοι ἄμεινον εἶναι νομίσαντες μηκέτι πόρρω τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι, μηδὲ ἐν ταῖς νήσοις προκινδυνεύειν, ἀλλ' ἐν τῇ οἰκείᾳ τῇ τῶν Καρχηδονίων ἀγωνίζεσθαι (πταίσαντες γὰρ οὐδενὸς στερήσεσθαι καὶ κρατήσαντες οὐκ ἐν ἐλπίσιν ἔσεσθαι), καὶ διὰ τοῦτ' ἀκολουθοῦν τῇ διανοίᾳ σφῶν παρασκευὴν ποιησάμενοι ἐξεστράτευσαν. M p. 183.

ἡγοῦντο δὲ αὐτῶν ὁ τε Ῥήγουλος καὶ Λούκιος, ἀπ' ἀρετῆς <sup>20</sup> προκριθέντες· ὁ γὰρ Ῥήγουλος ἐν τῷ αὐτῷ περὶ ἧν ὥστε μήτε τὴν <sup>a. u.</sup> ἀρχὴν ῥαδίως ἐθέλησαι δι' αὐτὴν ὑποστῆναι, καὶ τῇ γυναικὶ τοῖς τε παισὶν αὐτοῦ τὴν τροφὴν ἐκ τοῦ δημοσίου δίδοσθαι ψηφισθῆναι. V p. 593.

ὅτι Ἀντωνία πρὸς Ῥωμαίους λόγῳ μὲν ὑπὲρ εἰρήνης ἔργῳ δὲ <sup>21</sup> τριβῆς ἔνεκα ἔπεμψεν Ἀμίλκας· καὶ ὃς ἐπιβοώντων τινῶν συλλαβεῖν αὐτόν, ὅτι Καρχηδόνιοι τὸν Κορήλιον ἀπάτῃ συνέλαβον, “ὅν τοῦτο ποιήσητε” εἶπεν, “οὐδὲν ἔτι κρείττους τῶν Λιβύων ἔσεσθε.” ἐκεῖνος μὲν οὖν εὐκαιρότητα θωπεύσας αὐτοὺς οὐδὲν ἔπαθεν. M p. 183.

ὅτι οἱ Καρχηδόνιοι φοβηθέντες μὴ ἁλώσι, διεκρηκεύσαντο <sup>22</sup> πρὸς τὸν ὕπατον, ὅπως ὁμολογίᾳ τινὶ ἐπιεικέῃ ἀποτρέψαντες αὐτόν τὸ παραχρῆμα δευρὸν ὑπεκφύγωσιν. ἐπειδὴ τε οὐκ ἠθέλησαν Σικελίας τε πάσης καὶ Σαρδοῦς ἀποστῆναι, καὶ τοὺς μὲν τῶν Ῥωμαίων αἰχμαλώτους προῖκα ἀφεῖναι τοὺς δὲ σφετέρους λύσασθαι, τὰ τε δαπανηθέντα τοῖς Ῥωμαίοις ἐς τὸν πόλεμον πάντα διαλῦσαι καὶ χωρὶς ἄλλα καθ' ἕκαστον ἔτος συντελεῖν, οὐδὲν ἤνυσαν. πρὸς γὰρ <sup>23</sup> δὴ τοῖς εἰρημένοις καὶ ἐκεῖνα αὐτοὺς ἐλύπει, ὅτι μήτε πολεμεῖν μήτε συμβαίνειν ἄνευ τῶν Ῥωμαίων, καὶ αὐτοὶ μὴ πλείοσι μιᾷ ναυσὶ μακρὰς χορῆσαι, ἐκείνοις δὲ πεντήκοντα τριήρεσιν ἐπικονρεῖν ὅσας ἂν ἐπαγγελθῇ σφίσιν, ἄλλα τέ τινα οὐκ ἐκ τοῦ ὁμοίου ποιεῖν ἐκελεύοντο. ἐξ οὖν τούτων ἁλωσὶν σφῶν ἀκριβῆ τὰς σπονδὰς νομίσαντες ἔσεσθαι, πολεμεῖν αὐτοῖς μᾶλλον εἶλοντο. U p. 376.

ὅτι συμμαχίας ἐκ Λακεδαιμόνος τοῖς Καρχηδονίοις ἀφικομένης, <sup>24</sup> Ξάνθιππος Σπαρτιάτης ἀνὴρ τοὺς στρατηγοὺς τῶν ἐγχωρίων κατε- <sup>a. u.</sup> μέμφοτο, ὅτι δὴ στρατιὰν ἔν τε τοῖς ἱππόταις καὶ ἐν τοῖς θηρίοις τὸ κῦρος ἔχουσιν ὄρεσί τε καὶ δυσχωρίαις ὑποστέλλουσι. παραλαβὼν <sup>499</sup>

<sup>20</sup> 3 ἀποστῆναι

ciderunt. συνέλαβεν—ἐπαθεν Zonaras dedit p. 146 15.

εξηρκεύσαντο\*

<sup>21</sup> 3 post ἀπάτῃ paginae 4 ex codice Mai ex

2 ἀποπέμψαντες\*

24 2 ξάνθος

<sup>22</sup> 1 προ-

3 ἐν om\*



δὲ τὴν στρατιὰν αὐτὸς καὶ τάξας τοὺς Καρχηδονίους, πασσενδὶ μι-  
ζροῦ τὸ τῶν Ῥωμαίων φθείρει στρατόπεδον. M p. 540.

25 ἤγειτο δὲ τὸν τι δι' ἀπορρητῶν προῦσαι βουλόμενον μηδὲν  
αὐτὸ τὸ παράπαν ἐμφαίνειν· οὐδὲνα γὰρ οὕτως ἰσχυρόφρονα εἶναι  
ὥς ἀκούσαντά τι παρατηρήσαι καὶ σιωπῆσαι αὐτὸ ἐθέλῃσαι, ἀλλὰ  
καὶ πάντ' τούναντίον, ὅσῳ ἂν ἀπορρηθῇ τι μὴ εἰπεῖν τι, τόσῳ  
μᾶλλον αὐτὸν ἐπιθυμεῖν αὐτὸ ἐκλαλῆσαι, καὶ οὕτως ἕτερον παρ'  
ἑτέρου τὸ ἀπορρητὸν ὥς καὶ μόνον μανθάνοντα φημιλεῖν. M ib.

26 ὅτι φασὶ τοὺς Καρχηδονίους ἐπικηροκνεύσασθαι τοῖς Ῥωμαίοις  
διὰ τε τὰλλα καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν αἰχμαλώτων, μάλιστα μὲν εἰ-  
πως καὶ τὴν εἰρήνην ἐπὶ μετρίοις τισὶ ποιήσαιντο, εἰ δὲ μή, ἵνα  
τούς γε ἐαλωκότας κομίσαιντο. φασὶ δὲ καὶ τὸν Ῥήγουλον ἐν τοῖς  
πρόεσβει πεμψέσθαι διὰ τε τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν·  
ὕπελαβον γὰρ πᾶν ὅτιοῦν τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ τῷ κομίσασθαι αὐ-  
τὸν ἐλπίσαι σφᾶς προῦσαι, ὥστε καὶ μόνον ἀντὶ τῆς εἰρήνης ἢ πᾶν-  
27 τως γε ἀντὶ τῶν αἰχμαλώτων ἀνταποδοθῆναι. ὥρκοισάν τε οὖν  
αὐτὸν πιστεσι μεγάλαις, ἢ μὴν ἐπαγγέξιν ἂν μηδέτερον αὐτῶν δια-  
πράξῃται, καὶ πρεσβευτὴν μεθ' ἑτέρων ἔσπειλαν. καὶ ὅς τὰ τ'  
ἄλλα καθάπερ τις Καρχηδόνιος ἀλλ' οὐ Ῥωμαῖος ὢν ἔπραττε, καὶ  
οὔτε τὴν γυναικὰ ἐς λόγους ἐδέξατο, οὔτε ἐς τὴν πόλιν καίπερ κλη-  
θεὶς ἐσῆλθεν, ἀλλ' ἔξω τοῦ τεύχους τῆς βουλῆς ἀθροισθείσης, ὥσ-  
περ τοῖς τῶν πολεμίων πρόεσβειν ἔθος εἶχον χρηματίζειν, τὴν τε  
πρόσδοκον μετὰ τῶν ἄλλων, ὥς γε καὶ ὁ λόγος ἔχει, ῥητήσατο, . . .  
U p. 377.

28 ὅτι Ῥήγουλον τὸν στρατηγὸν Ῥωμαίων ἐαλωκότα Καρχηδόνιοι  
πρόεσβειν ἅμα οἰκείοις πρὸς τὴν Ῥώμην ἐξέπεμπον, οἰόμενοι με-  
τρίαν τινὰ τοῦ πολέμου ἐνρήσειν κατάθεσιν καὶ τῶν αἰχμαλώτων  
ἀντίδοσιν τῇ συμπράξει τοῦ ἀνδρός. ὁ δ' ἐλθὼν τὰς μὲν συνήθεις  
τοῖς ὑπατικοῖς τιμὰς διεώσατο, οὐ μετεῖναι τῆς πολιτείας αὐτῷ λέ-  
γων ἀφ' οὗπερ ἡ τύχη δεσπότας αὐτῷ Καρχηδονίους ἐπέστησε,  
παρήγει δὲ τὰς διαλλαγὰς ἀπείπασθαι, εἰς τὸ ἀνέλπιστον ἤδη ἄφι-  
29 γμένων τῶν πολεμίων. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἀγασθέντες αὐτὸν τοὺς μὲν  
πρόεσβεις ἀποπέμπουσιν, αὐτὸν δὲ κατέχειν ἠβούλοντο. ὁ δὲ οὐ  
μενετέον αὐτῷ φήσας ἐν πόλει ἐν ἣ τῆς ἰσῆς οὐ μεθέξει κατὰ τοὺς  
πατρίους θεσμοὺς πολιτείας, πολέμου νόμῳ δουλεύειν ἑτέροις ἡγαγ-  
κασμένος, εἶπετο τοῖς Καρχηδονίοις ἐκούσιος, ἐνθα πολλαῖς καὶ  
δειναῖς αἰχμαλυσίαις καταναλωθεὶς ἐτελεύτησεν. M p. 541: cf. Suidas v.  
Ῥήγουλος.



είδον ἄνθρωπον ἰδὲν ἡ τοῦ τυχευομένου. p. 131 12 of. 26\* Καρχηδονίους τὰς ναῦς αὐτῶν ἀναπλετοῦσας  
οἵ κ' αὖτε τρεῖς ἡμέρας χερμαμάτων γενομένης εἶλον. p. 133 24 τῇ δ' ἡμῶν ἐβέλτευσεν. p. 171 26 ἐπειδὴ  
δὲ ὅτε χερματὶν εὐχόμενος καὶ δὴ μὴ κερματίζετο, εὐφηνήσας δὲ αὐτοῖς αὐτῶν δὲ τῶν τοῦ Ἀντίβαν.  
p. 171 29 οὐ μὲν καὶ τοῦ φίλου τοῦ τε ἀφ' ἡμετέρων ἐπέβηκεν, ἐγὼ δὲ καὶ τοῦ ἐχθροῦ συγγενή.  
σὺ δὲ ἀποδοῦναι αὐτῷ ἡς. p. 174 9 ἐκείνους μὲν καὶ ἀποδοῦναι ἔδεικεν, ἡμῶν τροπὴν τὰς ἡδονῶν, ἡ δὲ  
p. 133 26 πῶν δὲ ὅτι μετ' οἱ δὲ ἐκάλωκον, ὅτι δὲ καὶ λόγον τινὲς ἔχουσιν. 51

ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟ ΤΟΥ ΑΨ

Δίων ἰα' βιβλίῳ "οὐ πρότερον αὐτοῖς ἐπέσθη ὁ Ῥήγουλος πρὶν 30  
Καρχηδονίους οἱ ἐπιτρέφαι." Bekk. Anecd. p. 140 20.

Δίων ἰα' βιβλίῳ "οὔτε γὰρ πρὸς ἑμοῦ οὔτε πρὸς ἄλλον ἄν. 31  
δρὸς ἀγαθοῦ οὐδενός ἐστι προέσθαι τι τῶν κοινῇ συμφερόντων."  
ib. p. 165 23.

ἰα' βιβλίῳ "ἄλλος ἢ τις, παραμυθῆσασθαι τὴν καθ' ἑαυτὸν 32  
συμφορὰν ἐθέλησας, ἐξῆρκεν ἂν τὰ τῶν πολεμίων." ib. v. 30.

τὸ ἕτερον μέρος τῆς οἰονοσοπικῆς Δίων Κάσσιος Κοκκητιανὸς 33  
παραδίδωσι, λέγων ὅτι κριθοφάγους ἡμέρους κατέχουσιν ὄρνιθας 505  
καὶ τιθέασιν ἔμπροσθεν αὐτῶν κριθὰς, ὅτε μαντεύονται. εἰ μὲν  
οὖν ἐσθίωντες οἱ ὄρνιθες οὐ πλήττουσι τοῖς ῥάμφεσι τὰς κριθὰς  
καὶ ἀπορρίπτουσιν, ἀγαθὸν τὸ σημεῖον, εἰ δὲ οὕτω ποιοῦσιν, οὐκ  
ἀγαθόν. Io. Tzetz. Exeg. in Hom. Il. p. 108.

ὅτι ἐπὶ Μάρκον Κλαυδίου καὶ Τίτου Σεμπρωνίου ὑπάτων 44  
μὲν τῆς τοῦ πατρὸς ἐπωνυμίας τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν παίδων με- 514  
τέχην Ῥωμαῖοι παρεκλεύσαντο. M p. 541.

ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι τὸν Κλαύδιον, ἐπειδὴ πρὸς τοὺς Αἰγύπτιους συν- 45  
θήκας ἐποιήσαντο, πόλεμον ἀράμενον καὶ αὐτοὺς χειρωσάμενον, τὸ 518  
μὲν πρῶτον, ὥς καὶ ἐκείνον τὸ παρασπονδηθῆν ἄλλ' οὐχ ἑαυτῶν  
τὸ αἰτίημα ὄν, ἔπεισαν ἐκδιδόντες αὐτοῖς, μὴ προσδεξαμένων δὲ  
σφωρὸν αὐτὸν ἐξήλασαν. V p. 593.

ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς Καρχηδονίους χρήματα ἐπιπραξάμενοι 46  
τὰς σπονδὰς ἀνενέωσαντο, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πρεσβείας αὐτῶν ἐλ- 519  
θούσης, ὅτι τε τῆς σφετέρας παρασκευῆς ἦσαντο καὶ ὅτι αὐτοὶ τῷ  
πρὸς τοὺς ὁμόρους πολέμῳ ἔτι καὶ τότε κατέχοντο, μέτριον οὐδὲν  
ἀπεκρίναντο, μετὰ δὲ τοῦτο Ἄννωνός τις νεὺς τῇ ἡλικίᾳ καὶ δει-  
νοῦ τῇ παρορησίᾳ πεμφθέντος, καὶ ἄλλα τε πολλὰ ἀπαρκαλύπτως  
καὶ τέλος ὅτι, "εἰ μὴ βούλεσθε εἰρηνεῖν, ἀπόδοτε ἡμῖν καὶ Σαρδῶ  
καὶ Σικελίαν· οὐ γὰρ πρόσκαιρόν τινα ἀνοχὴν ἀλλ' αἰδίων φιλίαν  
ἀπ' αὐτῶν ἐπριάμεθα" εἰπόντος, ἡπιώτεροί τε αἰσχυρθέντες ἐγέ-  
νοντο ... U p. 378.

... οἱ δὲ μὴ τὰ αὐτὰ ἀντιπάθωσιν, ὥστε καὶ πᾶν ἀσμένως 2  
οἱ μὲν τὴν ἐκ τοῦ πρόσθεν εὐτυχίαν διασώσασθαι, οἱ δ' ἐπὶ γοῶν  
τῶν ὑπαρχόντων σφίσι μεῖναι αἰρούμενοι διεμέλλησαν, καὶ ταῖς  
ἀπειλαῖς μηκέτι τὴν εἰρήνην ἄγοντες, τοῖς ἔργοις ἔτι διασκοποῦντες  
περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀνέσχον, ὥσθ' ἵπασιν δῆλον γενέσθαι ὅτι ὁποτέρους  
ἂν αὐτῶν προτέροις παρακινήσῃ τι συνενέγκῃ, καὶ τοῦ πολέμου  
προκατάρξουσιν. ἐς γὰρ τοσοῦτον οἱ πολλοὶ ταῖς ὁμολογίαις ἐμ-

45 3 παρασπονδήμα δῆθεν? 46 2 3 διεμέλλησαν αὐταῖς ἀπ.\*  
4 ἔργοις ἐπιδιασκ.\* 5 αὐτοῦ] πρακτέον?\*



μένουσιν ἐς ὅσον αὐτοῖς καθήκη· πρὸς δὲ δὴ τὸ μᾶλλον σφισι συμφέρον ἀσφαλὲς καὶ τὸ παρασπονδῆσαι τι νομίζουσιν εἶναι. M p. 184.

47 ἐπὶ Φαβίου γὰρ Μαξίμου Βερουζώσου ἦτοι ἀκροχορδονώδους  
 521 <sup>a. n.</sup> Ῥωμαῖοι τοῦτο ἐποίησαν, Ἑλληνικὸν καὶ Γαλατικὸν ἀνδρόγυνον  
 κορύναντες ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ, ἐκ χρησιμοῦ τινὸς δειματοθέντες, λέ-  
 γοντος Ἑλληνα καὶ Γαλάτην καταλήψεσθαι τὸ ἄστυ. Tzetz. in  
 Lycophr. 603.

48 ὅτι πρέσβεις ποτὲ ἐπὶ κατασκοπῇ Γαίον Παπιρίον, καίπερ μη-  
 523 <sup>a. n.</sup> δὲν μηδέπω τῶν Ἰβηρικῶν σφισι προσηκόντων, ἀπέστειλαν, καὶ αὐ-  
 τοὺς ἐκείνος τὰ τε ἄλλα ἐδεξιώσατο καὶ λόγοις ἐπιτηδεύεις διήγαγεν,  
 εἰπὼν ἄλλα τε καὶ ὅτι ἀναγκαῖος τοῖς Ἰβηρσι πολεμεῖ, ἵνα τὰ χρη-  
 ματα ἃ τοῖς Ῥωμαίοις ἔτι πρὸς τῶν Καρχηδονίων ἐπωφεύετο ἀπο-  
 δοθῇ, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἄλλοθεν ποθεν ἀπαλλαγῆναι, ὥστε τοὺς  
 πρέσβεις ἀπορῆσαι ὅ τι οἱ ἐπιτιμώσωσιν. M p. 184.

49 ὅτι Ἰσσα νῆσος ἐκονσία ἑαυτὴν Ῥωμαίοις παρέδωκεν. ἐπειδὴ  
 524 <sup>a. n.</sup> γὰρ τότε πρῶτον πειραῖσθαι σφιν ἐμελλον, καὶ προσφιλεστέρους  
 αὐτοὺς καὶ πιστοτέρους τῶν ἡδη φοβερῶν ἐνόμιζον εἶναι, κρείττους  
 ἐς τὸ ἀφανὲς τοῦ προδήλου τῶν λογισμῶν γιγνόμενοι, ὅτι τὸ μὲν  
 ἐκ τοῦ ἡδη προσκεῖσθαι σφισιν ἀχθῆδονα, τὸ δὲ ἐκ τοῦ προσδο-  
 κῆσθαι ἐλπίδα χρηστὴν ἔφερεν. M ib.

2 ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς Ἰσσαίους προσχωρήσαντας αὐτοῖς, ἀν-  
 θυπουργεῖν τι εὐθὺς τοῖς προθύμους, ὥς τοῖς πρὸς ἑαυτοὺς  
 ἐσπουδακόσι βοηθεῖν δοκεῖν, καὶ τοὺς Σαρδιαίους ἀμύνεσθαι διότι  
 τοὺς ἐκ τοῦ Βρεντεσίον ἐκπλέοντας ἐκακούργουν ἐθείλσαντες, ἐπιμ-  
 ψαν πρὸς Ἀγρώνα τοὺς μὲν παραιτούμενοι, τὸν δὲ ὅτι μηδὲν προ-  
 3 παιδῶν ἀδικοίη σφῶς αἰτιώμενοι. καὶ ἐκείνον μὲν οὐκέτι περιόντα  
 εὖρον, ἀλλὰ τι παιδίον, Πίννην ὄνομα, καταλιπὼν ἐτεθνήκει.  
 Τέτα δὲ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, μητρονὰ δὲ τοῦ Πίννου, ἐκράτει τῶν Σαρ-  
 διαίων. ... ὑπὸ θρασυτήτος οὕσα οὐδὲν μέτριον αὐτοῖς ἀπεκρίνατο,  
 ἀλλ' οἷα γυνὴ πρὸς τῇ ἐμφύτῳ προπετεία καὶ ὑπὸ τῆς δυνάμεως  
 ἧς εἶχε χαννονμένη, τοὺς μὲν ἔδησε τῶν πρέσβεων, τοὺς δὲ καὶ  
 4 ἀπέκτεινεν, ὅτι ἐπαρρησιάζαντο. καὶ τότε μὲν ταῦτα ἔπραξε, καὶ  
 φρόνημα ἀπ' αὐτῶν, ὥσπερ τινὰ ἰσχὺν ἐν τῷ προχείρῳ τῆς ὀμό-  
 τητος ἐπιδεδειγμένη, ἔλαβε· διήλεγξε δὲ δι' ἐλαχίστον τὴν τοῦ γυ-  
 ναικείου γένους ἀσθένειαν ταχὺ μὲν ὑπὸ βραχύτητος γνώμης ὀργι-  
 5 ζομένην, ταχὺ δὲ καὶ ὑπὸ δειλίας φοβουμένην. ἐπειδὴ γὰρ τάχιστα  
 τὸν πόλεμον τοὺς Ῥωμαίους ἐψηφίσθαι οἱ ἐπύθετο, κατέπτηξε, καὶ



τούς τε ἄνδρας οὓς εἶχεν αὐτῶν ἀποδώσειν ἐπέσχετο, καὶ ἐπὶ τοῖς  
τετελευτηκόσιν ἀπελογεῖτο λέγονσα ὑπὸ ληστῶν τινῶν αὐτοὺς πε-  
φορεῦσθαι. τῶν δὲ Ῥωμαίων τὰ τῆς στρατείας διὰ τοῦτο ἐπι-  
σχόντων τοὺς τε αὐτόχειρας ἐξαίτησάντων κατεφρόνησέ τε αὐτῆς,  
ὅτι μηδέπω τὰ δεινὰ αὐτῇ παρῆν, καὶ οὔτε τινὰ ἐκδώσειν ἔφη καὶ  
ἐπὶ τὴν Ἰσσαν στρατεύματα ἀπέστειλεν. ἐπειδὴ δὲ τοὺς ὑπάτους πα-  
ρόντας ᾗσθετο, κατέδεισεν αὐ καὶ τοῦ θυμοῦ ὑψήκε καὶ ἐς πᾶν  
ὀτιοῦν ἐπακοῦσαι σφιν ἐτοίμη ἐγένετο. οὐ μέντοι καὶ παντάπασιν  
ἐσωφρονίσθη· τῶν γὰρ ὑπᾶτων πρὸς Κέρκωναν περαιωθέντων ἀνε-  
θάρσυνε, καὶ ἀποστᾶσα ἐπ' Ἐπίδαμνον καὶ Ἀπολλωνίαν στρατεύματα  
ἀπέστειλε. τῶν δὲ Ῥωμαίων τὰς πόλεις ὀνσαμένων καὶ τὰ πλοῦα  
αὐτῆς μετὰ χρημάτων λαμβανόντων ἐμέλλησεν αὐτῆς πειθαρχῆσαι  
σφίσιν· ἐπεὶ δὲ ἀναβάντες ὑπὲρ τῆς θαλάσσης κακῶς περὶ τὸν  
Ἀτύριον λόφον ἀπήλλαξαν, ἐπέσχεεν ἐλπίσασα αὐτοὺς (ἦδη γὰρ καὶ  
χειμῶν ἦν) ἀπαναστήσεσθαι. αἰσθομένη δὲ τὸν Ἀλβῖνον κατὰ χώ-  
ραν μένειν, καὶ τὸν Δημήτριον ἐκ τε τῆς ἐμπληξίας ἐκείνης καὶ ἐκ  
τοῦ τῶν Ῥωμαίων φόβου μεθεστηκότα καὶ τινὰς ἄλλους αὐτομο-  
λῆσαι πεπεικότα, παντελῶς κατέδεισε καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφῆκεν. U  
p. 378.

ὅτι χορηγός τις τῆς Σιβύλλης τοὺς Ῥωμαίους ἐδειμίματον, γν- 50  
λάξασθαι τοὺς Γαλάτας δεῖν κελύων ὅταν κεραυνὸς εἰς τὸ Καπι-  
τώλιον πλησίον ἀπολλωνίου κατασκήψη. M p. 185. n. u. 529

ὅτι οἱ Γαλάται τοὺς Ῥωμαίους ἰδόντες τὰ ἐπιτηδείατα τῶν  
χωρῶν προκατειληγότας ἠθύμυσαν· πάντες μὲν γὰρ ἄνθρωποι καὶ  
ἐπιτιγρόντες ὧν ἂν ὀργηθῶσι πρῶτον ἐτοιμότερον πρὸς τὰ λοιπὰ  
χωροῦσιν, καὶ διαμαρτόντες ἐς πάντα ἀπαμβλύνονται, τὸ δὲ δὴ  
Γαλατικὸν πλέον τι ἢ κατὰ τοὺς ἄλλους ὀξύτατα μὲν ὧν ἂν ἐπι-  
θυμῶσιν ἀντιλαμβάνονται καὶ ἐρρωμενέστατα τῶν προχωρούν-  
των αὐτοῖς ἀντέχονται, ἂν δ' ἄρα τι βραχύτατον ἐπισυγχροῦσιν  
αὐτοῖς, οὐδὲν οὐδ' ἐς τὰ λοιπὰ ἐπιζῶσι, πρόχειροι μὲν ὑπ' ἀνοίας  
πᾶν ὃ βούλονται προσδοκῆσαι, πρόχειροι δὲ ὑπὸ θυμοῦ πᾶν ὃ ἂν  
ἐγχειρίσωνται ἐπεξελθεῖν ὄντες. καὶ ὀργῇ ἀκράτῃ καὶ ὀργῇ ἀπλή-  
στω χρῶνται, καὶ δι' αὐτὰ οὔτε τι διαρκὲς ἐν αὐτοῖς ἔχουσιν (ἀδύ-  
νατον γὰρ ἐστὶν ἐπὶ πολὺ τὸ προπετὸς θρασυφρόνισμα ἀνταρξέσθαι),  
καὶ ἅπασι ἀλλοιωθῶσιν, οὔτ' ἀναλαβεῖν ἑαυτοὺς ἄλλως τε καὶ δέοντες  
τινὸς προσγενομένου δύνανται, καὶ ἐς ἀντίπαλον ἐκπλήξιν τῆς πρόσ-  
θεν ἀδεοῦς τόλμης καθίσταται· δι' ὀλίγον γὰρ πρὸς τὰ ἐναντιώ-

6 3 καὶ Ἀπολλωνίαν add Zonaras p. 170 12. 7 1 τὴν Σαλόνην?  
1 Ἀνδρίον? 50 2 7 ταχύτατον\* προσκρούσῃ;\* 3 1 ἐγ-  
χειρώσονται\* ἀκράτως—ἐπλήτως\*



τατά ὀξυρρόπως, ὅτε μηδὲν ἐκ τοῦ λογισμοῦ ἐχέγγυνον ἐς μηδέτερον αὐτῶν παρεχόμενοι, φέρονται. M p. 185.

<sup>4</sup> ὅτι Αἰμίλιος τοὺς Ἰνσούβρας νικήσας τὰ ἐπίνικια ἤγαγε, καὶ ἐν αὐτοῖς τοὺς πρώτους τῶν ἀλόντων ἐς τὸ Καπιτώλιον ὠπλισμένους ἀνεκόμεσιν ἐπισκώπτων σφίσιν, ὅτι ὁμωμοζότας αὐτοὺς ᾗσθετο μὴ πρότερον τοὺς θώρακας ἀποδύσεσθαι πρὶν ἐς τὸ Καπιτώλιον ἀναβῆναι. M p. 186.

<sup>51</sup> ὅτι εἴ τι τῶν ἐν ταῖς πανηγύρεσι νομιζομένων καὶ τὸ βραχύτατον ἡμαρτήθη πον, καὶ δεύτερον καὶ τρίτον ἐπὶ πλείον τε ἔτι, μέχρι περ καὶ ἀμέμπτως πάντα γεγονέναι σφίσιν ἔδοξεν, μᾶ γέ τινι ἡμέρᾳ ἀνεωρτάζετο. M ib.

<sup>52</sup> ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι τὰ τοῦ πολέμου ἡκμαζον καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους ὁμοιοῖᾳ ἀκριβῶς ἐχρῶντο, ὥσθ' ἅπερ τοῖς πολλοῖς ἐκ μὲν ἀκράτου εὐπραγίας ἐς θάρσος, ἐκ δὲ ἰσχυροῦ δέους ἐς ἐπείκειαν φέρει, ταῦτά τε αὐτοῖς τότε διαλλαγήναι· ὅσῳ γὰρ ἐπὶ πλείον εὐτύχησαν, ἐπὶ μᾶλλον ἐσωφρόνησαν, τὸ μὲν θράσος, οὗ τὸ ἀνδρεῖον μετέχει, πρὸς τοὺς ἀντιπάλους ἐνδεικνύμενοι, τὸ δὲ ἐπείκῃς οὗ κ... ἐν εὐτυχίᾳ <sup>2</sup> κατ' ἀλλήλους παρεχόμενοι· τὴν τε γὰρ ἰσχὺν πρὸς μετριότητος ἔξουσίαν καὶ τὸ κόσμιον πρὸς ἀνδρείας ἀληθοῦς κτῆσιν ἐλάμβανον, μήτε τὴν εὐπραγίαν ἐς ὕβριν μήτε τὴν ἐπείκειαν ἐς δειλίαν ἐξάγοντες. οὕτω μὲν γὰρ τό τε σωφρονοῦν ἐξ ἀνδρείας καὶ τὸ θαρσοῦν ἐκ θάρσους φθείρεσθαι, ἐκείνως δὲ τὸ μέτριον ὑπ' ἀνδρείας ἀσφαλέστερον καὶ τὸ εὐτυχοῦν ὑπ' εὐταξίας βεβαιότερον γίνεσθαι ἐνόμιζον. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ μάλιστα τοὺς τε προσπεσόντας σφίσι πολέμους κράτιστα διήνεγκαν καὶ τὰ σφέτερα τὰ τε τῶν συμμάχων ἄριστα ἐπολίτευσαν. M ib.

<sup>53</sup> ὅτι Δημήτριος ἔκ τε τῆς τοῦ Πύρρον ἐπιτροπείσεως καὶ ἐκ <sup>n. u.</sup> <sup>535</sup> τοῦ τὴν μητέρα αὐτοῦ Τριτεύταν τῆς Τεύτας ἀποθανούσης γῆμαι ἐπαρθεῖς τοῖς τε ἐπιχωρίοις ἐπαχθὴς ἦν καὶ τὰ τῶν πλησιοίκων ἐκακούργει. καὶ ἐδόκει γὰρ τῇ τῶν Ῥωμαίων φιλίᾳ ἀποχωρῶμενος ἀδικεῖν αὐτούς, αἰσθόμενοι τοῦτο μετεπέμψαντο αὐτόν. ὥς δὲ οὐχ ὑπήκουσεν, ἀλλὰ καὶ τῆς συμμαχίδος σφῶν ἤπτετο, ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτὸν ἐν τῇ Ἰσση ὄντα. V p. 593.

<sup>54</sup> ὅτι ὅσοι ἐντὸς τῶν Ἀλπεων ἐνέμοντο τοῖς Καρχηδονίοις συνεπανέστησαν, οὐχ ὅτι τοὺς Καρχηδονίους ἀντὶ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμόνας ἀνθροῶντο, ἀλλ' ὅτι τὸ μὲν ἄρχον σφῶν ἐμίссον, τὸ δὲ ἀπείρατον ἡγάπων. ἕκαστον τῶν μὲν δὴ τότε ἐθνῶν σύμμαχον τοῖς Καρχηδονίοις ἐπὶ τοὺς Ῥωμαίους ὑπῆρξαν· πρὸς ἅπαντας ὥς



εἰπεῖν αὐτοὺς ἰσοστάσιος ὁ Ἀντίβας ἐγένετο· συνεῖναι τε γὰρ ὀξύ-  
 τατα καὶ ἐκφροντίζου πάνθ' ὅσα ἐπεθύμει . . ἐδύνατο· καίτοι λέ-  
 φυκεν ὡς πλήθει τὸ μὲν βέβαιον ἐκ βραδύτητος τὸ δὲ ὀξύρροπον  
 ἐκ τάχους διανοίας ἐπάρχειν. τῇ . . . τε γὰρ ἐκ τοῦ ὑπογνιοτάτου<sup>2</sup>  
 καὶ διαρκέστατος ἐς τὸ φερεγγυώτατον ἦν· τὸ τε αἰὲ παρὸν ἀσφα-  
 λῶς διετίθετο καὶ τὸ μέλλον ἰσχυρῶς . . . βουλευτὴς τε τοῦ συν-  
 ἡθους ἱκανώτατος καὶ εἰκαστὴς τοῦ παραδόξου ἀκριβέστατος γε-  
 νόμενος, ἀφ' ὧν τό τε ἤδη προσπύπτον οἱ ἐτοιμώτατα καὶ δ' ἔτι  
 τάχιστα καθίστατο, καὶ τὸ μέλλον πάλιν τοῖς λογισμοῖς προλαμβά-  
 νων ὡς καὶ παρὸν διεσχόπει. ἐκ τούτου καὶ τοῖς καιροῖς ἐπὶ πλεῖ-<sup>3</sup>  
 στον ἀνθρώπων καὶ τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις ἐφήρμοζεν, ἅτε  
 καὶ ἐν τῷ ὁμοίῳ τό τε ὑπάρχον καὶ τὸ ἐλπίζόμενον ποιοῦμενος.  
 ἐδύνατο δὲ ταῦθ' οὕτω πράττειν, ὅτι πρὸς τῇ τῆς φύσεως ἀρετῇ  
 καὶ παιδείᾳ πολλῇ μὲν Φοινικικῇ κατὰ τὸ πάτριον πολλῇ δὲ καὶ  
 Ἑλληνικῇ ἥσκητο, καὶ προσέει καὶ μυνητικῆς τῆς διὰ σπλάχνων διε-  
 περφεύει. M p. 187.

τοιοῦτος οὖν δὴ τις τὴν ψυχὴν γενόμενος ἀντίρροπον καὶ τὸ<sup>4</sup>  
 σῶμα, τὰ μὲν φύσει τὰ δὲ καὶ διαίτη, παρεσκευάστο, ὥσθ' ὅσα  
 ἐνεχειρίζετο ὁρδίως κατεργάζεσθαι. κοῦφόν τε γὰρ καὶ ἐμβριθές  
 ὅτι μάλιστα αὐτὸ εἶχε, καὶ διὰ τοῦτο καὶ θεῖν καὶ συνίστασθαι  
 ὑπερέειν τε ἀνὰ κράτος ἀσφαλῶς ἐδύνατο. καὶ οὔτε πλήθει ποτὲ  
 τροφῆς ἐβαρύνετο οὔτε ἐνδείᾳ ἔκαμνεν, ἀλλ' ἐν ἴσῳ καὶ τὸ πλεόν  
 καὶ τὸ ἔλαττον, ὡς καὶ αὐταρκῆς ἐκάτερον, ἐλάμβανεν. ταῖς τε  
 ταλαιπωρίαις ἰσχυρίζετο, καὶ ταῖς ἀγρυπνίαις ἐρῶννυτο.

οὕτως οὖν δὴ καὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἔχων τοιᾶδε τῇ<sup>5</sup>  
 τῶν πραγμάτων διαχειρίζεται ἐπίπαι ἐχρήτο. τοὺς τε γὰρ πολλοὺς  
 ἐς μόνον τὸ συμφέρον σφίσι πιστοὺς ὁρῶν ὄντας, αὐτὸς τε τοῦτον  
 τὸν τρόπον αὐτοῖς προσεφέρετο καὶ ἐς ἐκείνους ταῦτ' ἐπώπτευσεν,  
 ὥστε πλεῖστα μὲν ἀπατήσας τινὰς κατορθῶσαι, ἐλάχιστα δὲ ἐπι-  
 βουλευθεὶς σφαλῆναι. καὶ πολέμιον πᾶν τὸ πλεονεκτεῖν δυνάμενον<sup>6</sup>  
 καὶ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ ἐν τοῖς ὁμοφύλοις ὁμοίως ἡγούμενος, οὐκ  
 ἀνέμενε τοῖς ἔργοις τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἐκμανθάνειν, ἀλλ' ὡς καὶ  
 βουλομένους σφᾶς ἀδικεῖν ὅτε δύναντο τραχύτατα μετεχειρίζετο,  
 προποιοῦσαι τέ τι μᾶλλον ἢ προπαθεῖν ἄμεινον ἡγέτο, καὶ ἐφ'  
 ἑαυτῷ τοὺς ἄλλους, ἀλλ' οὐκ ἐφ' ἑτέροις ἑαυτὸν εἶναι ἡξίου. τό<sup>7</sup>  
 τε σύμπαι εἰπεῖν, τῇ φύσει τῶν πραγμάτων, ἀλλ' οὐ τοῖς ἐς φή-  
 μιν αὐτῶν ἐνδοξισμοῦσιν, ὅσάκις γε μὴ καὶ αὐτὸ καὶ ἄμφω συν-

17 καὶ ἐτι φροντίζου\*  
 affert Suidas v. ὡς ἐπίπαι  
 3 6 διεπ.] ἡπίστατο\*

8 καίτοι — 21 ὑπάρχειν] haec ex libro 13  
 2 6 προλαμβανόντως καὶ πρῶην δ.\*  
 4 8 γὰρ\* 6 4 ὅτι ἐδύνατο\*



ἐπιπτε, προσέκειτο. καὶ μέντοι καὶ ἐτίμα καθ' ὑπερβολὴν ὅτου  
 δέοιτο· δούλους τε γὰρ τοῦ τοιούτου τοὺς πλείστους ἡγεῖτο εἶναι,  
 καὶ κινδυνεύειν ἐπ' αὐτῷ καὶ παρὰ τὸ συμφέρον σφίσιν ἐθέλοντας  
 8 ἐώρα. καὶ διὰ ταῦτα καὶ τῶν κερδῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἡδίστων  
 αὐτὸς μὲν πολλάκις ἀπείχετο, ἐκείνοις δὲ ἀφρόνως μετεδίδον, καὶ  
 ἀπ' αὐτοῦ κοινωνοὺς σφας καὶ τῶν πόρων οὐκ ἀκουσίους ἐκτῶτο.  
 καὶ τούτοις μὲν οὐχ ὅπως ἰσοδίαιτος ἀλλὰ καὶ ἰσοκίνδυνος ἐγίνετο,  
 πάνθ' ὅσα ἀπῆται παρ' αὐτῶν πρῶτος ἐκπονούμενος· οὕτω γὰρ καὶ  
 ἐκείνους ἀπροσασίστως καὶ προθύμως, ὥτε μήτε τοῖς λόγοις αὐτοῦ  
 προσέχοντας, σύμπαντά οἱ συμπράττειν ἐπίστευε· πρὸς δὲ δὴ τοὺς  
 9 ἄλλους πολλῶν τῷ φρονήματι αἰεὶ ἐχοῖτο. ὥστε τοὺς μὲν εὖνοιαν  
 αὐτοῦ τοὺς δὲ δέος ἐκ τε τοῦ ὁμοδιαίτου καὶ ἐκ τοῦ ὑπερφρονος  
 παμπληθεῖς ἔχειν. ἐξ οὗπερ καὶ τὰ μάλιστα τό τε ὑπερέχον κο-  
 λουῖεν καὶ τὸ ταπεινούμενον ἐξαίρειν, καὶ τῷ μὲν ὄνρον τῷ δὲ θάρ-  
 σος, ἐλπίδα τε καὶ ἀπόγνωσιν ὑπὲρ τῶν μεγίστων δι' ἐλαχίστου  
 πᾶσιν οἷς ἐβούλετο ἐμποιεῖν ἐδύνατο.

10 καὶ ὅτι ταῦτ' οὐκ ἄλλως περὶ αὐτοῦ λέγεται ἀλλ' ἀληθῆ παρα-  
 δέδοται, τεκμηριοῖ τὰ ἔργα. τῆς τε γὰρ Ἰβηρίας πολλὰ διὰ βρα-  
 χέος προσεκτέσαστο, καὶ τὸν πόλεμον ἐκείθεν διὰ τῶν Γαλατῶν,  
 οὐχ ὅτι ἀσπόνδων ἀλλὰ καὶ ἀγνώστων οἱ τῶν πλείστων ὄντων, ἐς  
 τὴν Ἰταλίαν ἐσήγαγε. τὰς τε Ἀλπεῖς πρῶτος ἀνθρώπων τῶν οὐκ  
 Εὐρωπαϊῶν, ὅσα γε ἡμεῖς ἴσμεν, σὺν στρατῷ διέβη. καὶ ἐπ' αὐτὴν  
 τὴν Ρώμην ἐπεστράτευσεν, τὰ τε συμμαχικὰ αὐτῆς ὅλγου πάντα,  
 11 τὰ μὲν βία τὰ δὲ καὶ πείθων, ἀπέροηξε. καὶ ταῦτα μέντοι αὐτὸς  
 καθ' ἑαυτὸν ἄνευ τοῦ κοινοῦ τῶν Καρχηδονίων κατέπραξεν. οὔτε  
 γὰρ τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τῶν οἴκοι τελῶν ἐξεπέμφθη, οὐδ' ὕστερον με-  
 γάλῃς τινὸς βοήθειας παρ' αὐτῶν ἔτυχεν· τῆς γὰρ τοι δόξης τῆς τε  
 ὠφελείας οὐκ ἐλάχιστα ἀπολαύσειν ἀπ' αὐτοῦ μέλλοντες, μὴ ἐγκα-  
 ταλιπεῖν αὐτὸν δόξαι μᾶλλον ἢ συναίρεσθαι ἐν τινι ἰσχυρῶς ἡθέ-  
 λησαν. V p. 593.

55 ὅτι ἡ μὲν εἰρήνη καὶ πορίζει χρήματα καὶ φυλάσσει, ὁ δὲ δὴ  
 πόλεμος καὶ ἀναλίσκει καὶ διαφθείρει. M p. 188.

ὅτι πέφικε πᾶν τὸ ἀνθρώπειον δεσπόζειν τε ἐπιθυμεῖν τῶν  
 ὑπεικόντων καὶ τῇ παρὰ τῆς τύχης ῥοπῇ κατὰ τῶν ἐθελουδολούν-  
 των χρῆσθαι. M ib.

2 ἀλλ' ἡμῖν οἱ τε εἰδότες αὐτὰ καὶ πεπειραμένοι αὐτῶν ἔξαρχεῖν  
 ἡμῖν πρὸς ἀσφάλειαν τὴν τε ἐπιείκειαν καὶ τὴν φιланθρωπίαν νο-

7 6 ἐθέλοντας  
 λύνειν

5 τε καὶ om

8 6 αἰτε μήτε] ὡς χρησιμοῖς?\*

55 1 2 διαναλίσκει\*

9 3 πο-  
 2 ἡμῖν συνειδότες?



μιζετε· καὶ ὅσα ἂν ἢ λαθόντες ἢ ἐξαπατήσαντες ἡμῶς καὶ κομι-  
σάμενοι δίκαιον ἐν . . με . . τίθεσθαι μήτε παρορμᾶσθαι μήτε  
προσάλλασθαι μήτε ἀμύνασθαι. καὶ μέντοι καὶ ὅτι οὐδέπω . .  
λογίσασθαι τοῦθ' ὅτι τὰ τοιαῦτα πρὸς μὲν ἀλλήλους ὁρθῶς ἑμῖν  
ἔχει ποιεῖν, πρὸς δὲ Καρχηδονίους ἀνθρωπίνως καὶ καλῶς· τοῖς  
μὲν γὰρ πολίταις καὶ πρῶως καὶ πολιτικῶς χρῆσθαι, καὶ παρὰ λό-  
γους τις σωθῆναι, ἡμέτερόν ἐστιν, τοῖς δὲ δὴ πολέμοις ἀσφαλῶς· οὐ  
γὰρ ἐξ ὧν ἂν σφαλῶμεν φεισάμενοι αὐτῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν κρατή-  
σωμεν κολούσαντες αὐτοὺς σωθισόμεθα. M p. 188.

ὅτι ὁ μὲν πόλεμος καὶ τὰ οἰκεῖά τισι σώζει καὶ τὰ ἀλλότρια <sup>3</sup>  
προσκατᾷται, ἡ δὲ εἰρήνη οὐχ ὅπως τὰ πορισθέντα δι' ἐκεῖνον ἀλλὰ  
καὶ ἐαυτὴν προσαπόλλυσιν. M ib.

ὅτι ἀσχυρόν ἐστι πρὸς τὰ ἔργα πρὸ τῶν λόγων περὶ αὐτῶν <sup>4</sup>  
χωρεῖν, ἐν ᾧ κατορθώσαντες μὲν εὐτυχεῖν μᾶλλον ἢ καλῶς βε-  
βουλευσθαι δόξετε, σφαλέντες δὲ τὴν σκέψιν ἀπρονοήτως ὅτε οὐ-  
δὲν ὄφελός τι, ποιεῖσθαι. καὶ μέντοι καὶ ἐκεῖνο τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι  
τὸ μὲν ἐπιτιμῆσαι καὶ κατηγορεῖσθαι τινῶν προσπολεμησάντων ποτὲ  
ἡμῖν ὀφῆστόν που καὶ παντός ἐστι, τὸ δ' αὖ τῇ πόλει συμφέρον οὐ  
πρὸς ὁρῆν ὧν πεποιθήκασι τινες, ἀλλὰ πρὸς τὸ χρήσιμον αὐτῆς  
εἰπεῖν τῇ τοῦ συμβούλου τάξει προσήκει. μὴ παρόξυνε πρότερον <sup>5</sup>  
ἡμῶς, ὃ Λέντολε, μηδ' ἀνάπειθε πολεμῆσαι τῶν ὅτι καὶ συνοίσει  
τοῦθ' ἡμῖν ἐπιδεῖξαι, σκοπῶν τά τε ἄλλα καὶ μάλιστα <sup>6</sup> ὅτι οὐχ  
ὁμοίως ἐνταυθοῖ τε περὶ τῶν τοῦ πολέμου πραγμάτων λέγεται καὶ  
ἐν αὐτοῖς τοῖς ἔργοις πράττεται. M p. 189.

συχνοὺς γὰρ αἱ συμφοραὶ διορθοῦσι, καὶ πολλοὶ καλῶς αὐταῖς <sup>6</sup>  
χρησάμενοι κρεῖττον ἀπαλλάσσουσι τῶν ἐν καὶ τελείως πραττόντων  
καὶ δι' αὐτὸ καὶ ὑβριζόντων· δοκεῖ γὰρ πως ἡ κακοπραγία μέρος  
οὐκ ἐλάχιστον ἔχειν ὠφελείας, ὅτι μήτε ἐκφρονεῖν τοὺς ἀνθρώπους  
μήτε ἐξυβρίξειν ἔα. κρεῖττον μὲν γὰρ ἐστι φύσει πρὸς πάντα τὰ  
ἀμείνονα τετράφθαι, καὶ τῆς ἐπιθυμίας μέτρον μὴ τὴν ἐξουσίαν  
ἀλλὰ τὸν λογισμὸν ποιεῖσθαι· ἂν δέ τις ἀδυνατῇ στέργειν τὸ κρεῖτ-  
τον, λυσitteλεῖ αὐτῷ καὶ ἄκοντι σωφρονεῖν, ὥστε ἐν εὐδαιμονίᾳ καὶ  
τὸ μὴ πάντα εὖ πράττειν τίθεσθαι. M p. 542.

φυλάσσασθαι χρὴ μὴ καὶ αὐθίς τι τῶν ὁμοίων παθεῖν· ὅπερ <sup>7</sup>  
που καὶ μόνον ἂν τις ἐκ τῶν συμφορῶν ὠφελῇται· αἱ μὲν γὰρ  
εὐπραγίαι σφάλλουνσιν ἔστιν ὅτε τοὺς ἀπερὶσκέπτως τι δι' αὐτὰς  
ἐλπίσαντας ὥς καὶ αὐθίς κρατήσοντας, τὰ δὲ δὴ πταίσματα ἀναγ-

<sup>2 3</sup> ἐξαπατήσαντες\*  
<sup>4</sup> τι] ἐτι?\*

<sup>5 4</sup> τοῦ] γε\*

<sup>8</sup> καὶ γὰρ ἀλόγως\*

<sup>1 3</sup> ὅτι\*



κάξει πάντα τινὰ ἐξ αὐτῶν ὧν πεπείραται, καὶ τοῦ μέλλοντος ἀσφαλῶς προορᾶσθαι. M p. 189.

8 ὅτι οὐκ ἔστι σμικρὸν οὔτε πρὸς τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὐνοίαν οὔτε πρὸς τὴν παρὰ τῶν ἀνθρώπων εὐδοξίαν τὸ μὴ δοκεῖν πολεμοποιεῖν, ἀλλ' ἀναγκάζεσθαι τοὺς ὑπάρξαντας ἀμύνεσθαι. M ib.

9 τοιοῦτων δὴ τινων ἐπ' ἀμφοτέρα λεχθέντων ἔδοξε σφισι παρασκευάζεσθαι μὲν ὥς καὶ πολεμήσουσι, μὴ μέντοι τοῦτο ψηφίσασθαι, ἀλλὰ πρέσβεις ἐς τὴν Καρχηδόνα πέμψασι τοῦ Ἀντίβου κατηγορεῖν, καὶ εἰ μὲν μὴ ἐπαινοῖεν τὰ πραχθέντα ἐπ' αὐτοῦ, δικάσαι, εἰ δ' ἐς ἐκεῖνον ἀναγέροιν αὐτά, ἐξαίτησιν αὐτοῦ ποιήσασθαι, καὶ μὲν ἐκδῶσιν αὐτόν, εἰ δὲ μὴ, τὸν πόλεμόν σφισιν ἐπαγγεῖλαι. M p. 190.

10 ὅτι ὥς οὐδὲν σαφές οἱ Καρχηδόνοι τοῖς πρέσβεσιν ἀπεκρίναντο, ἀλλὰ καὶ ἐν ὀλιγορίᾳ αὐτοὺς ἐποιῶντο, ὁ Φάβιος ὁ Μάρκος τὰς τε χεῖρας ὑπὸ τὸ ἱμάτιον ὑπέβαλε καὶ ὑπτιάσας αὐτὰς ἔφη "ἐγὼ μὲν ἐνταῦθα, Καρχηδόνοι, καὶ τὸν πόλεμον καὶ τὴν εἰρήνην φέρω, ὑμεῖς δ' ὁπότερον αὐτῶν βούλεσθε, ἄντικρυς ἔλεσθε." ἀποκριναμένων δὲ πρὸς τοῦτο καὶ τότε αὐτῶν αἰρεῖσθαι μὲν μηδέτερον, δέχεσθαι δὲ ἐτοίμως ὁπότερον ἂν σφισι καταλίπωσι, τὸν πόλεμον αὐτοῖς ἐπήγγειλε. M ib.

56 ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι Ναρβωνησίους πρὸς συμμαχίαν ἐκάλουν· οἱ δὲ οὔτε τι πρὸς τῶν Καρχηδονίων κακὸν οὐτ' αὐτὸ πρὸς τῶν Ῥωμαίων ἀγαθόν, ὥστε τοῖς μὲν πολεμῆσαι τοῖς δὲ ἀμύναι, πεπονθέναι πώποτε ἔφασαν, καὶ πάνν δι' ὀργῆς αὐτοὺς ἔσχον, ἐπικαλοῦντές σφισιν ὅτι πολλὰ καὶ δεινὰ τοὺς ὁμοφύλους αὐτῶν ἐδεδράκεσαν. M ib.

2 Δίων δὲ Κοκκηγιανὸς τοὺς Ναρβωνησίους Βέβρυκας λέγει, γράφων οὕτω "τῶν πάλαι μὲν Βεβρύκων νῦν δὲ Ναρβωνησίων ἐστὶ τὸ Προήγαιον ὄρος. τὸ δὲ ὄρος τοῦτο χωρίζει Ἰβηρίαν καὶ Γαλατίαν." Tzetz. in Lycophr. 516. cf. Zonar. p. 177.

57 ὅτι ἀπὸ τοιαύτης φησὶν ὁ Δίων ἐκεῖθεν ἤδη προσδοκίας Ῥωμαίους καὶ Καρχηδονίους καθίστασθαι μέγιστον τῇ γνώμῃ τὸ διάφορον ἐς τὴν τοῦ πολέμου διαχείρισιν εἰληφότας. τό τε γὰρ εὐελπί πρὸς εὐθυμίαν πάντας ἀνθρώπους ἄγει, καὶ προθυμότερους τε αὐτοὺς καὶ ἐχεγνυότερους πρὸς πίστιν τοῦ κρατῆσαι παρέχεται· καὶ τὸ δύσελπι ἐς τε ἀθυμίαν καὶ ἐς ἀπόγνωσιν ἐμβάλλει, καὶ τὴν ῥώμην τῆς εὐθυχίας ἀφαιρεῖται. M p. 191.

8<sub>1</sub> οὐκέτι σμ.\*  
βρεῦσιν\*  
καθίστασθαι?\*

2 εὐδοξίαν\*  
56 1 1 ἀρβωνησίνος  
4 ἐπιθυμίαν\*

9 πέμψασθαι\*  
4 ὀργήν\*  
6 ἐμβάλλει om\*

10 1 προσ-  
57 1 2 ἀντι-



οἷά που οὖν φιλεῖ τά τε διὰ πλείστον καὶ τὰ ἐν ἀγνωσίᾳ ὄντα <sup>2</sup> πολλοὺς ἐκταράσσειν, δέος τοῖς Ἰβηρσιν οὐκ ἐλάχιστον ἐνεποιεῖ. τὸ γὰρ τοι πολὺ τοῦ ὁμίλου, τὸ μὴ ἀπ' οἰκείας τινὸς αἰτίας ἀλλ' ἐν συμμαχίᾳ λόγῳ στρατευόμενον, ἐπὶ τοσοῦτον ἔρρωται ἐφ' ὅσον ἂν ὠφελήθῃσεν αὐτὸ τι ἀκινδύνως ἐλπίσωσιν· ὅταν δὲ δὴ ἐγγὺς τῶν ἀγώνων γένωνται, τὰς τε ἐλπίδας τῶν κερδῶν ἐξίστανται καὶ τὰς πίστεις τῶν ὑποσχέσεων ἐγκαταλείπουσι. καὶ τὸ μὲν πλείστον ταῖς γνώμαις, ὡς καὶ πάντῃ πάντως κατορθώσαντας, λαβεῖν· εἰ δ' οὖν τι καὶ σφαλεῖν, ἐλάχιστον αὐτὸ πρὸς ἃ ἀντήλπικον νομίζεν. M p. 191.

ὅτι ἐπεὶ τῷ πλήθει τοῦ στρατοῦ τοῦ Ἀννίβου οὐδὲν τῶν πα- <sup>3</sup> ρασκευαζομένων ἐξήρκει, . . . καὶ τινος αὐτῷ διὰ τοῦτο γνώμην δόντος ταῖς τῶν ἐναντίων σαφεῖς τοὺς στρατιώτας σιτίζειν, τὸ μὲν πρῶγμα οὐκ ἐδυσχέρανε, φοβεῖσθαι δὲ ἔφη μὴ ποτε τοιοῦτων σωμάτων ἀπορήσαντες ἐπ' ἀλληλοφαγίαν τρώπωνται. M ib.

ὅτι Ἀννίβας πρὶν ἔργον ἔχεισθαι συγκαλέσας τοὺς στρατιώτας <sup>4</sup> παρήγαγε τοὺς αἰχμαλώτους οὓς κατὰ τὴν ὁδὸν εἰλήφει, καὶ ἐπύ- <sup>a. u.</sup> <sup>536</sup> θετο αὐτῶν πότρεα δεδέσθαι τε ἐν πέδαις καὶ δουλεύειν κακῶς ἢ μορομαχῆσαι ἀλλήλοις, ὥστ' ἀφεθῆναι προῖκα τοὺς νικήσαντας, ἐθέλοιεν. ἐπειδὴ τε τοῦθ' εἴλοντο, συνέβαλεν αὐτούς, καὶ μαχεσαμένων σφῶν εἶπεν "εἰτ' οὐκ ἀσχρόν, ὃ ἄνδρες στρατιῶται, τοῦτους μὲν τοὺς ὑφ' ἡμῶν ἐλωκότας οὕτω πρὸς τὴν ἀνδρείαν ἔχειν ὥστε καὶ ἀποθανεῖν ἀντὶ τοῦ δουλεῦσαι ἐπιθυμῆσαι, ἡμᾶς δ' ὀκνησαι πόρον τινὰ καὶ κίνδυνον ὑπὲρ τοῦ μὴ ὑπακούειν καὶ προσέτι καὶ ἄρχειν ἄλλων ἐποσθῆναι;" M p. 192.

ὅσα ἐλαττωθέντες ποτὲ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐπάθομεν, ταῦτα <sup>5</sup> νικήσαντες αὐτοὺς ἀντιδράσομεν· εὖ γὰρ ἴστε, κρατήσαντες μὲν πάντων ὧν λέγω τευξόμεθα, κρατηθέντες δὲ οὐδὲ τὴν διαφυγὴν ἀσφαλῆ σχῆσομεν· τοῦ τε γὰρ κρατήσαντος τὸ πᾶν παραχρῆμα φίλιόν ἐστι, καὶ μισοῦν αὐτὸ τευχάνη, καὶ τὸ νικηθὲν οὐδεὶς οὐδὲ τῶν οἰκείων ἔτι θεραπεύει. M p. 543.

ὅτι τὸ ἀπαξ προσπταῖσαν πρὸς τινος αἰεὶ τε δυσωπεῖται σφας <sup>6</sup> καὶ θαρρεῖν οὐκέτι τολμᾷ. . . γὰρ τι καὶ δειλὸν καὶ ἄπιστον φύσει πᾶν τὸ Γαλατικὸν γένος ἐστίν· ὥσπερ γὰρ ἐτοίμως θρασύνεται πρὸς τὰς ἐλπίδας, οὕτως ἐτοιμότερον φοβηθὲν ἐκπλήττεται· πιστότερόν τ' οὐδὲν τοῖς . . . ἄλλους ἀνθρώπους, ἐκδιδύζει τε μηδέποτε ἐς τὴν Ἰταλίαν . . . τολμᾷ . . . M p. 192.

ὅτι πολλὰ τέρατα τὰ μὲν ὡς ἀληθῶς συμβάντα, τὰ δὲ καὶ <sup>7</sup>

<sup>2</sup> 1 διὰ πλεονασμὸν καὶ\* <sup>4</sup> ὅσον ἀντιφ.\* <sup>9</sup> σφαλλοῖεν\*  
<sup>3</sup> 5 τε om\* <sup>10</sup> πρ. καταρχειν\* <sup>5</sup> 2 ἀποδράσομεν\* <sup>6</sup> ἐπι-  
θεραπεύει\* <sup>6</sup> 2 τολμᾷται\*



<sup>α. η.</sup>  
<sup>537</sup> ματαίως θρυλούμενα ελογοποιήθη· όταν γάρ τινες . . . ισχυρῶς φοβηθῶσιν καὶ σφίσι καὶ ἐκ τοῦ νεώτερον . . . δειχθῇ, πολλάκις ἕτερον φαντάζεται· καὶ ἅπασι τι καὶ ἐκείνων πιστευθῇ, προπετιῶς ἤδη καὶ . . . οὖν αἱ θυσίαι καὶ τὰλλα ὅσα πρὸς τε τὴν . . . τοῦ σφίσιν ἄκρην καὶ πρὸς τὴν τοῦ ὑπὸ . . . εἰώθασιν ποιεῖν ἐγγίνετο. ἀλλὰ . . . τοιούτοις παρὰ τὸ χρεῖττον ἐλπίζοντες πιστεῦσθαι· καὶ τότε εἰ καὶ μᾶλλον διὰ τὸ τοῦ προσδοκωμένου κινδύνου μέγεθος ἐνόμιζον, ὅτι καὶ τὸ τραχύτατον αὐτῶν . . . ἡττηθήσεσθαι.  
M p. 192.

<sup>8</sup> ὅτι οἱ δικτάτορα . . . τὴν, ἀγαπῶντες εἰ αὐ . . ., ἐγένοντο, οὐδὲ . . . οὐδέ . . . πνθόμενοι δὲ τὸν Ἀντίβαν τῆς τε ἐπὶ τὴν Ῥώμην ὁδοῦ ἀποτετράφθαι καὶ ἐς Καμπανίαν ὠρμηῆσθαι, τότε δὲ καὶ ἐκείνοις ἰωπῶς μήτε ἐκούσιοι μήτε βιασθέντες μετάστασιν ἐς ἀσφάλειαν ἐποιήσαντο. M p. 193.

<sup>9</sup> ὅτι ὁ Φάβιος δι' ἀσφαλείας μᾶλλον ἢ διὰ κινδύνων προσήδρευε το . . . συμβαλεῖν ἀνδράσι χειροτέχναις τοῦ πολέμου οὖσιν ἐτόλμα, καὶ ἐν πολλῇ περιοπῇ τὴν τῶν στρατιωτῶν σωτηρίαν, ἅλως τε καὶ διὰ τὴν τῶν πολιτῶν ὀλιγοθυρίαν, ἐποιεῖτο, συμφορὰν οὐ τὸ μὴ φθεῖραι τὰ τῶν ἐναντιῶν ἀλλὰ τὸ τῶν ὀκλείων ἀπο-

<sup>10</sup> βαλεῖν μεγάλην εἶναι ρομφίῶν· ἐκείνους μὲν γὰρ τῇ περιουσίᾳ τοῦ πλήθους καὶ ἀνακινδυνεύσαι ποτε σφαλέντας ἤγγετο, αὐτὸς δ' εἰ καὶ τὸ βραχύτατον πταίσειεν, ἐν παντὶ κακοῦ, οὐ πρὸς ἀριθμὸν τῶν τότε ἀποθανόντων ἀλλὰ πρὸς τὸ μέγεθος τῶν πρὶν παθημάτων, γενήσεσθαι ἐλογίζετο· τοῖς μὲν γὰρ ἀκεραίοις πράγμασι καὶ τὰ δεινότερα ῥαδίως πολλάκις τοὺς ἀνθρώπους ἐφίστασθαι, τοὺς δὲ προκεκμηκότας καὶ τὰ βραχύτατα κακοῦν ἔλεγεν. καὶ δὴ διὰ τοῦτο τοῦ νείους συμβουλευόντός ποτε αὐτῷ ἀποκινδυνεύσαι, καὶ πρὸς αὐτὸν εἰπόντος ὅτι οὐκ ἂν πλείους ἑκατὸν ἀνδρῶν ἀπόλοιντο, οὔτε ἐπελίσθη, καὶ προσανήρετο αὐτὸν εἰ καὶ αὐτὸς ἂν ἐτελήσειεν τῶν ἑκατὸν ἀνδρῶν γενέσθαι. M ib.

<sup>11</sup> ἔγκλημα γὰρ ἔχω οὐχ ὅτι προπετιῶς ἐς τὰς μάχας χωρῶ, οὐδ' ὅτι διὰ κινδύνων στρατηγῶ, ἵνα πολλοὺς μὲν τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλὼν πολλοὺς δὲ καὶ τῶν πολεμίων ἀποκτείνας αὐτοκράτωρ τε ὀνομασθῶ καὶ τὰ ἐπινίκια πέμψω, ἀλλ' ὅτι βραδύνω καὶ ὅτι μέλλω καὶ ὅτι τῆς σωτηρίας ὑμῶν ἰσχυρῶς ἀεὶ προσορῶμαι. M p. 542.

<sup>12</sup> πῶς μὲν γὰρ οὐκ ἄτοπον τὰ τε ἔξω καὶ τὰ πόρρω πραττόμενα

7 5 ὅσα πρὸς τε om\*  
μόνοι σωθεῖεν Zonar. p. 190 11  
ἡδρευε τοῖς Καρχηδονίοις. οὔτε γὰρ σ. ?\*  
ρονσίαι\* 2 αὐτὸν\* 3 ἐν om\*

8 1 δικτάτορες\*  
3 ὀρμηῆσθαι\*  
4 καὶ om\*  
10 ἐτελίσθη\*

αὐ . . .] αὐτοὶ  
9 1 προσ-  
10 1 πα-  
11 3 τε] δέ\*



προθυμεισθαι ἡμᾶς κατορθῶσαι πρὸ τοῦ τὴν πόλιν αὐτὴν πα-  
ρορθῶσαι; πῶς δ' οὐ σχετικὸν τῶν πολεμίων σπουδάζειν κρατῆσαι  
πρὸ τοῦ τὰ σφέτερα ἐν θέσθαι; M p. 543.

ἐν οἷδ' ὅτι καὶ τραχέως δοκῶ ὑμῖν διαλέγεσθαι. ἀλλὰ πρῶτον <sup>13 tolle totum coll.</sup>  
μὲν λογίσασθε ὅτι καὶ οἱ ἱατροὶ συγχοῦς καὶ καίοντες καὶ τέμνον- <sup>14 56 61.</sup>  
τες, ὅταν μὴ δύνωνται ἄλλως πῶς ὑγιεῖς γενέσθαι, θεραπεύουσιν,  
ἐπειθ' ὅτι οὔτε ἐκὼν οὔθ' ἡδέως αὐτὰ λέγω. ὥστε ἐγὼ μὲν καὶ  
αὐτὸ τοῦθ' ὑμῖν ἐγκαλῶ, ὅτι με ἐς τούτους τοὺς λόγους προηγά-  
γετε· ὑμεῖς δὲ εἴπερ ἄχθεσθε τοῖς εἰρημένοις, μὴ ποιεῖτε ταῦτα ἐφ'  
οἷς ἀναγκαίως κακῶς ἀκούετε· εἰ γὰρ δὴ δάκνει τινὰς ὑμῶν τὰ ἐπ'  
ἐμοῦ λεγόμενα, πῶς οὐ πολὺ μᾶλλον καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ἄλλους πάν-  
τας τὰ ἐφ' ὑμῶν πραττόμενα; M ib.

ἔχει γὰρ πικρὸν ὁ τῆς ἀληθείας λόγος, ἐπειδάν τις ἀκράτῳ <sup>14</sup>  
παρηρησία χρώμενος μεγάλων ἀγαθῶν προσδοκίαν ἀφαιρῇται. τὰ  
δὲ προσηνῇ καὶ ψευδῇ πείθει τοὺς ἀκούοντας. M p. 544.

ὅτι οἱ Καρχηδόνιοι οὐχ ὅπως αὐτεπαγγέλτοι τι τῷ Ἀννίβᾳ <sup>15</sup>  
ἐπέμψαν, ἀλλ' ἐν γέλῳτι αὐτὸν ἐποιοῦντο ὅτι τε ἐν πράττειν καὶ  
ὅτι πολλὰ κατορθοῦν ἀεὶ ποτε γράφων σφίσι καὶ χορήματα καὶ  
στρατιώτας παρ' αὐτῶν ἤντει, λέγοντες μηδὲν ὁμολογεῖν τὰς αἰτή-  
σεις αὐτοῦ ταῖς κατορθώσεσιν τοὺς γὰρ κρατοῦντας προσήκειν καὶ  
τῷ παρόντι στρατεύματι ἀρκεῖσθαι καὶ χορήματα οἴκαδε πέμπειν,  
ἀλλ' οὐχ ἕτερα πρὸς ἐαυτῶν προσεπαιτεῖν. M p. 194.

ὅτι Ἀννίβας ἦτοι χαριζόμενος τῷ Φαβίῳ ὥς καὶ ἐπιτηδείῳ <sup>16</sup>  
σφίσιν ὄντι, ἢ καὶ ἐπὶ διαβολῇ αὐτοῦ, οὐδὲν τῶν προσηκόντων οἱ  
κατέδραμεν. καὶ διὰ τοῦτ' ἀντιδόσεως τῶν αἰχμαλώτων τοῖς Ῥω-  
μαίοις πρὸς τοὺς Καρχηδονίους, ὥσθ' ὀποτέρων ἂν πλείους εὖρε-  
θῶσιν ἀπολυτρωθῆναί σφας, γενομένης, καὶ τῶν Ῥωμαίων μὴ βου-  
ληθέντων αὐτοὺς ἐκ τοῦ δημοσίου λυτρώσασθαι, τὰ χωρία ὁ Φά-  
βιος ἀποδόμενος τὰ λύτρα αὐτοῖς ἐχαρίσατο. καὶ διὰ τοῦτο αὐ- <sup>17</sup>  
τὸν μὲν οὐκ ἔπαισαν, τῷ δὲ ἐνπύρχῳ τὴν αὐτὴν οἱ ἔξουσίαν ἔδω-  
καν, ὥστ' ἀμφοτέρους ἅμα ἀπὸ τῆς ἴσης ἄρχειν. καὶ ὁ μὲν Φά-  
βιος οὐδεμίαν ὁργὴν οὔτε τοῖς πολίταις οὔτε τῷ Ρούφῳ ἔσχε· τῶν  
τε γὰρ ἀνθρωπίνων πραγμάτων συνεγίνωσκεν αὐτοῖς, καὶ ἀγαπητὸν  
ἐποιεῖτο εἰ καὶ ὀπωσοῦν περιγένοιτο. τὸ γὰρ κοινὸν σῶζεσθαι καὶ  
κρατεῖν, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς εὐδοξεῖν ἤθελεν, τὴν τε ἀρετὴν οὐκ ἐν τοῖς  
ψηφίσμασιν ἀλλ' ἐν τῇ ἐκάστον ψυχῇ εἶναι, καὶ τὸ κρεῖττον τό τε  
χεῖρον οὐκ ἀπὸ δόγματός τιμι ἀλλ' ἐκ τῆς αὐτοῦ ἐκείνου ἐπιστήμης

13 5 αὐτὸς\*  
3 εἴ\*

14 1 πικρὸν τι? an πικρὸν?\*

16 4 ἂν om\*

17 3 μὲν om\*

15 2 γέλῳτι τε αὐτὸν\*  
5 πρ. ἔμπειρος ὢν σ.?



18 ἢ ἀμαθίας ὑπάρχειν ἐνόμιζεν. ὁ δὲ δὴ Ροῦφος οὐδὲ ἐν τῷ πρῶν ὁρθῶς φρονῶν τότε δὴ καὶ μᾶλλον ἐπεφύσητο, καὶ κατέχειν ἑαυτὸν, ἅτε καὶ τῆς ἀπειθαρχίας ἄθλον τὴν πρὸς τὸν δικτάτορα ἰσομοιρίαν προσλαβὼν, οὐκ ἐδύνατο, ἀλλ' ἡμέραν ἥξιον παρ' ἡμέραν ἢ καὶ πλείονος ἐναλλάξ μόνος ἄρχειν. ὁ δὲ Φάβιος φοβηθεὶς μή τι κακὸν σφας, εἰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐγκρατὴς γένοιτο, ἐξεργάσασαιτο, πρὸς οὐδέτερον αὐτῷ συνήρπασεν, ἀλλ' ἐνέιματο τὸ στράτευμα, ὥστε ἐν ὁμοίῳ τοῖς ὑπάτοις καὶ ἐκείνους ἰδίαν ἐκάτερον ἰσχὺν ἔχειν. καὶ παραχοῆμα ἀπεστρατοπεδεύσατο, ἵνα καὶ τῷ ἔργῳ διόδῃλος, ὅτι αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τῷ δικτάτορι ἄρχοι, γένοιτο. V p. 597.

19 ὅτι τοῖς πολλοῖς σύνηδες τοῖς ἀρχομένοις συμφέρεσθαι ὁμόλως· ἄλλως τε καὶ ἐπὶ διαβολῇ τῶν εὐδοκιμούντων προστίθενται, διότι τὸ μὲν ἄρτι προφανόμενον συναύξειν τὸ δὲ ὑπερέχον ἐκκαθαίρειν πεφύκασι· τοῖς μὲν γὰρ ἐπὶ πλείονος σφῶν προσφέρουσιν οὐκ ἂν τις ἐξαίφνης παρισωθεῖη, τὸ δ' ἀδόκητον αὐξηθὲν ἐλπίδα καὶ ἐκείνους ἐς τὴν ὁμοίαν εὐτυχίαν φέρει. M p. 194.

20 ὅτι ὁ Ροῦφος ἰσομοιρίαν λαχὼν τῷ δικτάτορι καὶ ἡττηθεὶς ὑπὸ Καρχηδονίων μετεβάλετο (σωφρονίσουσι γὰρ πῶς τοὺς μὴ πᾶν ἀνοήτους αἱ συμφοραὶ) καὶ ἐθελοντὴς τὴν ἡγεμονίαν ἀφῆκε. καὶ αὐτὸν ἰσχυρῶς ἐπὶ τούτῳ πάντες ἐπήνεσαν· οὐ γὰρ ὅτι μὴ κατ' ἀρχὰς ἔγνω, μεμπτὸς ἐνομίζετο, ἀλλ' ὅτι μὴ κατώκησε μετανοῆσαι,

21 καλῶς ἤκουε. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ πρώτης εὐθὺς τὰ προσήκοντά τινα ἐλέσθαι εὐτυχίας ἔργον ἡγοῦντο εἶναι, τὸ δὲ ἐκ τῆς πείρας τῶν πραγμάτων τὰ βελτίω μαθόντα μὴ αἰσχυρῆσθαι μεταθέσθαι μεγάλως ἐπήνον. ὥστε καὶ ἐκ τούτου δειχθῆναι σαφῶς ὅσον ἀνὴρ ἀνδρὸς ἀρετὴ τε ἀληθὴς δοκίσεως διαφέρει· ἢ γοῦν φθόνῳ καὶ διαβολῇ πρὸς τῶν πολιτῶν ὁ Φάβιος ἀφῆρέθη, ταῦτα παρ' ἐκόντος τοῦ συνάρχοντος καὶ δεομένου γε ἀνεκτέσαστο. M ib.

22 ὅτι ὁ αὐτὸς μέλλων ἐκ τῆς ἀρχῆς ἀπαλλαγῆσεσθαι τοὺς ὑπάτους μετεπέμψατο καὶ ἐκείνην τε αὐτοῖς παρέδωκε καὶ προσπαρήνεσε πᾶνθ' ὅσα πραχθῆναι ἐχρῆν ἀφθονώτατα· τὴν τε γὰρ σωτηρίαν τῆς πόλεως προετίμα τοῦ μόνου γε δοκεῖν καλῶς ἄρχειν, καὶ οὐκ ἔξ ὧν ἂν ἔπαισαν ἰδιογνώμονήσαντες, ἀλλ' ἔξ ὧν κατώρθωσαν πεισθέντες αὐτῷ μᾶλλον ἐπαινεθήσεσθαι προσεδόκησε. καὶ οἱ ὑπατοι δὲ οὐδὲν θρασέως κατὰ τὴν τοῦ Φαβίου ὑποθήκην ἔπραξαν, ἀλλ' ἐν ἀμείνονι τὸ μή τι καταπραῖσαι τοῦ καὶ σφαλῆναι τιθέ-

9 ἀπεστρατοπεδεύσατο\*

19 1 ἀρχ. ἰσχύειν συναίρεσθαι?\*

2 καὶ ὅτι ἐπὶ?\*

3 προσφανόμενον\*

καθαίρειν? cf. 45 11 3.

4 ἀπό?\*

21 2 ἐλέσθαι τὸ εὖτ.

9 καὶ om.\*



μεινοι κατὰ χώραν πάντα τὸν τῆς ἡγεμονίας χρόνον ἔμειναν. M  
p. 195.

ὅτι περὶ μαντικῆς καὶ ἀστρονομίας φησὶν ὁ Δίων "ἐγὼ μέντοι <sup>23</sup>  
οὔτε περὶ τούτων οὔτε περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκ μαντικῆς προλεγο- <sup>588</sup>  
μένων τισὶ συμβαλεῖν ἔχω· τί γάρ που καὶ βούλεται προσημαίνειν,  
εἴ γε πάντως τέ τι ἔσται καὶ μηδεμία ἂν αὐτοῦ ἀποτροπὴ μήτ'  
ἀνθρωπίνη περιτεχνήσῃ μήτ' αὖ θεία προνοία γένοιτο. ταῦτα μὲν  
οὖν ὅπῃ ποτὲ ἐκάστῳ δοκεῖ νομιζέσθω." M ib.

ὅτι ἦρχον Παῦλος καὶ Τερέντιος ἄνδρες οὐχ ὁμοιότροποι, ἀλλ' <sup>24</sup>  
ἔς ἴσον τῷ διαφόρῳ τοῦ γένους καὶ τὰ ἥθη διαλλάττοντες. ὁ μὲν  
εὐπατριδὴς τε ἦν καὶ παιδεία ἐκεκόσμητο, τό τε ἀσφαλὲς πρὸ τοῦ  
προπετοῦς προετίμια, καὶ πῃ καὶ ἐκ τῆς αἰτίας, ἦν ἐπὶ τῇ προτέρᾳ  
ἀρχῇ εἰλήφει, κεκολουσμένος οὐκ ἐθρασύνετο, ἀλλ' ὅπως μὴ καὶ  
αὐθίς τι δεινὸν πάθοι μᾶλλον ἢ ὅπως ἀποτολήσας τι κατορθώσῃ  
... Τερέντιος δὲ ἦν τε τῷ ὁμίῳ ἐτέθραπτο καὶ ἐν θρασύτητι βα- <sup>25</sup>  
ναυσικῇ ἦσθητο, καὶ διὰ ταῦτ' ἔς τε τὰλλ' ἐξεφρόνει καὶ τὸ κράτος  
ἐαυτῷ τοῦ πολέμου προσυπισχεῖτο, τοῖς τε εὐπατριδαῖς πολὺς ἐνέ-  
κειτο, καὶ τὴν ἡγεμονίαν μόνος πρὸς τὴν τοῦ συνάρχοντος ἐπιέ-  
κειαν ἔχειν ἤγετο. ἤλθον οὖν ἄμφω ἐς τὸ στρατόπεδον εὐκαιρό-  
τατα· οὔτε γὰρ τροφὴ ἔτι ἦν τῷ Ἀντίβῳ καὶ τὰ τῶν Ἰβήρων κε-  
κίνητο τά τε τῶν συμμάχων αὐτοῦ ἠλλοτριούτο. καὶ εἴ γε καὶ τὸ <sup>26</sup>  
βραχύτατον ἐπεσχέκσαν, ἀπόνως ἐκράτησαν ἄν· νῦν δὲ τὸ τοῦ  
Τερεντίου ἀπερίσχεπτον καὶ τὸ τοῦ Παύλου ἐπιεικές, βουλομένον  
μὲν αἰεὶ τὰ προσήκοντα, συγχωροῦντος δὲ τὰ πολλὰ τῷ συνάρχοντι  
(δεινὴ γὰρ ἔστιν ἐλαττωθῆναι θράσους πρῶτης), ἤτησεν αὐτούς.  
M p. 196.

ὅτι ἐν τῇ συμπλοκῇ τοῦ πολέμου οὐδ' οἱ πάντ' ἄρσονται <sup>27</sup>  
ἐλαφροτέρων τὴν ἐλπίδα τοῦ φόβου πρὸς τὸ ἄδηλον αὐτῆς εἶχον,  
ἀλλὰ καὶ ὅσῳ μᾶλλον ἡγοῦντο νικήσειν, τόσῳ μᾶλλον ἐδεδίεσαν μὴ  
πῃ καὶ σφαλῶσι· τοῖς μὲν γὰρ ἀγνοοῦσί τι οὐδὲν ἔστι φοβερόν ἐκ  
τῆς ἀπονοίας ὑπομένειν, τὸ δὲ ἐκ λογισμοῦ ἄρσονται ... M ib.

ὅτι Ἀντίβας τὰς Ῥωμαίων συμφορὰς ἐπ' ὅψιν ἀγαγεῖν τοῖς <sup>28</sup>  
οἴκοι Καρχηδονίοις μηχανώμενος, τοῖς μεδίμνους Ἀττικοὺς πλήρεις  
χρυσῶν δακτυλίων ἐς τὴν Αἰβύην ἀπέπεμπεν, οὓς τοῖς ἰππικοῖς τε  
καὶ βουλευτικοῖς ἀνδράσι κατὰ τὸν πάτριον νόμον περικειμένους  
σκυλεύσας τὰ σώματα τῶν πεπτωκότων ἀνήρητο. M p. 544.

<sup>23</sup> 2 τῶν ante ἐξ om\*      <sup>3</sup> τὸ προσημαίνειν? an ὁ προσημαίνων? \*  
<sup>4</sup> καὶ om\*      <sup>25</sup> 1 ...] προεωράτο? \*      <sup>5</sup> ἤλθον—<sup>26</sup> 4 νῦν  
δὲ] haec e Zonara sumpta sunt, p. 197 7.      <sup>26</sup> 4 μὲν om\*  
<sup>27</sup> 3 post ἄρσονται codici Vaticano paginae desunt 6.      <sup>28</sup> 3 λίμνην\*  
<sup>4</sup> περικειμένους? \*



<sup>29</sup> <sup>538</sup> ὅτι ὁ Σκιπίων πυθόμενός τινας παρασκευάζεσθαι τῶν Ῥωμαίων τὴν τε Ῥώμην ἐγκαταλιπεῖν καὶ τὴν Ἰταλίαν ὅλην ὡς τῶν Καρχηδονίων ἐσομένην, ἐπέσχεν αὐτοὺς ξιφῆρης ἐς τὴν κατάλυσιν ἐν ἣ ἔκοιτο λογοῦντο ἐξαίφνης ἐσπηδήσας, καὶ αὐτοὶ τε ὁμοῦσας πάντα τὰ προσήκοντα καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ πράξειν, καὶ ἐκείνους ὀρκώσας ὡς παραχοῆμα ἀπολουμένους, ἂν μὴ τὰ πιστὰ αὐτῷ παρα-  
<sup>30</sup> σχωνται. καὶ οἱ μὲν ἐκ τούτου συμφρονήσαντες πρὸς τὸν ὑπατον ἔγραψαν ὅτι σῶζονται· ἐκεῖνος δὲ ἐς μὲν τὴν Ῥώμην οὐτ' ἔγραψε παραχοῆμα οὐτ' ἄγγελον ἀπέστειλεν, ἐς δὲ τὸ Κανύσιον ἔλθων τὰ τε ἐνταῦθα κατεστήσατο, καὶ τοῖς πλησιοχώροις φρουρὰς ὡς ἐκ τῶν παρόντων ἐπεμψεν, προσβάλλοντάς τε τῇ πόλει ἱππέας ἀπεχορούσατο. τό τε σύνολον οὐτ' ἀθυμήσας οὔτε καταπτήξας, ἀλλ' ἀπ' ὀρθῆς τῆς διανοίας, ὥσπερ μηδενός σφισι δεινοῦ συμβεβηκότος, πάντα τὰ πρόσφορα τοῖς παροῦσι καὶ ἐβούλευσεν καὶ ἔπραξεν.  
 V p. 598.

<sup>31</sup> ὅτι τοὺς Νουκερίνους καθ' ὁμολογίαν ὥστε μεθ' ἐνὸς ἱματίου ἔκαστον ἐκ τῆς πόλεως ἐκχωρήσαι λαβὼν Ἀντίβας, ἐπειδὴ ἐγκρατὴς αὐτῶν ἐγένετο, τοὺς μὲν βουλευτὰς ἐς βαλανεῖα ἀποκλείσας ἀπέπνιξεν, τοῖς δὲ ἄλλοις ἀπελθεῖν δῆθεν ὅποι βούλονται δοὺς πολλοὺς καὶ ἐκείνων ἐν τῇ ὁδῷ ἐφόνευσεν. οὐ μέντοι αὐτῷ ἐλυσσιτέλησε· φοβηθέντες γὰρ καὶ οἱ λοιποὶ μὴ τὰ ὅμοια πάθωσιν, οὐ συνέβαινον αὐτῷ, καὶ ἀντεῖχον ἐφ' ὅσον ἐξήρχον. V ib.

<sup>32</sup> ὅτι ὁ Μάρκελλος καὶ ἀνδρείῳ καὶ σωφροσύνῃ τῇ τε δικαιοσύνῃ πολλῇ ἐχρήσατο, παρὰ δὲ δὴ τῶν ἀρχομένων οὐ πάντα ἀκριβῶς οὐδὲ χαλεπῶς ἀπῆτει, ἀλλ' ἐπιμέλειαν μὲν ὅπως καὶ ἐκεῖνοι τὰ δέοντα πράττωσιν ἐποιεῖτο, τοῖς δὲ ἀμαρτάνουσί τι αὐτῶν συγγνώμην κατὰ τὸ ἀνθρώπινον ἔνεμε, καὶ οὐκ ὠργίζετο ἔτι εἰ μὴ ὅμοιοι αὐτῷ εἶεν. V p. 601.

<sup>33</sup> ὅτι ἐν τῇ Νώλῃ πολλῶν τοὺς ἀλόντας τε ἐν ταῖς Κάνναις καὶ ἀφεθέντας ὑπὸ τοῦ Ἀντίβου διὰ φόβον τε ἐχόντων ὡς καὶ τὰ ἐκείνου φρονοῦντας καὶ θανατωσάιν βουλομένων, ἀντίστη. καὶ μετὰ τοῦτο τὴν ὑπορίαν ἣν ἐς αὐτοὺς εἶχον ἀποκρηψάμενος, οὕτω σφᾶς μετεχειρίσατο ὥστε τὰ τε ἑαυτοῦ ἀνέλεσθαι καὶ χρησιμωτάτους καὶ τῇ πατρίδι καὶ τοῖς Ῥωμαίοις γενέσθαι. V ib.

<sup>34</sup> ὅτι ὁ αὐτὸς Μάρκελλος τῶν ἱππέων τινὰ τῶν Λευκανῶν αἰσθόμενος ἐν ἔρωτι γυναικὸς ὄντα, συνεχώρησεν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ στρατοπέδῳ αὐτὴν ἔχειν, ὅτι κράτιστα ἐμάχετο, καίπερ ἀπαγορευσας μηδεμίαν ἐς τὸ τάφρονμα γυναικα ἐσιέναι. V ib.

<sup>32</sup> 3 ἀπῆτει, οὐδὲ ἐπιμέλειαν ὅπως  
 4 οὕτω] οὐ

<sup>33</sup> 3 φρονοῦντων



ὅτι τὰ αὐτὰ ἐποίησε καὶ τοῖς Νουκερίοις, πλὴν καθ' ὅσον ἐς 35  
φρέατα τοὺς βουλευτὰς καὶ οὐκ ἐς βουλευτὰ ἐνέβαλεν. V p. 601.

ὅτι ὁ Φάβιος τοὺς πολίτας τοὺς ἐν ταῖς πρὶν μάχαις ζώοντες 36  
θάντας τοὺς μὲν ἄνδρα ἀντ' ἀνδρὸς ἐκομίσατο, τοὺς δὲ καὶ χρη-  
μάτων ἀπολύσασθαι συνέθετο. μὴ δεξαμένης δὲ τῆς βουλῆς τὸ  
ἀνάλωμα, ὅτι μὴδὲ τὴν λύσιν αὐτῶν συνεπήνεσε, τὰ τε ἑαυτοῦ χω-  
ρία, ὥσπερ εἶπον, ἀπεκίρυνε, καὶ ἐκ τῆς τιμῆς σφῶν τὰ λύτρα αὐ-  
τοῖς ἐχαρίσατο. V ib.

ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι διεκηρενέσαντο τῷ Ἀντίβω, ἀνταπόδοσιν τῶν 37  
αἰχμαλώτων ἀξιούντες γενέσθαι, οὐκ ἀντηλλάξαντο δὲ αὐτούς, καί 538  
περ καὶ ἐκείνου Καρθάλωνα ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἀντιπέμψαντος· ἐπειδὴ  
γὰρ οὐκ ἐδέξαντο αὐτὸν εἶσω τοῦ τείχους ὡς πολέμιον, οὐδὲ ἐς λό-  
γους αὐτοῖς ἐλθεῖν ἠθέλησεν, ἀλλ' εὐθὺς δι' ὀργῆς ἀνέστρεψεν.  
U p. 379.

ὅτι Πτολεμαῖος Αἰγύπτου βασιλεὺς στάσεως γενομένης ὀλίγον 38  
μὲν τιος ἐξέπεσεν, ἐπαναλαβὼν δ' αὖθις δειναῖς αἰκλαῖς τὸν δῆ-  
μον ἐτιμωρήσατο, ἔχων τε καὶ παροπτῶν τὰ τῶν κρατουμένων σώ-  
ματα. δίνας τε μετ' οὐ πολὺ τῆς ὁμότητος ὑποστάς νόσῳ χαλεπῇ  
μεταλλάττει τὸν βίον. M p. 544.

ὅτι ὁ Σκιπίων ὁ τὸν πατέρα τρωθέντα σώσας, ὁ στρατηγός, 39  
ἦν καὶ φύσεως ἀρετῇ κράτιστος καὶ παιδείᾳ λογιμώτατος, τὸ τε  
φρόνημα καὶ τὸ τῆς γνώμης καὶ τὸ τῶν λόγων, ὁπότε γε καὶ τού-  
του ἔδει, μέγιστον εἶχε, καὶ αὐτὸ καὶ ἐν τοῖς ἔργοις οὐκ ἥκιστα  
ἐβεβαίον, ὥστε καὶ μεγάλῳφρων καὶ μεγαλοπράγμων, οὐκ ἐκ κενοῦ  
ἀρχήματος ἀλλ' ἐξ ἐξεργάου διανοίας, δοκεῖν εἶναι. διὰ τε οὖν 40  
ταῦτα, καὶ διότι καὶ τὸ θεῖον ἀκριβῶς ἠγάλλεν, ἐχειροτονήθη. οὐ-  
δὲν γὰρ οὐτ' οὖν δημόσιον οὐτ' ἰδιωτικὸν πρὶν ἐς τε τὸ Καπιτώλιον  
ἀναβῆναι καὶ χρόνον τινα ἐνδιατρῶναι ἐνεχειρίζετο. καὶ διὰ τοῦτο  
φήμεν ἔλαβεν ἐκ τοῦ Διὸς ἐς δράκοντα ἐν τῇ πρὸς τὴν μητέρα αὐ-  
τοῦ συνουσίᾳ μεταβαλόντος γεγεννηθῆναι. καὶ τινες καὶ ἐκ τούτου  
πολλοῖς ἐλπίδας ἐς αὐτὸν ἐνεποίει. V p. 601.

ὅτι ὁ Σκιπίων καὶ μὴ ἐννόμου ἡγεμονίας λαβὼν ὄνομα ἐξ ὧν 41  
ἐχειροτονήθη, τὸ στρατόπεδον προσφιλὲς ἐποίησατο, καὶ ἥσυχσεν 543  
ἐξηρηχότας ἐκ τῆς ἀναρχίας καὶ ἀνεκλήσατο κατεπτηχότας ἐκ τῶν  
συμφορῶν. τὸν τε Μάρκιον οὐχ, οἷά που φιλοῦσιν οἱ πολλοί, ἀνε-  
πιτήδειον ἡγήσατο ὅτι εὐδοκιμηκὼς ἦν, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς λόγοις  
καὶ ἐν τοῖς ἔργοις αἰετὶ ἐσέμνυνε· καὶ γὰρ ἦν οἷος οὐκ ἐκ τῆς τοῦ

35 1 ἐποίησε τοὺς Ἀερερανοὺς τοῖς? \*  
37 2 οὐ κατηλλάξαντο 40 5 τὴν om \*

36 1 τοὺς ante ἐν om \*  
41 5 εἰργάσατο \*



πέλας διαβολῆς καὶ καθαιρέσεως ἀλλ' ἐκ τῆς οἰκείας ἀρετῆς αὐ-  
ξεσθαι ἐθέλειν. καὶ διὰ τοῦτο γε οὐκ ἥκιστα τοὺς στρατιώτας  
ῥυκείωσατο. V p. 602.

<sup>42</sup> ὅτι Σκιπίων χρηστότητι τρόπων οὐδὲν μείον ἢ τοῖς ὅπλοις  
ἀθρόον ἀποκλῖναι πρὸς αὐτὸν ἄπασαν σχεδὸν τὴν Ἰβηρίαν παρε-  
σχεύασεν. M p. 545.

<sup>43</sup> ὅτι στάσεως γενομένης τῶν στρατιωτῶν ὁ Σκιπίων συχρὰ μὲν  
<sup>a, u.</sup> 544 τοῖς στρατιώταις διέδωκε, συχρὰ δὲ καὶ ἐς τὸ δημόσιον ἀπέδειξε.  
τῶν τε αἰχμαλώτων ἐς τὸ ναυτικὸν κατέταξεν, καὶ τοὺς δημόσιους  
προῖκα πάντας τοῖς οἰκείοις ἀπέδωκε. καὶ αὐτῷ διὰ τοῦτο πολλοὶ  
μὲν δῆμοι πολλοὶ δὲ καὶ δυνάσται, ἄλλοι τε καὶ Ἰνδίοι καὶ Μαν-  
<sup>44</sup> δόνιος Ἰλεργητανοί, προσεχώρησαν. τό τε τῶν Κελτιβήρων ἔθνος  
πλείστον τε καὶ ισχυρότατον τῶν περιχώρων ὃν ὥδε προσέθετο. παρ-  
θένον ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ἐπιφανῆ κάλλι λαβὼν ἐπωπτεῦσθαι μὲν  
ἄλλως ἔσεσθαι αὐτῆς ἐν ἔρωτι, μαθὼν δὲ ὅτι Ἀλλονκίῳ τινὶ τῶν  
ἐν τέλει Κελτιβήρων ἐγγεγύηται, μετεπέμψατό τε αὐτὸν αὐτεπύγ-  
γελτος, καὶ τὴν παῖδα αὐτῷ παρέδωκε μετὰ τῶν λύτρων ἅπερ οἱ  
προσήκοντες ἐξεκομίσκουν. καὶ τοῦ ἔργου τούτου καὶ ἐκείνους καὶ  
τοὺς ἄλλους ἀνηγορεύσατο. V p. 602.

<sup>45</sup> ὅτι ὁ τῶν Ἰβήρων βασιλεὺς ὁλοδὸς ἐπὶ Σκιπίωνος τὰ Ῥωμαίων  
εἴλετο, ἑαυτὸν τε καὶ τὴν οἰκείαν ἐπικράτειαν διδούς, δημόσιους τε  
παρέχειν ἔτοιμος ὢν. ὁ δὲ Σκιπίων τὴν συμμαχίαν τοῦ ἀνδρός  
ἀποδεξάμενος δημόσιον οὐκ ἔφη δέσθαι· τὸ γὰρ τοι πιστὸν ἐν τοῖς  
οἰκείοις ἔχειν ὅπλοις. M p. 545.

καὶ διὰ τὴν ἐκείνην ἀρετὴν.  
p. 119 21: μὴ ὅτι Σκιπίων  
οἱσι νεώτεροι οὐκ ἔστιν ὅτι  
ἐκείνην ἀρετὴν ἔχοντες.

Δίων ἐν Ῥωμαϊκοῖς 16 "ἐκ τε γὰρ τῆς ἀπὸ τοῦ πάντων ἀρχαίου  
ἀξιώσεως καὶ ἐκ τῆς παλαιᾶς πρὸς τοὺς Ῥωμαίους φιλίας οὐκ ἦνεγ-  
καν δικαιωθέντες, ἀλλ' ἐπεχείρησαν καὶ οἱ Καμπανοὶ τοῦ Φλάκκου  
καὶ οἱ Συρακούσιοι τοῦ Μαρκελλοῦ κατηγορεῖσθαι. καὶ ἐδικαιώθη-  
σαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. Suidas v. ἐδικαιώθησαν, Etym. M. p. 316 9.

<sup>47</sup> Δίων ἐν τῷ 15 "πάντες ἀποθανεῖν ἐστὲ ἄξιοι, οὐ μόντοι καὶ  
ἐγὼ πάντας ὑμᾶς θανατώσω, ἀλλ' ὀλίγους μὲν, οὓς καὶ συνείληφα  
ἤδη, δικαιώσω, τοὺς δὲ ἄλλους ἀφήμι." iidem ib.

<sup>48</sup> ὅτι ὁ Σκιπίων δεινὸς μὲν ἦν ἐν ταῖς στρατηγίαις, ἐπιεικὴς δὲ ἐν  
ταῖς ὁμιλίαις, καὶ ἐς μὲν τοὺς ἀνθισταμένους αὐτῷ φοβερός, ἐς δὲ  
τοὺς ὑπέκοντας φιλόανθρωπος. καὶ προσέτι καὶ ἐκ τῆς τοῦ πατρὸς  
τοῦ τε θείου δόξης πλείστον ἐς πίστιν ὢν ἐποίησε, τῷ δοκεῖν ἀπ' ἀρε-  
<sup>a, u.</sup> 545 τῆς ἐκ γένους ἀλλ' οὐκ ἐκ τοῦ προστυχόντος ἐδδοχμειν, ἴσχυε. τότε  
δὲ καὶ μᾶλλον ἐπὶ τε τῷ τάχει τῆς νίκης, καὶ ὅτι καὶ ὁ Ἀσδροῦ-  
βας ἐς τὴν μεσόγειον ἀνεχώρησεν, μάλιστα δὲ ὅτι καὶ ἐθέλεισεν,



εἴτ' οὖν παρὰ δαιμονίου τινὸς μαθὼν εἴτε κατὰ τύχην, ὅτι ἐν τῇ τῶν πολεμίων στρατοπεδεύσοιτο, ὃ καὶ ἐγένετο, πάντες μὲν αὐτὸν ὥς καὶ κρείττονά σφιν ὄντα ἐτίμων, οἱ δὲ Ἰβηρες καὶ βασιλέα μέγαν ὠνόμαζον. V p. 605.

ταῦτα μὲν οὖν οὗτοι περὶ Γυμνησίων νήσων· Δίον δὲ ὁ Κοκ-<sup>49</sup> κηιανὸς ταύτας φησὶ πλησίον εἶναι τοῦ Ἰβηρος ποταμοῦ, πλησίον τῶν Εὐρωπαίων Ἡρακλείων στηλῶν, ἃς νήσους Ἕλληνες μὲν καὶ Ῥωμαῖοι κοινῶς Γυμνησίας φασίν, Ἰβηρες δὲ Βαληρίας ἵησι ὀγχιενάς. Tzetz. in Lycophr. 633.

ὅτι ὁ Μασνίσσας ἄλλως μὲν ἐν τοῖς κράτιστος ἀνὴρ ἦν, τὰ<sup>50</sup> τε πολέμια καὶ τοῖς βουλευμάσι καὶ τῇ χειρὶ ἄριστα ἐξεργάζετο, καὶ ἐς πίστιν οὐχ ὅτι τῶν δημοφύλων (ἄπιστοι γὰρ οὗτοί γε ὥς πλήθει εἰσίν) ἀλλὰ καὶ τῶν πάνν μέγα ἐπ' αὐτῇ φρονούντων προέφερεν. V p. 605.

ὅτι τῆς Σοφωνίδος ἰσχυρῶς ἦρα Μασνίσσας, ἥ τό τε κάλλος<sup>51</sup> ἐπιφανὲς εἶχε (καὶ γὰρ τῇ συμμετρίᾳ τοῦ σώματος καὶ τῇ ἄνθει τῆς ὥρας ἠκμαῖεν) καὶ παιδεία πολλῇ καὶ γραμμάτων καὶ μουσικῆς ἡσχητο· ἀστεία τε καὶ αἰμύλος ἦν, καὶ τὸ σύμπαν οὕτως ἐπαφρόδιτος ὥστε καὶ ὀφθεῖσα ἢ καὶ ἀκουσθεῖσα μόνον πάντα τινά, καὶ τὸν πάνν δυσέρωτα, κατεργάσασθαι. V ib.

ὅτι Αἰκίνιος Κράσσος ὑπὸ τε ἐπικειάς καὶ κάλλους πλούτου<sup>52</sup> τε, ἀφ' οὗπερ καὶ πλούσιος ἐπωνομάσθη, ὅτι τε ἀρχιερεὺς ἦν,<sup>549</sup> ἔμελλεν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἀκλήρωτος μένειν. V ib.

... μέντοι καὶ ἠθέλησε τοῦτον τίσασθαι· προὔποπτευθεὶς γὰρ<sup>53</sup> ἔφυγε, καὶ ἐς τὴν Αἰβύην ἐλθὼν πολλὰ μὲν καθ' ἑαυτὸν πολλὰ δὲ καὶ μετὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ τὸν Σύφακα καὶ τοὺς Καρχηδονίους ἐλύπησεν. Σκιπίων δὲ ἐπειδὴ πάντα τὰ ἐντὸς τοῦ Πυρρηναίου τὰ μὲν βία τὰ δὲ καὶ ὁμολογίᾳ προσεποιήσατο, τὸν στόλον τὸν ἐς τὴν Αἰβύην ἡτοιμάζετο, ὥσπερ εἰ ἠφίετο· καὶ γὰρ τοῦτο καίτοι πολλῶν ἀντιλεγόντων ἐπειράπη τότε, καὶ τῷ Σύφακι συγγενέσθαι ἐκέλευσθη. καὶν ἐξείργαστό τι τοῦ φρονήματος τοῦ ἑαυτοῦ ἄξιον· ἢ<sup>54</sup> γὰρ Καρχηδόνα εἶλεν ἂν τὸν πόλεμον αὐτῇ περιστήσας, ἢ τὸν Ἀνρίβαν ἐκ τῆς Ἰταλίας ἐξήγαγεν, ὅπερ ὕστερον ἐπραξεν, εἰ μὴ οἱ ἐν οἴκῳ Ῥωμαῖοι τὰ μὲν φθόνῳ αὐτοῦ τὰ δὲ καὶ φόβῳ ἐμποδὼν ἐγένοντο· τό τε γὰρ νέον πᾶν μειζόνων ἀεὶ ἐπορέγεσθαι καὶ τὸ κατορθοῦν πολλάκις ὑπλήστον τῆς εὐπραγίας εἶναι νομίζοντες χαλεπώτατα ἂν ἡγοῦντο νεανίσκου ψυχὴν ἀνχίματι προ . . . . .

<sup>50</sup> 1 κράτιστοις \*<sup>3</sup> ἄπιστοί τε γὰρ \*<sup>51</sup> 1 τέ om \*<sup>54</sup> 7 post προ . . . versus desunt 4.



55 . . . . . ζ . . ρ οὐκ ἐκείνῳ πρὸς τε δυναστείαν καὶ δόξαν ἀλλ' ἐαυτοῖς πρὸς τε ἐλευθερίαν καὶ σωτηρίαν συμφέρῃ χοῖσθαι, κατέλκον αὐτόν, καὶ ὃν αὐτοὶ προῆγον ἐς τὰ πράγματα ἐν χρεῖα αὐτοῦ γενόμενοι, τοῦτον ἐθελονταὶ καθήρουν, ὅτι μελίων τῆς κοινῆς ἀσφαλείας ἐγγόνει· καὶ τοῦτον οὐκέτι ὅπως Καρχηδονίους παντελῶς δι' αὐτοῦ καταπολεμήσωσιν, ἀλλ' ὅπως μὴ ἐαυτοῖς τύραννον ἀθά-  
 56 ρετον ἐπασκῆσωσιν ἐσκόπουν. τῶν οὖν στρατηγῶν δύο αὐτῷ διαδόχους πέμψαντες ἀνεκάλεσαν αὐτόν. καὶ τὰ μὲν ἐπινίκια οὐκ ἐψηφίσαντό οἱ, ὅτι ιδιώτης τε ὢν ἐστράτευτο καὶ ἐπ' οὐδμιᾶς ἐνόμιον ἡγεμονίας ἐξήταστο, βοῦς μέντοι ἑκατὸν λευκοὺς ἐν τῷ Καπιτωλίῳ θῦσαι καὶ πανήγυρὸν τινα ἐπιτελεῖσαι τὴν τε ὑπατείαν ἐς τὸ τρίτον ἔτος αἰτῆσαι ἐπέτρεψαν· αἱ γὰρ ἐς νέωτα ἀρχαιρεσίαι φε-  
 ρουσ . . ἐγγόνεσαν.

57 ἐν δὲ τοῖς αὐτοῖς τούτοις χρόνοις καὶ ὁ Σουλπίκιος μετὰ τοῦ  
 547 <sup>n. n.</sup> Ἀττάλου Ὁρεὸν μὲν προδοσίᾳ, Ὁποῦντα δὲ . . δ . . ἰσχυρόν ἔλαβεν· ὁ γὰρ Φίλιππος οὐκ ἠδυνήθη σφίσι διὰ χθ . . καίπερ ἐν Ἀθη-  
 μιτιᾷ οὖν ἐπαμῦναι, ἐπειδὴ οἱ Αἰτωλοὶ τὰς διόδους προκατέ-  
 58 σχον. ὅψε δ' οὖν . . π . . θ . . ε, καὶ κατυλαβὼν τὸν Ἀττάλον  
 τὴν λείαν τὴν ἐαυτοῦ ο . . . . τ . διατιθέμενον (ἐκείνῳ μὲν γὰρ  
 αὕτη, τοῖς δὲ δὴ Ῥωμαίοις ἢ ἐκ τοῦ Ὁρεοῦ ἐγένετο) ἐς τὰς ναῦς  
 αὐτόν κατήραξεν, ὥστε τὸν Ἀττάλον διὰ τε τοῦτο καὶ διὰ Προ-  
 σίαν τὸν Βιδυνῶν βασιλέα, ἐσβαλόντα τε ἐς τὴν χώραν αὐτοῦ καὶ  
 πορθοῦντα αὐτήν, ἀποπλεῦσαι κατὰ τάχος οἴκαδε. ὁ μὲντοι Φί-  
 λιππος οὐχ ὅσον οὐκ ἐπήρθη τούτῳ, ἀλλὰ καὶ σπείσασθαι τοῖς  
 Ῥωμαίοις ἠθέλησε, καὶ μάλιστα ὅτι καὶ ὁ Πτολεμαῖος πρόσβεις ἐκ  
 59 τῆς Αἰγύπτου πέμπων συνήλλαττεν αὐτούς. καὶ τινῶν λόγων σφίσι  
 γενομένων . . . . . εἰρήνην οὐκέτι ᾔτησεν ἀλλὰ . . . . .  
 δὲ Αἰτωλοὺς ἀπὸ τῆς συμμαχίας τῆς τῶν Ῥωμαίων ρ . . . . . τινι  
 ἀποσπάσας φίλους ἐποίησατο. οὐ μὲντοι καὶ ἐπράχθη τι μνημῆς  
 ἄξιον οὐδ' ὑπ' ἐκείνων οὔτε ὑπ' ἄλλων τινῶν, οὔτε τότε οὔτε ἐν  
 a. n. τῷ ἐστέρω ἔτι ἐν ᾧ Λούκιος τε Ῥετούριος καὶ Καϊκίλιος Μέτελ-  
 548 λος ὑπάτευσαν, καίπερ σημείων πολλῶν καὶ δυσχερῶν τοῖς Ῥω-  
 60 μαίοις γενομένων· ἀργίον τε γὰρ ἀρρενέθην ἐγεννήθη, καὶ σμῆ-  
 ρος ὅ . . . . . ετιον ὤφθη, κατὰ τε τῶν θυρῶν τοῦ ναοῦ τοῦ  
 Διὸς τοῦ Καπιτωλίου ὄφεις δύο κατώλισθον, καὶ ἰδρῶτι πολλῷ αἶ-  
 τε θύραι τοῦ ποσειδωνίου καὶ ὁ βωμὸς ἐρρύνη, ἐν τε Ἀντίῳ στά-  
 χυν αἱματώδεις φερβουσί τισιν ὤφθησαν, καὶ ἐτέρωθι γυνὴ κέ-  
 ρατα ἔχουσα ἀνέβη, κεραννοὶ τε ἐς ναοὺς πολλοὶ . . . H (i. e. Cassii



Dionis fragm. Paris. a Frid. Haasio primum edita, *Rhein. Mus. f. Philol.* a. 1839) p. 458.

ὅτι τοῦ Πυθίου κελεύσαντος τοῖς Ῥωμαίοις τῷ ἀρίστῳ τῶν <sup>61</sup> πολιτῶν ἐπιτρέψαι τὴν θεὸν ἐκ Πεισινοῦντος κομιζομένην ἐς τὸ ἄστυ, <sup>549</sup> Πούπλιον Σκιπίωνα, παῖδα τοῦ Γραίου τοῦ ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ τελεντήσαντος ὄντα, ἀπάντων προέχοντα καὶ προετίμησαν. αἵτιον δὲ ὅτι ἄλλως τε . . . καὶ εὐσεβὴς καὶ δίκαιος ἐνομίζετο. ὃς ταύτην τότε ἐς τὴν πόλιν καὶ ἐς τὸ παλάτιον μετὰ τῶν ἐπιφανεστῶν γυναικῶν ἀνήγαγεν. V p. 606.

ὅτι περθόμενοι τὰ τῶν Λοκρῶν οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ νομίσαντες <sup>62</sup> αὐτὰ ὀλιγοψία τοῦ Σκιπίωνος συμβεβηκέναι, χυλεπῶς τε ἔφερον, <sup>550</sup> καὶ ἐβουλεύσαντο εὐθὺς ἐπ' ὀργῆς τῆς τε ἡγεμονίας αὐτὸν παῦσαι καὶ ἐπὶ δίκην ἀνακαλέσαι, προσπαροξύνθentes ὅτι τῇ τε Ἑλληνικῇ διαίτῃ ἐχρητο καὶ ὅτι ἱμάτιον ἀνεβάλλετο, ὅτι τε ἐς παλαίστραν παρεβάλλεν. ἔτι δὲ τοῖς στρατιώταις ὑπάξειν τὰ τῶν συμμάχων ἐπιτρέπειν ἔλεγετο, τὸν τε πλοῦν τὸν ἐπὶ Καρχηδόνα διατρίβειν ἐπίτηδες, ὅπως ἐπὶ πλείον ἄρξειεν, ὑπωπτεύετο. μέγιστον δὲ ἐναγόντων τῶν ἀπ' ὀργῆς οἱ φθοροῦντων μεταπέμψασθαι αὐτὸν ᾗθελον. καὶ τοῦτο μὲν διὰ τὸ πλῆθος μεγάλην εὐνοίαν αὐτοῦ πρὸς τὰς ἐλλίδας ἔχον οὐκ ἐγένετο. V ib.

. . . σχόντες στρατόπεδόν τε ἐν ἐπιτηδείῳ ἐποίησαντο, καὶ <sup>63</sup> πᾶν αὐτὸ σταυρώμασι περιέφραζαν, χάρακας ἐπ' αὐτὸ τοῦτ' ἐνεγκόμενοι . . . τε κατεσκευάστο, καὶ δράκων παρ' αὐτὸ μέγας διὰ τῆς ἐπὶ τὴν Καρχηδόνα φερούσης ὁδοῦ παρείρπυσεν, ὥστε καὶ ἐκ τούτου τὸν Σκιπίωνα κατὰ τὴν περὶ τούτων . . . ἑαυτοῦ φήμην ἐπιταρσίσαντα προθυμότερον τὴν τε χώραν πορθῆσαι καὶ ταῖς πόλεσι προσμῖξαι. καὶ τινὰς καὶ εἶλεν αὐτῶν· οἱ τε Καρχηδό- <sup>64</sup> νιοι μηδέπω . φ . . . . . παρεσκευασμένοι ἡσυχάζον, καὶ ὁ Σούφραξ . . . ε μ . . . φίλος αὐτῶν ἦν, τῷ δὲ ἔργῳ ἐκ μέσου εἰστήκει· κελεύων γὰρ πρὸς τὸν Σκιπίωνα καταλλαγὰς αὐτοῖς . . . ρα εσχ . . . . . οὐκ ἐβούλετο κρατήσαντας τοὺς ἐτέρους τῶν τε ἐτέρων ἅμα καὶ ἑαυτοῦ δεσπότης γενέσθαι, ἀλλ' ἔτι ἀντιπάλους ὅτι μάλιστα ἀλλήλοις ὄντας ἑαυτῷ διαλλάξαι. ἐγκειμένου δ' ὄν τῇ <sup>65</sup> χώρᾳ τοῦ Σκιπίωνος . . . . . χος ἦν δὲ . . . . .  
. . . . . φ . ξ . . . ενος μὲν τὸν . . . . .  
. . . . . διεστ . . . . . ἀνεπέισθη πρὸς τοῦ Μασινίσσου . . .  
. . . . . χω . . . . . Καρχηδονίοις . . . . .  
. . . . . ν πολειμικῶν ομι . . . ριας ἐν π . . . . . νε . . . ε .



φ . . . σιν ἐπιστεύετο, καὶ τούτου προ . . . . . δ . . . ν . .  
ἐνῆδρευεν ἐς χωρία ἐπιτήδεια, οὐ ἔμελλον . . . . χα καταδρομῇν  
66 ποιοῦμενοι ὑποφύγειν. ἐπὶ . . . . . τοὺς ἐπιδιώξαι σφας  
ἐθέλησοντας. γενομένου δὲ τούτου καὶ τῶν Καρχηδονίων ἐπέξελ-  
θόντων τε ἐκείνοις καὶ δι' ὀλίγον κατὰ τὸ συγκεείμενον τραπομέ-  
νοις ἀνὰ κράτος ἐπισπομένων ὃ τε Μασινίσσας μετὰ τῶν ἀμφ'  
αὐτὸν ἱππέων ὑπολειφθεὶς κατὰ νώτου τοῖς διώκουσιν ἐγένετο, καὶ  
ὁ Σικιπίων ἑξααστὰς ἐκ τοῦ λόγου ἐπιὼν ἀπήντησεν αὐτοῖς, ὥστ'  
ἀμφιβόλους δίχα ἀποληφθέντας καὶ ἀποθανεῖν πολλοὺς καὶ ἄλ-  
67 ναι . . . . . δ . . ε . . καὶ τὸν Ἄννωνα. πυθόμενος δὲ τοῦτο ὁ  
Ἀσδρούβας τὴν μητέρα τοῦ Μασινίσσου συνέλαβε, καὶ ἐκείνοι  
μὲν ἀνταπεδόθησαν· ὁ δὲ δὴ Σύφαξ εὐ τε εἰδὼς ὅτι ὁ Μασινίσσας  
οὐ Καρχηδονίους μᾶλλον τι ἢ καὶ αὐτῷ πολεμήσει, καὶ φοβηθεὶς  
μὴ ἐν ἐρημίᾳ συμμάχων, ἂν τι ἐκείνοι ἐγκαταλειφθέντες ὑπ' αὐτοῦ  
πύθωσι, γένηται, τὴν τε προσποίητον πρὸς τοὺς Ῥωμαίους φίλιαν  
68 ἀπέπει καὶ τοῖς Καρχηδονίοις φανερώς συνήρετο· οὐ μέντοι γε κα-  
θαρώς, ὥστε καὶ ἀνθίστασθαι σφισιν, ἀλλὰ ἀδεῶς ἐκείνοι κατα-  
θέοντες λείαν τε πολλὴν ἥγον καὶ συχνοὺς τῶν ἐκ τῆς Ἰταλίας ὑπὸ  
τοῦ Ἀννίβου πρότερον ἐς τὴν Λιβύην πεμφθέντων ἐχομίσαντο, κα-  
ταφρονήσαντές τε αὐτῶν διὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τὴν Οὐτίαν ἐπιστρά-  
69 τευσαν. ἰδόντες οὖν τοῦτο ὃ τε Σύφαξ καὶ ὁ Ἀσδρούβας καὶ δει-  
σαντες περὶ αὐτῆς οὐκέτ' ἐκαρτέρησαν ἀλλ' ἀντεπελθόντες ἔλυσαν  
τὴν πολιορκίαν, μὴ τολμησάντων αὐτῶν καὶ πρὸς ἀμφοτέρους ἅμα  
ἀγωνίσασθαι. καὶ οἱ μὲν ἐκ τούτου κατὰ χώραν ἐχειμάσαν, τὰ  
ἐπιτήδεια τὰ μὲν αὐτόθεν λαμβάνοντες, τὰ δὲ ἐκ τῆς Σικελίας τῆς  
τε Σαρδοῦς μειοπεμπόμενοι· αἱ γὰρ νῆες σφισιν αἱ τὰ λάφυρα ἐς  
70 τὴν Ἰταλίαν ἄγουσαι καὶ τροφὴν ἂν ἐπῆγον. ἐν δὲ τῇ Ἰταλίᾳ κατὰ τὸν  
πρὸς Ἀννίβαν πόλεμον οὐδὲν μέγα ἐπράχθη. Πούπλιος μὲν γὰρ Σεμ-  
πρόνιος μάχῃ τινὶ βραχείᾳ νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀννίβου ἀντεπεκρά-  
τησεν αὐτοῦ, ὁ δὲ δὴ Αἰαίος καὶ ὁ Νέρων τιμητεύσαντες τοῖς τε  
Λατίνοις τοῖς προλιποῦσι τὴν συστρατείαν καὶ διπλοῦν ἀποδιδόναι  
πληθὺς τῶν στρατιωτῶν προσταχθεῖσι δίδοναι ἀπογραφὰς ἐπήγγει-  
λαν, ὅπως καὶ ἄλλοι χρήματά σφισι συνεισφέρωσι, καὶ τοὺς ἄλλος  
71 ἀτελεῖς μέχρις τότε ὄντας ὑποτελεῖς ἐποίησαν· τοῦτο δὲ οὐκ ἄλλων  
ἐνεκα, ἀλλ' ὅτι ὁ Αἰαίος ἔπραξέ τε αὐτὸ ἀμννόμενος τοὺς πολί-  
τας ἐπὶ τῇ καταρηγίσει καὶ ἐπὶ κλῆσιν ἀπ' αὐτοῦ ἔλαβε· Σαλινά-  
τωρ γὰρ ἐπωνομάσθη. διὰ τε οὖν τοῦτο περιβόητοι οἱ τιμηταὶ  
οὗτοι ἐγένοντο, καὶ ὅτι τε ἀλλήλους τῶν τε ἱππῶν παρείλοντο καὶ  
αἰθαρίους ἐποίησαν . . . ὄντες κατὰ τὴν . . . Η p. 460.



ὅτι ὁ Σκιπίων ναῦν Καρχηδονίαν λαβὼν ἀφῆκε μηδὲν ἀδική- 72  
σας, ἐπειδὴ ἐπὶ πρεσβείᾳ πρὸς αὐτὸν ἀφικνεῖσθαι ἐπλάσαντο· ἥδει 551  
μὲν γὰρ ὅτι ἐπὶ τῇ τῶν ἐαλωκότων σωτηρίᾳ προεφασίσθη, προ-  
ετίμησε δὲ τῆς καθέξεως αὐτῶν τὸ μηδ' ὅτιοῦν διαβληθῆναι πως  
δυνάμενον ποιῆσαι. τοῦ τε Σύφακος καὶ τότε ἔτι συναλλάττοντος  
αὐτοὺς ὡς τὸν Σκιπίωνα ἐκ τῆς Αἰβύης καὶ τὸν Ἀννίβαν ἐκ τῆς  
Ἰταλίας ἀπᾶραι, ἐδέξατο τὸν λόγον, οὐχ ὅτι ἐπίστευεν οἱ, ἀλλ' ὅτι  
αὐτὸν σφῆλῃ. V p. 606.

ὅτι ἦλθον οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς τὸν Σκιπίωνα τὰ τε ἄλλα πολλὰ 73  
ἄγοντες καὶ τὸν Σύφακα. καὶ ὃς ἰδὼν αὐτὸν δεδεμένον οὐκ ἤνεγ-  
κεν, ἀλλὰ τῆς τε παρ' αὐτῷ ξενίσεως μνημονεύσας, καὶ τὰ ἀνθρώ-  
πεια παθήματα ἀναλογισάμενος, ὅτι τε βασιλέα δυνάμειος οὐ σμι-  
κρᾶς καὶ ὅτι ἀξιοσπούδατον καὶ ἑαυτῷ γενόμενον εἴωρα τότε οἰκ-  
τρῶς οὕτως ἔχοντα, ἀνεπήδησε μὲν ἐκ τοῦ δίφρου, καὶ ἔλυσέ τε  
αὐτὸν καὶ ἐδέξασατο καὶ ἐν θεραπείᾳ πολλῇ ἤγε. V ib.

ὅτι ἐπικηρυκευσάμενοι οἱ Καρχηδόνιοι τῷ Σκιπίωνι, τῶν τε 74  
ἐπιταχθέντων σφίσιν ἐπ' αὐτοῦ οὐδὲν ὅτι οὐχ ὑποσχόμενοι, οἷα  
μηδὲν αὐτῷ παρῆεν μέλλοντες, χρήματα μὲν αὐτῷ εὐθὺς ἔδωκαν  
καὶ τοὺς αἰχμαλώτους πάντας ἀπέδωκαν, ὑπὲρ δὲ τῶν ἄλλων ἐς  
τὴν Ῥώμην ἐπρεσβεύσαντο. καὶ αὐτοὺς ἐκεῖνοι τότε οὐ προσεδέ-  
ξαντο, λέγοντες οὐκ εἶναι σφισι πάτριον στρατοπέδων τισὶν ἐν τῇ  
Ἰταλίᾳ ὄντων ὑπὲρ εἰρήνης χρηματίζειν. ὕστερον δὲ ἀπύραυτος  
τοῦ τε Ἀννίβου καὶ τοῦ Μάγωνος λόγον αὐτοῖς ἔδωκαν, καὶ ἦλθον  
μὲν ἐς ἀμφισβήτησιν πρὸς ἀλλήλους, ἐπ' ἀμφοτέρω ταῖς γνώμαις  
γενόμενοι, τέλος δὲ ἐψηφίσαντο τὰς σπονδὰς ἐφ' οἷς ὁ Σκιπίων  
συντετίθετο. U p. 380.

ὅτι οἱ Καρχηδόνιοι τῷ Σκιπίωνι ἐπέθεντο καὶ κατὰ γῆν καὶ 75  
κατὰ θάλατταν. τοῦ δὲ Σκιπίωνος ἀγανακτήσαντος ἐπὶ τούτῳ καὶ  
ἔγκλημα ποιησαμένου οὔτε τι μέτριον τοῖς πρέσβεσιν ἀπεκρίναντο,  
καὶ προσέτι καὶ ἐπεβούλευσαν αὐτοῖς ἀποπλεύσασιν· καὶ εἶγε μὴ  
ἄνεμός σφισι κατὰ τύχην ἐπιγενόμενος ἐβοήθησεν, ἥλωσαν ἂν ἢ  
ἀπώλοντο. καὶ διὰ τοῦτο ὁ Σκιπίων, καίπερ ἐπελθόντων ἐν τούτῳ  
τῶν τὴν εἰρήνην αὐτοῖς φερόντων, οὐκέτ' αὐτὴν ἐποίησατο. U ib.

... ἢ Μάρκος ... πον πεμφθεῖς· ... ὑπὸ τῶν στρατη- 76  
... παρ' αὐτῶν ἢ ... ὠρθώσε· πρὸς ... ἢ τοῦ Φιλίππου καὶ  
... τέ τινα ὃν αὐτὸς ... Καρχηδονίοις ἐπεπόμφει· ... ντος οὐ-  
δὲν εἰρη ... ν κεκρατηκότες ... πολέμους· τῷ μὲν ... ε δὴ δόξῃ  
οὐδὲν σμι ... κροτέρους κατέστησαν. H p. 463: cf. Liv. 30 26.

74 2 οὐχ] οὐν\*

11 συντετίθετο\*

76 perierunt versuum initia.



77 πλείστοι ὅσοι ἱστρατεύσαντο, ὥς πον πολλὰ ἔκουσίως πολλοὶ ὧν οὐδὲν ἂν ἀναγκαζόμενοι δράσειαν ποιοῦσι. τὸ μὲν γὰρ προσ-  
ταττόμενόν σφισιν ὥς καὶ βίαιον δυσχεραίνουσι, τὸ δ' αὐθαίρετον  
ὥς καὶ αὐτοκράτορες ἀγαπῶσιν. V p. 609.

78 Δίων βιβλίῳ ιζ' "ἐπέστησεν ἐξαίτης τοῦ δρόμου." Bekk.  
Anecd. p. 140 23: cf. Zonar. p. 244 4.

79 Δίων ἐν Ῥωμαϊκῶν ιζ' "πέφκε γὰρ καὶ ἄλλως ὥς πλήθει τὸ  
μὲν εὐτυχοῦν θρασύνεσθαι, τὸ δὲ κακοπραγοῦν μετριάζειν, καὶ τοῦ-  
του τὸ μὲν δεδιὸς σωφρονεῖν, τὸ δὲ θαρσοῦν ἀκολασταίνειν. ἐπὶ  
πλέον δὲ ἐν ἐκείνῳ τοῦτ' ἐφωράθη." Suidas v. ὥς ἐπίπαι.

ex u. Bekk. Anecd. p. 133 30:  
ἐξ πάντων μὲν τὰ ἐλέγχετο  
τῶν φ. προσφ. ὡς ἀνδρ. ἐπέ-  
μύθη.

Δίων ἐν Ῥωμαϊκῶν ιζ' "καὶ τις λόγος περὶ αὐτῶν τοιόσδε ἐδη-  
μώθη." Suidas et Etym. M v. ἐδημώθη.

81 . . . τῶν ἐπιρριζίων τεχνῶν ἤξιον, λόγων τε ἐπ' ἀμφοτέρω πολ-  
λῶν γενομένων (οἱ μὲν γὰρ ἄλλως τε καὶ πρὸς τὴν τοῦ Ἀνδρῆλιου  
κακοήθειαν συνεσπούδαζον αὐτῷ, καὶ τὴν τε νίκην ἐμεγάλυνον καὶ  
παραδείγμασι πολλοῖς ἐχρῶντο· οἱ δὲ τῇ τε τοῦ ὑπάτου ἰσχύϊ ἡγω-  
ρίσθαι αὐτὸν ἔλεγον, μηδεμίαν ἰδίαν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντα,  
καὶ προσέτι καὶ λόγον παρ' αὐτοῦ ἀπῆρτον ὅτι τὰ προσταχθέντα  
οὐκ ἐπεποιήκει) ὁμῶς ἔλαβεν αὐτά. καὶ ὁ μὲν ἐκεῖ . . . πρὶν τὸν  
Ἀνδρῆμιον ε . . . θεο . . . ν ἐώρτασεν· ὁ δὲ δὴ Βερμύνα . . . .  
. . . . . ἐστ . . . ε μὲν παρὰ τῶν . γ . . . H p. 465.

82 ὅτι διεκρηκεύσαντο οἱ Καρχηδόνιοι τῷ Σκιπίωνι. ἦν δὲ τὰ  
553 διωμολογημένα ὁμήρους τέ σφας δοῦναι, καὶ τοὺς ἀλχημάλωτους τοὺς  
τε αὐτομόλους ἦτοι τῶν Ῥωμαίων ἢ τῶν συμμάχων ὧν εἶχον ἀπο-  
δοῦναι, καὶ τοὺς ἐλέφαντας πάντας καὶ τὰς τριήρεις πλὴν δέκα  
παραδοῦναι, καὶ τὸ λοιπὸν μὴ κεκτῆσθαι μήτε ἐλέφαντας μήτε  
ναῦς, καὶ τῷ Μασινίσσᾳ πάντων ὧν εἶχον αὐτοῦ ἀποστῆναι καὶ  
ἐκείνῳ δοῦναι, τὴν τε χώραν καὶ τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ  
αὐτοῦ οὐσας ἀφεῖναι, καὶ μήτε καταλόγους ποιεῖσθαι μήτε μισθο-  
φόρους χρῆσθαι μήτε πόλεμον πρὸς μηδένα παρὰ τὴν τῶν Ῥω-  
μαίων γνώμην ἀναιρεῖσθαι. U p. 380.

83 . . . ἐν μέντοι τῷ δήμῳ βουλευόμενοι περὶ τῆς πρεσβείας πάντες τὴν  
εἰρήνην ὁμοθυμαδὸν ἐψηφίσαντο. . . . ἐπεπόνθεσαν λογ . . . αὐτῶν  
ἡμελλον π . . . κινδύνων τε ταλ . . . τῶν πραγμάτων . . . ἐδι-  
καίωσαν· ὁ . . . . . τες καὶ ἐκεῖνα . . . . . τ . . . ἐκ μεγάλων . . .  
. . . α . . . α ε . ν οἱ δὲ ὁ . . . . . ντες ἐπ . . .

84 καὶ τῶν ἐλεφάντων οἱ μὲν πλείους ἐς τὴν Ῥώμην ἀπήχθησαν, οἱ  
δὲ λοιποὶ τῷ Μασινίσσᾳ ἐδωρήθησαν.



Καρχηδονίων. καὶ αὐτοὶ τε τὴν Ἰταλίαν, Ῥωμαῖοι τε τὴν Αἰβύην 85  
εὐθὺς μετὰ τὴν εἰρήνην ἐξέλιπον. τοῖς δὲ δὴ πρεσβεύσασιν τῶν Καρ-  
χηδονίων ἐς Ῥώμην συμβαλεῖν τοῖς ἐκάστω προσήκουσιν αἰχμαλώτοις ἐ-  
πέτρειψαν· καὶ ὡς διακόσιοι αὐτῶν ἄνευ λύτρων ἀπεστάλησαν τῷ Σκι-  
πίωνι . . . μετὰ τὴν σύμβασιν . . . τὴν τε φιλίαν κ . . . βαίωσαν·  
καὶ τ . . . νην ἐχαρίσαντο . . .

. . . αἰχμαλώτους . . . ε Τερέντιος εἶς . . . βουλῆς ὧν πύλιον 86  
... ν· καὶ ὡς τινα ... ἀκολουθῆσαι. Σκιπίων μὲν οὖν μέγας ἐκ τούτων  
ἤρετο, Ἀννίβας δὲ καὶ ἐς δίκην παρὰ τοῖς οἰκείοις ἤχθη, καὶ ὡς τὴν τε  
Ῥώμην δυνήθεις λαβεῖν καὶ μὴ θελήσας καὶ τὴν λείαν τὴν ἐκ τῆς Ἰτα-  
λίας σφετερισάμενος κατηγορήθη. οὐ μέντοι καὶ ἐάλω, ἀλλὰ καὶ τὴν με-  
γίστην τῶν Καρχηδονίων ἀρχὴν οὐκ ἐς μακρὰν ἐπετράπη . . .  
τα μὲν ἐπὶ τε . . . ν ὑπάτων γει . . . τῇ Σικελίᾳ βε.. H p. 462:  
cf. Zonar. p. 244 18 et Liv. 30 42, 43, 45.

. . . καὶ διέτρεψαν συχνὰς ἡμέρας, ἐς μὲν παράταξιν μὴ συ- 58  
νιόντες, ἀκροβολισμοῖς δὲ τισι καὶ πείραις τῶν τε ψιλῶν καὶ τῶν  
ἐπείων χρώμενοι. οἱ μὲν γὰρ Ῥωμαῖοι ἠπείλοντο ὅτι τάχιστα συμ-  
βαλεῖν· τῇ τε γὰρ δυνάμει ἔρρωντο καὶ τροφὴν οὐ πολλὴν εἶχον,  
καὶ διὰ ταῦτα πολλάκις καὶ πρὸς τὸ χαράκωμά σφιν προσέμισγον·  
ὁ δὲ δὴ Φίλιππος τοῖς μὲν ὅπλοις ἀσθενέστερος ὢν, τῇ δὲ παρα- 2  
σκευῇ τῶν ἐπιτηδείων διὰ τὸ τὴν οἰκίαν οἱ ἐγγὺς εἶναι προσφέρων  
ἀνείχεν, ἐκτροχούσθαι αὐτοὺς ἀμαχί προσδοκήσας. καὶ εἴπερ ἐκε-  
κρατῆται τῆς γνώμης, πάντως ἂν τι ἐξεύραστο· νῦν δὲ καταφρο-  
νήσας τῶν Ῥωμαίων ὡς φοβουμένων αὐτόν, ὅτι πρὸς χωρίον τι  
ὄθεν ἐπισιτίσασθαι σφισι λῶον ἦν μετέστησαν, ἐπὶ λῶν τε αὐτοῖς  
ἀρπυγὰς ποιουμένοις ἀπροσδόκητος, καὶ τινὰς καὶ διέφθειρεν. αἰσ- 3  
θόμενος δὲ τοῦτο ὁ Γάλβας ἐπεξέδραμεν ἐκ τοῦ στρατοπέδου, καὶ  
προσπεσὼν αὐτῷ μὴ προσδεχομένῳ πολλῷ πλείους ἀνταπέκτεινεν.  
ἠττηθεὶς τε καὶ προσέτι καὶ τραθεὶς οὐκέτι κατὰ χώραν ἔμεινεν,  
ἀλλ' ἡμέρας τινὰς πρὸς ἀναίρεσιν καὶ ταφὴν δὴ τῶν νεκρῶν σπει-  
σάμενος ἔπειτα ὑπὸ τὴν πρώτην νύκτα ὑπανέστη. οὐ μέντοι ὁ 4  
Γάλβας ἐπεδίωξεν αὐτόν· τῇ τε γὰρ ἀπορία τῶν τροφῶν καὶ τῇ  
ἀπειρία τῶν χωρίων, τὸ δὲ δὴ πλεῖστον καὶ τῇ ἀγνώσῃ τῆς παρο-  
σκευῆς αὐτοῦ καὶ δέει μὴ ἀπερισκέπτως ποι προχωρῶν σφαλῆ, οὐκ  
ἠθέλησεν περαιτέρω προχωρῆσαι, ἀλλ' ἐς τὴν Ἀπολλωνίαν ἀνεκο-  
μίσθησαν. καὶ τούτῳ καὶ ὁ Ἀπούστιος μετὰ τῶν Ῥοδίων καὶ  
μετὰ τοῦ Ἀττάλου περιπλέων συχνὰς μὲν νήσους ἐχειρώσατο . . .  
H p. 464: cf. Zonar. p. 247 6.

οἱ Ἰνσουμβροὶ ἐταράχθησαν· Ἀμίλκας γάρ τις Καρχηδόνιος τῷ 5



τε Μάγωνι συστρατεύσας καὶ ἐν τοῖς χωρίοις ἐκείνοις ὑπομένειν  
 τέως μὲν ἡσυχίαν εἶχεν, ἀγαπῶν εἰ διαλάθοι, ἐπεὶ δ' ὁ Μακεδονικὸς  
 πόλεμος ἐνέστη, τοὺς τε Γαλάτας ἀπέστησε τῶν Ῥωμαίων καὶ μετ'  
 αὐτῶν ἐπὶ Λίγνυς στρατεύσας καὶ ἐκείνων τινὰς προσεποιήσατο.  
 6 μάχης δέ σφισι μετὰ ταῦτα πρὸς τὸν Λούκιον Φούριον στρατηγὸν  
 γενομένης . . . . . ἐπρεσβεύσαντο σπονδῶν δεόμενοι. καὶ οἱ  
 μὲν Λίγνυες ἔνυχον αὐτῶν· τότε δ' ἄλλοι . . . . .  
 χ . . ἐν ἄλλους Γαλάτας . . . . . αἰρεσιν . . . . .  
 κ . σ . . . . . δεινὸν μὲν . . . η . συνε ημ . δ . μ . ν  
 . . . . . ἐκνρίενεν ε . . . . .  
 ταις ἐπε . φ α κ ἐστ . . δ . γεω . . . . . ν . . . . .  
 οὐκ . . ε . . . . . ε . . . ν . ες τὴν μνήμην· . . ιχθείο . . . . .  
 . . . . . διη . η . . . H p. 465: cf. Zonar. p. 247 19.

59 ὅτι ἡ Καρχηδὼν πολλοῖς Ῥωμαίων ἐξαιρετέα ἐδόκει εἶναι, καὶ  
 557 Κορηλίῳ ὑπάτῳ, ὃς ἔλεγεν ὅτι ἀδύνατόν ἐστι συνεστῶσης αὐτῆς  
 ἀδεεῖς σφᾶς εἶναι. U p. 381.

60 ὅτι ὁ Φίλιππος ἡττηθεὶς ἐπεκηρυκένυστο τῷ Φλαμίνῳ· καὶ  
 ὅς, εἰ καὶ τὰ μάλιστα καὶ τῆς Μακεδονίας ἐγλίχeto καὶ τῇ πα-  
 ρούσῃ οἱ εὐτυχία ἐπίπλαν ἐπεξελθεῖν ἐπεθύμει, ὅμως ἐσπείσατο. αἴ-  
 τιον δέ ὅτι ἐφοβήθη μὴ οἱ τε Ἕλληνες ὑπεξαιρεθέντος αὐτοῦ τό-  
 τε φρόνημα τὸ παλαιὸν ἀναλάβωσι καὶ σφᾶς οὐκέτι θεραπεύσωσι,  
 καὶ οἱ Αἰτωλοὶ ἐν μεγάλῳ καὶ τότε αὐχήμετι, ὅτι τὸ πλεῖστον τῆς  
 νίκης κατειργάσαντο, ὄντες ἐπαχθέστεροί σφισι γένωνται, ὃ τε Ἀν-  
 τίοχος ἔς τε τὴν Εὐρώπην, ὥσπερ ἠγγέλλετο, ἔλθῃ καὶ τῷ Φιλίππῳ  
 συμμαχήσῃ. U ib.

61 ὅτι νεανίσκοι τινὲς Καρχηδονίων πρέσβεις ἐς τὴν Ῥώμην ἐλ-  
 θόντας ὑβρίσαντες ἐπέμφθησαν μὲν ἐς τὴν Καρχηδόνα καὶ ἐξεδό-  
 θησάν σφισιν, οὐκ ἔπαθον δέ ὑπ' αὐτῶν δεινὸν οὐδέν, ἀλλ' ἀφεί-  
 θησαν. U ib.

62 ὅτι ὁ Ἀντίοχος καὶ οἱ στρατηγοὶ αὐτοῦ προδιεφθάρησαν· τῇ  
 563 τε γὰρ ἄλλῃ ῥαστώνῃ καὶ ἔρωτι κόρης τινὸς ἐς τε τὸ ἀβροδίαιτον  
 ἐξώκειλε καὶ ἀπολέμους καὶ τοὺς ἄλλους ἐποίησεν. V p. 609.

2 ὅτι Σέλευκος ὁ τοῦ Ἀντιόχου τὸν τοῦ Ἀφρικανοῦ υἱὸν δια-  
 564 πλέοντα ἐκ τῆς Ἑλλάδος λαβὼν ἐν θεραπείᾳ πολλῇ ἐπεποίητο.  
 ἀπολυτρώσαι μὲν γάρ, καίτοι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ πολλὰ δεηθέντος,  
 οὐκ ἠθέλησεν, οὐ μέντοι καὶ κακὸν τι εἰργάσατο, ἀλλὰ καὶ τοῦναν-  
 τίων ἰσχυρῶς περιεῖπε, καὶ τέλος, καίπερ τῶν σπονδῶν ἁμαρτιῶν,  
 ἀφῆκεν ἄνευ λύτρων. V ib.



ὅτι ἐφθόνον τοῖς Σικίωσι πολλοί, ὅτι δύο ἀδελφοὶ γένους τε 63  
καὶ ἀρετῆς εὖ ἤκοντες τὰ τε ἄλλα κατέπραξαν ὥσπερ εἴρηται, καὶ  
ἐπικλήσεις τοιαύτας ἔλαβον, ἐπεὶ ὅτι γε οὐδὲν ἠδίκουν δηλοῦται  
μὲν καὶ τοῖς εἰρημένοις, ἀπεδείχθη δὲ ἔτι μᾶλλον τῇ τε τοῦ Ἀσια-<sup>α. η.</sup>  
τικοῦ δημεύσει τῆς οὐσίας, ἐν ᾗ μηδὲν πλέον τῶν προῦπαρχόντων 567  
οἱ εὐρέθη, καὶ τῇ τοῦ Ἀφρικανοῦ ἐς Αἰτερον ἀναχωρήσει κἀν-  
ταῦθα μέχρι τῆς τοῦ βίου τελευτῆς ἀδεία. τὴν μὲν γὰρ πρώτην  
ἀπῆντησε, νομίζων τῇ τῆς ἀρετῆς ἀληθείᾳ περιέσεσθαι. V p. 609.

ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι τῆς τρυφῆς τῆς Ἀσιανῆς γενεσάμενοι, καὶ μετὰ 64  
τῆς τῶν λαφύρων περιουσίας τῆς τε παρὰ τῶν ὀπλων ἐξουσίας ἐν  
τοῖς τῶν ἡττηθέντων κτήμασιν ἐγχρονίσαντες, τὴν τε ἀσωτίαν αὐ-  
τῶν διὰ βραχέος ἐξήλωσαν, καὶ τὰ πάτρια ἔζη οὐ διὰ μακροῦ κα-  
τεπάτησαν. οὕτω τὸ δεινὸν τοῦτ' ἐκείθεν ἀρξάμενον καὶ ἐς τὸ  
ἄστυ ἔπεσε. V ib.

ὅτι ὁ Γράκχος ἄλλως μὲν καὶ ἐκ τοῦ πλήθους ἦν καὶ ἐδημηγό- 65  
ρει δεινότερα, οὐ μέντοι καὶ ὁμοιωθῆ Κάτωνι, ἀλλὰ καίπερ πα-  
λαιᾶν τινα πρὸς τοὺς Σικίωνα ἐχθρὰν ἔχων οὐκ ἤνεγκε τὸ γιγνώ-  
μενον, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ Ἀφρικανοῦ καὶ ἀπελογήσατο ἐρήμην κατηγο-  
ρηθέντος, ὅπως τε μηδεμίαν κηλῖδα λάβοι διεσπούδασε, τὸν τε  
Ἀσιατικὸν ἐκώλυσεν ἐς τὸ οἶκμα ἐμβληθῆναι. καὶ διὰ ταῦτα αὐτῷ  
οἱ Σικίωνες τὴν τε ἐχθρὰν κατέλυσαν καὶ κῆδος συνῆψαν· τὴν  
γὰρ θυγατέρα τὴν ἑαυτοῦ ὁ Ἀφρικανὸς συνώκισεν. V p. 610.

ὅτι ὁ Περσεὺς παντελῶς τοὺς Ῥωμαίους ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐκ- 66  
βαλεῖν ἤλπισεν, τῇ δὲ πολλῇ καὶ ἀκαίρῳ φειδωλίᾳ καὶ τῇ δι' αὐ-<sup>α. η.</sup>  
τὴν τῶν συμμάχων ὀλιγωρίᾳ ἀσθενῆς αὐτῆς ἐγένετο. ἐπειδὴ γὰρ 586  
τὰ τε τῶν Ῥωμαίων ὑπεδίδον καὶ τὰ ἐκείνου ἐπὶ ῥύξετο, κατεφρό-  
νησεν ὥς οὐδὲν ἔτι τῶν συμμάχων δεόμενος, ἀλλ' ἦτοι καὶ προῖκά  
οἱ αὐτῶν βοηθησόντων, ἢ καὶ καθ' ἑαυτὸν κρατήσων, καὶ οὔτε τῷ  
Εὐμένει οὔτε τῷ Γεντίῳ τὰ χρήματα ἃ ὑπέσχητο ἀπέδωκε, νομί-  
σας οἰκείαν αὐτοῦς αἰτίαν ἔχθρας πρὸς Ῥωμαίους ἔχειν. τούτων  
τε οὖν καὶ τῶν Θρακῶν (οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνοι ἐντελῇ τὸν μισθὸν  
ἐλάμβανον) ἀπροθύμων γενομένων ἐς τοσοῦτο αὐτῆς ἀπογνώσεως  
ἀφίκετο ὥστε καὶ σπονδῶν δεηθῆναι. V ib.

ὅτι ὁ Περσεὺς σπονδῶν ἐδεήθη παρὰ Ῥωμαίων, κἂν ἔτυχεν 2  
αὐτῶν, εἰ μὴ οἱ Ῥόδιοι συνεπρέσβενσαν αὐτῷ δέει τοῦ μὴ Ῥω-  
μαίοις τὸν ἀντίπαλον ὑπεξαίρεθῆναι. μέτριον μὲν γὰρ οὐδέν, οἷα  
δεομένους εἰκὸς ἦν εἰπεῖν, ἔλεξαν· καὶ τῆς εἰρήνης οὐκ αἰτηταί

63 1 τοῦ Σικίωνος\* 6 τοῦ] γούν 64 3 τὴν] καὶ τὴν\*  
4 ἦθη\* 65 1 μὲν] τε\* 6 διεσπούδαστο\* 8 Ἀφρι-  
κανός οἱ σ. ?\* 66 1 7 ὑπέσχετο\* 2 1 Ῥωμαίοις\*



μᾶλλον τῷ Περσεῖ ἢ δόται ὄντες, ἄλλα τε πολλὰ ὑπερήφανα διελέχθησαν, καὶ τέλος ἠπεύλησαν τοῖς αἰτίοις τοῦ μὴ συμβῆναι σφας γενομένοις μετὰ τῶν ἐτέρων πολεμήσειν. καὶ τούτου οὐδὲ τὸ πρὶν ἀνύποπτοι τοῖς Ῥωμαίοις ὄντες μᾶλλον διεβλήθησαν, καὶ τὸν Περσέα τῶν σπονδῶν τυχεῖν ἐκόλυσαν. U p. 382.

- 3 ὅτι ὁ Περσεὺς ἐν Σαμοθράκῃ ὢν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐξαίτηθεῖς Εὐάνδρον τινα, γένος μὲν Κοῖται, πιστότατον δὲ ὄντα καὶ ἄλλα τε πολλὰ ἑαυτῷ κατὰ τῶν Ῥωμαίων ὑπουργηκότα καὶ τὴν τοῦ Εὐμέρους ἐπιβουλὴν τὴν ἐν τοῖς Ἀέλφοις γενομένην συνεσκευακότα, οὐκ ἐξέδωκε μὲν, φοβηθεὶς μὴ κατεῖπῃ ὅσα αὐτῷ συνήδει, λάθρα δὲ ἀποκτείνας διέδωκε λόγον ὅτι ἑαυτὸν προαπεχρήσατο. οἱ δὲ συνόντες οἱ φοβηθέντες τὴν ἀπιστίαν αὐτοῦ καὶ τὴν μαιφονίαν μετίστασθαι ἤρξαντο. V p. 610.

- 4 ὅτι ὁ Περσεὺς ἐθελοντὴς εὐρέθη, καὶ αὐτὸν ἐς τὴν Ἀμφίπολιν ἀχθέντα ὁ Παῦλος οὐδὲν οὔτε ἔργῳ οὔτε λόγῳ δεινὸν ἔδρασεν, ἀλλὰ καὶ προσιόντι οἱ ὑπαναστὰς τά τε ἄλλα ἐδεξιώσατο καὶ ὁμόσιτον ἐποίησατο, ἐν τε φυλακῇ ἀδέσμιον καὶ ἐν θεραπείᾳ πολλῇ ἦγε. V p. 613.

- 5 ὅτι Περσεύς, ὕστατος βασιλεὺς Μακεδονίας, κατυλιμπανόμενος ἐν τῷ πρὸς Ῥωμαίους πολέμῳ ὑπὸ τῶν οἰκείων, ἀπογνοὺς φέρον ἐνεχείρισεν ἑαυτὸν Αἰμιλίῳ Παύλῳ. ὁ δὲ πεσεῖν βουληθέντα πρὸς τοῖς γόνασιν αὐτοῦ ἀναστήσας, καὶ ἐπειπὼν “ἄνθρωπε, τί μου καθαιρεῖς τὸ κατόρθωμα;” ἐπὶ τινος βασιλικοῦ θρόνου πάρεδρον αὐτῷ κατεστήσατο. M p. 546.

- 6 ὅτι Περσεὺς καὶ τὰ ἄλλα τε μεγαλοπρεπῶς καὶ πέρα τοῦ συνήθους ἐξήσκησε, τὴν εἰρεσίαν ἐπὶ ἐκκαίδεκα στίχους ποιήσας. M ib.

- 67 ὅτι ὁ Παῦλος οὐ στρατηγῆσαι μόνον ἦν ἀγαθὸς ἀλλὰ καὶ χρημάτων ἀδωρότατος. τεκμήριον δέ, δεύτερον τότε ὑπατεύσας καὶ λαφύρων ἀμυθῆτων κρατήσας ἐν τῷ αὐτῷ πενίᾳ διεβίω ὥστε χαλεπῶς τῇ γυναικὶ αὐτοῦ τὴν προῖκα τελευτήσαντος ἀποδοθῆναι. τοιοῦτος μὲν οὖν ἦν καὶ τοιαῦτα ἔπραξεν· τοῦτο δὲ μόνον ὥσπερ τινὰ κηλῖδα ἐν τῷ τούτου βίῳ προστετεροῦσθαι νομίζουσι, τὸ διαρπάσαι τοῖς στρατιώταις τὰ χρήματα ἐπιτρέψαι, τὰ ἄλλα οὐκ ἄμοιρον χαρίτων ἄνδρα γενόμενον, καὶ μέτριον μὲν ἐν ταῖς εὐπραγίαις εὐτυχέστατον δὲ ἅμα καὶ εὐβουλότατον ἐν τοῖς πολεμίοις ὄφθέντα. μαρτύριον δὲ τὸ μῆτε πρὸς τὸν Περσέα ὑπέρογκον καὶ ἀλαζόνα δειχθῆναι, μῆτε τὸν πρὸς αὐτὸν πόλεμον κακῶς καὶ ἀπροβούλως ἀγωνίσασθαι. V p. 613.



ὅτι οἱ Ῥώδιοι φρόνημα πολὺ πρότερον σχόντες ὥς καὶ αὐτοὶ <sup>68</sup>  
τὸν τε Φίλιππον καὶ τὸν Ἀντίοχον νενικηκότες τῶν τε Ῥωμαίων <sup>587</sup>  
κρείττους ὄντες, ἐς τοσοῦτον δέους ἀφίκοιτο ὥστε καὶ πρεσβευτὴν  
πρὸς τὸν Ἀντίοχον τὸν τῆς Συρίας βασιλέα σταλέντα Ποπίλιον με-  
ταπέμψασθαι, καὶ παρόντος αὐτοῦ καταψηφίσασθαι πάντων τῶν  
τάναντία τοῖς Ῥωμαίοις φρονησάντων, τοὺς τε συλληφθέντας αὐ-  
τῶν ἐπὶ τιμωρίαν πέμψαι. U p. 382.

ὅτι οἱ αὐτοὶ πρεσβευσάμενοι πρὸς αὐτοὺς πολλάκις, ὥς πον <sup>2</sup>  
καὶ ἐδέοντό τινος, οὐδὲν ἔτ' αὐτοῖς προσέφερον ὥνπερ καὶ πρότε-  
ρον, ἀλλ' ὅσα ἐς τὸ παραιτήσασθαι μὴ μνησικακεῖν σφίσιν αὐτοὺς  
χρήσιμα ἔξ ὧν ὑπούργησάν ποτε αὐτοῖς λαβεῖν ἐδύνατο, μόνα  
ἔλεγον, καὶ τὴν γε πρόσδεσιν τῆς συμμαχίας τῆς πρὸς αὐτοὺς μὴ <sup>3</sup>  
προσδεχόμενοι πρόσθεν, ἵνα καὶ ὥς μετατάξασθαι ποτε ἀπ' αὐτῶν  
ἐκ τοῦ μηδεμίαν ἔνορχον ἀνάγκην φιλίας ἔχειν δυνάμενοι φοβεροί  
τε αὐτοῖς ὧσι καὶ πρὸς τῶν ἀεὶ πολεμούντων σφίσιν ἐπιθεραπεύον-  
ται, τότε καὶ πᾶν προσθέσθαι ἐσπούδαζον, τὴν τε παρὰ τῶν Ῥω-  
μαίων εὐνοίαν ἅμα βεβαιούμενοι, καὶ τιμὴν ἐκ τούτου καὶ παρὰ  
τῶν ἄλλων θηρώμενοι. U ib.

ὅτι ὁ Προυσίας αὐτὸς ἔς τε τὴν Ῥώμην καὶ ἐς τὸ βουλευτή- <sup>69</sup>  
ριον ἐσελθὼν τὸν τε οὐδὸν αὐτοῦ κατεφίλησε καὶ τοὺς βουλευτάς  
θεοὺς ἐπωνόμασε καὶ προσεκύνησεν. ἔξ οὗπερ καὶ ἡλεήθη ὅτι μά-  
λιστα, καίτοι καὶ τῷ Ἀττάλῳ παρὰ τὴν τῶν Ῥωμαίων γνώμην πο-  
λεμήσας. ἐλέγετο γὰρ καὶ οἴκοι τοὺς πρέσβεις αὐτῶν, ὅσάκις ἀφί-  
κοιτό τινες, προσκυνεῖν, ἀπελεύθερόν τε ἑαυτὸν τοῦ δήμου ἐπεκά-  
λει, καὶ πῖλιν πολλάκις ἐπετίθετο. U p. 383.

ὅτι Σικελίων νέος δ' καὶ ζ' ἐτῶν ἐστρατήγησεν. M p. 546. <sup>70</sup>

τίς γὰρ ποτε καὶ ὅρος ἡλικίας τοῖς γε ἅπασι ἐκ μειρακίων ἔξελ- <sup>2</sup>  
θοῦσι πρὸς τὸ τὰ δέοντα φρονεῖν ἔπεισι; τίς ἀριθμὸς ἐτῶν πρὸς  
τὸ τὰ προσήκοντα πράττειν ἀποδέδεικται; οὐχ ὅσοι μὲν ἂν τῇ τε  
φύσει καὶ τῇ τύχῃ χρηστῇ χρήσωνται, πάντα ἀπ' ἀρχῆς εὐθὺς ἂ  
δεῖ καὶ φρονοῦσι καὶ πράττουσιν, οἱ δὲ ἐν τῇδε τῇ ἡλικίᾳ βραχὺν  
ροῦν ἔχοντες οὐδ' ἂν αὐθίς ποτε, οὐδ' εἰ πολλὰ ἔτη διέλθοι, φρο-  
νιώτεροι γένοιτο; ἀμείνων μὲν γὰρ ἂν τις αὐτὸς ἑαυτοῦ προϊούσης  
τῆς ἡλικίας ὑπάρξειεν, ἔννοος δὲ ἔξ ἀνοήτου καὶ ἔμφρων ἔξ ἄφρο-  
νος οὐδ' ἂν εἰς ἐκβαλῇ. M ib.

μὴ μέντοι τοὺς νέους ἐς ἀθυρίαν, ὥς καὶ κατεγνωσμένους τὸ <sup>3</sup>  
μηδὲν τῶν δεόντων πράττειν δύνασθαι, ἐμβάλητε· πᾶν γὰρ τοῦ-  
ναντίον προτρέπεσθαι αὐτοὺς ὀφείλετε πάντα τὰ προσήκοντα αὐ-



τοῖς προθύμως ποιεῖν ἀσκεῖν, ὡς καὶ τιμὰς καὶ ἀρχὰς καὶ πρὸ τοῦ γήρως ληψομένους· ἐκ γὰρ τούτου καὶ τοὺς πρεσβυτέρους βελτίους ποιήσετε, πρῶτον μὲν ἀνταγωνιστὰς πολλοὺς ἀποδείξαντες, ἔπειτ' ἐνδείζόμενοι ὡς καὶ τὰλλα πάντα καὶ τὰς ἡγεμονίας μάλιστα οὐκ ἔξ ἀριθμοῦ ἐτῶν ἀλλ' ἔξ ἀρετῆς ἐμφύτου πᾶσι τοῖς πολίταις δώσετε. M p. 547.

- <sup>4</sup> ὅτι Σκιπίων ὁ Ἀφρικανὸς ἄριστος μὲν ἦν ἐκ πλείονος τὸ δέον ἐκφροντίσαι, ἄριστος δὲ καὶ ἐκ τοῦ παραχρῆμα τὸ κατεπεῖγον ἐρευνῆσαι, ἐν τε τῷ προσήκοντι καιρῷ ἐκατέρῳ αὐτῶν χρήσασθαι ἤδει. τὰ τε πρακτέα ἐν τῷ θαρσοῦντι διεσκόπει, καὶ τὴν διαχείρισιν αὐτῶν ὡς καὶ δεδιῶς ἐποιεῖτο. ὅθεν περ τῇ τοῦ λογισμοῦ ἀδεεῖ διασκέψει πάντα ἀκριβῶς τὰ καθήκοντα ἐνενόει, καὶ τῇ περὶ τοῦ ἀστα-  
<sup>5</sup> θμῆτου φροντίδι ἀσφαλῶς αὐτὰ ἐπραττε. καὶ διὰ τοῦτ' εἴ ποτε καὶ ἐς ἀπροβουλίας ἀνάγκην, οἷα ἐν τε τοῖς τοῦ πολέμου παραλόγοις καὶ ἐν ταῖς τῆς τύχης ῥοπαῖς συμβαίνειν εἶναι, προήχθη, οὐδὲ τότε τῶν προσήκόντων ἡμάρτανεν. ὑπὸ γὰρ τοῦ ἔθους, τοῦ τε τῇ τύχῃ πρὸς μηδὲν ἀλογίστως χρῆσθαι, οὐδὲ ἐς τὴν τοῦ ἐξαπιναιίου προσβολὴν ἀπαράσκενος ἦν, ἀλλὰ καὶ τοῖς αἰφνιδίοις ὑπὸ τοῦ μηδέποτε ἀτρεμίζειν ὡς καὶ ἐκ πολλοῦ αὐτὰ προνοητικῶς ἐχρῆτο.  
<sup>6</sup> τολμητῆς τε ἐκ τούτων, ἐν οἷς ἐπεπιστεύκει ὀρθῶς ἔχειν, καὶ κινδυνετής ἐν οἷς ἐθάρσει ἰσχυρῶς ἐγίνετο· καὶ γὰρ τὸ σῶμα ἴσα τοῖς πάντῃ τῶν στρατιωτῶν ἔρρωτο. καὶ διὰ τοῦτο, ὃ καὶ τὰ μάλιστα ἂν τις αὐτοῦ θαυμάσειεν, προεβούλεν τε τὰ κράτιστα ὡς καὶ ἐτέροις ἐπιτάξων, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ αὐτὰ ὡς καὶ ὑφ' ἐτέρων κεκέλευ-  
<sup>7</sup> σμένα ἐχειροῦργει. τῇ τε οὖν ἄλλῃ ἀρετῇ ἀσφαλῆς ἦν, καὶ τὴν πιστότητα οὐχ ὅπως πρὸς τοὺς πολίτας τοὺς τε χρωμένους οἱ, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ ὀφνεῖον τό τε πολεμιώτατον ἀκριβῆ ἐκέκτητο. καὶ αὐτῷ κατὰ τοῦτο πολλοὶ μὲν ἰδιῶται πολλὰ δὲ καὶ πόλεις προσε-  
<sup>8</sup> χώρησαν. αἶτε γὰρ μηδὲν ἀλογίστως μηδὲ ἔξ ὀργῆς ἢ καὶ δέους ποιῶν ἢ καὶ λέγων, ἀλλ' ἐκ τοῦ βεβαίου τῶν λογισμῶν πρὸς πάντα τὰ καίρια ἔτοιμος ὢν, καὶ τὰ ἀνθρώπινα ἱκανῶς ἐκλογιζόμενος, καὶ μήτε τι ἀνέλπιστον ποιοῦμενος καὶ πάντα πρὸς τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν προδιασκοπιῶν, ῥᾶστά τε τὰ πρακτέα πρὶν καὶ δεηθῆ-  
<sup>9</sup> ναι αὐτῶν ἐπενόει, καὶ ἐς βεβαιότητα αὐτοῖς ἐχρῆτο. τοιγάρουν μόνος ἀνθρώπων ἢ καὶ μάλιστα διὰ τε ταῦτα καὶ διὰ τὴν μετριότητα τὴν τε ἐπιείκειαν οὔτε ὑπὸ τῶν δημοτίμων οὐθ' ὑπὸ τινος ἐφθονήθη. ἴσος μὲν γὰρ τοῖς ὑποδεεστέροις, οὐκ ἀμείνων δὲ τῶν ὁμοίων, ἀσθενέστερος δὲ τῶν μεζόνων ἀξίων εἶναι, κραίτων καὶ

<sup>4</sup> 3 ἡδεῖ] ἦν\*  
<sup>6</sup> πρὸς σκοπὴν\*

<sup>5</sup> 1 ἀστ. ἐδλαβεῖ φρ. 2\*  
<sup>6</sup> 3 ὁ om\*  
<sup>5</sup> ἀφ'\*

<sup>5</sup> ψυχῇ\*  
<sup>9</sup> 3 ὑπ' ἄλλου τινός?\*



τοῦ φθόρου τοῦ μόνους τοὺς ἀρίστους ἄνδρας λυμαιομένου ἐγένετο. V p. 613.

ὅτι Καρχηδόνιοι πολεμοῦμενοι παρὰ Ῥωμαίων ὅπλα τε καὶ 71  
τριήρεις δι' ἐλαχίστου ἐποίησαντο, τοὺς μὲν ἀνδριάντας πρὸς τὴν 605  
τοῦ χαλκοῦ χρῆσιν συγχωνεύσαντες, καὶ τὴν ξύλωσιν τῶν τε ἰδίων  
καὶ δημοσίων ἔργων πρὸς τὰς τριήρεις καὶ τὰς μηχανὰς μετενεγ-  
κάμενοι, ἕς τε τὰ σχοινία ταῖς τῶν γυναικῶν κόμαις ἀποκεκαρμέναις  
χρησάμενοι. M p. 540.

Δίωνος κα' βιβλίῳ "ὅ τε Φαμέας ἀπογνούς τὰ τῶν Καρχηδο- 2  
νίων πράγματα." Bekk. Anecd. p. 124 9: cf. Zonar. p. 286 7.

ὅτι ἤρξαν τῆς διαφορᾶς οἱ Ἀχαιοί, τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐγκα- 72  
λοῦντες (διηρέθησαν γὰρ ἀλλήλοις) ὡς τῶν συμβεβηκότων σφίσιν <sup>α. η.</sup> 606  
αἰτίοις γεγονόσι, Διαιόν ὅτι μάλιστα τοῦ στρατηγοῦ αὐτοὺς ἐνά-  
γοντος. καὶ τῶν γε Ῥωμαίων καταλλακτὰς αὐτοῖς πολλὰκις πεμ-  
ψάντων οὐκ ἐπέσθην, ἀλλὰ καὶ τοὺς πρέσβεις, οὓς ἐκεῖνοι δια-  
σπάσαι πῃ τὸ Ἑλληνικόν, ὅπως ἀσθενέστεροι ᾧσιν, ἐθελήσαντες  
ἐπεμφαν, πρόφασιν τὸ μὴ δεῖν τὰς πόλεις τὰς τοῦ Φιλίππου γενο-  
μένας, ὧν καὶ Κόρινθος ἦν ἕς τε τὰ ἄλλα ἀνθοῦσα καὶ ἐν τῷ  
συνεδρίῳ κρατιστεύουσα, μετέχειν αὐτοῦ ποιησάμενοι, παρ' ὀλίγον  
ἤλθον ἀποκτεῖναι. φηγῇ δ' οὖν αὐτῶν ἐκ τοῦ Ἀκροκορίνθου, ἐν ᾧ 2  
ἦσαν, προαποχωρησάντων ἐπρεσβεύσαντο μὲν ἐς τὴν Ῥώμην, ἀπο-  
λογούμενοι ὑπὲρ τοῦ γεγονότος· οὐ γὰρ ἐπ' ἐκείνους ἀλλ' ἐπὶ τοὺς  
Λακεδαιμονίους τοὺς μετ' αὐτῶν ὄντας ὁρμῆσαι ἔφασχον. τῶν δὲ  
Ῥωμαίων τὴν μὲν σκῆψιν αὐτῶν οὐκ ἐλεγξάντων (τοῖς τε γὰρ Καρ-  
χηδονίοις ἔτι ἐπολέμουν, καὶ τὰ τῶν Μακεδόνων οὐδέπω καλῶς βέ-  
βαια εἶχον), ἄνδρας δὲ στειλάντων, καὶ τὴν ἄδειαν αὐτοῖς, ἣν μη-  
δὲν ἔτι νεωτερίσωσι, δώσειν ὑποσχομένων, τὸ συνέδριον αὐτοῖς οὐ  
παρέσχον, ἀλλ' ἐς ἕτερόν σφας σύλλογον, ὃς μεθ' ἔκμηρον ἐμελλεν  
ἔσεσθαι, ἀνεβάλλοντο. U p. 384.

ὅτι Θυρίαδος ἀνὴρ Λυσιτανὸς ἀφανέστατος μὲν γένος, ὥς γέ 73  
τισι δοκεῖ, ὧν, περιβοητότατα δὲ ταῖς πράξεσι χρησάμενος, ληστής  
τε γὰρ ἐκ ποιμένος, καὶ μετὰ τοῦτο καὶ στρατηγός. ἐπεφύκει γὰρ  
καὶ ἥσκητο τάχιστος μὲν διώξαι τε καὶ φυγεῖν, ἰσχυρότατος δὲ ἐν  
σταδία μίχῃ μεῖναι· καὶ τὴν τε τροφὴν τὴν αἰ παροῦσαν καὶ τὸ  
ποτὸν τὸ προστρυχὸν ἥδιστα ἐλάμβανεν, ὑπαίθριός τε τὸν πλεῖον τοῦ 2  
βίου χρόνον διητᾶτο, καὶ ταῖς αὐτοφρέσι στρωμναῖς ἤρχετο. καὶ  
διὰ ταῦτα παντὸς μὲν καύματος παντὸς δὲ ψύχους χρείσων ἦν,  
καὶ οὐθ' ὑπὸ λιμοῦ ποτὲ ἐπόνησεν οὐθ' ἐπ' ἄλλης τινὸς ἀηδίας

96 μόνου\*  
7 δὲ] δὲ δέκα?

71 3 ἀποχειρμέναις\*  
73 1 3 γὰρ] γέγονεν?

72 2 1 φηγῇ δοῦναι, αὐτῶν\*  
3 εἶναι\*



εταλαιπώρησεν, ἅτε καὶ πάντων τῶν ἀναγκαίων ἐκ τῶν αὐτῶν παρόν-  
 3 των ὡς καὶ ἀρίστων ἀπολαύων ἱκανώτατα. τοιοῦτον δ' αὐτῷ τοῦ  
 σώματος καὶ ἐκ τῆς φύσεως καὶ ἐκ τῆς ἀσκήσεως ὄντος, πολλὰ ταῖς  
 τῆς ψυχῆς ἀρεταῖς ὑπερέφερε. ταχὺς μὲν γὰρ πᾶν τὸ δέον ἐννοή-  
 σαι καὶ ποιῆσαι ἦν (τό τε γὰρ πρακτικόν ἅμα ἐγίγνωσκε, καὶ τὸν  
 καιρὸν αὐτοῦ ἡπίστατο), δεινὸς δὲ τὰ τε ἐμφανέστατα ἀγροεῖν καὶ  
 4 τὰ ἀφανέστατα εἰδέναι προσποιήσασθαι. πρὸς δ' ἔτι καὶ στρατη-  
 γὸς καὶ ἐπηρετής αὐτὸς ἑαυτοῦ ἐς πάντα ὁμοίως γιγνόμενος οὔτε  
 ταπεινὸς οὔτε ἐπαχθὴς ἑωρᾶτο, ἀλλ' οὕτω πρὸς τε τὴν τοῦ γένους  
 ἀσθένειαν καὶ πρὸς τὴν τῆς ἰσχύος ἀξίωσιν ἐκέκρατο ὥστε μήτε χεί-  
 ρων τινὸς μήτε κρείσσων δοκεῖν εἶναι. τό τε σύμπαν εἰπεῖν, οὔτε  
 πλεονεξίας οὔτε δυναστείας ἢ καὶ ὀργῆς ἕνεκα τὸν πόλεμον, ἀλλὰ  
 δι' αὐτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐποιεῖτο, καὶ τούτου τὰ μάλιστα καὶ φι-  
 λοπόλεμος καὶ εὐπόλεμος ἐλογίσθη. V p. 614.

74 ὅτι ὁ Κλαύδιος ὁ συνάρχων Μετέλλου, πρὸς τε τὸ γένος ὡγ-  
 611 κωμένος καὶ τῷ Μετέλλῳ φθονῶν, ἔνυχεν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ λαχὼν ἄρ-  
 χεον, καὶ πολέμιον οὐδὲν ἀποδεδειγμένον εἶχε, καὶ ἐπεθύμησε πάν-  
 τως τινὰ ἐπινικίων πρόφασιν λαβεῖν, καὶ Σαλασσούς Γαλάτας μὴ  
 ἐγκαλονμένους τι ἐξεπολέμωσε τοῖς Ῥωμαίοις. ἐπέμψθη γὰρ ὡς  
 συμβιβάσων αὐτοὺς τοῖς ὁμοχώροις περὶ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐς τὰ  
 χρυσεία ἀναγκαῖον διαφερομένους, καὶ τὴν τε χώραν αὐτῶν πῦσαν  
 κατέδραμεν . . . ἔπειψαν δὲ αὐτῷ οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ τῶν δέκα ἱερέων  
 δύο. V p. 617.

2 ὅτι Κλαύδιος, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἀκριβοῦς ἡπίστατο ὅτι οὐκ  
 ἐνενικήκει, ἀλλ' οὖν καὶ τότε τοσαύτῃ ὑπερηφανίᾳ ἐχρόσατο ὥσθ'  
 ὑπὲρ μὲν τῶν ἐπινικίων μηδὲνα λόγον μήτε ἐν τῇ βουλῇ μήτε ἐν  
 τῷ δήμῳ ποιήσασθαι, καθάπερ δὲ ἐπαρχόντων οἱ πάντως αὐτῶν  
 καὶ μηδεὶς ψηφίσεται, τὰ ἐς αὐτὰ ἀναλώματα αὐτῆσαι. V ib.

75 ὅτι ὁ Ποπίλιος οὕτω κατεφόβησε τὸν Ῥορίαθον ὥστε καὶ ὑπὲρ  
 612 σπονδῶν οἱ εὐθὺς, πρὶν καὶ μάχης τινὸς πειραθῆναι, προσπέμψαι,  
 τοὺς τε κορυφαίους τῶν ἀποστάντων ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐξαιτη-  
 θέντα τοὺς μὲν ἀποκτεῖναι, ἐν οἷς καὶ ὁ κηδεστὴς αὐτοῦ, καίπερ  
 ἰδίαν δύναμιν ἔχων, ἐφονεύθη, τοὺς δὲ καὶ ἐκδοῦναι, ὧν πάντων  
 ὁ ὕπατος τὰς χεῖρας ἀπέκοψεν. καὶ παντελῶς κατελύσατο, εἰ μὴ  
 καὶ τὰ ὅπλα ἤτήθη· τοῦτο γὰρ οὐτ' αὐτὸς οὔτε τὸ λοιπὸν πλῆθος  
 ἐπομεῖναι ἐποίησεν. U p. 383.

76 ὅτι Μόμμιος καὶ ὁ Ἀφρικανὸς παμπληθὲς ἀλλήλων τοῖς τρό-  
 ποις ἐς πάντα διέφερον. ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ τε τὸ σωφρονέστατον καὶ



μετ' ἀκριβείας, μηδενὸς μηδὲν προτιμῶν, ἤρξε, καὶ πολλοὺς μὲν ἐκ τῆς βουλῆς πολλοὺς δὲ καὶ ἐκ τῶν ἱππέων τῶν τε ἄλλων ὡς ἐκάστοις εὖθυνεν· ὁ δὲ δὴ Μόμμιος πρὸς τε τὸ δημοτικώτερον καὶ πρὸς τὸ ἀνθρωπινώτερον οὐτ' αὐτός τινι κηλῖδα προσέθηκε, καὶ συχνὰ τῶν ὑπ' ἐκείνου πραχθέντων, ὅσα γε καὶ ἐνεδέχeto, κατέλυσεν. ἐς τοσοῦτον γὰρ ἐπιεικείας φύσει προήκων ἦν ὥστε<sup>2</sup> καὶ τῷ Λουκούλλῳ χρῆσαι τε ἀγάλματα πρὸς τὴν τοῦ τυχαίου, ὃ ἐκ τοῦ Ἰβηρικοῦ πολέμου κατεσκεύασε, καθιέρωσιν, καὶ μὴ βουληθέντος αὐτὰ ὡς καὶ ἱερὰ ἐκ τῆς ἀναθέσεως γεγονότα ἀποδοῦναι μηδεμίαν ὁργὴν ποιήσασθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἐκείνου ὀνόματι τὰ ἐαυτοῦ λάφρα περιδεῖν ἀνακαίμενα. V p. 618

ὅτι Πομπήιος πολλὰ καὶ ἐσφάλῃ καὶ αἰσχύνῃν δεινὴν ὤφλεν·<sup>77</sup> ποταμὸν γάρ τινα διὰ τῆς τῶν Νουμαντίνων χώρας ῥέοντα βουλη-<sup>α. u.</sup> θείς ἐκ τῆς ἀρχαίας διεξόδου παρατρέψαι, ἐπὶ δὲ τοὺς ἀγροὺς αὐ-<sup>614</sup> τῶν ἐφεῖναι, τοῦτο μὲν ἰσχυρῶς πονηθεὶς ἐξειργάσατο, πολλοὺς δὲ στρατιώτας ἀποβαλὼν οὔτε τοῖς Ῥωμαίοις ὄφελος ἐκ τῆς παρεκτροπῆς γενέσθαι οὔτε ἐκείνοις βλάβος . . . V ib.

ὅτι Καίπιων τοὺς μὲν πολέμιους οὐδὲν ὅ τι καὶ ἄξιον εἰπεῖν,<sup>78</sup> τοὺς δὲ οἰκείους πολλὰ καὶ δεινὰ ἔδρασεν, ὥστε καὶ κινδυνεύσαι ὑπ' αὐτῶν ἀπολέσθαι. χαλεπῶς τε γὰρ αὐτοῦ καὶ τραχέως τοῖς τε ἄλλοις καὶ μάλιστα τοῖς ἱππεῦσι χρωμένον, πολλοὶ πολλὰ καὶ ἄτοπα ταῖς νύξιν ὅτι μάλιστα διέσκωπτον καὶ διεθρόον, καὶ ἐφ' ὅσον γε ἐκείνος διὰ τοῦτ' ἡγανάκτει, ἐπὶ πλεῖον ἐτώθαζον, ὅπως ἐξοργίζοιτο. ὡς οὖν τὸ πρᾶττόμενον ἐνδηλον ἦν, ὑπεύθυνος δὲ οὐ-<sup>2</sup> δείς εὐρίσκετο, ὑποτοπήσας ὑπὸ τῶν ἱππέων αὐτὸ γίνεσθαι, καὶ ἐς οὐδένα τρέψαι δυνηθεὶς τὴν αἰτίαν, πᾶσιν αὐτοῖς τὴν ὁργὴν ἔφερεν, καὶ ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἐξακοσίους ὄντας τὸν ποταμὸν, παρ' ᾧ ἑστρατοπεδεύοντο, μετὰ μόνων ἱπποκόμων διαβῆναι, καὶ ἐκ τοῦ ὄρους ἐφ' ᾧ ὁ Θιρίαδος ὑψέλλετο ἑκλίσασθαι. προύπτου δὲ δὴ τοῦ κινδύνου πᾶσιν ὄντος, οἱ χιλιάρχοι καὶ οἱ ὑποστράτηγοι ἐδέοντο αὐτοῦ μὴ ἀπολέσαι σφᾶς. οἱ δὲ ἱππεῖς ὀλίγον ἐπισχόντες ὡς κἂν<sup>3</sup> ἐκείνων αὐτοῦ ἀκούσαντος, ἐπειδὴ μηδὲν ἐνεδίδον, ἱκετεύσαι μὲν αὐτὸν ἀπηξίωσαν, οὗ πέρ που καὶ τὰ μάλιστα ἐγλίχετο, διολέσθαι δὲ μᾶλλον ἢ τι ἐπιεικὲς φθέγγεσθαι πρὸς αὐτὸν ἐλόμενοι ὥρμησαν ἐπὶ τὸ τεταγμένον· καὶ αὐτοῖς τό τε τῶν συμμάχων ἱπικὸν καὶ ἄλλοι ἐφελόνται συνεξῆλθον. καὶ τὸν τε ποταμὸν διέβησαν, καὶ τὴν ὕλην ταμιόντες περὶ τὸ στρατηγεῖον αὐτοῦ παρενέβαλον ὡς καὶ καταπρήσοντες αὐτόν. κἂν κατεκαύθη, εἰ μὴ προεξέφυγεν. V ib.

78 3 4 καὶ\*

\* ἀκούσαντος\*

3 7 παρενέβαλον?\*



79 ὅτι ἐλθόντων Νουμαντίων πρέσβειων οἱ Ῥωμαῖοι ἔξω τοῦ τεῖ-  
 618 <sup>a. n.</sup> χους ἐδέξαντο αὐτούς, ἵνα μὴ καὶ βεβαίουν ἐκ τούτου τὰς σπονδὰς  
 δόξωσι. ξένια μέντοι σφίσι καὶ ὡς ἐξέπεμψαν, μὴ βουλευθέντες πω  
 2 τὴν ἐλπίδα αὐτῶν ὡς καὶ συναλλαγησομένων ἀφελέσθαι. ἔλεγον  
 δὲ οἱ μὲν περὶ τὸν Μαγκίνον τὴν τε ἀνάγκην τῶν ὁμολογησαμένων  
 καὶ τὸ πλῆθος τῶν σεωσμένων, ὅτι τε πάνθ' ὅσα καὶ πρότερον ἐν  
 τῇ Ἰβηρίᾳ ἐκέκτηντο εἶχον· ἤξιον τ' αὐτοὺς μὴ πρὸς τὴν παροῦ-  
 σάν σφιν ἄδειαν ἀλλὰ πρὸς τὸν τότε περιστάντα τοὺς στρατιώτας  
 κίνδυνον ἐκλογίεσθαι, οὐχ ὅσα ἔδει γεγονέναι, ἀλλ' ὅσα ἐνεδέχeto  
 3 πραχθῆναι. οἱ δὲ Νουμαντίνοι πολλὰ μὲν περὶ τῆς προτέρας σφῶν  
 ἐς αὐτοὺς εὐνοίας, πολλὰ δὲ καὶ περὶ τῆς ἐκείνων μετὰ ταῦτα ἀδι-  
 κίας, ὑφ' ἧς ἐς τὸν πόλεμον κατέστησαν, τὴν τε τοῦ Πομπηίου  
 ψευδορκίαν προέφερον, καὶ τῆς τοῦ Μαγκίνου καὶ τῶν ἄλλων σω-  
 τηρίας εὐργεσίαν ἀπῆτουν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι καὶ τὰς σπονδὰς ἔλυ-  
 σαν καὶ τὸν Μαγκίνον ἐκδοθῆναι τοῖς Νουμαντίνοις ἔγνωσαν.  
 U p. 383.

80 ὅτι Σκιπίωνος μαχομένου τοῖς Ἰβηρσιν οἱ βάρβαροι τοῦτον δει-  
 σαντες ἀποκτείνουσι τὸν αὐτῶν βασιλέα Βορίανθον. ὢν ἀφικόμενοι  
 τινες πρὸς Σκιπίωνα ἄθλα παρ' αὐτοῦ τῶν πεπραγμένων λαβεῖν  
 ἤξιον. ὁ δὲ ἀποκρίνεται μηδαμῶς εἶναι Ῥωμαίοις ἔννομον ἐν  
 ἐπαίῳ ποιεῖσθαι τὰς κατὰ τῶν στρατηγῶν τοῖς ἀρχομένοις ἐπι-  
 χειρουμένας ἐπιβουλὰς. M p. 547: cf. Suidas vv. Βορίανθος et ἐπι-  
 βουλή.

81 ὅτι ὁ Κλαύδιος πολλὰ ἂν καὶ ἄτοπα ὑπὸ τραχύτητος ἐργάσατο,  
 εἰ μήπερ ὁ συνάρχων αὐτοῦ Κύντος ἐκώλυσεν. ἐπικεικὴς γὰρ ὢν  
 καὶ ἐναντιωτάτην αὐτῷ φύσιν ἔχων ὀργῇ μὲν οὐδέν οἱ ἀντέπραξεν,  
 ἐνδιδούς δέ πῃ καὶ πρῶως πῶς αὐτῷ χρώμενος οὕτως αὐτὸν μετε-  
 χειρίσατο ὥστε ἐλάχιστα πικράνασθαι. V p. 621.

82 ὅτι ὁ Φούριος ἐξήγαγεν ἐν τοῖς ὑποστρατήγοις τὸν Πομπήιον  
 καὶ τὸν Μέτελλον, καίπερ καὶ ἐαντιῷ καὶ ἀλλήλοις ἐχθροὺς ὄντας,  
 ὅπως ὡς καὶ μέγα τι πράξων τὸν τε ἔλεγον τῶν ἔργων ἀκριβῆ ποιή-  
 σεται, καὶ τὴν μαρτυρίαν τῆς ἀρετῆς καὶ παρ' ἀκόντων σφῶν λάβῃ.  
 V ib.

83 ὅτι ὁ Γράκχος ὁ Τιβέριος ἐτάραξε τὰ τῶν Ῥωμαίων, καίπερ  
 καὶ γένους ἐς τὰ πρῶτα πρὸς τὸν πάππον τὸν Ἀφρικανὸν ἀνέκων,  
 καὶ φύσει ἄξια αὐτοῦ χρώμενος, τὰ τε τῆς παιδείας ἔργα ἐν τοῖς  
 μάλιστα ἀσκήσας, καὶ φρόνημα μέγα ἔχων. ὅσῳ γὰρ πλείω καὶ  
 ἰσχυρότερα ταῦτα ἐκέκτητο, μᾶλλον ἐς φιλοτιμίαν ἀπ' αὐτῶν προ-



ήχθη, καὶ ἐπειδὴ ἅπαξ ἔξω τοῦ βελτίστου παρετράπη, καὶ ἄκων ἐς τὸ χείριστον ἐξώκειλεν. ἐπειδὴ γὰρ αὐτῷ τὰ τῶν Νομμαντίνων <sup>2</sup> ἐπινίκια ἀπεψηφίσθη, καὶ αὐτὸς τιμηθῆσεσθαι πρότερον, ἅτε καὶ προτυανέσας αὐτά, ἐλίπας οὐχ ὅπως τοιούτου τινὸς ἔτυχεν, ἀλλὰ καὶ προσεκινδύνευσεν ἐκδοθῆναι, ἔγνω καὶ τὰ πράγματα οὐκ ἀπ' ἀρετῆς οὐδὲ ἀπ' ἀληθείας, ἀλλ' ὥς πον καὶ ἔτυχεν, ἐξεταζόμενα. ταύτην μὲν τὴν ὁδὸν τῆς δόξης ὡς οὐκ ἀσφαλῆ ἀφήκε, <sup>3</sup> τρόπον δὲ τινα πρωτεύσαι πάντως ἐπιθυμήσας, καὶ τοῦτο διὰ τοῦ ὁμίλου μᾶλλον ἢ τῆς βουλῆς ἐξεργάσασθαι προσδοκήσας, ἐκείνῳ προσέθετο. V p. 621.

ὅτι Μάρκος Ὀκτάκιος τῷ Γράκῳ διὰ φιλονεικίαν συγγενικὴν <sup>4</sup> ἐκὼν ἀντηγωνίζετο. καὶ ἐκ τούτου οὐδὲν μέτριον ἐπράττετο, ἀλλ' <sup>5</sup> ἀντιφιλονεικοῦντες περιγενέσθαι μᾶλλον ἀλλήλων ἢ τὸ κοινὸν ὠφελῆσαι, πολλὰ μὲν καὶ βίαια, ὥσπερ ἐν δυναστείᾳ τινὶ ἀλλ' οὐ δημοκρατίᾳ, ἔπραξαν, πολλὰ δὲ καὶ ἄτοπα, ὥσπερ ἐν πολέμῳ τινὶ ἀλλ' οὐκ εἰρήνῃ, ἔπαθον. τοῦτο μὲν γὰρ εἰς πρὸς ἓνα, τοῦτο δὲ <sup>6</sup> πολλοὶ κατὰ στάσεις λοιδορίας τε ἐπαχθεῖς καὶ μάχας, οὐχ ὅτι κατὰ τὴν ἄλλην πόλιν ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῷ βουλευτηρίῳ τῇ τε ἐκκλησίᾳ ἐποιοῦντο. τῇ μὲν γὰρ προσάσει τῇ τοῦ νόμου χρώμενοι, τῷ δὲ ἔργῳ καὶ ἐς τὰ ἄλλα πάντα διασπενδόμενοι, ὥστε ἐν μηδενὶ ἀλλήλων ἑλαττοῦσθαι. καὶ τούτου οὐτ' ἄλλο τι τῶν εἰθισμέ- <sup>6</sup> νων ἐν κόσμῳ συνέβαιεν οὐθ' αἱ ἀρχαὶ τὰ νεομισμένα ἔπρασσον, τὰ δὲ δικαστήρια ἐπέπαινον καὶ συμβόλαιον οὐδὲν ἐγίγνετο, ἀλλ' ἢ τε ταραχὴ καὶ ἢ ἀκρισία πανταχοῦ πολλὴ ἦν· καὶ ὄνομα πόλεως ἔφερον, στρατοπέδον δὲ οὐδὲν ἀπεῖχον. V p. 622.

ὅτι ὁ Γράκκος τοῖς στρατευομένοις ἐκ τοῦ ὁμίλου νόμους τινὰς <sup>7</sup> ἐπικουροῦντας ἔγραφε, καὶ τὰ δικαστήρια ἀπὸ τῆς βουλῆς ἐπὶ τοὺς ἱππέας μετέηγε, φύρων καὶ ταράσσων πάντα τὰ καθεστηκότα, ὅπως ἐκ γε τούτου ἀσφαλείας τινὸς ἐπιλάβηται. καὶ ὥς οὐδὲν οὐδὲ ἐν- <sup>8</sup> ταῦθα αὐτῷ προεχώρει, ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἐξόδῳ τῆς ἀρχῆς ἦν καὶ ἐμειλεν ἀπαλλαγεῖς αὐτῆς ἀντίκα τοῖς ἐχθροῖς ὑποβληθῆσεσθαι, ἐπεχείρησε καὶ ἐς τὸ ἐπὶ ἔτος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ δημαρχῆσαι καὶ τὸν πενθερὸν ἕπατον ἀποδείξει, μηδὲν μήτ' εἰπεῖν μήθ' ὑποσχέσθαι τισὶν ὀκνῶν. καὶ πενθίμην ἐσθῆτα πολλάκις ἐνεδύετο, τὴν τε μητέρα καὶ τὰ παῖδια ἐς τὸ πλῆθος παρῆγε συνδεόμενα. V ib.

ὅτι Σκιπίων Ἀφρικανὸς φιλοτιμίᾳ πλείονι παρὰ τὸ προσῆκον <sup>84</sup> τό τε ἀρμόδιον τῇ ἄλλῃ αὐτοῦ ἀρετῇ ἐχοῖτο. οὐκοῦν οὐδὲ τῶν ἀν- <sup>85</sup> τιστασιαστών τις αὐτῷ θανόντι ἐφῆσθη, ἀλλὰ καὶ ἐκείνοι, καίπερ βαρύντατον αὐτόν σφισι νομίζοντες εἶναι, ἐπόθησαν· χορήσιμόν τε γὰρ πρὸς τὰ κοινὰ ἐώρων, καὶ δεινὸν οὐδὲν οὐδ' ἂν σφεῖς παθεῖν



<sup>2</sup> ἀπ' αὐτοῦ προσεδόκων. ὑπεξαίρεθέντος δὲ τούτου πάντα αὐτῆς τὰ τῶν δυνατῶν ἡλαττώθη, ὥστε ἐπ' ἀδείας τοὺς γεωνόμους πᾶσαν ὥς εἰπεῖν τὴν Ἰταλίαν πορθῆσαι. καὶ μοι ἐς τοῦτο ὅτι μάλιστα ἀποσκῆψαι δοκεῖ τό τε πλῆθος τῶν λίθων τῶν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατενεχθέντων καὶ ἐς ναοὺς τέ τινας ἐμπεσόντων καὶ ἀνθρώπους ἀποκτεινάντων, καὶ τὰ δάκρυα τοῦ Ἀπόλλωνος. ἔκλαυσε γὰρ, ἔκλαυσεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ὥστε τοὺς Ῥωμαίους κατακόψαι τε τὸ βρέτας καὶ καταποντῶσαι ἐκ συμβουλῆς μάντεων ψηφισθῆναι. V p. 625.

85 ὅτι ὁ Γράκχος τὴν μὲν γνώμην ὁμοίαν τῷ ἀδελφῷ εἶχεν, πλὴν καὶ ὅσον ἐκεῖνος μὲν ἀπ' ἀρετῆς ἐς φιλοτιμίαν καὶ ἐξ αὐτῆς ἐς κακίαν ἐξώκειλεν, οὗτος δὲ ταραχώδης τε φύσει ἦν καὶ ἐκὼν ἐπονηρεύετο, τῇ δὲ δὴ παρασκευῇ τῶν λόγων πολλὸν αὐτοῦ προσέφερεν. καὶ διὰ ταῦτα ταῖς τε ἐπινοίαις κακοτροπωτέροις καὶ ταῖς τόλμαις προχειροτέροις τῇ τε αὐθαδεῖα πλείονι πρὸς πάντα ὁμοίως ἐχρήτο. <sup>2</sup> πρῶτός τε ἐν τοῖς συλλόγοις μεταξὺ δημηγορῶν ἐβράδιζε, καὶ τὸν βραχίονα πρῶτος ἀπεγύμνωσεν, ὥστε μηδέτερον κακὸν αὐτῶν ἐξ ἐκείνου νομισθῆναι. καὶ ἐπειδὴ γε πολλῇ μὲν πικρότητι ἐνθυμημάτων πολλῇ δὲ καὶ σφοδρότητι ὀνομάτων ἐπέτιαν ἐδημηγόρει, καὶ ἐκ τούτου οὔτε κατέχειν ῥαδίως ἑαυτὸν ἐδύνατο καὶ πολλὰκις ἐς ἃ οὐκ ἦθελεν εἰπεῖν ἐξεφύρετο, ἀλλήτῃν ἐπήγετο, καὶ παρ' ἐκείνου ὑπαναυδόντος οἱ ἐρρουθμίζετο καὶ ἐμετρίαζεν, ἢ καὶ εἰ πῃ καὶ <sup>3</sup> ὥς ἐξέπιπτεν καθίστατο. τοιοῦτος οὖν δὴ τις ὢν τῇ τε πολιτείᾳ ἐπέθετο, καὶ οὐδὲν ἀπώμοτον οὐτ' εἰπεῖν οὔτε πρᾶξαι προσποιούμενος μέγιστος δι' ἐλαχίστου παρὰ τε τῷ ὁμίλῳ καὶ τοῖς ἱππεύσιν ἐγένετο. τό τε γενναῖον καὶ τὸ βουλευθὲν πᾶν, εἰ ἐπὶ πλείον ἐβεβιώκει, . . . νῦν δ' ὑπὸ τῆς πολλῆς δυναστείας ἐπίφθορος καὶ τοῖς <sup>a. u.</sup> <sup>633</sup> <sup>86</sup> στασιώταις γενόμενος ταῖς ἑαυτοῦ τέχναις ἐσφάλη. V ib.

86 ὅτι τὸ μετὰ τὸν πρῶτον τῆς Ῥώμης συνοικισμὸν ἐξακοσιοστὸν τριακοστὸν πέμπτον ἔτος ἐπὶ τῆς ἑκατοστῆς ἐξακοστῆς τετάρτης ἦν ὀλυμπιάδος. M p. 548.

87 ὅτι αἱ ἱέρειαι τὸ πλεῖστον αὐταὶ τοῦ τε ὀλέθρου καὶ τῆς αἰ- <sup>a. u.</sup> <sup>640</sup> σχύνης ὄφλον, συγχροῖς δὲ δὴ καὶ ἄλλοις μεγάλων κακῶν αἰτίαι ἐγένοντο, ἣ τε πόλις ἅπασα ἀπ' αὐτῶν ἐταράχθη. ἐκλογιζόμενοι γὰρ ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἄχραντα καὶ τὰ ὑπὸ τῆς θρησκείας ἅγια ἐκ τε τοῦ φόβου τῆς τιμωρίας κόσμια ἐλυμάνθη, οὐδὲν ὅ τι οὐχ ὑπεικόπων τῶν αἰσχίστων καὶ ἀνοσιωτάτων δύνασθαι γενέσθαι.

<sup>2</sup> καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς κολάσεις οὐ μόνον τῶν ἐλεγχθέντων ἀλλὰ

84 2 3 γέ\*  
5 καὶ ἐπειδὴ ἐκ

8 ψηφίσασθαι? \*  
87-1 3 φθόνου

85 2 1 δημηγοριῶν \*



καὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν αἰτιαθέντων μίσει τοῦ συμβεβηκότος ἐποίησαντο. ὅθεν οὐκ ἐκ γυναικείας αἰτίας ἀλγεῖν, ἀλλ' ἐκ δαιμονίας τινὸς ὁργῆς σύμπαντα κατ' αὐτὰς συμβῆναι ἔδοξεν. V p. 626.

ὅτι τρεῖς ἅμα ἠνδρώθησαν, καὶ αὐτῶν Μαρξία μὲν αὐτῇ τε <sup>3</sup> καθ' αὐτὴν καὶ πρὸς ἕνα τινὰ ἱππέα ἡσχύνθη, καὶ διέλαθεν, εἰ μῆπερ ἡ ζήτησις ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπὶ πλεῖον ἀρθεῖσα καὶ ἐκείνην προσκατέλαβεν. Αἰμιλία δὲ καὶ Αἰκινία πληθὺς ἐραστῶν ἔσχον καὶ δι' ἀλλήλων ὑβρίζοντο. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ὀλίγοις τισὶν ἰδία καὶ δι' ἀπορορήτων ὥς καὶ μόνῳ ἐκάστῳ συνεγίνοντο. ἔπειτα αὐ- <sup>4</sup> ταὶ τε πάντα τὸν καὶ ὑποπεῦσαι μηνῶσαι τέ τι δυνάμενον ἐς σιωπὴν ἀναγκαίαν μισθῶ τῆς ὁμιλίας προκατελάμβανον, καὶ οἱ προδιειλεγμένοι σφίσι ταῦθ' ὁρῶντες ἔφερον, ἵνα μὴ κατάρωροι τῇ ἀγανακτήσει γένωνται. ὥστε καὶ καθ' ἕνα καὶ κατὰ πολλούς, τοῦτο μὲν ἰδία τοῦτο δὲ καὶ κοινῇ, τοῖς τε ἄλλοις ὁμιλεῖν, καὶ τῷ μὲν τῆς Αἰμιλίας ἀδελφῷ τὴν Αἰκινίαν τῷ δὲ ταύτης τὴν Αἰμιλίαν συνεῖναι. καὶ ταῦτα μὲν οὖν γιγνόμενα ἐπὶ πλεῖστον ἔλαθεν, καὶ <sup>5</sup> πολλῶν μὲν ἀνδρῶν πολλῶν δὲ καὶ γυναικῶν, καὶ ἐλευθέρων καὶ δούλων, συγγηγρωσκότων ὁμῶς ὥς ἐπὶ μακρότατον ἔλαθε, πρὶν <sup>ἐστὶν ἡ δὲ ?</sup> δὴ Μάριός τις, ὅσπερ πον καὶ τοῦ παντὸς κακοῦ πρῶτος καὶ ὑπερέτης καὶ συνεργὸς ἐγεγόνει, κατεμήνυσεν αὐτό, ὅτι μήτε ἐλευθερίας μήτ' ἄλλον μηδεὸς ὢν ἥλπισεν ἔτιχεν. καὶ ἦν γὰρ οὐ προαγορευ-  
σαι μόνον ἀλλὰ καὶ διαβαλεῖν συγκροῦσαι τέ τινας δεινότητος.

V ib.

ὅτι τῷ Μάρκῳ τῷ Δρούσῳ ἦν μὲν πον καθ' αὐτὰ ταῦτα δό- <sup>88</sup> ξαν αὐτῷ φέροντα, πρὸς δὲ δὴ τὴν τοῦ Κάτωνος συμφορὰν, καὶ <sup>642</sup> ὅτι καὶ ἐπιεικείᾳ πολλῇ πρὸς τοὺς στρατιώτας ἐχρήσατο, τὴν τε κατόρθωσιν ἐπὶ πλεῖον τῆς ἀληθείας πεποιῆσθαι ἔδοξε καὶ εὐκλείαν μελῶ τῶν ἔργων ἐκτίσασατο. V p. 629.

ὅτι τῷ Ἰουγούρθῳ ὁ Μέτελλος, προσπέμφαντί οἱ ὑπὲρ τῆς εἰ- <sup>89</sup> ρήνης, πολλὰ καθ' ἕναστον ὥς καὶ μόνον ἐπέταξε, καὶ οὕτως <sup>646</sup> ὁμήρους τε παρ' αὐτοῦ καὶ ὅπλα τοὺς τε ἐλέφαντας καὶ τοὺς αἰχμαλώτους τοὺς τε αὐτομόλους ἔλαβεν. καὶ τούτους μὲν πάντας ἀπέκτεινεν, οὐ κατελύσατο δέ, ὅτι ὁ Ἰουγούρθας οὐκ ἠβουλήθη πρὸς αὐτόν, μὴ συλληφθῆ, ἐλθεῖν, καὶ ὁ Μάριος ὁ τε Γραῖος ἐνεπόδισαν. U p. 385.

ὅτι ὁ Μάριος ἦν μὲν γὰρ καὶ τὴν ἄλλως καὶ στασιώδους καὶ <sup>2</sup> ταραχώδους, καὶ παντὸς μὲν τοῦ συρφετώδους, ἀφ' οὗπερ καὶ ἐπεφύκει, φίλος, παντὸς δὲ τοῦ γενναίου καθαιρέτης. καὶ γὰρ εἰπεῖν

5 3 ὥς] ὅπως\*

6 προαγορευεῖν

88 1 τῷ Μάρκῳ Δρ.\*



τι καὶ ὑποσχέσθαι καὶ ψεύσασθαι καὶ ἐπισηρῆσαι, ἐν ᾧ πλεονεκτῆσειν ἤλπιζεν, ἐτοιμότατα ἐτόλμα, τό τε συκοφαντῆσαι τινα τῶν ἀρίστων καὶ τὸ ἐπαινέσαι αὐτῶν τῶν κακίστων ἐν παιδιᾷ ἐτίθετο. καὶ μοι μηδεὶς θαυμάσῃ εἰ τοιοῦτός τις ὢν ἐπὶ πλείστον ἔλαθεν ἐφ' οἷς ἐκακούργει· ἐκ τε γὰρ τῆς περιτεχνήσεως καὶ ἐκ τῆς τύχης, ἥ παράπαν τὰ πρῶτα ἀγαθῇ ἐχρήσατο, καὶ ἀρετῆς δόξαν ἐκτήσατο. V p. 629.

3 ὅτι τὸν Μέτελλον καὶ δι' ἐκεῖνο ῥᾶον διαβαλεῖν ὁ Μάριος ἠδυνήθη, ὅτι ὁ μὲν ἐν τε τοῖς εὐπατριδαῖς ἐξητάζετο καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἀρίστα διεκρίβειν, αὐτὸς δὲ ἐξ ἀφανεστάτου καὶ ἀδηλοτάτου ἐς τὸ μέσον παρίεναι ἤρχετο (οἱ γὰρ πολλοὶ ἐτοιμῶς τὸν μὲν ὑπὸ τοῦ φθόνου καθήρουν, τὸν δὲ πρὸς τὰς ἐπαγγελίας ἠΰζουν), καὶ μάλιστα ὅτι ἐλογοποιήθη τὸν Μέτελλον παριενένον τότε πρὸς τὰς ἀρχαιεσιίας τῷ Μαρίῳ εἰπεῖν ὅτι ἀγαπᾷν ὀφείλεις ἂν μετὰ τοῦ νείους μου (μειράκιον δὲ ἐκεῖνος ἦν) ὑπατεύσης. V p. 630.

4 ὅτι τῷ Μετέλλῳ ἤχθετο ὁ Γαύδας, ὅτι μήτε τοὺς αὐτομόλους μήτε φρουρὰν στρατιωτῶν Ῥωμαίων αἰτήσας παρ' αὐτοῦ ἔλαβεν, ἢ καὶ ὅτι ἐγγὺς αὐτοῦ οὐκ ἐκαθέζετο, ὅπερ ὡς πλήθει τοῖς τε βασιλεῦσι καὶ τοῖς δυνάσταις παρὰ τῶν ὑπᾶτων ἐδίδοτο. V ib.

<sup>n. u.</sup> 647 ὅτι τῆς Κίρτας καθ' ὁμολογίαν ἀλούσης ὁ Βόρχος ἐπεκρη-  
νέυστο τῷ Μαρίῳ, καὶ τὰ μὲν πρῶτα τὴν τοῦ Ἰουγούρθου ἀρχὴν μισθὸν τῆς μεταστάσεως ἤτει, ἔπειτα μὴ τυχὼν αὐτῆς ἀπλῶς ἠξίωσε συμβῆναι. καὶ ὁ μὲν πρέσβεις ἐς τὴν Ῥώμην ἐπεμψεν, ὁ δὲ Ἰουγούρθας τούτων γιγνομένων ἀπεχώρησεν ἐς τὰ ξηρότατα τῆς ἐαυτοῦ γῆς. U p. 385.

<sup>n. u.</sup> 648 ὅτι ὁ Μάριος πρέσβεις τοῦ Βόρχου κομισάμενος οὐκ ἔφη αὐτῷ  
συνθήσεσθαι, εἰ μὴ τὸν Ἰουγούρθαν ἐκδοτον παρ' αὐτοῦ λάβοι· ὁ καὶ γέγονεν. U p. 386.

90 ὅτι Τόλοφσαν πρότερον μὲν ἔνσπονδον οὖσαν τοῖς Ῥωμαίοις, στασιάζουσαν δὲ πρὸς τὰς τῶν Κίμβρων ἐλπίδας ὡς καὶ τοὺς φρουροὺς δεθῆναι, προκατέσχον νυκτὸς ἐξαπίνης ὑπὸ τῶν ἐπιτηδείων ἐσαχθέντες, καὶ τὰ ἱερὰ διήρπασαν, καὶ ἄλλα χωρὶς χρήματα πολλὰ ἔλαβον· τὸ γὰρ χωρίον ἄλλως τε παλαιόπλουτον ἦν, καὶ τὰ ἀναθήματα ἃ ποτε οἱ Γαλάται οἱ μετὰ Βρέννον στρατεύσαντες ἐκ τῶν Δελφῶν ἐσύλησαν εἶχεν. οὐ μέντοι ἀξιόλογόν τι ἀπ' αὐτῶν τοῖς οἴκοι Ῥωμαίοις περιεγένετο, ἀλλ' αὐτοὶ ἐκεῖνοι τὰ πλείω ἐσφετερίσαντο. καὶ ἐπὶ τούτῳ συχνοὶ εὐθύνθησαν. V p. 630.

91 ὅτι ὁ Σεργίλιος ὑπὸ τοῦ πρὸς τὸν συνάρχοντα φθόνου τὰ μὲν



ἄλλα ἔξ Ἰσου οἱ ἐπετέτραπτο, τῷ δὲ δὴ ἀξιώματι οἷα ὑπατεύοντος<sup>α. η.</sup>  
 αὐτοῦ ἡλαττοῦτο. πολλῶν δὲ κακῶν αἴτιος τῷ στρατεύματι ἐγέ-<sup>649</sup>  
 νετο. καὶ μετὰ θάνατον Σκαύρου τὸν Σερσίλιον μετεπέμψατο· ὁ  
 δὲ ἀπεκρίνατο τὴν ἑαυτοῦ ἐκότερον δεῖν φυλάττειν. εἴτα ἐλπίσας<sup>2</sup>  
 τὸν Μάλλιον καθ' ἑαυτὸν τι κατορθώσσειν, ἐφθόνησεν αὐτῷ μὴ  
 μόνος εὐδοκιμήσῃ, καὶ ἦλθε μὲν πρὸς αὐτόν, οὔτε δὲ ἐν τῷ αὐτῷ  
 χωρίῳ ἠῦλίσατο οὔτε τι βούλευμα κοινὸν ἐποιήσατο, ἀλλ' ὥς καὶ  
 πρότερος αὐτοῦ τοῖς Κίμβροις συμμίζων, τὴν τε δόξαν τοῦ πολέ-  
 μου πᾶσαν ἀποισόμενος, ἐν μέσῳ ἰδρῦθη. καὶ τὸ μὲν πρῶτον φο-<sup>3</sup>  
 βεροὶ καὶ ὡς τοῖς πολεμίοις, μέχρ' οὗ ἡ διαφορὰ αὐτῶν ἐλάνθα-  
 νεν, ἐγίνοντο, ὥς καὶ ἐς ἐπιθυμίαν σπονδῶν αὐτοὺς προαγαγεῖν·  
 ὥς δὲ πρὸς Μάλλιον ὑπατεύοντα διεκηρυκέναντο, ὁ Σερσίλιος ἡγα-  
 νάκτησεν ὅτι μὴ πρὸς ἑαυτὸν ἐπρεσβεύσαντο, καὶ οὔτε τι συμβα-  
 τικὸν ἀπεκρίνατο, ὀλίγου τε καὶ τοὺς πρεσβευτὰς διέφθειρεν. V  
 p. 630.

ὅτι οἱ στρατιῶται τὸν Σερσίλιον ἠγάγασαν πρὸς Μάλλιον ἐλ-<sup>4</sup>  
 θεῖν καὶ μετ' αὐτοῦ βουλευσασθαι περὶ τῶν παρόντων. τοσοῦτον  
 δὲ ὁμοφρονῆσαι ἐδέξαντο ὥστε καὶ ἐχθίους ἢ πρόσθεν ἦσαν ἐκ τῆς  
 συνοουσίας ἐγένοντο· ἔς τε γὰρ φιλονεικίαν καὶ λοιδορίας προαχθέν-  
 τες αἰσχυρῶς διελύθησαν. V p. 633.

ὅτι Γναῖος Δομίτιος δίκην τῷ Σκαύρῳ λαχὼν, ἔπειτα ἐπειδὴ<sup>92</sup>  
 τῶν οἰκετῶν τις προσελθὼν αὐτῷ πολλὰ καὶ χαλεπὰ κατὰ τοῦ δε-<sup>650</sup>  
 σπότητος μνηρῆσειν ὑπέσχετο, οὐκ ἐπολυπραγμότησε, καὶ προσέτι συλ-  
 λαβὼν αὐτὸν παρέδωκε τῷ Σκαύρῳ. V ib.

ὅτι Πούπλιος Λικίνιος Νέρβας στρατηγὼν ἐν τῇ νήσῳ, καὶ<sup>93</sup>  
 μαθὼν ὅτι οὐκ ἐν δίκῃ τινὰ περὶ τοὺς δούλους γίγνοιτο, ἢ καὶ ληι-  
 μμάτων ἀφορμὰς ζητῶν (καὶ γὰρ ἦν οὐκ ἄδωρος), περιήγγειλεν ἀφι-  
 κνεῖσθαι πρὸς ἑαυτὸν πάντας τοὺς αἰτιωμένους τι τοὺς δεσπότης  
 σφῶν, ὥς καὶ βοηθήσων αὐτοῖς. ἔξ οὗν τούτου ἐκείνων τε πολλοὶ<sup>2</sup>  
 συνιστάμενοι οἱ μὲν ἀδικεῖσθαι τι ἔλεγον, οἱ δὲ καὶ ἄλλο τι τοῖς  
 δεσπότης ἐνεκάλουν, νομίζοντες καιρὸν εἰληφέναι τοῦ πάντα ὅσα  
 ἐβούλοντο πρὸς αὐτοὺς ἀναιμωτῶς διαπραξασθαι· καὶ οἱ ἐλεύθεροι  
 συμφρονήσαντες ἀνθίσταντό σφισι καὶ οὐδαμοῦ ὑφίσταντο. φοβηθεῖς<sup>3</sup>  
 οὗν ὁ Λικίνιος τὴν σύστασιν αὐτῶν ἐκατέρων, μὴ καὶ μέγα τι δει-  
 νὸν ὑπὸ τῶν ἐλαττωθέντων γένηται, οὐδένα τῶν δούλων προσεδέ-  
 ξατο, ἀλλ' ἀπέπεμψεν αὐτοὺς ὥς μηδὲν κακὸν πεισομένους ἢ μηδὲν  
 γ' ἔτι ταράξαι τῷ διασχεδασθῆναι δυνησομένους. οἱ δὲ δέοντες  
 τοὺς δεσπότης, ὅτι καὶ τὴν ἀρχὴν ἐπικαλέσαι τι αὐτοῖς ἐτόλμησαν,

93 2 1 τούτου καὶ ἐκείνων\*

4 πρὸς om\*

3 1 ἠφάνιστο



συνεστράφησαν καὶ κοινολογησάμενοι πρὸς ληστείας ἐτρόποντο.  
V p. 633.

<sup>4</sup>  
<sup>α. η.</sup>  
651 ὅτι οἱ Μεσσήνιοι νομίσαντες μηδὲν δεινὸν πείσεσθαι, πάντα  
τοῦτο Ἀθηνίων, ὅσπερ πον τὸ μέγιστον κράτος τῶν ληστευόντων  
Κίλιξ ὧν εἶχεν, ἐπέθετο αὐτοῖς δημοτελεῖ τινα ἐορτήν ἐν τῷ προ-  
αστείῳ ἄγονσι, καὶ ἐκείνων τε πολλοὺς σχεδασθέντας ἀπέκτεινε καὶ  
τὴν πόλιν ὀλίγου κατὰ κράτος εἶλεν. χωρίον δέ τι Μάκελλαν εὐ-  
ερχὲς τειχισάμενος ἰσχυρῶς τὴν γῆν ἐκακούργει. V p. 634.

94  
<sup>α. η.</sup>  
652 ὅτι τῶν βαρβάρων ἡττημένων, καὶ συγχῶν ἐν τῇ μάχῃ πεσόν-  
των, ὀλίγοι διεσώθησαν. ἐφ' ᾧπερ ὁ Μάριος τούτους παραμυ-  
θούμενος τε ἅμα καὶ ἀμειβόμενος, πᾶσαν αὐτοῖς τὴν λείαν ἐπεω-  
νίσας ἀπέδοτο, ὅπως μηδὲν δόξῃ προῖκα κεχαρισθαι. καὶ ἀπ' αὐ-  
τῶν ὁ Μάριος, καίπερ ἐν τῷ πλήθει μόνῳ πρότερον, ὅτι ἐξ αὐτοῦ  
γεγονὼς ἦν καὶ ὅτι ἐπ' αὐτοῦ ἠῤῥητο, εὖ φερόμενος, τότε καὶ τοὺς  
ἐδπατριδας ἐφ' ὧν ἐμισεῖτο ἐξενίκησεν, ὥστε πρὸς πάντων ὁμοίως  
καὶ ἐπαινεῖσθαι. τὴν τε ἀρχὴν καὶ ἐξ τὸ ἐπὶν ἔτος, ὅπως καὶ τὰ  
λοιπὰ προσκατεργάσθαι, παρ' ἐκόντων καὶ ὁμογνωμονούντων αὐ-  
τῶν ἔλαβεν. V ib.

2 ὅτι ὡς ἅπαξ ἐπέσχον, πολλὸ τοῦ θυμοῦ οἱ Κίμβροι παρωδή-  
σαν, καὶ τούτον καὶ ἀμβλύτεροι καὶ ἀσθενέστεροι καὶ ταῖς ψυχαῖς  
καὶ τοῖς σώμασιν ἐγένοντο. αἴτιον δὲ ὅτι ἐν τε οἰκίαις ἐκ τῆς  
πρόσθεν ἐπαθρίον διαίτης κατέλκον, καὶ λουτροῖς θερμοῖς ἀντὶ τῆς  
πρὶν ψυχρολογίας ἐχρῶντο, καρυκίας τε καὶ ἡδυσμάτων ἐπιχω-  
ρίων διεπίμπλαντο, κρέα πρότερον ὠμὰ σιτούμενοι, καὶ τῷ οἴνῳ τῇ  
τε μέθῃ κατακορεῖς παρὰ τὸ ἔθος ἐγίνοντο. ταῦτα γὰρ τό τε  
θυμοειδὲς αὐτῶν πῦρ ἐξέκοψε καὶ τὰ σώματα ἐθήλυνεν, ὥστε μήτε  
τοὺς πόρους ἔτι μήτε τὰς τυλαιπωρίας, μὴ καῦμα μὴ ψῦχος μὴ  
ἀγρυπνίαν φέρειν. V ib.

95  
<sup>α. η.</sup>  
655 ὅτι ὁ υἱὸς ὁ τοῦ Μετέλλου οὕτω καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ πάντας  
ἐπὲρ τοῦ τὸν πατέρα κατελθεῖν ἰκέτευν ὥστε καὶ πῖος, τοῦτ' ἔστιν  
εὐσεβής, ἐπονομασθῆναι. V p. 638.

2 ὅτι ὁ Φούριος ἔχθραν τῷ Μετέλλῳ οὕτως ἔσχεν ὅτι τὸν ἵππον  
αὐτοῦ τιμητεύων ἀφείλετο. V ib.

3 ὅτι Πούπλιον Φούριον γραφέντα ἐφ' οἷς δημαρχήσας ἐπεποιή-  
κει, ἀπέκτειναν ἐν αὐτῇ τῇ ἐκκλησίᾳ οἱ Ῥωμαῖοι, ἀξιώτατον μὲν  
πὺν ἀπολέσθαι ὄντα (καὶ γὰρ ταραχώδης ἦν, καὶ τῷ Σατουρνίνῳ  
καὶ τῷ Γλαυκίᾳ πρῶτον συστάς μετεβύλετο, καὶ πρὸς τοὺς ἀντι-  
στασιώτας αὐτῶν ἀπομολήσας σφίσι συνεπέθετο), οὐ μέντοι καὶ



προσέχοντα τούτῳ τῷ τρόπῳ φθαρῆναι. καὶ τοῦτο μὲν ἐν δίκῃ  
δὴ τινι γεγονέναι ἔδοξεν. V p. 637.

ἦσαν γὰρ καὶ ἄλλοι τινὲς στασίαρχοι, τὸ δὲ δὴ πλεῖστον χρό- 96  
τος τῶν μὲν Μάρκος τῶν δὲ Κύντος εἶχον, δυναστείας τε ἐπιθυ-  
μηταὶ καὶ φιλοτιμίας ἅπληστοι καὶ ἀπ' αὐτῶν καὶ ἐς τὸ φιλόνοι-  
κον προπετέστατοι ὄντες. καὶ ταῦτα μὲν ἐκ τοῦ ὁμοίου ἐκέκτηντο, 2  
προέφερε δὲ Ἀροῦσος μὲν τῷ γένει καὶ τῷ πλούτῳ, τῇ τε ἐς τοὺς  
αἰὶ δεομένους αὐτοῦ ἀφειδῶς ἀναλώσει, ὃ δὲ τῷ τε θράσει πολλῷ  
καὶ τῇ τόλμῃ, ταῖς τε προεπιβουλαῖς καὶ ταῖς ὑπ' αὐτὰ τὰ πράγ-  
ματα κακοηθείαις. ὅθεν οὐκ ἀπεικότως τὰ μὲν ἐκ τῶν ὁμοίων τὰ  
δὲ ἐκ τῶν διαφόρων ἀντίτροποι τρόπον τινὰ ἀλλήλοις ὄντες τὴν  
στάσιν ἐπὶ πλεῖστον ἤγειραν, ὥστε αὐτὴν καὶ ἀποθανόντων αὐτῶν  
μεῖναι. V p. 638.

ὅτι ὁ Ἀροῦσος καὶ ὁ Καπίων ἰδίαν ἀλλήλοις ἔχθραν ἐκ φι- 3  
λίας πολλῆς καὶ γάμων ἐπαλλαγῆς ποιησάμενοι καὶ ἐς τὰ πολιτικὰ  
αὐτὴν προήγαγον. V ib.

ὅτι τοῦ Ρουτίλιον ἀγαθοῦ ὄντος ἀνδρὸς ἀδικώτατα κατεψη- 97  
φίσαντο. ἐσῆχθη γὰρ ἐς δικαστήριον ἐκ κατασκευασμοῦ τῶν ἱππέων 661  
ὡς δωροδοκῆσας Κύντῳ Μονκίῳ, καὶ ἐξημιώθη ὑπ' αὐτῶν χρη-  
μασι. ταῦτα δὲ ἐποίησαν θυμῷ φέροντες ὅτι πολλὰ περὶ τὰς τε-  
λωνείας πλημμελοῦντας ἐπέσχεν. V p. 637.

ὅτι ὁ Ρουτίλιος ἀπελογήσατο μὲν γενναυότατα, καὶ οὐδὲν ὃ τι 2  
οὐκ εἶπεν ὧν ἂν ἀνὴρ ἀγαθὸς συκοφαντούμενος καὶ πολὺ πλεῖον τὰ  
τῶν κοινῶν ἢ τὰ ἑαυτοῦ ὀδυρόμενος φθέγγαιτο, ἐάλω δέ, καὶ τῆς  
γε οὐσίας εὐθὺς ἐξέστη. ἐξ οὗπερ οὐχ ἥκιστα ἐφωράθη μηδὲν οἱ  
προσέχουσιν καταδίκην ὀφλήσας· πολλῷ τε γὰρ σμικρότερον κεκτη-  
μένος εὐρέθη ἢ οἱ κατηγοροὶ ἐκ τῆς Ἀσίας αὐτὸν ἐσφετερισθαι ἐπε-  
κάλουν, καὶ πάντα ἐκεῖνα ἐς δικαίους καὶ νομίμους ἀρχὰς τῆς κτή-  
σεως ἀνήγαγεν. οὕτω μὲν ἐπηρεάσθη, καὶ τίνα ὁ Μάριος αἰτίαν 3  
τῆς ἁλώσεως αὐτοῦ ἔσχεν· ἀρίστῳ γὰρ καὶ εὐδοκιμωτάτῳ αὐτῷ  
ὄντι ἐβαρύνετο. διόπερ καὶ ἐκεῖνος τῶν τε πραττομένων ἐν τῇ πό-  
λει καταγνοὺς, καὶ ἀπαξιῶσας τοιούτῳ ἔτι ἀνθρώπῳ συζῆσαι, ἐξε-  
χώρησε μηδενὸς ἀναγκάζοντος, καὶ ἐς αὐτὴν γε τὴν Ἀσίαν ἐλθὼν  
τέως μὲν ἐν Μιτυλήνῃ διῆγεν, ἔπειτα ἐκείνης ἐν τῷ Μιθριδατικῷ 4  
πολέμῳ κακοηθείσης ἐς Σμύρναν μετῴκηθη, κἀνταῦθα κατεβίω,  
οὐδὲ ἠθέλησεν ἐπανελθεῖν οἴκαδε. καὶ οὐδὲν γε παρὰ τοῦτο ἦττον  
οὔτε ἐν εὐκλείᾳ οὔτε ἐν περιουσίᾳ ἐγένετο· πολλὰ μὲν γὰρ αὐτῷ  
καὶ ὁ Μούκιος, πλεῖστα δὲ καὶ δῆμοι καὶ βασιλεῖς ὅσοι ποτὲ ἐπε-



πείραντο αὐτοῦ ἔχαρίσαντο, ὥστε πολὺ πλείον αὐτὸν τῆς ἀρχαίας οὐσίας ἔχειν. V p. 637.

98 ὅτι ὁ Λοῦπος τοὺς εὐπατρίδας τοὺς συστρατευομένους οἱ ὡς  
 664 καὶ τὰ βουλευόμενα αὐτοῦ τοῖς ἐναντίοις ἔξαγγέλλοντας ὑποπτεύ-  
 σας, ἐπέστειλε περὶ αὐτῶν τῇ βουλῇ πρὶν τι α . . . καὶ τούτου  
 οὐδ' ἄλλως σφᾶς ὑπὸ τῆς στάσεως ἔχοντας ἔτι καὶ μᾶλλον συν-  
 ἔβαλεν. καὶ ἐπὶ πλείον ἐταράχθησαν, εἰ μὴ τινες τῶν Μαρσῶν  
 ἐφωράθησαν ἀναμειγνύμενοί τε τοῖς προνομούουσι τῶν Ῥωμαίων,  
 καὶ ἐς τὸ τάφρουμα ὡς καὶ σύμμαχοί σφιν συνεσιόντες, καὶ πολυ-  
 πραγμονοῦντες τὰ ἐν αὐτῷ καὶ λεγόμενα καὶ δρώμενα, καὶ τοῖς  
 σφετέροις ἔξαγγέλλοντες. καὶ οὕτως ὀργιζόμενοι τοῖς εὐπατρίδαις  
 ἐπαύσαντο. V p. 641.

2 ὅτι ὁ Μάριος ὑποπτεύσας τὸν Λοῦπον καίπερ συγγενῇ ὄντι,  
 φθόνῳ τε καὶ ἐλπίδι τοῦ καὶ ὑπατον ἔβδομον, ὡς καὶ μόνον ἂν  
 τὰ παρόντα κατορθώσαντα, ἀποδειχθῆναι, τριβειν ἐκέλευεν· σφᾶς  
 μὲν γὰρ καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἔξιν ἔλεγεν, ἐκείνους δὲ οὐ δυνήσεσθαι  
 ἐπὶ πλείον, ἅτε τοῦ πολέμου ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν ὄντος, ἀνταρξέσθαι.  
 V ib.

3 ὅτι οἱ Πικένται τοὺς μὴ συναποστάντας σφίσιν ἐχειρώσαντο,  
 καὶ τούτοις ἐν ἐπόψει τῶν φίλων ἐνύβριζον, καὶ τῶν γυναικῶν τὰς  
 κόμας σὺν τῷ δέσματι ἐκ τῶν κεφαλῶν ἀπέσπασαν. V ib.

99 ὅτι ὁ Μιθριδάτης πρέσβειων παρόντων Ῥωμαίων οὐδὲν ἐκίνησεν,  
 ἀλλ' ἀνταγιστάμενός τινα, καὶ προσαποδείξας τοῖς πρέσβεσι τὸ  
 πλῆθος τῶν χρημάτων ὧν τότε κοινῇ καὶ ἰδίᾳ τισὶν ἀναλώκει, ἡσυ-  
 χίαν ἔσχεν. ὁ δὲ Νικομήδης τῇ συμμαχίᾳ αὐτῶν ἐπαρθεὶς καὶ  
 χρημάτων δεηθεὶς ἐσέβαλεν ἐς τὴν χώραν αὐτοῦ. U p. 386.

2 ὅτι ὁ Μιθριδάτης πρέσβεις ἀπέστειλεν ἐς τὴν Ῥώμην, ἀξιῶν,  
 εἰ μὲν φίλον τὸν Νικομήδην νομίζουσι, πείσαι αὐτὸν ἢ καὶ ἀναγκά-  
 σαι τὰ δίκαιά οἱ ποιῆσαι, εἰ δὲ μή, αὐτῷ γε ἐπιτρέψαι τὸν ἐχθρὸν  
 ἀμύνασθαι. οἱ δὲ οὐχ ὅτι τι ἔπραξαν ὧν ἡθέλεν, ἀλλὰ καὶ ἐπη-  
 πείλησαν αὐτῷ, ἂν μὴ τῷ Ἀριοβαρζάνῃ τὴν Καππαδοκίαν ἀποδῷ  
 καὶ πρὸς τὸν Νικομήδην εἰρήνην ἄγῃ. τοὺς τε πρέσβεις αὐτοῦ  
 αὐθιμερὸν ἀπέπεμψαν, καὶ προσαπηγόρευσαν αὐτῷ μηκέτι μηδένα  
 ἄλλον, ἂν μὴ πειθαρχῇ σφίσι, πέμψαι. U ib.

100 ὅτι ὁ Κάτων ἀστικὸν καὶ ἀφηλικότερον τὸ πλεῖον τοῦ στρα-  
 665 τοῦ ἔχων ἐς τὰ ἄλλα ἤττον ἔρωτο, καὶ ποτε ἐπιτιμῆσαι σφισιν,  
 ὅτι μήτε τὰ παραγγελλόμενα προθύμως . . . ἤθελον, ἐπιτολήσας

98 13 α] ἀκριβῶς εἰδέναι? 4 ὑπὸ] ὑγιῶς ὑπὸ? 99 11 ὄν-  
 των. ap ἡζόντων? 2 προσαποδείξας 2 2 αὐτὸν ἀεὶ κατα-  
 ναγκάσαι 100 11 Κάτων τὸ ἀστ.\* 2 ἐς τε τὰ?\*



ὀλίγου κατεχώσθη βληθεὶς ὑπ' αὐτῶν. καὶ ἐτεθνήκει γ' ἂν εἰ λί-  
θων εὐπορήκεσαν· ἐπειδὴ δὲ τὸ χωρίον ἐν ᾧ συνειλέχματο ἐγεγώρ-  
γητο καὶ δίνυρον κατὰ τύχην ἦν, οὐδὲν ὑπὸ βώλων ἔπαθεν. συν-  
ελήφθη δὲ ὁ τῆς στάσεως ἄρχας Γάιος Τίτιος, ἀνὴρ ἀγοραῖος καὶ  
ἐκ δικαστηρίων τὸν βίον ποιούμενος, τῇ τε παρρησίᾳ μετ' ἀναι-  
σχυντίας κατακορεῖ χρώμενος, καὶ ἐς τὸ ἄστυ ἐς τοὺς δημάρχους  
ἐπέμφθη, οὐκ ἐκολάσθη δέ. V p. 641.

ὅτι πάντες τοὺς Ῥωμαίους ἐφόνεον κελύσαντος Μιθριδάτου 101  
οἱ Ἀσιανοί, πλὴν καθ' ὅσον Τραλλιανοὶ οὐδένα ἀπέκτειναν, Θεό-  
φιλόν δέ τινα Παφλαγῶνα ἐμισθώσαντο, ὥσπερ που ἤτιτόν σφιν  
ἀπόλλυσθαι μελλόντων, ἢ καὶ διαφέρων αὐτοῖς ὑφ' ὅτου σφαγή-  
σονται. V p. 642.

ὅτι οἱ Θράκες ἀναπεισθέντες ὑπὸ τοῦ Μιθριδάτου τὴν τε 2  
Ἡπειρον καὶ τὰλλα τὰ μέχρι τῆς Δωδώνης κατέδραμον, ὥστε καὶ  
τὸ τοῦ Διὸς ἱερὸν σὺλῃσαι. V ib.

ὅτι μέλλοντος ἐν Ῥώμῃ τοῦ ξυμφυλίου ἐγείρεσθαι πολέμου ἄλλα 102  
τε πολλὰ Αἰεῖος καὶ Διόδωρος ἰστόρησαν, καὶ ἔξ ἀνεφύλου τοῦ  
ἀέρος καὶ αἰθρίας πολλῆς ἦχον ἀκουσθῆναι σάλπιγγος ὁδὸν ἀποτε-  
νύσης καὶ θρηνώδη τὸν φθόγγον, καὶ τοὺς μὲν ἀκούσαντας ἅπαντας  
ἐκφρονας ὑπὸ τοῦ δέους γενέσθαι, τοὺς δὲ Τυρρηγῶν μάντιες με- 2  
ταβολὴν τοῦ γένους καὶ μετακόμησιν ἀποφήνασθαι σημαίνειν τὸ  
τέρας· εἶναι μὲν γὰρ ἀνθρώπων ὁκτὼ γένη, διαφέροντα τοῖς ἥθε-  
σιν ἀλλήλων, ἐκάστω δ' ἀφωρίσθαι χρόνον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ συμπε-  
ρινομένον ἐνιαυτοῦ μεγάλου περιόδῳ· τῆς δ' οὖν προτέρας περιό- 3  
δου τελευτώσης καὶ ἐτέρας ἐνισταμένης κινεῖσθαι τι σημεῖον ἐκ γῆς  
ἢ οὐρανοῦ θαυμάσιον, ἢ δῆλον εὐθὺς τοῖς ταῦτα σοφοῖς γίνεσθαι  
ὅτι καὶ τρόποις ἄλλοις καὶ βλοῖς ἄνθρωποι γεγόνασι χρώμενοι καὶ  
θεοῖς ἤτιον τῶν προτέρων μέλοντες. M p. 548.

ὅτι ὁ Κίννας ἐπειδὴ τάχιστα τὴν ἀρχὴν παρέλαβεν, οὐδὲν οὕτω 4  
τῶν πάντων ἐσπουδάσεν ὥς καὶ τὸν Σύλλαν ἐκ τῆς Ἰταλίας ἐκβα-  
λεῖν, πρόφασιν μὲν τὸν Μιθριδάτην ποιησάμενος, ἔργῳ δὲ ἐπιθυ-  
μήσας αὐτὸν ἀπαρτῆσαι οἷ, ὅπως μὴ ἐγγύθεν ἐφεδρεύων ἐμποδῶν  
πρὸς ἃ ἔπραττε γένηται. καίτοι τῇ τοῦ Σύλλου σπονδῇ ἀπεδέδεικτο,  
καὶ οὐδὲν ὅ τι οὐ κατὰ γνώμην αὐτοῦ πράξειν ὑπέσχετο. ὁ γὰρ Σύλ- 5  
λας τὴν τε ἀνάγκην τοῦ πολέμου ὁρῶν καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ γλι-  
χόμενος, τὰ τε ἄλλα τὰ οἴκοι πρὸς τὸ ἐπιτηδειότατον ἐαντῷ πρὶν  
ἐξορμηθῆναι κατεστήσατο, καὶ τὸν Κίνναν Γραῖόν τέ τινα Ὀκτιά-  
σιον διαδόχους ἀπέφηνεν, ἐλπίσας μάλιστα ἂν οὕτω καὶ ἀπὸν ἰσχῶ-

100 3 ἐγεγώρητο\*  
4 2 καὶ] τὸ?\*

102 2 3 διαφερόντων\*  
4 οἱ] ποι?\*

3 2 ἐνισταμένης\*  
5 1 ὑπέσχετο\*



6 σαι. τοῦτον μὲν γὰρ ἐπὶ τε ἐπικεικία ἐπαινούμενον ἡπίστατο καὶ  
οὐδὲν παρακινήσειν ἐνόμιζεν, ἐκεῖνον δὲ εὖ μὲν ᾗδει κακὸν ἄνδρα  
ὄντα, οὐκ ᾗθέλησε δὲ ἐκπολεμῶσαι δυνάμενόν τε τι καὶ αὐτὸν ᾗδη,  
καὶ ἐτοίμως, ὥς γε καὶ ἔλεγε καὶ ὦμυνεν, ἔχοντα πᾶν ὅτιοῦν ὑπορ-  
7 γῆσαι. αὐτὸς τε οὖν, καίτοι δεινότητος ὢν τὰς τε γνώμας τῶν  
ἀνθρώπων συνιδεῖν καὶ τὰς φύσεις τῶν πραγμάτων συλλογίσασθαι,  
πάνυ ἐν τούτῳ διεσφάλῃ, καὶ πόλεμον τῇ πόλει μέγαν κατέλειπεν.  
V p. 642.

8 ὅτι Ὀκτάβιος φύσει βραδὺς ἦν πρὸς τὰ πολιτικά V ib.

9 ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἐνεστηκότος τὸν Μέτελ-  
λον μετεπέμψαντο, κελεύσαντες βοηθεῖν. U p. 386.

10 ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι στασιάζαντες πρὸς ἀλλήλους τὸν Μέτελλον  
μετεπέμψαντο, κελεύσαντες αὐτῷ πρὸς τοὺς Σαννίτας, ὅπως ποῦ  
ἂν δύνηται, συμβῆναι· οὗτοι γὰρ ἔτι τότε μόνοι τὴν Καμπανίαν  
καὶ τὴν ἐπέκεινα αὐτῆς ἐκακούργουν. ὁ δὲ τούτοις οὐκ ἐσπέισατο·  
τὴν τε γὰρ πολιτείαν ᾗξιόν οὐχ ἑαυτοῖς μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς ἡ-  
τομοληκόσι πρὸς σφᾶς δοθῆναι, καὶ οὔτε τι τῆς λείας ἦν εἶχον  
ἀποδοῦναι ᾗθελον, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους τοὺς τε αὐτομόλους σφῶν  
πάντας ἀπῆτουν, ὥστε μηδὲ τοὺς βουλευτὰς τὴν εἰρήνην ἔτι τὴν  
πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τούτοις ἐλέσθαι. U p. 385.

11 ὅτι ἐπειδὴ ὁ Κίννας τὸν νόμον τὸν περὶ τῆς καθόδου τῶν φυ-  
γάδων ἀνεκώσατο, ὁ Μάριος οἱ τε ἄλλοι οἱ σὺν αὐτῷ ἐκπεσόντες  
ἐσεπήδησαν ἐς τὴν πόλιν μετὰ τοῦ λοιποῦ στρατοῦ κατὰ πύσας  
ἅμα τὰς πύλας, καὶ ἐκείνας τε ἔκλεισαν ὥστε μηδὲνα διαδραῖναι,  
καὶ πάντας τοὺς ἐντυγχάνοντάς σφισιν ἐξεργάσαντο, μηδὲνα αὐτῶν  
ἀποκρίνοντες, ἀλλὰ πᾶσιν αὐτοῖς ὁμοίως ὥς πολεμίοις χρώμενοι.

12 μάλιστα δὲ τοὺς τι ἔχοντας ἐπιθυμία χρημάτων ἐφθειρον, καὶ τοὺς  
τε παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας σφῶν ὕβριζον, ὥσπερ τινὰ ἄλλοτριαν  
πόλιν ἡνδραποδισμένοι. καὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ἐλλογιμωτάτων ἐπὶ  
τὸ βῆμα ἀντίθεσαν. καὶ ἦν τό τε θέαμα οὐδέν τι τοῦ ὀλέθρου  
αὐτῶν προώτερον· τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ τοῖς ὁρώσι προσπαρίστη  
νομίζεν ὅτι, ὅσα πολεμίων ἀκροστολίοις οἱ προπάτορές σφῶν ἐκε-  
κοσμήκεσαν, ταῦτα τότε ταῖς τῶν πολιτῶν κεφαλαῖς ἀπεκοσμεῖτο.

13 τοσαύτη γὰρ ἐνὶ λόγῳ ἢ τε ἐπιθυμία καὶ ἡ ἀπληστία τῶν φό-  
νων τὸν Μάριον κατέσχεν ὥστε, ἐπειδὴ τὸ πλεῖστον τῶν ἐχθρῶν  
ἀπεκτόνει καὶ οὐκέτ' οὐδείς ὢν ἐξολέσαι ἐγλίχeto ἐπὶ τὸν νοῦν ἅτε  
ἐν τοσαύτῃ ταραχῇ ἐπῆει, σύνθημα τοῖς στρατιώταις δοῦναι σφάτ-  
τειν πάντας ἐξῆς οἷς ἂν τῶν προσιόντων μὴ ὁρῇ τὴν χεῖρα. πρὸς



γὰρ τοῦτο τὰ τῶν Ῥωμαίων πράγματα ἀφίκετο ὥστε μὴ μόνον ἀκρίτως μὴδ' ἀπ' ἔχθρας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν οὐκ ἔκτασιν τῆς ἐκείνου χειρὸς ἀπόλλυσθαι. καὶ ἦν γὰρ, ὥσπερ εἰκός, ἐν τε ὄχλῳ καὶ ἐν 11  
 θορύβῳ τοσοῦτῳ οὐδ' αὐτῷ τῷ Μαρίῳ ἐπιμελές, ἀλλ' οὐδὲ δυνατὸν οὐδ' εἰ πάντῃ ἐβούλετο, κατὰ γνώμην τῇ χειρὶ χρῆσθαι, πολλοὶ γὰρ τοῦτου μάρτην ἀπέθανον, οὓς οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἀποκτεῖναι ἔδειτο. τὸ μὲν οὖν σύμπαν τῶν τε γὰρ ἀποθανόντων ἀνεξεύρετόν ἐστι· πέντε γὰρ ὁλαὶς ἡμέραις καὶ νύξιν ἴσαις αἱ σφαγαὶ ἐγένοντο.  
 V p. 642.

ὅτι θνόντων τῶν Ῥωμαίων ἱσταμένον τοῦ ἔτους τὰ εἰσιτήρια, 15  
 καὶ τῇ ἡγεμονίᾳ τὰς ἀρχὰς κατὰ τὰ πάτρια ποιουμένων, ὁ νῦν 668  
 Μαρίων δῆμαρχόν τινα αὐθεντεῖα ἀποκτείνας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τοῖς ὑπάτοις ἔπεισε, καὶ ἄλλον ἀπὸ τοῦ Καπιτωλίου κατεκρήμνισεν, ὅπερ οὐδεὶς ἄλλος ἐπεπόνθει, καὶ δύο στρατηγούς καὶ πυρὸς καὶ ὕδατος εἰρξεν. V p. 645.

ὅτι τοὺς Ἀθηναίους τὰ Μιθριδάτου φρονήσαντας Σύλλας πο- 103  
 λιορκίᾳ παραστησάμενος πᾶσαν ἐδέησε μικροῦ πανωλεθρίᾳ διαφθεῖραι τὴν πόλιν διὰ τὰς εἰς αὐτὸν ἐν τῷ τῆς πολιορκίας χρόνῳ γενομένας ὑπ' αὐτῶν ὕβρεις, εἰ μὴ τινες Ἀθηναίων φρυγᾶδες καὶ οἱ συστρατευόμενοι Ῥωμαίων ἔπεισαν αὐτὸν στήσαι τὸν θόρον. καὶ ὅς ἐγκώμιόν τι τῶν παλαιοῦν Ἀθηναίων διεξέλθων ἐκείνοις ἔφη χαρίζεσθαι πολλοῖς μὲν ὀλίγους, ζώντας δὲ τεθνηκόσιν. M p. 549.

14 ὁ τῶν τε γὰρ] πλῆθος τῶν τότε? 15 2 εὐχὰς? 6 post  
 εἰρξεν codex Peirescianus (V p. 646—9) apponit quae Plutarchus habet  
 Sullae c. 12 ἐπιλιπούσης δὲ—τὸ Λύκειον, ἐπεὶ δὲ καὶ χρημάτων—οὐκ  
 ἐλάττω, τὸν δ' ἀργυροῦν πείθον—πρὸς τὴν πολιορκίαν ἐκείνην, c. 13  
 Ἀριστίων ἀνθρωπος—βύλλων διεσκέδασεν. quae quo magis ad verbum  
 Dio transcripsit, eo minus hoc loco requirentur. 103 bellum  
 Mithridaticum quo libro Dio narraverit, grammaticus docet Bekk. Anecd.  
 p. 166 18: Αἰώνος λα' βιβλίῳ "καὶ τῷ Μιθριδάτῃ αὐτὸς πρὸς τε τοῦ δή-  
 μου καὶ πρὸς τῆς βουλῆς προστετάχθαι." idem ex 19 libro hos affert  
 locos: p. 124 7 καὶ τοὺς τε ἀντεπεξελθόντας οἱ ἀνέκονσαν, p. 165 20 Τα-  
 ραντινοὶ μὲν οὖν οὐδὲν οὐδὲ ἐκείνου προτιμήσαντες, p. 166 1 περι... τὰ  
 δὲ ὑμέτερα ἐγὼ τε αἰὲ προστάτῳ, p. 166 3 et 14 ἐπειδὴ δὲ καὶ ὅς περιῶν  
 αὐτοῖς τῆς σχολῆς, τὰς ὁδοὺς δι' αὐτῶν κατεσκευάσαντο, p. 166 11 ὅζον  
 καὶ τὰ λοιπὰ προσκατεργάσασθαι. ex 22 p. 149 25 πολυειδῆ ἀπόλαυσιν  
 καρπούμενοι τῶν κοινῶν αγαθῶν, et p. 166 5 ὧν τὰ μὲν βίᾳ ἥρει, τὰ δὲ  
 καὶ ὁμολογίᾳ παρίστατο. ex 28 p. 136 30 καὶ τοῖς ὑπᾶτοις ἐπιβουλευόντα  
 et p. 166 8 οὐκ ὅπως οὐκ ἔπεισέ τινος, καίπερ τινὰ ἀληθῆ λέγων. ex 31  
 p. 134 1 et 140 25 ἀνταῦθα ἀπογνούς μὴδὲν οἱ τὸν θεὸν ἐπαρκέσειν  
 Νικομήδην ἐδημοσίωσεν p. 137 20 τῶν δὲ ἄλλων ὡς καὶ ἐπιζουρίας τινὸς  
 ἑαυτὸν διεχρήσατο, παρ' ἑαυτοῦ δομένων ἐπιμνησθεῖς. ex 33 p. 162 19 πῶς δ' ἂν τις πι-  
 στεύσειεν αὐτῷ, p. 165 15 δι' οὖν ταῦτα ἐκείνος τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὔτε  
 τι προσεποιεῖτο αὐτῶν, p. 177 30 καὶ γὰρ γελοῖον ἐστίν, ἐν Καμπανίᾳ τε  
 αὐτοῦ ὄντος καὶ δυναμένου διὰ ταχέων ὧν αἰτίαν ἔχει λόγον ὑποσχεῖν,  
 ἐμὲ ὑπερδικεῖν. ex 35 p. 165 17 ἢ τοῖς πολεμίοις ἡμῶν προσποιήσας.



<sup>2</sup> ὅτι Ὁρτήσιος στρατηγικὸς ἀνὴρ καὶ τὰ πολεμικὰ ἡσχημένος.  
V p. 649.

<sup>3</sup> ὅτι Ῥωμαῖοι κατὰ τὴν πρὸς τὴν Μιθριδάτου στρατιὰν μάχην εἰς φρυγὴν ἐτράπησαν· ὁ δὲ Σύλλας ἀποβὰς τοῦ ἵππου καὶ σημείον στρατιωτικὸν ἀρπάσας ὠθεῖτο διὰ τῶν φρυγόντων εἰς τοὺς πολέμους, βοῶν ὡς ἐγὼ μὲν ἄπειμι ζωῆς ἐπονειδίστου καὶ φρυγῆς εὐκλεῆ θάνατον ἀλλαξάμενος· ὑμεῖς δὲ ὦ συστρατιῶται, ἦν ἔρηταί τις ποῦ τὸν Σύλλαν ἀπολελοίπατε, φράζειν μεμνημένοι ἐν Ὀρχομενῷ. τοῦτου ῥηθέντος ἀνέστρεψαν μετ' αἰδοῦς καὶ τῆς ἐς τὸν στρατηγὸν εὐλαβείας, καὶ τῶν πολεμίων ἐκράτησαν. M p. 549.

104 ὅτι ὁ ὑποστράτηγος Φλάκκος Φιμβρίας ἐς Βυζάντιον ἐλθόντι αὐτῷ ἐστασίασεν. ἦν γὰρ ἐς πάντα δὴ τολμηρότατος καὶ προπετέστατος, δόξης τε ὁποιουσὺν ἑραστής καὶ παντὸς τοῦ ἀμείνονος ὀλίγωρος. ἐξ ὧν πον καὶ τότε, ἀφ' οὗπερ ἀπῆρεν ἀπὸ τῆς Ῥώμης, ἀρετὴν τε ἐς χρήματα καὶ σπουδὴν περὶ τοὺς στρατιώτας προσποιησάμενος ἀνηγορεύσάτω τε αὐτοὺς καὶ τῷ Φλάκκῳ συνέκρουσεν. <sup>2</sup> ἡδυνήθη δὲ τοῦτο ποιῆσαι, ὅτι ἐκεῖνος χρημάτων τε ἄπληστος ἦν καὶ οὐκ ἠγάπα τὰ περιγυρόμενα σφετεριζόμενος, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς τῶν στρατιωτῶν τροφῆς, ἐκ τῆς λείας, ἦν ἰδίαν ἐκαστοτε ἐνόμιζεν εἶναι, ἐχρηματίζετο. V p. 650.

<sup>3</sup> ὅτι ἐπεὶ πρὸς τὸ Βυζάντιον ἀφίκοντο Φλάκκος καὶ Φιμβρίας, καὶ ὁ Φλάκκος ἔσω τοῦ τείχους αὐτοὺς ἀλλίσασθαι κελεύσας ἐς τὴν πόλιν ἐσῆλθε, παραλαβὼν δὲ τοῦτο ὁ Φιμβρίας χρήματά τε αὐτὸν εἰληφέναι κατητιῶτο, καὶ διέβαλλε λέγων ὡς ἐκεῖνος μὲν ἔνδον τροφῇ, σφεῖς δὲ ὑπὸ σκηναῖς ἐν χειμῶνι ταλαιπωροῦντο. οἱ δὲ στρατιῶται ἐς τε τὸ ἄστυ θυμῷ ἔπεσον, καὶ τινες τῶν ἐμπεσόντων σφίσιν ἀποκτείναντες ἐς τὰς οἰκίας ἐσκεδάσθησαν. V ib.

<sup>4</sup> ὅτι διαφορᾶς τινὸς τῷ Φιμβρίᾳ πρὸς τὸν ταμίαν γενομένης ἠπέιλησεν αὐτῷ ὁ Φλάκκος ἄκοντα ἐς Ῥώμην ἀποπέμψειν, λαιδορησάμενόν τε τι διὰ τοῦτο αὐτῷ τὴν ἡγεμονίαν ἀφείλετο. ὁ δὲ Φιμβρίας ἐς τὴν ἀποπορείαν δῆθεν ἐπαχθέστατα στειλάμενος πρὸς τοὺς στρατιώτας τοὺς ἐν Βυζαντίῳ ἀφίκετο, καὶ ὡς ἐπὶ τῇ ἀφόδῳ αὐτοὺς ἡσπάζετο, γράμματά τε ἦται, καὶ ἑαυτὸν ὡς καὶ ἀνάξια πε-  
<sup>5</sup> πονθῶς ὠδύρετο· μεμνησθαι τέ σφισιν ὧν ὑπουργήκει, καὶ φυλακὴν σφῶν ποιῆσθαι, ἀνιπτόμενος ἐς τὸν Φλάκκον ὡς καὶ ἐπιβουλεύοντα αὐτοῖς, παρήγει. καὶ μαθὼν τὰ λεγόμενα δεχομένους καὶ ἑαυτῷ εὐνοίαν ἔχοντας καὶ ἐς ἐκεῖνον ὑποπεύοντας, ἀνέβη ἐπὶ μετέωρον καὶ προσπαρώξυνέ σφας, ἄλλα τέ τινα τοῦ Φλάκκου κατη-

103 2 1 τὰ om

5 2 ἐπιβουλεύοντα\*

104 1 1 et postea Φιμβρίας

3 3 τροφῶν\*



γορήσας, καὶ ὅτι προδώσει αὐτοὺς ὑπὸ χρημάτων· ὥστε τοὺς στρατιώτας Θέριμον τὸν ἐπιτεταγμένον σφίσιν ἀπελάσαι. V ib.

ὅτι ὁ Φιμβρίας ἄνδρας πολλοὺς οὐ πρὸς τὸ δικαίωτατον οὐδὲ 6 πρὸς τὸ τῇ Ρώμῃ συμφορώτατον, ἀλλ' ὀργῇ καὶ ἐπιθυμίᾳ φόνων ἀπώλλυνεν. τεκμήριον δέ, σταυροὺς ποτε πολλοὺς, οἷς προσδέων αὐτοὺς καὶ αἰκίζόμενος διεχρῆτο, γενέσθαι προστάξας, ἔπειτ' ἐπειδὴ πολὺ πλείους τῶν θανατωθησομένων εὐρέθησαν ὄντες, ἐκέλευσεν ἐκ τῶν περιεστηκότων τινὰς συλληφθῆναι καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς προσδεθῆναι, ἵνα μὴ μάρτην δόξωσι γεγονέναι. V p. 653.

ὅτι ὁ αὐτὸς τὸ Ἴλιον λαβὼν τοὺς ἀνθρώπους ὅσους ἠδυνήθη 7 μηδενὸς φεισάμενος κατεχρήσατο, καὶ τὴν πόλιν πᾶσαν ὀλίγον κατέπρησεν. εἶλε δὲ αὐτοὺς οὐ κατὰ τὸ ἰσχυρόν, ἀλλ' ἀπατήσας· ἔπαινον γάρ τινα αὐτῶν ἐπὶ τῇ πρεσβείᾳ τῇ πρὸς τὸν Σύλλαν πεμφθείσῃ ποιησάμενος, καὶ διαφέρειν μηδὲν εἰ ὁποτέρῳ σπείσωνται (ἀμφοτέρους γάρ σφας Ῥωμαίους εἶναι) εἰπὼν, ἔπειτα ὡς παρὰ φίλους αὐτοὺς ἐσῆλθε καὶ ἐξεργάσατο ταῦτα. V p. 653.

ὅτι ὁ Ἀρχέλαος παρεκάλει τὸν Σύλλαν διαλλαγῆναι πρὸς τὸν 105 Μιθριδάτην. δεξαμένον δὲ — Ῥωμαίων ψηφίσασθαι. ταῦτα οὕτως 669 ὁμολογήθη, καὶ ἐβάδιζε διὰ — σύμμαχον ἀναγραφῆναι. U p. 386.

ὅτι πρεσβυτῶν παραγενομένων παρὰ τοῦ Μιθριδάτου πρὸς 2 Σύλλαν, καὶ τὰ μὲν — αὐτὸς ἑαυτόν. ἐπὶ τούτοις . . . U p. 387.

ὅτι συνῆλθεν ὁ Σύλλας τῷ Μιθριδάτῃ ἐν Δαρδάνῳ τῆς Τρωά· 3 δος, ἔχοντι ναῦς — ὁμολόγησεν Ἀρχέλαος. U p. 388.

ὅτι τὰς συνθήκας ποιήσαντες Σύλλας καὶ Μιθριδάτης Ἀριο· 4 βαρζάνην καὶ Νικομήδην τοὺς βασιλεῖς διήλλαξαν. καὶ ὁ μὲν Μιθριδάτης ἐβδομήκοντα ναῦς παραδοὺς καὶ τοξότας ὡς πλείστους ἐν αὐταῖς, ἐς τὸν Πόντον ἀποπλεῖν ἔμελλεν, ὁ δὲ Σύλλας ἀχθομένους ἰδὼν τοὺς στρατιώτας — πολεμεῖν, εἰ συσταίησαν, δυνήθεις. U p. 388.

ὅτι Κίονα καὶ Κάρβονος ἐν Ρώμῃ τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἀνδράσι 106 χρωμένων παρανόμως καὶ βιαίως, πολλοὶ τὴν τυραννίδα φεύγοντες ὥσπερ ἐπὶ λιμένα τὸ τοῦ Σύλλου στρατόπεδον κατεφέροντο, καὶ περὶ αὐτὸν ὀλίγον χρόνον σχῆμα βουλῆς ἐγένετο. V p. 649.

ὅτι ὁ Μέτελλος ὑπὸ Κίονος ἡττηθεὶς ἐς τὸν Σύλλαν ἦκε καὶ 2 πλεῖστα αὐτῷ συνήρατο· πρὸς γὰρ τοι τὴν δόξαν τῆς τε δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ τῆς εὐσεβείας οὐκ ὀλίγοι καὶ τῶν τάναντία τῷ Σύλλῳ πραττόντων, νομίσαντες αὐτὸν οὐκ ἀκρίτως οἱ συνεῖναι ἀλλὰ τὰ

105 1 2 omisi quae Plutarchi sunt Sull. c. 22 extr.  
3 et 2 2 omissa v. l. l. c. 23.

3 2 et 4 5 v. c. 24.



τε δικαιότερα καὶ τὰ τῇ πατρίδι συμφορώτερα ὄντως αἰρεῖσθαι, προσεχώρησαν σφίσιν. V p. 653.

<sup>3</sup> ὅτι κεραυνὸς ἐπὶ τὸ Καπιτώλιον ἐνεχθέντος ἄλλα τε πολλὰ καὶ οἱ τῶν Σιβυλλείων χρησμοὶ διεφθάρησαν.

107 ὅτι ὁ Πομπήιος υἱὸς ἦν τοῦ Στράβωνος, συνεκρίθη δὲ ὑπὸ Πλουτάρχου Ἀγησίλαῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ. ἀχθόμενος δὲ τοῖς τὴν πόλιν ἔχουσιν ἐξωρήθη ἐς τὸ Πικερὸν αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ, οὐδὲ ἐς ἄνδρας πῶ πάντῃ τελῶν, καὶ παρ' ἐκείνων χεῖρά τινα διὰ τὴν τοῦ πατρὸς ἡγεμονίαν ἀθροίσας δυναστείαν ἰδίαν συνέστη, καὶ ᾤκηθη ἐλλόγιμόν τι πράξει κατ' ἑαυτόν· καὶ τῷ Σύλλᾳ προσεχώρησε. καὶ ὁ μὲν τούτων ἀρξάμενος οὐδὲν μείων ἐκείνου ἐγένετο, ἀλλ' ὥσπερ πον καὶ ἡ ἐπὶ κλησὶς αὐτοῦ προσετέθη, μέγας ᾤξήθη. V p. 653.

108 ὅτι ὁ Σύλλας τὸ στράτευμα παρέδωκεν ἀνδρὶ μὴτ' ἄλλως ἐπι-  
a. n. 675 νομένῳ, καίπερ πολλοὺς ἐκ τῶν ἀπ' ἀρχῆς συγγενομένων οἱ ἔχων καὶ ἐμπειρίᾳ καὶ πράξει προφέροντας, οἷς πον καὶ ἐς ἐκείνο τοῦ χρόνου πρὸς πάντα τὰ ἀναγκαῖα ὥς καὶ πιστοτάτοις ἐκέχρητο. καὶ πρὶν μὲν νικῆσαι ἐδεῖτό τε αὐτῶν καὶ ταῖς ἀπ' αὐτῶν ὠφελείαις ἀπεχρῆτο· ἐπεὶ δὲ ἐγγυτέρω τῆς ἐλπίδος τοῦ παντελῶς κρατήσεν ἐγένετο, οὐδένα αὐτῶν ἔτι λόγον ἐποιεῖτο, τοῖς δὲ κακίστοις καὶ μῆτε ἐν περι-  
2 φανείᾳ γένους μῆτε ἐν δόξῃ ἀρετῆς οἷσι μᾶλλον ἐπίστευσεν. αἷτιον δὲ ὅτι τοὺς μὲν τοιούτους πρὸς πάντα αὐτῷ καὶ τὰ χεῖριστα ἐτοιμοὺς ὄντας ὑπουργεῖν ἑώρα, καὶ χάριν τε αὐτῷ πλείστην καὶ ἐλαχίστην τινὸς τύχῳσι ὀφειλήσιν, καὶ μὴδ' ὑπερφρονήσεν ποτὲ μῆτε τῶν ἔργων ἢ τῶν βουλευμάτων ἀντιποιήσεσθαι ἐνόμιζεν, τὸ δ' ἀρετὴν ἔχον οὔτε συγκακουρεῖν οἱ ἐθελήσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ ἐπιτιμήσιν, καὶ τὰ γέρα τῶν εὐεργετημάτων κατ' ἀξίαν ἀπαιτήσιν, καὶ μηδεμίαν χάριν ἐπ' αὐτοῖς ἄτε καὶ ὀφειλόμενά σφισιν ἀπολαμβάνοντας ἔξιν, τὰς τε πράξεις καὶ τὰς συμβουλίας ὥς καὶ αὐτῶν οὐσας προσποιήσεσθαι. V p. 654.

109 ὅτι ὁ Σύλλας νικήσας τοὺς Σαννίτας μέχρι μὲν δὴ οὖν τῆς ἡμέρας ἐκείνης διαπρεπὴς ἦν, καὶ ὄνομα ἀπὸ τε τῶν στρατηγημάτων καὶ ἀπὸ τῶν βουλευμάτων μέγιστον ἔσχε, φιλανθρωπία τε καὶ εὐσεβεία πολλὴ προέχειν ἐνομίζετο, ὥστε καὶ τὴν τύχην σύμμαχον  
2 ἀπὸ τῆς ἀρετῆς πάντας ἔχειν αὐτὸν ἡγεῖσθαι· μετὰ δὲ δὴ τοῦτο τοσαύτην μεταβολὴν ἐποίησατο ὥστε μὴδ' ἂν τοῦ αὐτοῦ τινὰ φάραι ταῦτά τε καὶ τὰ ἔπειτα εἶναι. οὕτως, ὥς ἔοικεν, οὐκ ἤκεγκεν εὐτυχίας. καὶ γὰρ ἐκεῖνα ἂ ἔως ἀσθενὴς ἦν ἄλλοις ἐπεκάλει, καὶ

107 s δια] παρὰ s ᾤκηθη δεῖν ἐλλ. — κατὰ τῷ Σ. προσχωρήσαι? \*

108 11 μηδαμῶς? aut excidit aliquid 4 νικήση 109 2 2 ἂν om\*



ἕτερα πλείω καὶ ἀτοπώτερα ἔπραξε, βουλόμενος μὲν πόν καὶ αἰ  
αὐτὰ, ἐλεγχθεὶς δὲ ἐν τῇ ἔξουσίᾳ. ἀφ' οὗπερ καὶ τὰ μάλιστα ἔδοξε  
τισιν ἢ κακοπραγία μέρος οὐκ ἐλάχιστον ἔχειν. ὁ γὰρ Σύλλας τὰ 3  
χίστα ὡς τῶν Σαννιτῶν ἐκράτησε καὶ τέλος τῷ πολέμῳ ἐπιτεθει-  
κέναι ἐνόμισε (τὰ γὰρ δὴ λοιπὰ ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἐποιεῖτο), μετεβά-  
λετο, καὶ ἑαυτὸν μὲν ἔξω τε τῶν τειχῶν τρόπον τινὰ καὶ ἐν τῇ  
μάχῃ κατέλιπεν, τὸν δὲ δὴ Κίνναν καὶ τὸν Μάριον ἄλλους τε τοὺς  
μετ' αὐτὸν γενομένους πάντας ἅμα ὑπερέβαλεν. ὅσα γὰρ μηδὲνα  
τῶν δῆμιον τῶν ὀθνεῖων ἀντιπολεμησάντων οἱ ἔδρασε, ταῦτα τότε  
τὴν πατρίδα καθάπερ καὶ ἐκείνην νικήσας ἔχειργάσατο. τοῦτο μὲν 4  
γὰρ αὐθημερόν τὰς κεφαλὰς τοῦ τε Δυμασίππου καὶ τῶν συνεξε-  
τασθέντων αὐτῷ πρὸς τὸ Πραίνεστε πέμψας ἀνεσκολόπισε, καὶ τῶν  
παραδόντων σφᾶς ἐθέλοντάς σychνὸς ὡς καὶ ἄκορτας ἔλὼν ἀπέ-  
κτεινεν. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ τοῖς τε βουλευταῖς ἐς τὸ ἐνεῖον, ὡς καὶ 5  
ἀπολογιούμενός τι αὐτοῖς, καὶ τοῖς ζωρηθεῖσιν ἐς τὸν ἀγρόν τὸν  
δημόσιον καλούμενον ὡς καὶ ἐς τὸν κατάλογον αὐτοὺς ἐγογράψων  
συνελθεῖν κελεύσας, τούτους ἅμα δι' ἑτέρων ἐφόνευσε (καὶ πολλοὶ  
τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἀνθρώπων ἀναμιχθέντες σφίσι παραπώλοντο),  
καὶ ἐκείνοις αὐτὸς μικρότατα διελέξατο. V p. 654.

ὅτι ὁ φόρος τῶν ἐαλωκότων καὶ τότε οὐδὲν ἦν τὸν ὑπὸ τοῦ 6  
Σύλλου ἐγένετο, καὶ αὐτῶν αἵτε ἐγγὺς τοῦ ναοῦ θνησχόντων πολλὸς  
μὲν θόρυβος πολλὸς δὲ καὶ θοῆρος οἰμωγαὶ τε καὶ ὀδυρμοὶ ἐς τὸ  
συνέδριον ἐσέπιπτον, ὥστε τὴν γερονσίαν ἀμφοτέρωθεν ἐκταράττε-  
σθαι. καὶ γὰρ οὐδὲ πόρος ἔτι τοῦ τι καὶ αὐτοὶ δεινὸν πέσεισθαι 7  
προσδοκᾶν ἦσαν, οὕτως ἀνόσια αὐτοῦ καὶ λέγοντος ἅμα καὶ πρῶ-  
τοντος\* καὶ διὰ τοῦτο πολλοί, αἵτε ἐπ' ἀμφοτέροις ἐν ταύτῃ περι-  
αλγοῦντες, ἐπεθύμουν τῶν ἔξω καὶ αὐτοὶ τῶν ἤδη ἀπολλυμένων  
εἶναι, ἵνα παύσωνται ποτε φοβούμενοι. ἀλλ' αὐτοὶ μὲν ἀνεβέβλητο, 8  
οἱ δ' ἄλλοι κατεσφάγησαν καὶ ἐς τὸν ποταμὸν ἐρρίφησαν, ὥστε τὸ  
τοῦ Μιθριδάτου πολὺ δεινὸν νομισθῆναι, ὅτι ποτὲ πάντας τοὺς ἐν τῇ  
Ἀσίᾳ Ῥωμαίους ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀπέκτεινεν, ἐν βραχεὶ πρὸς τε τὸ πλη-  
θος καὶ τὸν τρόπον τῶν τότε φονευθέντων νομισθῆναι. οὐδὲ ἐν- 9  
ταῦθα τὸ δεινὸν ἔστη, ἀλλ' ὥσπερ ἀπὸ φρυκτωρίας τινὸς ἐκείθεν αἱ  
σφαγαὶ ἀρξάμεναι καὶ ἐν τῇ ἄστει καὶ ἐν τῇ χώρᾳ ταῖς τε πόλεσι  
ταῖς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ πάσαις ἐγένοντο. πολλοὺς μὲν γὰρ αὐτὸς ὁ Σύλλας  
πολλοὺς δὲ καὶ οἱ ἐταῖροι αὐτοῦ, οἱ μὲν ἐπ' ἀληθείας οἱ δὲ καὶ  
προσποιούμενοι, ἐμίσουν, ὅπως ἐκ τῆς τῶν ἔργων ὁμοιότητος τό τε

5 2 ἀπολογιούμενος\*  
8 3 Μιθρ. πάνδεινον?

6 αὐτοῖς  
4 ἀπ. βραχὺ τι πρὸς?\*

6 4 συνέπιπτον\*  
τό om



ὁμόηθές οἱ ἐνδεικνύοντες καὶ τὴν φιλίαν βεβαιοῦντες, μὴ ἐκ τοῦ διαφόρου αὐτῷ ὑποπτευθῶσί τε καταγνώσκωεν τι αὐτοῦ, καὶ διὰ  
 10 τοῦτο κινδυνεύωσιν. ἔσφαζον δὲ καὶ ὅσους πλουτοῦντας ἢ καὶ ἄλλως πως ὑπερέχοντάς σφιν εἰώρων, τοὺς μὲν φθόνῳ τοὺς δὲ διὰ τὰ χρήματα· πλείστοι γὰρ ἐν τῷ τοιοῦτῳ καὶ τῶν μέσων, καὶ μηδετέροις ὥσι συναίροντες, ἰδιὸν τι ἐγκλημα τὸ κατ' ἀρετὴν ἢ καὶ γένει πλούτῳ τέ τινος προέχειν λαμβάνοντες. καὶ ἀσφάλεια οὐδεμία οὐδενὶ πρὸς τοὺς ἐν κράτει τινὶ ἀδικεῖν βουλομένους εὐρίσκετο.  
 V p. 657.

11 ὅτι τοιαῦται συμφοραὶ τὴν Ρώμην περιέσχον. τί γὰρ ἂν τις  
 673 τὰς τῶν ζώντων ὕβρεις λέγοι, αἱ πολλαὶ μὲν περὶ τὰς γυναικας πολλαὶ δὲ περὶ τοὺς παῖδας τοὺς εὐγενεστάτους, καθάπερ αἰχμολώτους, ἐγίγνοντο. οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεῖνα, καθάπερ χαλεπώτατα ὄντα, τῷ γούν ὁμοιοτρόπῳ τῶν ἤδη σφίσι συμβεβηκότων οἰστὰ τοῖς γε  
 12 ἐκτὸς τούτων οὖσαν ἐδόκει εἶναι. ὥς δὲ οὐκ ἐξήρκει τῷ Σύλλᾳ, οὐδ' ἡγάπα τὰ αὐτὰ ἐτέροις δρῶν, ἀλλὰ τις αὐτῷ πόθος εἰσῆει καὶ ἐν τῇ πολυτροπίᾳ τῶν φόνων πολλὰ πάντων περιεῖναι, ὥσπερ τινὰ ἀρετὴν οὖσαν τὸ μηδὲ ἐν ταῖς μαιφονίαις τινὸς ἠττάσθαι, τινὰ καινότητα ἐξέθηκε λελευκωμένον πίνακα, ἐς ὃν ἐνέγραφε τὰ  
 13 ὀνόματα. οὐ μέντοι γε ἦττον πάντα ὅσα καὶ πρὶν ἐγίγντο, οὐδ' ἐν τῷ ἀσφαλεῖ οἱ μὴ ἐς τὰ λευκώματα ἐγγεγραμμένοι ἦσαν. πολλοὶ μὲν γὰρ οἱ μὲν ζῶντες οἱ δὲ καὶ τεθνηκότες ἐπ' ἀδείᾳ τῶν ἀποκτείναντων σφᾶς προσεγεγράφοντο, ὥστε ἐν τούτῳ μηδὲν διανεγκεῖν τὸ πρᾶγμα, τῇ τε δεινότητι τῇ τε ἀτοπίᾳ αὐτοῦ πάντων  
 14 τας χαλεπανθῆναι. τὰ τε γὰρ πινάκια ὥσπερ τις ἀναγραφὴ βουλευτῶν ἢ κατάλογος στρατιωτῶν νομιζομένων ἐξετίθετο, καὶ συνέθεον ἐπ' αὐτὰ πάντες οἱ αἰεὶ παρόντες σπουδῇ, καθάπερ τινὰ χρηστὴν ἐπαγγελίαν ἔχοντα· καὶ πολλοὶ μὲν συγγενεῖς, ἤδη δὲ τινες καὶ ἑαυτοὺς εὐρίσκον ἐγγεγραμμένους κτείνεσθαι, καὶ τούτου τὸ πάθος οἷα ἐξαπινάκῳ κακῷ φοβερόν σφας κατελάμβανεν· καὶ συ  
 15 γχοὶ καὶ ἀπ' αὐτοῦ τούτου γνωριζόμενοι διώκοντο. καὶ ἦν οὐδενὶ ἔξω τῶν ἐκ τῆς ἐταιρείας ἀσφαλὲς οὐδέν. εἴτε γὰρ προσίοι τις τοῖς λευκώμασιν, αἰτίαν ὥς καὶ πολυπραγμονῶν τι εἶχεν, εἴτε μὴ προσίοι, δυσχεραίνειν ἐδόκει. καὶ ὁ τε ἀναλεγόμενος ἢ καὶ περὶ τῶν τε ἐταίρων ζήτων, ἐγίγντο, καὶ ὁ μὴ ἀναγνώσκων μηδὲ περὶ τῶν ἀποκτείναντων ἀχθεσθαι τε αὐτοῖς ἐποπτεύετο καὶ διὰ τοῦτο καὶ  
 16 ἐμισεῖτο. τό τε δακρῦσαι ἢ καὶ γελάσαι θανάσιμον παραχορήμα

9 7 αὐτῶν  
 15 3 τοῖς om \*

TE] τε καὶ

14 2 νομιζομένως? \*

3 παρόντες \*



ἐγίγνετο· καὶ διὰ τοῦτο καὶ πολλοί, οὐχ ὅτι καὶ εἰπόν τι ἢ καὶ  
ἐπραξαν ὣν ἀπείρητο, ἀλλ' ὅτι καὶ ἐσχυθρόπασαν ἢ καὶ ἐμειδιά-  
σαν, ἐφθείροντο. οὕτω καὶ τὰ σχήματα αὐτῶν ἀκριβῶς ἐτηρεῖτο,  
καὶ οὐκ ἔξῃν οὐδενὶ οὔτε ἐπὶ φίλῳ ὀδύρεσθαι οὔτε ἐπ' ἐχθρῷ ἐφθ-  
σθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι ὡς καὶ χλευάζοντές τινα ἐσφάζοντο. καὶ 17  
προσέτι καὶ αἱ ἐπικλήσεις συγχροῖς πράγματα παρεῖχον· ἀγροοῦντες  
γὰρ τινες τοὺς ἐπικεκηρυγμένους ἐπὶ πάντας οὓς ἐβούλοντο τὰς  
ἐπωνυμίας αὐτῶν ἦγον, καὶ πολλοὶ διὰ τοῦτ' ἀνθ' ἐτέρων ἀπέθα-  
νον. ὥστε καὶ ἐν τούτῳ ταραχὴν, τῶν μὲν ὅπως ποτὲ ἐβούλοντο  
τὸν προστυχόντα ὀνομαζόντων, τῶν δὲ ἀρνούμενων μὴ οὕτω καλεῖ-  
σθαι, γίγνεσθαι. ἐφορεύοντο δὲ οἱ μὲν ἀγροοῦντες ὅτι τελευτήσου- 18  
σιν, οἱ δὲ καὶ προειδότες, πανταχοῦ ὅπου περ ἐτύγγανον ὄντες· καὶ  
οὐδὲν ἦν αὐτοῖς χωρίον, οὐχ ἱερόν, οὐτ' ἀσφαλές οὐτ' ἄσυλον. οὐ  
μὴν ἀλλ' οἱ μὲν ἑξαίφνης, πρὶν μαθεῖν τὴν ἐπικρεμαμένην συμφορὰν,  
ἢ καὶ ἅμα τῇ πύσσει αὐτῆς, διαφθειρόμενοι τῇ γούν εὐτυχίᾳ τῆς  
μὴ προεκφοβήσεως ἐπεκουφίζοντο· οἱ δὲ δὴ προαισθόμενοι τοῦ δεῖ 19  
νοῦ καὶ κατακρυπτόμενοι χαλεπώτατα ἀπήλλασσον· οὐ γὰρ ἀπο-  
χωρῆσαι μὴ φωραθεῖν ἐτόλμων, οὐτ' αὖ κατὰ χώραν μένειν μὴ  
καὶ προδοθεῖν ὑπόμενον. πλεῖστοι δὲ καὶ ὑπὸ τῶν συνόντων καὶ  
φιλτάτων σφίσι προεδόθησαν καὶ ἀπώλοντο. καὶ τούτου τῇ προσ-  
δοκίᾳ [τὸ αἰετὸν τὸν θάνατον προσδέχεσθαι]... V p. 658.

ὅτι οὐχ οἱ ἐς τὰ πινάκια ἐγγεγραμμένοι μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ 20  
λοιποὶ ὁμοίως ἐπύσχον. V p. 662.

ὅτι πάντων τῶν σφαζομένων ὁποῦδ' αἱ κεφαλαὶ ἐς τὴν τῶν 21  
Ῥωμαίων ἀγορὰν ἐκομίζοντο καὶ ἐπὶ τοῦ βήματος ἐξετίθεντο, ὥσθ'  
ὅσα περὶ τὰς προγραφὰς συνέβαινε, ταῦτα καὶ περὶ ἐκείνας γίγνε-  
σθαι. V ib.

οὐ γὰρ αἱ ἐπικλήσεις καὶ τοὺς τρόπους τῶν ἀνθρώπων μετα- 110  
βάλλουσιν, ἀλλ' ὅπως ἂν τις τὰ πράγματα μεταχειρίζεται, τοιαύ-  
τας καὶ ἐκείνας δοκεῖν εἶναι ποιεῖ· καὶ πολλοὶ μὲν μοναρχοῦντες  
ἀγαθῶν αἰτίοι τοῖς ἀρχομένοις γίνονται, διὸ καὶ βασιλεία τὸ τοιοῦ-  
τον ὀνομάζεται, πολλοὶ δὲ δημοκρατούμενοι μυρία κακὰ αὐτοὺς ἐρ-  
γάζονται. M p. 556: cf. fr 12.

οὐδὲν γὰρ καὶ στράτευμα καὶ τάλλα πάντα ὅσα ἀρχῆς τινὸς 2  
δεῖται οὔτε ἐπὶ τὸ χεῖρον οὔτε ἐπὶ τὸ κρεῖττον προάγει ὥς ὁ τε  
τρόπος καὶ ἡ δίαίτα τοῦ ἐπιστατοῦντος αὐτῶν· πρὸς γὰρ τὰς γνώ-  
μης τὰς τε πράξεις τῶν ἡγουμένων σφίσιν οἱ πολλοὶ ἐξομοιοῦνται,

16 5 φίλων  
ὅσιον οὐχ;\*  
5 αὐτοῖς

17 2 αἱ om  
19 2 οὔτε γὰρ?\*

6 τῶν προστυχόντων  
110 1 2 τοιαῦτα καὶ ἐκεῖνα\*

18 3 χ. οὐχ



καὶ ὅποια ἂν ἐκείνους δρῶντας ἴδωσι, τοιαῦτα καὶ αὐτοὶ οἱ μὲν ὡς ἀληθῶς οἱ δὲ καὶ προσποιούμενοι πράττουσιν. M p. 556.

3 πέφνκεν ὡς αἰὲ πρὸς τὰς γνώμας τῶν ἀρχόντων τυποῦσθαι καὶ τὸ ὑποχείριον. M p. 560.

4 οἱ φιλόμουσοι τῶν βασιλέων πολλοὺς μουσικοὺς ποιοῦσιν, οἱ φιλόλογοι λογίους, οἱ φιλαθληταὶ γυμναστικοὺς. οὕτως ἄνθρωπος φιλοσώματος καλλωπίστριαν γυναῖκα ποιεῖ, φιλήδονος ἐταιρικὴν καὶ ἀκόλαστον, φιλόγαθος καὶ φιλόκαλος σώφρονα καὶ κοσμίαν. M p. 558.

5 ὥσπερ ἡ τῶν ὀφθαλμῶν νόσος τὴν ὄρασιν συγχέασα κωλύει τὰ καὶ ἐμποδῶν κείμενα θεωρεῖν, οὕτως ἄδικος παρεισδύνων λόγος εἰς τὰς τῶν δικαίων γνώμας οὐκ ἔα δι' ὁργὴν συνορᾶν τὴν ἀληθειαν τῇ ψυχῇ προσομιλεῖν. M p. 557.

6 τίς γὰρ οὐκ ἂν ἔλοιτο σώφρων ὢν ἐν τοῖς κόλποις τῆς πόλεως ἀποθανὼν κεῖσθαι μᾶλλον ἢ πορθουμένην ταύτην ἐπιδεῖν; M ib.

7 εἰ μὲν τίς σοι κατεσκεύαζεν οἰκίαν ἐνθα μὴ ἐμειλλες μένειν, ζημίαν τὸ πρῶγμα ἐνόμισας ἂν· νῦν δὲ ἐνταῦθα βούλει πλουτεῖν, ὅθεν καὶ πρὸ τῆς ἐσπέρας πολλάκις μέλλεις ἀποδημεῖν; M ib.

8 οὐκ οἶδας ὅτι ἐπ' ἀλλοτριᾶς διατροβῆς καθάπερ ξένοι καὶ πάροικοι; οὐκ οἶδας ὅτι παροίκων ἐστὶν ἐκβάλλεσθαι, ὅτε μὴ προσδοκῶσι μηδὲ ἐλπίζουσιν; ὅπερ καὶ ἡμεῖς πάσχομεν. M ib.

9 τίς μὲν γὰρ οὐκ ἂν ἔλοιτο ἀπὸ μιᾶς πληγῆς, καὶ ταύτης μηδὲν ἢ βραχυτάτον τι λυπησάσης, ἀποθανεῖν μᾶλλον ἢ νοσήσας; τίς δ' οὐκ ἂν εὗξαιτο ἀκεραίου τοῦ σώματος ἀκεραῖον τῇ ψυχῇ ἀπαλλαγῆναι μᾶλλον ἢ φθόγῃ τινὶ καὶ ὑδέρῳ σαπῆναι ἢ λιμῶ μαρανθῆναι; M ib.

10 εἰ δὲ πάντως ἀποθανὼν συμβυλοῦμαι τι πρὸς τὴν κοινὴν σωτηρίαν, ἐτοίμως ἔχω τελευτᾶν· κτήσασθαι γὰρ ἰδίῳ θανάτῳ τὴν δημοσίαν εὐνοίαν καλόν. M ib.

11 φιλεῖ πῶς λυπεῖν μᾶλλον τινος τῶν μὴ προσδοκηθέντων ἀρχήν, ὅσα ἂν ἐν ἐλπίδι γενόμενα διαπέσῃ· τὰ μὲν γὰρ πόρρω σφῶν νομίζοντες εἶναι ἥττον αὐτῶν ὥς καὶ ἀλλοτριῶν ἐφίενται, τῶν δὲ ἐγγὺς ἐλθόντες ἄχθονται ὥς καὶ οἰκείων στερούμενοι. M p. 558.

12 ὁπόσους γὰρ ἂν τις ἢ κεκτημένος ἐταίρους, τοσούτοις μὲν ὀφθαλμοῖς ἂ βούλεται ὁρᾶν, τοσαύταις δὲ ἀκοαῖς ἂ δεῖ ἀκοῦει, τοσαύταις δὲ διανοαῖς διανοεῖται περὶ τῶν συμφερόντων· διαφέρει γὰρ οὐδὲν ἢ εἴ τι θεὸς ἐν σῶμα ἔχοντι πολλὰς δὲ ψυχὰς ἔδωκεν, ἀπάσας ὑπὲρ ἐκείνου προνοουμένας. M p. 559.

13 διὰ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν μόλις ὁρᾶν ἔστι τὰ ἐμποδῶν, διὰ δὲ τῶν φθίλων καὶ τὰ ἐπὶ γῆς περᾶτων θεάσασθαι. M p. 560.

5 3 διανγῇ?

11 3 δὲ] γὰρ\*

13 2 πέρα\*



κινδύνων ἐλπίς ἄνευ κινδύνων τίθησι τὸν ἐλπίζοντα τῷ προη- 14  
σφαλισθαι τῶν δυσχερῶν τῇ δοχῇσι τὰ πράγματα. M p. 560.

πασῶν γὰρ ὡς ἔπος εἰπεῖν τῶν κακιῶν αἰσχίστην ἂν τις εὖροι 15  
τὴν κολακείαν. M ib.

ταῦτόν ἐστιν ἐπὶ εὐτυχίᾳ μέγα φρονεῖν καὶ ἐπὶ ὀλισθηρᾷ ὁδοῦ 16  
σταδιοδρομεῖν. M ib.

Λέων ὁ Ῥωμαῖος καταγελάστους εἶναι ἔλεγε τοὺς σπονδάζοντας 17  
περὶ τὸν πλοῦτον, ὃν ἡ τύχη μὲν παρέχει, ἀνελευθερία δὲ φυλάττει,  
χρηστότης δὲ ἀφαιρεῖ. M ib.

ὁ αὐτὸς ἔφη “πῶς οὐ δεινὸν τοῖς μὲν θεοῖς ἐνοχλεῖν, αὐτοὺς 18  
δὲ μὴ βούλεσθαι πράττειν ἃ γε ἐφ’ ἡμῶν εἶναι δοκεῖ τοῖς θεοῖς;”  
M p. 561.

ὁ αὐτὸς ἔφη “αἱ μὲν ἡδοναὶ τοὺς αἰεὶ συνόντας τά τε ἄλλα 19  
μαίνονται καὶ ταχὺ ποιοῦσιν ἀδυνάτους πρὸς αὐτάς, οἱ δὲ πόνοι τά  
τε ἄλλα ὠφελοῦντες αἰεὶ μᾶλλον παρέχουσι δυναμένους ποιεῖν.” M ib.

ὁ αὐτὸς ἔφη “πολλῷ κρεῖττόν ἐστι κατορθώσαντάς τι ζηλοτυ- 20  
πηθῆναι ἢ πταίσαντας ἐλεθθῆναι.” M ib.

ὁ αὐτὸς εἶπε “δεῖ τοὺς κειμένους νόμους ἰσχυρῶς φυλάττειν 21  
καὶ μηδὲνα αὐτῶν μεταβάλλειν· τὰ γὰρ ἐν ταύτῳ μένοντα, καὶ  
χείρῳ ἢ, συμφορώτερα τῶν αἰεὶ καινοτομουμένων, καὶ βελτίω εἶναι  
δοκῇ, ἐστίν.” M ib.

ὁ αὐτὸς ἔφη “μηδέποτε μάτην τὰ χρήματα σπούδαζε ἀναλί- 22  
σκειν, ἔξ ὧν οὐδεμία προσγίγνεται εὐκλεία· πλοῦτος γὰρ ἀκριβῆς  
οὐχ οὕτως ἐκ τοῦ πολλὰ λαμβάνειν ὥς ἐκ τοῦ μὴ πολλὰ ἀναλίσκειν  
ἀθροίζεται.” M ib.

ὁ αὐτὸς ἔλεγε “πονηρίαν ἀρχομένην μὲν κωλύσαι τάχ’ ἂν τις 23  
κολάζων δυνηθείη” ἐγκαταγεγραμμένην δὲ καὶ περιγεγενημένην τῶν  
εἰθισμένων τιμωριῶν ἀδύνατον εἶναι ἔλεγεν. M p. 562.

ὁ αὐτὸς ἔφη “ἀδύνατόν ἐστι τὰναντία τινὰ τοῖς ὁρθῶς ἔχουσι 24  
πράττοντα ἀγαθοῦ τινὸς ἀπ’ αὐτῶν ἀπολαῦσαι.” M ib.

ὅτι τῶν Κρητῶν πρεσβευσαμένων πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ 111  
ἐλπίζόντων τὰς τε παλαιὰς σπονδὰς ἀνανεώσεσθαι καὶ προσέτι καὶ <sup>α. η.</sup> 684  
εὐεργεσίαν τῆς τοῦ ταμίου τῶν τε στρατιωτῶν αὐτῶν σωτηρίας  
εὐρήσεσθαι, οὗτοι ὀργὴν μᾶλλον ὅτι ἐάλωσαν λαβόντες ἢ χάριν  
αὐτοῖς ὅτι μὴ ἐκείνους ἐφθειραν γνόντες, οὗτ’ ἄλλως μέτριόν τι  
ἀπεκρίναντο, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους τοὺς τε αὐτομόλους ἅπαντας  
παρ’ αὐτῶν ἀπῆτησαν. καὶ ὁμήρους χρήματά τε πολλὰ αἰτήσαν- 2  
τες, τὰς τε ναῦς τὰς μελζους καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς κορυφαίους



ἐξαιτήσαντες, οὐκ ἀνέμειναν τὴν οἴκοθεν αὐτῶν ἀπόκρισιν, ἀλλὰ τῶν ὑπάτων ἀντίκα τὸν ἕτερον ταῦτά τε ληψόμενον καὶ πολεμή-  
 3 σοντά σφισιν, ἂν μὴ διδῶσιν, ὥσπερ οὐκ ἔμελλον, ἐξέπειψαν· οἱ  
 γὰρ ἀπ' ἀρχῆς, πρὶν αἰτηθῆναι τι τοιοῦτο καὶ κρατῆσαι, μὴ θελή-  
 σαντες ὁμολογῆσαι πῶς ἂν μετὰ τὴν νίκην τοσαῦτά τε ἅμα καὶ  
 τοιαῦτα προσταττόμενοι ἤνεγκαν; τοῦτό τε οὖν σαφῶς εἰδότες, καὶ  
 προσυποπτεύσαντες τοὺς πρέσβεις ἐπιχειρήσειν τινάς, ὥς καὶ κω-  
 λύσοντας τὴν στρατείαν, διαφθεῖραι χρήμασιν, ἐψηφίσαντο ἐν τῇ  
 βουλῇ μηδὲνα αὐτοῖς μηδὲν δανεῖσαι. U p. 388.

<sup>4</sup> κληρουμένων δὴ τῶν ὑπάτων Ὀρθήσιος τὸν πρὸς Κοῖτας ἔλαχε  
<sup>a. n.</sup> πόλεμον. ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ὑπὸ τε τῆς ἐν τῷ ἄστει φιλοχωρίας καὶ  
 685 ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, ἐν οἷς πλεῖστον τῶν κατ' αὐτὸν ἀνθρώπων  
 μετὰ γε τὸν Κικέρωνα ἠδυνήθη, τῷ τε συνάρχοντι τῆς στρατείας  
 5 ἐθελοντῆς ἐξέστη καὶ αὐτὸς κατὰ χώραν ἔμεινεν· ὁ δὲ δὴ Μέτελλος  
 ἐστελλατό τε ἐς Κρήτην, καὶ τὴν νῆσον ἅπασαν ἐχειρώσατο μετὰ  
 τοῦτο, καίτοι πρὸς τοῦ Πομπηίου τοῦ Μάγνου, ἤδη τῆς θαλάσσης  
 ξυμπάσης ἄρχοντος καὶ τῆς ἡπείρου ὅσον ἡμερῶν ἀπὸ θαλάσσης  
 τριῶν, ἐμποδιζόμενός τε καὶ κωλύμενος ὥς αὐτῷ προσηκουσῶν  
 καὶ τῶν νήσων. ἀλλ' ὅμως καὶ ἄκοντος Πομπηίου τῷ Κορητικῷ  
 πολέμῳ τέλος ὁ Μέτελλος ἐπιθεῖς Θράμβόν τε ἀπ' αὐτοῦ κατήγαγε  
 καὶ Κορητικὸς ἐπεκλήθη. Xiphilin. p. 3 RSteph.

**ΑΨ** . . . φεῖδεται. δυναστείας τε ἐρῶν καὶ τοῖς Κορησι τοῖς ὁμο-  
<sup>a. n.</sup> λογήσασιν αὐτῷ προσέβαλλε, καὶ οὔτε τὰς σπονδὰς προτεινομένων  
 686 σφῶν ἐφρόντιζε, κακῶσαι τε αὐτοὺς πρὶν τὸν Πομπήιον ἐπελθεῖν  
 ἠπέχετο. ὁ τε γὰρ Ὀκτάσιος ἄνευ δυνάμειος παρών (οὐδὲ γὰρ  
 οὐδὲ ἐπὶ πολέμῳ τινὶ ἀλλ' ἐπὶ παραλήψει τῶν πόλεων ἐπέπεμπτο)  
 ἦσυχίαν ἤγεν· καὶ Κορινθίος Σισέννας ὁ τῆς Ἑλλάδος ἄρχων ἦλθε  
 μὲν ἐς τὴν Κρήτην, ὥς ταῦτ' ἐπύθετο, καὶ παρήνεσε τῷ Μετέλλῳ  
 2 φείσασθαι τῶν δῆμων, οὐ μέντοι καὶ ἀντέπραξέ τι μὴ πείσας. ἄλ-  
 λοις τε οὖν πολλοῖς ἐκεῖνος ἐλυμήνατο, καὶ Ἐλευθέραν τὴν πόλιν  
 ἐκ προδοσίας ἐλὼν ἡγογγρόλογησεν· πύργον γὰρ τινα οἱ προδιδόντες  
 ἐκ τε πλίνθων πεποιημένον καὶ μέγιστον δυσμαχώτατόν τε ὄντα  
 ὄξει συνεχῶς νυκτὸς διέβρεξαν, ὥστε θρασυτὸν γενέσθαι. καὶ μετὰ  
 τοῦτο Λάμπαν, καίτοι τοῦ Ὀκτασίου αὐτὴν κατέχοντος, ἐκ προσ-  
 βολῆς εἴλε, καὶ ἐκεῖνον μὲν οὐδὲν κακὸν εἰργάσατο, τοὺς δὲ δὴ Κί-  
 2 λικας τοὺς σὺν αὐτῷ ὄντας ἐφθειρεν. ἀγανακτήσας οὖν ἐπὶ τούτῳ  
 ὁ Ὀκτάσιος οὐκέθ' ἡσύχασεν, ἀλλὰ πρότερον μὲν τῷ τοῦ Σισέννου  
 στρατῷ (ροσήσας γὰρ ἐκεῖνος ἐτεθνήκει) χρώμενος ἐπεβοήθει πρὶ

3 1 ὥσπερ ἔμελλον 6 διαφθεῖραι

4 1 στρατιῶς

1 1 1 φεῖδεται Q. Caecilius Metellus